

SELAMİ IŞIK

NEBRİNİN OĞLU

Işık Ailesi Yayınları 1

© 2021 Işık Yayıncılık / 1. BASIM

DÜZELTİ Kemal Ogün Işık

BASKI Baskimo.com

İletişim:

Marmara C. Merve S. Yılmaz Apt. No: 3 D: 7 34869 Kartal İstanbul Türkiye

Tel: 0 216 306 4150 / 0 536 694 7336

E-posta: ogunisik@gmail.com

Selami Işıık

1957 yılında Giresun, Merkez Karaali köyünde doğdu. İlkokulu köyünde bitirdi. 1969 yılında ailesi ile birlikte İstanbul'a taşındı. Ortaokulu Küçükköy Vefa Poyraz Ortaokulu'nda, liseyi 1980 yılında Vefa Akşam Lisesi'nde bitirdi. 1980 yılında girdiğı İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümünden 1984 yılında mezun oldu. 1972 yılında çalışma hayatına başlayan Selami Işıık, 1975 yılında personel olarak girdiğı Türk-İş'e bağı Ağıç-İş Sendikası İstanbul Şubesi'nde 1992 - 2001 arası dokuz yıl şube başkanlığı yaptı. 1998 yılında emekli oldu ve 2001 yılında kendi isteğıyle sendikadan ve çalışma hayatından ayrıldı.

Evli ve Kemal Ogün (1984), Göksun Rüya (1994) adında iki çocuğı olan Selami Işıık halen İstanbul, Kartal'da yaşamaktadır.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	11
KARAALİ KÖYÜ	19
İLKOKUL ÇAĞIM GELMİŞ	38
GÜNEYKÖY İLKOKULU	42
DEMİRCİNİN EVİ	43
ATİK ALİ	45
YENİ OKULUMUZ, KARAALİ KÖYÜ İLKOKULU	46
FINDIK	57
BİR ANI, BİR İTİRAF, İKİ ÖZÜR	60
AYRICALIK	61
ÖĞRETMENLER ve BİRİ'si	64
KERAAT (KERRAT) CETVELİ	67
SİGARAMIN DUMANI	70
BÜYÜK İFTİRA - OKULDAN KAÇTIM	73
TUZ EKİMİ FESTİVALİ	78
FENERBAHÇE VE MAHALLE MAÇIMIZ	81
EKİNCİ KORKUSU	88
AŞIKOĞLU SÜLALESİ	91
TÖMBELEK	95
İSTİHAREYE YATMAK	100
ZAMBAK ÇİÇEĞİ	104
KARAALİ	108
HOROZ KURDELESİ	110
BU ÇOCUK OKUYACAK	112
AYILAR	116
İNEĞİMİZ ÖSEMiŞ	119
GURBETÇİLİK	121
NİYAZININ BÜYÜK GÖL	126
DEDELER - NENELER	128

İSTANBUL İSTANBUL	133
VEFA POYRAZ LİSESİ	135
İSTANBUL'U TANIMAK	138
İŞ HAYATINA ATILMAK	144
AĞAÇ-İŞ SENDİKASI	147
SENDİKADA HUZUR KAÇIYOR	160
HAYDAR BAŞKAN GİDİYOR	168
12 EYLÜL 1980 VE ÜNİVERSİTE	175
ASKERLİK	182
İSTİKAMET AYDIN	187
SENDİKAYA DÖNÜŞ VE KARTAL	196
ŞUBE SEKRETERİ	201
AĞAÇ-İŞ SENDİKASI İSTANBUL ŞUBE BAŞKANI	205
SON YAKLAŞIYOR	208
MAHALLEM ve AİLEM	210
VE AİLEMİZE CAN GELDİ	217
TOPLUMSAL YAŞAM	218
TEKNOLOJİK GELİŞMELER	224
AŞIK VEYSEL ve MADIMAK'TA YAKILAN OZANLAR	229
PANDEMİ GÜNLERİ	234
MAHALLE DOSTLARI	238
TAVUK SU İÇER ALLAH'A BAKAR	244
ADEL'İN İFTAR YEMEĞİ	247
ADEL KALEM'DE TENSİKAT	250
TÜFEK TEMİZLİĞİ	252
BEN ALLAH'IN SEVDİĞİ BİR KULUM	255
AV. ALIŞAN SERTEL	259
İYİ TAVLA OYNARIM	262
GİDEROS KOYU	264
EGE GEZİSİ	269
KIBRIS SEMİNERİ	275
PİNPON	279

Sevgili annemin güzel anısına...

Ey millet!

İyi biliniz ki, Türkiye Cumhuriyeti, şeyhler, dervişler, müritler, mensuplar memleketi olamaz.

En doğru, en gerçek tarikat medeniyet tarikatıdır.

Mustafa Kemal ATATÜRK

ÖNSÖZ

Giresun, Merkez, Karaali Köyü, yani benim köyüm, bir dağ köyüdür. Geçim kaynağı fındık olan Karaali köyünün geçmişi ile ilgili çok fazla bilgi, belge yoktur. En azından benim sahip olduğum pek fazla bir bilgi yoktur. Bu köyden yetişmiş, bu toprakların ekmeğini yemiş birilerinin gelecek kuşaklara bir şeyler bırakması gerek diye düşünüyorum. Hiç değilse, kendi yaşadığımız yılları ve koşulları aktarabiliriz gelecek kuşaklara.

Eksiği olabilir, yanlış hatırlamalar da olabilir. Olsun. Ben böyle hatırladım ve hatırladıklarımı yazdım. Bunlar benim anılarım. Kitapta geçen isimlerin bir kısmı vefat etmiş olsa da çoğunluğu halen yaşayan gerçek kişilerdir. Lakaplar, bugün dahi kullanılan gerçek aile/sülale lakaplarıdır. Köyümün güzel insanlarına, gelecek kuşaklarına; aynı zamanda çocuklarıma ve torunlarıma bir hatıra olsun diye yazdım.

Eksiğimi tamamlayan olursa, yanlış hatırladıklarımı düzelten olursa, kendilerine müteşekkir olurum.

Pandemi ortamında, anılarımı yazmam için güzel kızım Göksun Rüya Ersan teşvik etti beni. Canım oğlum Kemal Ogün Işık da, ta uzaklardan, Berlin'den, bu kitabın sayfa düzenlemelerini, yazım düzeltmelerini, baskıya hazırlama işlerini

halletti. Kitabın ana tasarımını da oğlumun can arkadaşı Murat Başbuğ hazırladı. Evde eşim Sabahat da günler süren yazım sırasında yardım ve katkılarını sundu.

Hepsine sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Selami IŞIK
Mayıs 2021
Kartal / İstanbul

Not:

1. Nebrinin oğlu: “Gavurun oğlu” anlamında, bizim (Giresun) yöresinde özellikle annelerin, yaramazlık yapan çocukları için kullandığı bir azarlama sözüdür.
2. Kapak resmi: Karaali köyünde 1964-66 yılları arasında okul olarak kullanılan, Rumlardan kalma “Demircinin Evi”nin bugünkü (2021) hali.

ÖNSÖZ

Bir tanem, sen hep iyi bir eş ve harika bir baba oldun. Müthiş bir dede olacağına da eminim. Anılarını yazarak torunlarımıza ve gelecek yıllara çok güzel bir belge olarak kitaplaştırdın. Kalemine, emeğine ve yüreğine sağlık. Eşim, hayat arkadaşım...

Sen ol da, ister yâr ol, ister yara;
Lütfun da başım üstüne, kahrın da.
(Şems-i Tebrizi)

Biri gelir seni sen eder,
Biri gelir seni senden eder...
(Şems-i Tebrizi)

Sabahat IŞIK

ÖNSÖZ

Bu kitapta geçen konuşmalar, insanlar, olaylar ve durumlar babamın geriye dönüp baktığında anlatmaya değer bulduğu anılarının bir kısmını içeriyor. Bir insanın kendi hayatını zaman çizelgesi üzerindeki anılara oturtarak anlatması fikri her zaman bana ilgi çekici gelmiştir. Bu kitap da temelde bir göç hikayesini ve bu hikaye çevresinde yaşanan olayları bize birinci ağızdan aktarıyor.

Birçok kişinin raflarında bu kitap belki sadece tanıdıkları birisinin otobiyografisi olarak yer alacak fakat benim için bundan çok öte bir anlam taşıyor. Yaşamımın tamamında yer alan ve her zaman kendimin merkezinde olduğu bir dünyadan gördüğüm babamın, kendi hayatını kendi gözlerinden anlattığı bir anılar bütünü. Babamın hayatında, içerisinde benim bulunmadığım anıların olması ya da benimle alakasız olayların yaşanması normal olsa da, bu durum kitabı okurken garip duygular hissetmeme yol açtı. Babamı, benim babam olmadığı bir dünyadan görebilme kapısını bana araladı. Onun çocukluğuna gitme ve onun hayatı sırasında yaşadığı duyguları okuma şansını verdi bana. Sırf bunlar bile benim de anılarımı toparlayıp yazmam için yeterli bir teşvik oluşturuyor diyebilirim. Keşke babaannem ve dedem yaşarken bana anlattıkları hikayeleri de kitaplaştırabilme imkanımız olsaydı da daha eskilere uzanan bir hatıra bırakabilseydik.

Kitapta bazıları tamamen kişisel, bazıları yerel ve bazıları ise dönemin ruhunu yansıtan bir çok anı var. Umarım sizler de her anıyı benim gibi heyecanla okur, dönemin ve ortamın ruhuna kendinizi kaptırırsınız. Bir anıda Giresun yokuşlarında koştururken, diğer bir anıda Beyazıt kampüsü bahçesinde dinlenirsiniz.

Kemal Ogün IŞIK

ÖNSÖZ

Sevgili babacım;

Sana bir kitap yazmak istediğimi söylediğimde, benden önce davranıp ailemizin ilk yazarı olacağını düşünmemiştim. Sanırım fikirlerimi de paylaşmadığım için akıllılık etmişim. Sevgili babaannemin anısına adadığın bu kitabını kütüphanemin baş tacı etmek için sabırsızlanıyorum.

Bilmelisin ki, bu hayatta kimse seni benden çok sevemez.

Göksun Rüya ERSAN

KARAALI KÖYÜ

Giresun, Merkez, Karaali köyü, benim köyüm. Yöre diliyle GARALI diye anılır. Kuzey-Güney doğrultusunda, Aytepesi'nde Zırab'lardan, Elmatepe'de Co'lara kadar, yaklaşık 10 km.'lik mesafe arasında, Aksu üzerinden Karadeniz'e yolculuk eden deremizin batı yamacında, tarihi Giresun, Erimez, Kulakkaya İpek yolunun altında, dağınık yerleşim düzeni ile kurulmuş olan köyümüz, 2050 metre rakımlı Çal Dağı'nın eteğindedir.

Ormanı, dolayısı ile yeşili bol bir köydür Karaali köyü. Hele ilkbahar ve yaz aylarında yeşil tüm tonları ile hakim olur köye.

Yamaçların üst kesimleri ormanlıktır. Orta ve alt kesimleri fındık bahçeleri ve mısır tarlaları ile kaplıdır.

Böyük Garalı, Güçük Garalı diye iki mahalleli bir köymüş gibi anılsa da, Elmatepe, Kiliseyanı (Garalı), Çıtlaklar, Topallar ve Sükütneli (Küçük Garalı) gibi mahallelerden oluşur. Bunlara Tömentarla, Ücüller, Ermez ve Aytepesi'ni de ilave etmek lazım. Bizim evimiz Sükütneli'dedir. (Sükütneli'nin Türkçe'de de yöresel dilde de bir karşılığını bulamadım. Tahminimce, Sükütneli kelimesi Sükunet'ten gelmedir ve “sakin yer, sessiz yer” anlamına gelmektedir.)

Köyümüzün eski bir Rum köyü olduğu söylenir. Biri Çıtlaklar mahallesinde, diğeri Garalı'da Demircinin evinin üstünde olmak üzere iki kilise kalıntısı vardır. Çıtlaklar mahallesindeki kilise alanına inşaat yapılmış, kalıntılar yok olmuş maalesef.

Köyümüzün halkı, çoğunlukla mübadelede Rumların göç ettirilmesinden sonra gelip yerleşmiştir. Mutlaka daha başka aileler de vardır ama ben Eminustalar dışında Rumlar zamanından kalma komşularımız var mıdır? Bilemiyorum.

...

Bölgede Karadeniz Ereğli'den Gürcistan'a kadar, Türklerden önce Pontus Rum yerleşimi vardır. Tarihçiler, Pontus Rumlarının Anadolu'nun orta ve doğu Karadeniz bölgesi, Doğu Anadolu bölgesi ve Gürcistan 'da en az MÖ 700'den 1922'ye kadar sürekli bir mevcudiyete sahip olduklarını yazmaktadırlar. Karadeniz bölgesinde yerleşik Rumlar 1204 yılında Pontus Rum devletini kurmuşlardır. (Pontus; Rumca Karadeniz'in ismidir ve "dost denizi" anlamına gelmektedir.) Pontus Rum devleti, Fatih Sultan Mehmet'in Trabzon'u fethettiği 1461 yılına kadar varlığını sürdürmüştür. Bölgedeki Rum nüfusu 1923 yılına kadar Osmanlı tebaası olarak yaşamıştır. 1923'te, Lozan antlaşması hükümleri uyarınca bölgedeki Rumların hemen hemen tamamı Yunanistan'a gönderilmiştir.

Bizim çocukluk zamanlarımızdaki evler, çoğunlukla Rumlardan kalma, altı taş duvarlı ahır, üstü ahşap, dışı taş-çamur sıvalı, bir hayat ve bir veya iki oda artı bir salondan oluşan tipik Karadeniz evleri idi. Çatılar genelde hartama kaplı olurdu. Bu hartamalar, yumuşak ağaç kerestesinden, keskin bir aletle, yarılarak elde edilirdi. Rahmetli babam iyi becerirdi hartama yarmayı.

Köy evleri ahşap ağırlıklı olduğu için yangın riski fazla olmalıydı. Büyükler geçmiş yıllarla ilgili çok yangın hikayeleri anlatsa da, ben çocukluk yıllarımda fazla yangın olayına şahit olmadım. Hatırladığım tek yangın, bizim evin 250-300 m. aşağısındaki Mollugilin evinin yanışı idi. Bütün köy seferber olmuş ama evi kurtaramamıştı. Ev karlı bir ilkbahar günü yanmıştı. Ben bile evin üst tarafındaki Garabu’ların tarladan avuç avuç kar atmıştım alevlere.

Yangından sonra, Mollugilin yeni evinin yapımı sırasında, bizim mahallenin tüm yetişkin erkeklerinin toplanıp, değirmen yanından, ormandan kestikleri çok büyük ve kalın “kiriş” kerestesinin, daracık patika yoldan “hooo hoooo”, “ula dikkat edin, düşüreceniz laaa”, “aşağı geç, yukarı çek” bağırış çağırışları arasında omuzlarda taşınması, biz çocuklar için eğlenceli bir şenlik olmuştu.

...

Rumlar zamanında köy kalabalık olmalıydı, çünkü köy içindeki çayırılık alanların çoğunun baş tarafında ya da kenarlarında temel kalıntıları vardı, ki buralarda, Rumlar zamanında evlerin olduğu, bu çayırılık alanların da, bu evlere ait tarla alanları olduğu kesin gibidir.

Geçimi fındığa dayalı olan köyümüzde, her ev kendi mısır tarlasının başına kurulmuştur. Tarlasında yetiştirdiği mısırı sırtında çuvalla değirmene taşır, öğüttürür. Bu mısır unundan, üç ayaklı sac üstünde, yiyeceği ekmeğini pişirirdi.

Köyün aşağısından akan dere üzerinde iki değirmen vardı, biri Çıtlakların mahallede, diğeri bizim Sükütneli mahallesinde.

Bizim mahalledeki değirmen, adeta köyün sembolü olarak gördüğümüz, köyün karşı yamacındaki Keçi Kayası’nın hemen altında, Rumlardan kalma, eski

bir değirmendi. Bu değirmeni gençliğinde dedem, ondan sonra da babam çalıştırmıştı. Bahtiyar abim de kısa bir süre değirmencilik yaptığını anlatır.

Temel yiyeceğini mısır ekmeği, ayran, pancar çorbası-dolması, fasulye turşusu gibi, köylüm kendi tarlasından, ahırından temin ederdi. Yani az biraz fındık bahçesi, evinin önünde mısır tarlası, ahırında da bir-iki baş ineği varsa geçinir giderdi köyümün insanları. Ayrıca ısırgan otundan yağlaş, mendekten çorba, gabalak ve galdirik bitkilerinden turşu, meyvelerinden pekmez, kirazından tuzlama yaparak doğanın ikramlarından da yararlanmasını bilir.

Köydeki her evin hemen yanında bir merak ve bir taş fırını bulunurdu. Merak, kışın hayvanlara yedirilmek üzere, yazın biçilip kurutulmuş otlar için depo olarak kullanılırdı. Ayrıca, mısırını farelerden korumak için çit ambarı olanlar da vardı.

Taş fırınlarda fasulye, elma, armut kurutulurdu kış yiyeceği olarak. Ayrıca bu fırınlarda yabani taflan yaprakları üstünde yapılan mısır ekmeğinin tadına doyumazdı. Artık bu fırınlar pek kullanılmıyor sanıyorum.

Meyve olarak kiraz, elma, armut, ayva, siyah üzüm, ceviz, erik ve töngel bilirdik. Kestane boldur ama meyveden sayılmaz bizim oralarda. Ormanda da meyvelerimiz olur bizim Çalı Çileği, yabani taflan ve böğürtlen (diken) çileği gibi.

Sebze olarak fasulye (böce), gartubu (patates), bezelye, biber, pırasa, salatalık, süt kabağı yetiştirilirdi. Bizde domates, karpuz, kavun yetişmezdi. Köyde bir kez karpuz yediğimi hatırlıyorum, kabuğuna kadar kemirmiştim. Bir keresinde de annemin sipariş ettiği, Ermez'den Feyzinin Hacı'dan aldığım domatesin yarısını yemiştım eve getirinceye kadar.

...

1960-70 arası, çocukluk yıllarıma ait küçük kırıntılar var belleğimde. Mesela karasaban hatırlıyorum, babam tek bir öküzle tarlamızı sürmeye çalışıyordu. Tek bir kare kalmış karasabanla ilgili hafızamda. Ağaç kaşıklar hatırlıyorum, babam eğri bıçaklarla ağaç kaşık yapardı, uzun yıllar bu ağaç kaşıkları kullandık. 60'ların sonlarına doğru metal kaşıklarımız da olmuştu. Yarma değirmenimiz (el değirmeni) vardı, mısır yarması çekerdik. Tavana kolanla asılı yayıklarımızda ayran yapardık. Ayranın üstünde oluşan tereyağı evin yağ ihtiyacını karşılardı. Şehirden teneke kutular içinde Vita yağları da alındığı oluyordu galiba.

Balgam şişeleri hatırlıyorum. Verem (ince hastalık) yaygındı galiba. Büyük amcaların ceplerinde küçük balgam şişeleri vardı. Yere tükürmek yasaktı. Bu şişelere tükürülür, sonra yıkanıp temizlenir tekrar cebe konurdu.

Komşuların meyve ağaçlarından meyve yemek biz çocuklara serbestti mesela. Kiraz, erfakaz, geçfakaz armutları en çok hedefimizde olan meyvelerdi. Hiçbir komşunun, çocukları meyve çaldı-yedi diye şikayet ettiğini hatırlamam.

Yaz aylarında, deredeki küçük göllerde çimmek en büyük eğlencelerimizdendi. Niyazinin Büyük Göl, Küçük Göl, Aynalı Göl, Gelin Gölü en çok girdiğimiz, vakit geçirdiğimiz göllerdi. Dereye göller arasında eğlenirken boğulma tehlikesi, yüksek kayalardan düşme tehlikesi geçirdiğimiz olurdu.

Üç tekerlekli arabalar yapardı abilerimiz. Uygun dik patika yollarda saatlerce bu arabalara biner, eğlenirdik. Kopça oynamak en büyük zevklerimizdendi. Eski-yeni elbiselerimizden kopardığımız kopçaları (düğmeleri) toprağa yan yana

diker, teklik dediğimiz metal 1 liralıklarla ya da sarı bakır karışımı 50 kuruşlarla vurur, vurup devirdiğimiz kopçaları kazanmış olurduk.

...

Birkaç düğün sahnesi kalmış hafızamda. Dedemlerin evinin arka tarafında Kümbüloların kullanılmayan bir evleri vardı. O boş evde bir düğün sahnesi hatırlıyorum, kadınların eğlencesi. Annem elinde boş bir tepsi ile makam tutuyor, hep birlikte türkü söyleniyor ve orta yerde karşılama oynanıyor. Küçük küçük renkli pullar, 5 kuruş, 10 kuruş gibi paralar atılıyor gelinin başına. Biz çocuklar da yerde para bulma yarışındayız.

Topalların evin önünde, tarlanın içinde, karlı bir kış günü davullu zurnalı horon oynandığını hatırlıyorum. Mustafa abinin düğünü olmalı.

Mahmudun Osmanlar'da, Nematun ablaların evlerinin önünde bir düğün sahnesi. Şarjörler boşalıyor. Biz çocuklar, yerlerden boş kovan topluyoruz. Arkası kırmızı noktalı kovanlar 50, yeşil noktalı (geco) kovanlar 25 kuruş.

Karşılama...

Giresun karşılaması...

Hayatım boyunca beni en çok etkileyen oyundur. Bizim düğünlerimizde de çok güzel karşılama oynanırdı. En büyük üzüntülerimden biri de, Giresun karşılamasını öğrenememiş, oynayamamış olmamdır.

...

Giresun; tarihte Vilayet-i Çepni olarak anılmış. Çepniler Oğuz Türklerinin 24 boyundan biri ve Giresun'da yoğun bir Çepni yerleşimi vardır. Toplumdaki inanın aksine, kültürel açıdan doğusunda yer alan Trabzon, Rize gibi illerden farklılıklar gösterir Giresun. Genelleştirilmiş bir anlayışla “laz” denilen Kafkas kültürü Espiye, Tirebolu ve Eynesil dışında görülmez. Karadeniz denilince akla ilk gelen horon da, bu ilçelerin dışında hakim bir kültür değildir. Ancak etkilenmeler vardır doğal olarak. Örneğin babam az da olsa kemençe çalardı. Giresun’un bazı yörelerine atfedilen horon havalarının yanında en çok da; “Tamzara’nın üzümü” ve “Yüce dağ başında yanar bir ışık” türkülerini çalar ve söylerdi.

...

Köyümün kadınları...

Köyümün çilekeş kadınları...

Gerçi erkekleri de farklı değil ya...

Çok erken yaşta çöker bizim köylerimizin kadınları...

12-13 yaşlarından itibaren ormandan odun taşırdı sırtında, çangal taşırdı. Hayvanların altına güllük taşır, çayırdan ot taşır, tarlaya şeleklerle gübre taşır, değirmene çuvala mısır, değirmenden un taşırdı. Bahçeden hararla fındık taşır, tarladan mısır taşır, küründen güğümle su taşır, evlenir ölünceye kadar karnında-sırtında çocuk taşır. Hayatı taşır, aileyi taşırdı köyümün kadınları. Erken çöker, genç yaşta belleri bükülürdü. Orakla güllük biçmek, tarlada mısır biçmek, imeceyle kazma elde herg etmek (tarla kazmak) her yıl istisnasız yapılan, yapılması zorunlu olan işlerdi.

Bütün bu çilelerin üstüne, koca dayacağına katlanmak, sessizce kabullenmek de geleneksel kültürümüzün vazgeçilmeyen, ayıplanmayan, kanıksanmış bir gerçeği idi köyümüzde.

Bir yaz günü, akşam vakti, hava kararmaya başlamıştı gibi hatırlıyorum. Mahmut, Türkan ve ben evdeyiz. Annem babam dışarda, henüz gelmemişler, pencerenin önündeyim.

"Ooooooooooooooooooooo" diye, uzun ve acı bir çığlık duyuyorum. Derin, uzun bir kadın çığlığı. Hemen ardından bir daha duyuyorum aynı çığlığı ve bir daha...

"Duydunuz mu? Duydunuz mu" heyecan ve telaşla soruyorum Mahmut'la Türkan'a. Yok, ikisi de duymamış. Ses, mahallemiz ile Topallar mahallesi arasından geliyor. Camdan bakıyorum o tarafa doğru, hiçbir şey yok. Mahallenin o tarafında, komşumuz Akşamuların tarlasının alt tarafında mezarlık var. Topallar ile bizim mahalle arasında da Ermez deresi var. Çığlık dereden geliyor gibi ama ben çığlığın mezarlıktan geldiğini düşünüyorum. Öyle olmalı. Çünkü az mezarlık, hortlak hikayesi dinlemedik. Annemle babam geliyor bir süre sonra. Koşuyorum, heyecan içindeyim.

"Duydunuz mu? Mezarlık tarafından kadın çığlığı geldi duydunuz mu?"

Duymuş olmalılar. Duymuş olsunlar istiyorum, çünkü artık benim de bir mezarlık, belki de hortlak hikayem var ve buna şahit lazım. Yok, duymamışlar. Hiç de ilgilenmediler. Nasıl bir sestir, nereden geldi, bir sorun bari. Umursamadılar bile.

Benim evin içinde, kapalı bir odada duyduğum sesi onlar dışarıda nasıl duymazlar? Düş kırıklığına uğradım. O gece sabahı zor ettim. Yarın herkes bu olayı konuşacak, birileri duymuş olmalı ve yarın duyanlar birbirine heyecanla bu çığlığı anlatacak. "Evet, ben de duydum" diyeceğim. Benim de ileride anlatacağım şahitli

bir mezarlık hikayem var artık. Ertesi gün bir Allah'ın kulundan bu sesle, bu ıgıllıkla ilgili hiçbir şey duymadım.

Yıllar sonra anladım bizim toplumumuzda kadınların ıgıllıklarının duyulmadığını, duyulmayacağını. Kadın ıgıllıklarının, dinimizde de, yasalarımızda da yeri ve karşılığı olmadığını. Benim duyduğum ıgıllık, koca şiddetine uğrayan bir kadının ıgıllığı olmalıydı. Bu ıgıllıkları duymak da konuşmak da törelerimize aykırıydı.

Başka toplumlarda nasıldır bilmiyorum. Bizim ülkemizde evlilikler kız almak-kız vermek geleneği üzerine kuruludur. Özellikle kırsal kesimlerde kızlar eti ile kemiği ile verilir. Eğer kocası kapıya atmazsa, kızın baba evine canlı dönüşü yoktur artık. Her türlü şiddete, eziyete boyun eğmek zorundadır. Üstelik karı-koca arasına kimse de giremez. Ne polis, ne ana-baba, ne kardeş. Ne kanun, ne şariat.

O yıllardan bugünlere, kadınlar için koşullar değişti diyebilen var mı aramızda? Maalesef var.

Kadına şiddetin toplumsal bir sorun, bir yara haline geldiği bugünlerde "kadına şiddetin abartıldığını, kadınların erkeklere uyguladığı şiddetin görmezden gelindiğini " söyleyebilen yetkililer bile var maalesef.

Kadınlarımız... Büyük şairin dediği gibi: "Sofradaki yeri, sarı öküzden sonra gelen kadınlarımız". Analarımız, bacılarımız, karılarımız, kızlarımız.

Hayvanları sağacak, yayık yayacak, ekmek yapacak, yemek yapacak, çamaşır-bulaşık yuyacak, vakit kalırsa bir iki saat uyuyacak, sabah gün ağarmadan

kalkıp yeni günün yeni çileleri ile boğuşacak. Yorulmak yok, tembellik yok. Başım ağrıdı, dişim ağrıdı yok. Evin işinden, köyün çilesinden ancak ölünce kurtulacak.

Gerçi köyümüzün erkekleri de aynı çilelerle boğuşur. Bizim çocukluğumuzda kadın erkek 40-45 yaşlarında yaşlanırdı, beli bükülürdü ama hasta olmazdı. Hücceten ölürdü genelde büyüklerimiz ama hastalıktan ölen çok hatırlamıyorum.

...

Elmatepe’de bir terzisi, bir ayakkabıcısı, bir de Orman Şefliği binası vardı. Bir Elmatepe’de, bir Çıtlaklar mahallesinde, bir de Ermez’de 3 camisi vardı köyümün.

Elmatepe’de bir kahvehane, bakkal, Ermez’de Sema’nın bakkalı, kahvehanesi, Fevzinin Hacı’nın bakkalı ve kahvehanesi, Hakkı Abinin hanı ve içkili lokantası köyümün belli başlı mekanlarıydılar. Evimizin bulunduğu Sükütneli mahallesi, Elmatepe’den ziyade Ermez’e daha yakındı. O yıllarda köylünün bakkallık çok işi olmazdı. Tuz, gaz ve şeker dışında hemen her ihtiyacını kendi imkanları ile karşılardı.

Belirli ihtiyaçlar için de, orman içinden, patika yoldan Ermez’e Feyzinin Hacı’nın bakkalına giderdik. Feyzinin Hacı’dan alışveriş yapmak benim için önemliydi. Önemli olan ne aldığım değil, aldıklarımın konulduğu gazeteden yapılmış kese kağıtlarıydı.

Çok küçük yaşlarımda, sağlıksız bir Fenerbahçe fanatığı olarak hatırlıyorum kendimi. Fikstürü tabii ki takip edemiyordum ama çoğu zaman tesadüfen

dinlediğim spor programlarından ve Orhan Ayhan, Halit Kıvanç ya da Necati Karakaya'nın anlattığı Fenerbahçe maçlarından büyük heyecan duyardım.

Komşu Tonyalıların evinin arkasındaki düzlükte, kardeşim Mahmut, Tonyalının Abdullah, Kenan (rahmetli), Mollun Halil, Akşamun Sami, yukarı mahalleden Fahri (rahmetli) ve Nihat kardeşlerle akşama kadar yırtık bir top parçasının ya da bir eğreli otu kökünün arkasından koştururduk saatlerce. Rahmetli annemin "Nerdesin nebrinin oğlu?" diyen sesini duymadan eve gitmek aklımıza gelmezdi.

Bizden önceki kuşakların, abimler de dahil futbolla, top oyunu ile ilgileri pek yoktu. Köyümüzün mahalleleri birbirinden uzaktır. Herkes evini kendi mısır tarlasının başına yaptığı için de, evler, dolayısıyla komşular da mesafeli yerleşmişlerdir. Bizim köylerin yerleşim düzeni istisnasız böyledir. Nedeni de, bütün işler insan gücüne dayandığı için, mısırın, fındığın taşınması için mesafeyi kısaltmak.

Mahalleler mesafeli olduğu için okul yaşına kadar diğer mahallelerin çocuklarıyla tanışmıyor, görüşmüyor, birlikte oynamıyoruz. Ben bizim mahalle dışında, köydeki tüm yaşlılarımla okulda tanıştım, arkadaş oldum. Bu nedenle, köyün diğer mahallelerini bilemiyorum ama bizim mahalleye futbol oyunu benimle girdi diyebilirim.

Bir istisna, Süleyman abim biliyor futbolu. Emine teyzemin ilk evliliğinden olan Süleyman abim Giresun'da Sanat Okulunda okuyor. Mahallemizin ilk okuyanı yani.

Süleyman abim anlatıyor, biz heyecanla dinliyoruz. Kalecilik yapıyormuş Süleyman abim. Kimse gol atamıyormuş Süleyman abime. Sağ direktten taa sol

direğe kadar uçuyormuş. Kedi gibiymiş, asla gol yemezmiş. Yalnız şu iki direğin bitiştği köşeye yetişemiyormuş.

Süleyman abim anlatıyor:

Türkiye'deki en büyük futbolcu Lefter'miş. Top Lefter'in ayağına geldi mi, 10 kişi alamazmış ayağından. Her vurduğu top gol olurmuş.

Süleyman abim anlatıyor:

Dünyada Pele diye bir futbolcu varmış ki, çektiği bir şutu kucağında tutmak isteyen kalecinin karnı patlamış, yani o kadar güçlüymüş.

Ağzımız açık dinliyoruz Süleyman abiyi.

Her fırsat bulduğumuzda Tonyalunun düzlükte maç oynuyoruz. Genelde benim taraf kazanıyor maçları. “Genelde” ifadesini aslında mütevaziliğimden kullanıyorum, çünkü, şöyle hafızamı yokluyorum da, yenildiğim hiçbir maç hatırlamıyorum. Benim yenik olduğum maçın bitme şansı yoktu ki.

...

Bizim köye bırakın haftayı, ayı, yılda bir bile gazete gelmez, ben Fenerbahçe maçlarını, Fenerbahçe ile ilgili haberleri Feyzinin Hacı'dan aldığı kese kağıtlarından takip ederdim. O kese kağıtlarında bir manşeti hiç unutmam.

MİTHATPAŞA'DA DESTANIN RENGİ : SARI-LACİVERT

Fenerbahçe 2 - Galatasaray 1

Bu maçı radyodan dinlemiştim ve yanılmıyorsam bir hafta kadar sonra, bir kese kağıdını özenle açtığımda bu manşeti görmüş; altında, Yılmaz ve Ogün'ün

benzer pozisyonlarda attığı gollerin resimlerine her baktığımda heyecanlanmış, bu gazete parçasını uzun yıllar da saklamıştım.

O yıllardaki Fenerbahçe kadrosunu bugün bile bir iki eksikle sayabilirim. O kadrodan bir isim benim kahramanımdı. OGÜN... Üç-dört yıl sonra, Mithatpaşa'nın Beleştepe'sinden çıplak gözle izleme mutluluğuna eriştiğim, 90'lı yıllarda Kadıköy dolmuşunda yan yana oturma heyecanını yaşadığım Fenerbahçe'nin santraforu Ogün, benim için çok ayrıcalıklıydı. İleride bir oğlum olursa ismini Ogün koymaya karar vermiştim.

Bugün oğlum Kemal Ogün 37 yaşında. Hem oğlum Kemal Ogün, hem de 27 yaşındaki kızım Göksun Rüya da Fenerbahçeli, babaları gibi. Eşim Sabahat da Fenerbahçeli. İnşallah 20 günlük torunum Can da Fenerbahçeli olacak dedesi gibi. Gelinim Sibel Beşiktaşlı, damadım Aytunç Trabzonsporlu çıktılar. Olsun. Sağlıklı olsunlar, mutlu olsunlar, hep bizimle olsunlar. Onların güzel kalpleri yetiyor bana.

...

60'lı yıllarda, köyümüzle yeni yeni tanışan radyolar, gündüz ve gece imecelerimizin en büyük eğlencesiydi. Acanslar (haberler), deprem gibi (Erzincan Depremi), savaşlar (Kıbrıs olayları, Cengiz Topel'in uçağının düşmesi) gibi önemli olaylar dışında pek ilgi görmezdi. Şarkı ve özellikle türkü programları çok rağbet görürdü.

Dönemin ünlü şarkıcılarının başında Zeki Müren gelirdi. Türkücüler daha çoktu ve hemen herkesin tuttuğu bir sanatçı vardı. Nuri Sesigüzel rakipsizdi ve benim tuttuğum iki türkücüden biri idi, diğeri Aynur Akarsu idi. Osman Türen, Ahmet Sezgin, Nurettin Çamlıdağ, Yıldırar Çınar, Hacer Buluş, Nezahat Bayram, Muzaffer Akgün, Neriman Altındağ dönemin hatırladığım türkücülerini.

Ben de iyi türkü söylerdim. Mısır biçerken ya da fındık toplarken beni yüksek bir ağaca çıkarıp türkü söylettirirler, arada tak tak tak şarjör boşaltırlar, karşı bahçelerden de tak tak tak (ve aleyküm selam) karşılığı gelirdi.

...

Benim çocukluğumda, öyle haftalık, aylık Pazar anlayışı pek yoktu. İhtiyacı olanlar yürüyerek Taşhan'a, ya da Co Ahmed'in kamyonunun üstünde, genellikle Pazartesi günleri Giresin'e (şivemiz böyle idi) giderlerdi. Giresun - Kulakkaya - Galiser (Şebinkarahisar) yolunda, (bu yolun çok eski olduğu, İpek yolu güzergahına dahil olduğu söylenir) tomruk taşıyan kamyonların üstünde, Giresun'a, Kulakkaya'ya, Kulakkaya üzerinden de çoğu zaman yürüyerek Bektaş'a gidildiğini hatırlıyorum.

Hayvancılık yapan (daha çok keçi beslenirdi) komşularımız, yaz aylarında Eğribel'e yaylaya giderlerdi. Bizim yaylalık hayvanımız olmadığı için, yayla da evimiz de yoktu.

Ben komşularımızın her yaz sürüleri ile yürüyerek gittikleri yaylaya 5-6 yaşlarımda bir kez gitmiştim annemle. Fatma halamlar yaylacıdır, keçi beslerlerdi. Çocukluğumda, Co Ahmet'in kamyonunun üstünde bir kez yaylaya, Fatma halamlara gittiğimi hatırlıyorum. Halamın yaptığı peynirli yumurtanın tadını unutmamışım.

2017'de eşim, kızım, Mehmet bacanağım, hanımı Hatice köye gittik. Abimle Ayşe yengem bizi Şebinkarahisar'a götürdü. Orada Fatma halamın kayınbiraderi Ahmet abiye rastladık. Ahmet abi bizi yaylaya götürdü. Yol vurulmuş, toprak ve çakıllı daracık bir yol. Zorlukla indik yaylaya. Yolda Ahmet abiye peynirli yumurta anımı anlattım. Yaylaya indiğimizde Ahmet abi, hanımı Fadime ablaya hatırlattı bu

anımı. Sağolsun Fadime ablam hepimize tattırdı yaylamızın peynirli yumurtasının lezzetini.

...

Köyde elektrik yoktu. İdare lambası, gaz lambası (Finnuri) aydınlatırdı karanlık gecelerimizi. Fındık ve mısır ayıklamak gibi gece imecelerinde bazı köy evlerinde lûx denilen lamba kullanılırdı ki gerçekten lükstü koşullarımızda.

Evlerimizde şıldır şıldır su akıtan musluklarımız yoktu ama her evin kolay ulaşılır mesafelerde suyu, mahallenin ortak kullandığı ağaçtan oyulmuş su kürünü vardı.

1965'te, rahmetli annemin de büyük çabası ile çeşme yapılmıştı obuzda (küçük dere), armut ve ceviz ağaçlarının altında. Yıllar sonra, yol yapılırken yıkılmış, yok olmuş çeşme. Üzüldüm. Gerçekten çok alınteri vardı annemin bu çeşmenin yapımında.

Yolumuz da yoktu. Araba yoluna çıkmak için birkaç km. yol yürümek zorundaydık.

Radjo yeni yeni yaygınlaşıyordu. İğneli gramafonları vardı bazı komşuların. Mısır tarlalarında ya da fındık bahçelerinde, gramofondan, Yüksel Özkasap'tan Alamancı türkûleri ve yanık yanık ince hastalık türkûleri dinlenirdi. O tarihlerde verem hastalığı çok can alıyordu.

Bir de destancılar vardı, deprem gibi büyük afetlerde yanık sesleri ile destan satmaya gelirlerdi.

Evimizin hemen yanında, Tonyalılarla aramızda küçücük bir deremiz, Obuz'umuz vardı. Kendimi yeni bildiğim yıllarda, 1962-63 olabilir, annelerimizin Obuz'da külle çamaşır yıkadıklarını hatırlıyorum. Çamaşırı iyice küle bularlar, ellerindeki çamaşır tokaçları ile vura vura döverler, sonra da Obuz'un suyunda durularlardı. Ben de az çamaşır tokaçlamamışım yani. Sanki tarih öncesi ilkel bir toplumdan bahsediyor gibiyim. İnanması zor.

Tuvalet çukurlarımız açıkta olurdu. Halen öyle mi acaba? Burada dışkılar biriktikçe üstüne güllük otu atılırdı. Bazı evlerin tuvalet çukurları yoldan görülürdü ve çok rahatsız ediciydi. Burada biriken pisliğin üstüne konup kalkan sinekler ağaçlardaki meyvelere de konar, biz çocuklar da çoğu zaman o meyveleri daldan koparıp ya da düşürüp yıkamadan yedik. Bu sineklerin soframızdaki yiyeceklerin üzerinde de gezindiği olurdu. Ne kadar sağlıksız ve tiksindirici olduğu akla bile gelmezdi. Burada biriken lağımlar, ahırımızdaki hayvan pisliği/gübresi gibi şelek ya da hararlarla (harar/şelek: fındık ağacından bıçakla yarılarak elde edilen şeritlerle örülen yük taşıma araçları) mısır tarlasına taşınır, tırmıklarla serilip dağıtılır, daha sonra toprak kazılınca (herg edilince) gübre olarak toprağa karışır, verimi artırır. Umarım artık lağım çukurları kapatılmış, toprak altına alınmıştır.

...

Dedemlerin evi bizden bir km kadar daha yukarıdaydı. Dedemle nenem bize pek sık gelmezlerdi. Dedem babamı pek sevmezmiş. Büyüklerin işleri, bize ne. Ben çocukluğumda sık giderdim dedemlere. Pek sevgi gösterisi olmazdı ama zaten biz çocukların böyle beklentileri de yoktu. Doğal yetiştik biz. Kulakları az duyardı ikisinin de. Ben severdim onları.

Dedemlerde, her ikisi de İstanbul'da olan Mustafa amcamla İsmet amcamın birlikte çektiirdikleri, yatak odasının duvarına asılı siyah-beyaz bir resimleri vardı.

Büyük olan Mustafa amcam daha kısa ve şişman, İsmet amcam ince uzun boylu idi. Resme her baktığımda "büyüyünce ben de İsmet amcam gibi, böyle çubuk gibi olsam." diye geçirirdim içimden. Aradan yıllar geçti, ailenin, belki de sülalenin en uzunlarından biri oldum, kilo olarak da, şu pandemi dönemine kadar 75 kiloyu hiç geçmedim. Yani Allah dileğini kabul etmişti, hayatım çubuk gibi, köyümün diliyle "çangal gibi" bir fizikle geçti şükürler olsun.

...

Küçüğüm ama kaç yaşımdayım hatırlamıyorum. Mahmut'la evin önünde oynuyoruz. Eli çantalı bir adam geliyor ama adamdan önce bir komşu gelmiş "Adam geliyor Fatma abla, çocukları hazırla" gibi bir şeyler konuşuyor ama anlamıyoruz herhalde.

Sünnetçi geliyormuş, kesecekmiş. Kimden duyduk bilmiyorum. Daldık mısır tarlasına. Mahmut'u bilmiyorum ama beni komşu Garabuların tarlasında buldular.

...

Bizim çocukluk yıllarımızda kalabalık bir nüfusu vardı Karaali köyünün. Her hane yaşıyor, çoğalıyordu 1970'lere kadar. 70'lerden sonra Alamancılık başladı önce. Sonra, daha öncede var olan gurbetçilik giderek yoğunlaştı. Artan nüfus ve genç-yaşlı Anadolu insanı gibi benim köylüm de geleceğini büyük kentlerde arama telaşına düştü.

Gelecek endişesi ve beklentisi içindeki vatandaşlar, taşı toprağı altın olan başta İstanbul olmak üzere, büyük kentlere göçtüler. Sanayileşme aldatmacasıyla, sanayileşmiş batının pazarı ve ucuz işgücü deposu haline getirilen ülkemde,

insanlar büyük kentlerin varoşlarına dolduruldu. Emeği sömürüldü, duyguları sömürüldü, umutları sömürüldü. Benim köyüm de boşaldı. Umutlarının, hayallerinin ardına düştü. Çok az bir nüfus kaldı köyde, yazdan yaza fındığa, ziyarete gelenler dışında.

Biz de terk ettik köyümüzü 1969'un 6 Ekim'inde. Ege vapuru ile ayrıldık Giresun limanından.

Kırk yıl sonra, abim Bahtiyar geri döndü. Betonarme, üstü çinkolu bir ev yaptı kadastrodan kurtarabildiği beş dönümlük eski mısır tarlamıza. Abimin dışında biz üç kardeş (Ben, Mahmut ve Türkan) hayırsız çıktık. Abimin ısrarlarına rağmen sahiplenmedik köyü. Şimdi 2-3 yılda bir gidiyorum, 10-15 gün abime misafir olup dönüyorum.

Benim köye, ziyarete gittiğim tarihler, köyün iş yükünün en ağır olduğu aylara denk geliyor, dolayısıyla mahalledeki bir-iki komşu dışında, köyde kimse ile görüşebilmek, eski çocukluk arkadaşlarımla hasret gidermek pek mümkün olmuyor.

Bahtiyar abim, Ayşe yengem, Bekiran Hasan ve Hacer ablam, Ahmet ve eşi Zeynep, Kadın Mucuk, Galip abi ve eşi Zeliha abla bizim mahallenin yazlık sakinleri.

Mollulardan ve Hasan'ın çocuklarından fındığa gelen olursa mahalle baya şenlenmiş sayılıyor.

Köy içinden geçişlerde Topallar mahallesinden, Çıtlaklar mahallesinden ya da kilisenin arkasındaki köy kahvesinde veya Ermez'de birileri ile karşılaşırsak ne

mutlu. En azından bir iki sözle, hal-hatır sorarak özlem gidermek mümkün olabiliyor.

Giresun, Rize'den sonra ÷lkemin en çok yağış alan şehridir. Eğer yağmurlar müsaade ederse komşu ziyaretlerinin dışında, birkaç kez Giresun'a in-çık, bir gün Kulakkaya-Bektaş gezisi, bir gün Mavi Göl, Kuzalan Şelalesi, Dereli, Kök Ev gezisi, belki bir gün Eğribel-Şebinkarahisar turu ve yine belki Rize-Artvin-Sümela-Ayder, Uzungöl turu, ziyaret bitiyor, düş bakalım İstanbul yollarına.

Ama üç-beş gün de olsa değiyor doğrusu.

İLKOKUL ÇAĞIM GELMİŞ

1963 yılı Eylül ayı başları olmalı. Kizirlerin (Meliha teyzemlerin) yukarıdaki evlerine çıkarken, sağda genç bir çam ağacı vardı. Halen duruyor mu bilemiyorum. 6. yaşımın sonlarındayım. Çam ağacına çıkmışım türkü söylüyorum. Tek başıma ağaçta ne işim varsa.

Aşağıdan bizim evden annemin çağrısını duyuyorum;

"Selamiiiiii!"

"Eyyyyyyyy!"

"Nerdesin nebrinin oğlu, çabuk eve gel!"

Ağaçtan iniyorum. Fındık ocaklarının arasından, patika yoldan koşarak eve geliyorum. Evde annem beni bir taraftan giydiriyor, bir yandan konuşuyor. Makbule halam gelmiş Aliyoma'dan. Bu sene Bahtiyar abim Güneyköy okuluna gidecekmiş. 4 senedir halamlarda, Aliyoma okulunda okuyan abimin yerine, bu sene ben gidecekmişim halamlara okumaya. Halam beni almaya gelmiş. Annem bir taraftan beni hazırlıyor, bir taraftan nasihatler veriyor. İyi okumalıymışım, çok çalışmalıymışım, söz dinlemeliymişim, yaramazlık yapıp halamları üzmemeliymişim...

İyi de, o güne kadar bana okuldan, halamlara gideceğimden bahsedilmedi. Durup dururken halamlara gitmek nereden çıktı? Şaşkınım. Mutlaka konuşulmuştur da ben hatırlamıyorum herhalde...

Annem elimden tutup, nememlere götürüyor beni. Halam orada, hem annesini babasını ziyarete, hem de beni alıp götürmeye gelmiş. Sonrası, hatıralar, detaylar silik.

...

Halamın kızları Emine abla ve yaşıtım Taliye ile okula gidiyoruz. Emine abla 3. sınıfta olmalı, biz Taliye ile 1'de, aynı sınıftayız.

Alıyoma ilkokulunda bir yıl okudum. Çok şey kalmamış hafızamda. İlk futbol topunu orada gördüm. Benim bildiğim top, plastik, iki üç günde yırtılıp parçalanan, patlamış haliyle, hatta parçalanmış haliyle peşinden koşup tekmelediğimiz bir şeydi. Ama Yoma okulunda bizden büyük çocukların elinde daha büyük, kahverengi bir şey vardı, meğer esas futbol topu oymuş.

Sonra bir Şaduman vardı. 3 veya 4. sınıfta olmalı. Koruyucum gibiydi. Ne zaman düşsem, ne zaman birileri beni itip kakışlasa hemen yetişir, beni kaldırır, üstümü başımı temizlerdi. Hiç konuştuğumuzu hatırlamıyorum, herhalde beni ablalık duygusu ile koruyup kollamaya çalışıyordu. Gerçi Emine ablaya kalırsa ben Şaduman'a aşıkmişim, bana kızdıkça hep bunu söylerdi ama aşık olmak nasıl bir şeydi ki? Ben öyle bir şey bilmiyordum. Halam da bağıırdı Emine ablaya."Bir daha öyle şeyler duymayayım" derdi ama Emine abla kızdı mı gözü kimseyi görmez, kulağı kimseyi duymazdı.

Makbule halama, İsmail enişteye çok minnet borcumuz vardır. Bizim köyde okul olmadığı için, Bahtiyar abim ilkokulun ilk dört sınıfını halamlarda okumuştu. Benim okul yaşım gelince abim köye dönmüş, 8-10 km uzaklıktaki Güneyköy ilkokuluna kaydolmuş, halamlara ben gnderilmiştim. Makbule halam da, İsmail eniştem de kendi öz çocukları gibi davranırlardı. Ben de kendi evimde gibi rahat bir yıl geçirdim halamlarda. Mekanları cennet olsun inşallah.

Makbule halamdan bahsedip de Fatma halamı es geersem vebal altında kalırım.

Bana “Hayatın boyunca tanıdığın cennetlik bir kişi söyle” deseler, hiç düşünmeden “Fatma halam” derim. Ailemizin adeta koruyucu meleği idi. Çocuktum, belki çok şeyin farkında değildim ama o ocuk halimle bile, en zor en yokluk anlarımızda bir şekilde yetiştiğini görür, bilirdim Fatma halamın.

Babam annemi kaçırdığında annem 13 yaşında imiş. ocukmuş yani. Belki de kızı gibi gelini gibi koruyup kollamış annemi sevgili Fatma Halam. Annem vefat ettiğinde, ayakta duracak gücü, mecali olmayan halam bir günlük yoldan, otobüs yolculuğuna katlanarak geldi, annemi cennete yolcu etmek için. Nurlar içinde yatsın inşallah.

Dedem sahip çıkmamış babama, annemi kaçırdığında. Gerçi dedemin babama ayıracak kadar malı mlk de yokmuş ya.

Anneannem (büyükannem) orta ölçek bir fındık bahçesi ve mısır tarlası vermiş. Büyükannem 3 kızı olan dul bir kadın. Gözlerinden rahatsız olan annemin babası, bu rahatsızlığına kahredip, çekip gitmiş, bir daha da dönmemiş.

Köydeki arazisinin yarısını Meliha teyzeme, yarısını anneme vermiş büyükannem, Emine teyzeme arazi düşmemiş nedense.

İnşaat işinden, marangozluktan anlayan dedem yapmış evimizi, büyükannemin verdiği tarlanın başına. Ahşap kısmını yapıp, dış dolgusunu yapmadan bırakmış, “benden bu kadar” deyip gitmiş.

Biz çocuklar severdik dedemizi ve nenemizi. Ne olmuşsa, ne yaşanmışsa geçmişte olmuştu. Biz bırakın kavga dövüşü, tartışmalarına bile şahit olmadık. Hem belli etmeseler de severlerdi bizi. Kulakları iyi duymazdı ikisinin de. Ne zaman dedemlere gitsem, dedem pek konuşmazdı ama, nenem güler yüzle karşılar, sac üstünde yağlı mısır ekmeği yapardı. Elinden o kadarı gelirdi fakirin. İki de Allah’ın makbul katındadır inşallah.

...

Alıyoma (Camili) ilkokulunda öğretmenimiz İbrahim Kurt’tu. Beni severdi, sınıf başkanı yapmıştı beni. Sınıfta en yakın arkadaşım Tacettin’di. Çok kolay adapte olmuştum okula. Zorlandığım, sıkıntı çektiğim bir konu hatırlamıyorum.

Halamın benim yaşımdaki kızı Taliye ile birlikte başlamıştık okula. Okula adapte olmamda da, derste başarılı olmamda da bunun etkisi olmuştur diye düşünüyorum. İyi ve başarılı bir yıl geçirmiş, Tacettin’in oyunu ile sınıf başkanlığını bırakırken de, çok da önemli bir hayat dersi almıştım.

Bu çok önemsedığım hayat dersini ayrı bir bölümde anlatacağım.

GÜNEYKÖY İLKOKULU

Ertesi sene, ilkokul 2. sınıfa Güneyköy ilkokulunda başladım. Daha okul yolunda uyardılar beni, köyün Garalı mahallesinde Kemal ve Cemal isminde ikiz kardeşler varmış, bunlar okula yeni gelen her öğrenciyi mutlaka döverlermiş sindirmek için.

Korka korka gittim ilk gün okula. Okul çıkışı da korka korka yola koyulduk mahallemizin çocuklarıyla. Her an Kemal-Cemal kardeşlerden saldırı bekliyorum. (Bu ikiz kardeşlerden Cemal'in genç yaşta vefat ettiğini öğrendim. Allah mekanını cennet eylesin). İkizlerden saldıran olmadı ama biz Arzu Usta ile karşılıklı yumruk yumruğa dövüştük. O güne kadar ne ben Arzu'yu tanırım, ne de Arzu beni tanır. Biz Arzu ile niye dövüştük, halen daha bilmiyorum.

DEMİRCİNİN EVİ

Güneyköy ilkokuluna bir veya iki hafta gittik. Sonra bizim köyde de okul açıldı. Köyümüzde okul olmadığı için kazma, kürek, balta, grebi (baltanın küçüğü, burunlu, kesici alet) ve orak gibi demir işleri yapan, lakapları da Demircigil olan bir ailenin boş bırakılmış evini okul olarak tahsis etmişler. Okulumuz; girişte, bizim oralarda hayat dediğimiz bir hol, sağda bir oda, önde büyük bir salon (iki oda birleştirilmiş olmalı) ve bir ahırdan ibaret. Ahır deyip geçmeyin, bizim eğitim öğretimimizde önemli bir yeri var. Hele keraat cetvelini hepimiz (Tevfik Usta hariç) bu ahır sayesinde ezberledik.

Yanlış hatırlamıyorsam, Demircinin evinde çok kısa bir süre Civcunlardan bir abi eğitmen olarak okuttu bizi. Sonra Edirneli Mehmet Taner öğretmenimiz oldu. İki sınıf okuduk Demircinin evinde. İklim grafiklemesi yaptık düzenli olarak. İlk yazılı sınav denememizi bu okulda yaşadık. Şaka yapmıyorum, deneme idi gerçekten. Not falan almadık. O halde niye aklımda kalmış? Nedeni öğretmenin sorduğu sorulardan biri.

Soru şu:

“Akvaryum nedir?”

Biz şuncacık ömrü-hayatımızda akvaryum mu görmüşüz? Bırak bizi, bizim köyden herhangi bir Allah'ın kulu duymuş mu, görmüş mü akvaryumu? Hem zaten görgüsü olmayanın bilgisi, genel kültürü ne kadar olur ki? Düşün babam düşün “Akvaryum nedir?”. Bir cevap vermek lazım. Bir şeye benzetmek lazım. Kim ne yazdı bilmiyorum, ama ben cevabımı yazdım: “Akvaryum; Ormandan kestiğimiz odunları sırtımızla yüklenerek eve taşımaya Akvaryum denir.”. Aynen böyle yazdım. Kelimesi kelimesine.

Hala kızarım öğretmene; ya hocam, sen bu kağıtları okudun, bu cevabı gördün. İnsan bir çağırır, oğlum bu nasıl bir cevaptır diye sorar. Bu nasıl bir cehalettir diye azarlar ama sonra da doğrusunu, yani akvaryumun ne olduğunu anlatır değil mi? Ne bir şey sordu, ne azarladı. Herhalde böyle bir köyde, böyle bir cehalet ortamında, böyle bir soru sorduğu için kendisini ayıplamıştır.

Sonra öğrendim ama akvaryumu, İstanbul'a taşındıktan sonra. Hatta evde akvaryumumuz bile oldu çok şükür.

ATİK ALİ

Bir piyes (tiyatro oyunu) oynadık 1966 yılının 23 Nisan'ında. Oyunun adı Atik Ali idi yanılmıyorsam. Atik Ali'yi ben oynamıştım. Ben 3. Sınıfta okuyorum o sene. Aslında bu oyun bir sene önce oynanacaktı. Atik Ali'yi de Bahtiyar abim oynayacaktı. İlk okuldan mezun olduğu halde onursal öğrenci kontenjanından bir sene daha 5. sınıfa devam eden abimi, tam piyesin oynanacağı Nisan ayında herg başlıyor, tarlalar herg edilecek diye annemler okuldan alınca oyun oynanamamıştı. Bir sene sonra da abisinin rolünü kardeşine, bana vermişti öğretmen.

Yanlış hatırlamıyorsam, Adnan Işık da mezun olmasına rağmen dışarıdan katılmıştı oyuna. Güzel bir oyundu gibi hatırlıyorum. Ben Türk kahramanı idim ve oyunun sonunda, düşmanla (Adnan Işık) karşılıklı birbirimizi vuruyorduk. Bir mantar tabancası ben patlatıyordum, aynı anda bir mantar tabancasını da öğretmen patlatıyordu perdenin arkasında ve ben bir kahraman şehit olarak yere uzanıyordum ve alkışlarla perde kapanıyordu.

YENİ OKULUMUZ, KARAALİ KÖYÜ İLKOKULU

Dördüncü sınıfa yeni okulumuzda başladık. Yeni okulumuz Çıtlaklar mahallesine yapılmıştı. Evimize daha yakındı.

Betonarme ve tek kat olarak yapılan okulumuz iki derslikli idi ve bir mutfağı vardı. Bu mutfakta ileriki günlerde, aylarda, Amerikan süt tozları, görevli bir teyzemiz tarafından sulandırılır kaynatılır ve biz öğrencilere dağıtılırdı. Bir ara, haftada bir Taşhan'daki fırından yürüyerek, çuvalla okula ekmek taşıdığımızı hatırlıyorum. Bu ekmekler bıçakla dörde bölünür ve her öğrenciye bir çeyrek ekmek verilirdi.

Yağmur, çamur elimizde bir odunla gelirdik her sabah okula. Ayaklarımızda kara lastik (Trabzon) ayakkabıları vardı ve kış aylarında yırtılmış, yırtık yerleri annelerimizce dikilmiş, içi su dolmuş bu ayakkabıların içinde ayaklarımız herhalde çok üşürdü ama hasta olmazdık biz. Kardan ya da soğuktan dolayı grip, nezle gibi hastalık sebebiyle okula gitmediğim gün hatırlamıyorum. Ne kadar kar yağarsa yağsın, ne kadar soğuk olursa olsun, burnumuzu çeke çeke, düşe kalka, hoplaya zıplaya gider gelirdik okula. Top oynamaya çok düşkündük. Gerçi sağlam bir

topumuz olmazdı ama ikiye ayrılmış bir topun yarısı ile, o da yoksa eğrelti otunun kökü ile maç yapardık her fırsat bulduğumuzda.

Bir sabah, okula giderken, bizim mahallenin aşağısından geçen derenin kenarında, Garabu'ların bahçesinde topa tutuştuk ve tabii okula geç kaldık. Hatırladığım ben, Abdullah Ayar, Nihat Çapan ve rahmetli Kenan Ayar. Okula varmadan önce özellikle Kenan'a sakın top oynadığınızı söylemeyelim diye tembih ettik. Okula vardık, ders başlamış. Lapalı ismini hatırlayamadığım öğretmenimiz "Niye geç kaldınız" der demez, rahmetli Kenan "Öğretmenim top oynadılar yolda" demez mi... Ah be Kenan kardeşim, azıcık dursaydın, öğretmen kızsaydı bağırsaydı da senin de mazeretin olsaydı bari. Öğretmen ben, Abdullah ve Nihat'a kulaklarımızı tutturdu. Üçümüz de birbirimizin kulağına yapıştık çekiyoruz. Başlangıçta yavaş çekiyorum ama onlar asılıyorlar benim kulağıma. Kızıyorum, ben de onların kulaklarına asılıyorum. Bu kez onlar daha şiddetli çekiyorlar. Bir güzel kızarttık birbirimizin kulaklarını. Mekanın cennet olsun, nurlar içinde yatasın Kenan kardeşim.

İleriki senelerde çocuklarıma "Biz kış kıyamet, okula gitmek için 15-20 km. yol yürürdük." diye anlattığım çok olmuştur. Çok sonraları, araba ile gittiğimde baktım mesafeye 3 km bile yokmuş. Mahcup oldum çocuklara. Yuh olsun bana, insanda mesafe algısı bu kadar mı yanlış olur.

Gerçi çok da yanılmış saymıyorum kendimi. Bizim çocukluğumuzda köyde ne elektrik vardı ne yol. Yol çalışması başlamıştı ama Garalı'daki kiliseye kadar bile gelmemişti. Araba yolu mesafeleri kısaltmış ama en önemlisi, bakış açılarını çok değiştirmiş. Yolun açılmasından sonra, 2004 yılında köye ilk geldiğimde çok yabancılardım. Sanki bütün anılarım, anılarımın mekanları yok olmuş gibi geldi

bana. Mısır tarlaları, çayırılık alanlar fındık bahçesi olmuş. Hala da tam alışmış değilim köyümün yeni çehresine.

Mahallenin içinden, eski patika yolun genişletilmesi ile açılan medeniyet yolu, çocukluğumuza ait oyun mekanlarını da yok etmiş. Top oynadığımız, mahallenin en önemli mekanı yok olmuş. Obuz dediğimiz küçük akarımız yok olmuş gibi.

Araba yolu mısır tarlamızın alt sınırı boyunca epey toprak götürürken, yöreye özgü 3 akkiraz ağacımızı da yok etmiş maalesef.

...

Öğretmenler için bir lojmanı ve bir tuvalet binası vardı yeni okulumuzun. 1 ve 2. sınıflar girişte soldaki derslikte; 3, 4 ve 5. sınıflar sağdaki derslikte eğitim görürdü. Biz 5. sınıfta iken sanıyorum sekiz öğrenci idik. Diğer sınıflar daha kalabalıktı.

Diğer mahallelerden gelenleri tam çıkaramam ama bizim (Küçük Garalı - Sükütneli de derlerdi, ne demekse) ve Topallar mahallesinden gelenleri hatırlamaya çalıştım. Sükütneli'den rahmetli Abdullah Çapan, Ali Çapan, Fahri Çapan, Nihat Çapan, Nuri Çapan, İbrahim Sezer, Aysel Sezer, Hikmet Kılıç, Hasan Kılıç, Aslan Kılıç, Kemal Ayar, Abdullah Ayar, rahmetli Kenan Ayar, Hasan Aygün, Selami Işık, Mahmut Işık, Sami Mucuk, Kadın Mucuk, Halil Çınar hatırladıklarım. Bir de Kumcular'dan Selahattin vardı galiba. Ne kadar çokmuşuz..

Topallar mahallesinden Harun Usta, Mahir Usta, Arzu Usta, Hatice Usta, Tevfik Usta, Mahmut Usta, Şaban Usta ve kardeşi, Hacı Usta ve kardeşi Aynur

Usta, Duygu Usta, Sevim Usta. Eminusta'lardan kim vardı acaba? Seyhan ve Ceyhan Uzuner, ikiz kızkardeşler okula başlamış olabilirler. Karşıdan Üveco'lardan Kadem vardı. Hatırlayamadıklarımın özür diliyorum.

Diğer mahallelerden çoğunu hatırlayamayacağım için isim yazmamak daha mı doğru olur? Bilemedim.

Özbeklerden Kadir vardı, Sabahat ve Nebahat kardeşler vardı. Şenel Çıtlak vardı. Şaziye Çıtlak vardı. Gülin Demiral, Kemal-Cemal ikizler vardı. Şahin vardı (soyadını hatırlayamadım). Hayati ve Necati Işık kardeşler vardı. Beyhan Sevinç vardı. Zeki Işık vardı. Işık'lardan başkaları da vardı ama isimlerini hatırlayamıyorum. Tömentarla'dan gelenler vardı biri Mehmet Demirbaş'mış... Hatırlayamadıklarım çok. Hepsinden özür diliyorum.

Yeni okulun inşaatında köylülerimizin çok emekleri vardır. Bu okulda köyün öğrenim görmüş çocukları olarak, bu köylülerimizin hepsine teşekkür borçluyuz, şükran borçluyuz.

Öğrenciler olarak bizim de emeklerimiz var bu okulda. Okulun bayır olan bahçesini biz öğrenciler kazdık günlerce; düzelttik, düzleştirdik. Çok top oynadık o bahçede. Çok tur attık, adam kovaladık okulun çevresinde. Okulun arka köşelerini koşarak dönerken çok çarpıştık birbirimizle. Bu çarpışmalardan birinde, topalların Ahmet abinin bizden küçük kızı Aynur'la çarpışmamızdan kalan şişlik halen durur alnımda.

2000'lerin başlarında, taşımali eğitim gibi yanlış uygulamaya kurban edilen okulumuzun harap halini gördüğümde duyduğum üzüntüyü kelimelere dökemiyorum. Köy Enstitülerinin kapatılması bu toplum için ne kadar yanlış

olmuşsa, 50 yıl sonra köy ilkokullarının kapatılıp, taşınmalı eğitime geçilmesi de o kadar yanlış olmuştur.

...

Okulun hemen girişindeki, balkonumsu alanda, Lapalı öğretmenimin, elinde tebeşir, zeminde bana çok üçgen, kare, küp çizmişliği vardır. Bu öğretmenimiz (İsmi Nihat'tı galiba ama emin değilim.) Samsun, Ladik ilköğretmen okulundan mezun olmuştu. Beni seviyor, çalışkan buluyor ve kendi mezun olduğu okula, Ladik ilköğretmen okuluna göndermek istiyordu. En zayıf olduğum ders de matematik olduğu için elinde tebeşir, her yerde bana matematik öğretmeye çalışıyordu. Sonunda bu sevgili hocam, kendisi ne yaptı etti beni ilköğretmen okulları sınavına kaydettirdi. Bu duruma rahmetli annem benden çok daha fazla seviniyordu. Haklıydı, yani öğretmenim bu kadar çabalıyorsa, bende bir umut var demekti. (Rahmetli annem, nurlar içinde yatsın, okumamızı çok istiyordu.)

Sınav günü ve saatinde, annem, ben ve öğretmenim Yeşil Giresun ilkokulunun bahçesinde hazırдық. Öğretmenim bana telkinlerde bulundu, heyecanımı yatıştırmaya çalıştı. Çok güveniyordu bana ve ben çok mahçubum hala o değerli insana.

Sınava girdim. Heyecandan kalbim fırlayacak. Çevremdeki çocuklar cıvıl cıvıl, neşeli, heyecansız geliyor bana. Çok rahatlar gibi. Sınav başladı, ben sorulara bakıyorum, sorular bana. O güne kadar hiç duymadığım konular ve sorular. Yahu insan bir tek soruyu da şöyle kenarından köşesinden tanış bulmaz mı? Hiç mi bir soru insana göz kırpmaz? Bir tanecik ya Allah için.

Nasıl bir hüsrân, nasıl bir hayal kırıklığı ve nasıl bir utanç içindeyim anlatamam. Kağıdımı boş vermedim ama hangi soruya ne yazdım o an bile bilemiyordum herhalde. Dışarı çıktım, başarısızlığım halimden o derece anlaşılıyordu ki, öğretmenim fazla bir şey sormadı. Siz köye dönün ben sonuçları öğrenip bildiririm dedi. Bir iki hafta sonra annem öğretmene gönderdi beni sonucu öğrenmek için. Gittim, öğretmenimin sınav sonucu ile ilgili bana kızacağından korkuyordum ama sonuçla ilgili hiçbir şey söylemedi. “Üzülme orta okulda başarılı olacaksın” deyip gönlümü aldı.

İlköğretmen okulu olmadı. Annem elimden tuttu, götürüp Giresun lisesi orta birinci sınıfa kayıt ettirdi beni. Aslında Ticaret lisesine kaydettirecekti ama ne oldu da vazgeçti bilemiyorum. Hocahopçuk mahallesinde Emine teyzemlere yakın, aylık 25 lira kira ile bir oda tuttu bana. Tek başıma, bir odada okuyacağım.

Debboy’un biraz aşağısında, Gazi Caddesi üzerindeki bir mağazadan okul kıyafeti alıyoruz annemle. Lacivert takım elbise, beyaz gömlek ve başımıza sarı şeritli şapka. O yıllar şapka şarttı. Düz ortaokul sarı şeritli, ticaret lisesi kırmızı şeritli şapka takardı. Sanat okullarının rengini hatırlamıyorum. İmam Hatipler yok o zamanlar.

Annem, kıyafet bakıyor yol üstünde. Ben başımda şapka, dikiliyorum yanında. Bir el şapkanın siperliğini (tereği derdik) aşağı indiriyor. Dönüp bakıyorum bir polis. Onun da başında şapkası var. Ben önüme dönüyorum ve şapkanın siperliğini kaldırıyorum biraz. Tekrar aşağı bastırılıyor şapkamın siperliği. Şaka yapıyor herhalde. Tebessümle dönüyorum polise, o da gülümsüyor ve “Şapkanın tereğini kaldırmayacaksın.” diyor. Bende cevap yok. Polis devam ediyor “Gözün yukarı bakmayacak, önüne bakacaksın” diyor.

Bu uyarıyı o zamanlar ve uzun yıllar “Kimsenin penceresine, balkonuna bakmayacaksın” anlamında, haklı bir uyarı gibi algılamıştım ama daha sonraları, biraz aklım ermeye başladığı yıllarda hatırladığımda “Başını kaldırmayacaksın, yukarıdakileri görmeyeceksin, boyun büküp önüne bakacaksın.” gibi de yorumlanabileceğini düşündüm nedense. İnsanların eğitim seviyesi yükseldikçe, fesatlık katsayısı da artıyor olabilir mi acaba? Koskoca bir profesör “Eğitim seviyesi yükseldikçe beni afakanlar basıyor.” derken bir bildiği vardı herhalde.

...

Okullar açıldı, sınıfa girdim ki Tefvik Usta gene orda, benimle aynı sınıfta. Kurtuluş yok bu Tefvik’ten. Böyle yazdığıma bakmayın, bütün bu yıllar içinde en sevdiğim arkadaşlarımdan biri olmuştur Tefvik. Değerini bilirim çünkü değerli bir arkadaş olmuştur her zaman.

1967-68 öğrenim yılı, ortaokul 1. sınıfı, sefillik içinde, yarı aç yarı tok, soğuk bir odada, soğuk döşekte ve sadece sınıfta öğrendiklerimle geçti. Emine teyzemlere yakındım. Çok çaresiz kalırsam teyzemlere giderdim. Teyze oğlu, akranım Murat’ın varlığı en büyük şansımdı. Okuldan gelir gelmez çantamı odaya atar, Murat’ı bulur top oynamaya giderdik. Limanda, düz beton alanda çok top oynadık. Hafta sonları, varsa Giresunspor’un maçına giderdik. Stad duvarından tırmanıp, kaçak, çok maça girmişliğimiz vardır Murat’la. Solak Ruhi’nin çok frikik golünü seyrettik Giresun’un eski Atatürk stadında.

...

Birinci karnede benim 4, Tefvik’in ise 3 zayıfı vardı. Demek ki Tefvik benden daha iyiydi. Bu da çok normaldi, çünkü koşullarımız aynı değildi. Tefvik aile yanında kalırken, ben tek başıma çok ağır şartlarda okumaya çalışıyordum.

Dönem sonu geldi. Okula karne almaya gittik. Sınıfta öğretmen karneleri dağıttı. Baktım 3 zayıfım var. Tevfik'e yaklaşıp usulca sordum, "İki zayıfım var." dedi. Ama bana kaç zayıfım olduğunu sormadı. Demek beni rakip görmüyor, yazıklar olsun. Boynumu büktüm, sınıftan çıktım, merdivenlerden indim, bahçeye çıktım. 3 zayıf ne demek? Çok üzülüyorum. Yürüdüm, bahçe merdivenlerinden inip yola çıktım ve Sokakbaşı'na doğru yürüyorum. Aynı mahallede oturduğumuz, bizim okulda, lisede okuyan bir abi ile karşılaştık.

"Karnen nasıl?"

"3 zayıfım var" dedim ağlamaklı.

"Ver bakayım karneni."

Verdim. Baktı karneye, sonra bana döndü "3 değil oğlum, 1 zayıfın var" dedi. Şaşırdım. Karneye eğildim, 3 zayıf var. Ama zayıfların ikisinin yanında kırmızı kalemle (kk) yazılmış. Abi "Bak bu (kk)'ları görüyor musun? Bu derslerden Kurul Kararı ile geçmişsin. Sadece İngilizcen zayıf." dedi.

Abinin elinden karneyi nasıl kaptıysam, soluğu okulda aldım.

"Nerdesin Tevfik?"

Tevfik'i arıyorum nefes nefese. Buldum sonunda. Seğirttim yanına. Karnemi burnuna kadar sokup: "Tevfik bak benim tek zayıfım var." dedim. Tevfik karneme şöyle bir baktı "İyi" dedi, sadece bir "İyi".

Yuh sana be. İnsan azıcık şaşırır. Yalancıkdan da olsa azıcık sevin, tebrik et, ya da üzüntünü belli et. Ne soğuk adam. Çok mutlu oldum, çok sevindim. Tek zayıf ne demek. Bizim köyde, orta birde, dönem sonu tek zayıf teşekkürname demek takdirname demek.

O yaz, günlerce İngilizce çalıştım güya. Çalışıyorum ama bende hiçbir gelişme yok. Annem dört dönüyor etrafımda “Aman oğlum iyi çalış, iyi ezberle. O kadar zahmet çektik deysin bari.”

Gerçekten ailece zahmet çekilmişti ben okuyayım diye. Bizim köyde bir inek ailenin geçim kaynağı idi ve o bir inek satılmıştı ben okuyayım diye. Yıl boyu çok geceler ağlamıştım, sınıfta kalacağım korkusuyla.

O yaz babam da köyde idi. Annem benim halimden durumu anlayıp, korkuya kapılmış olmalı ki, babamı sıkıştırmaya başladı “Gidelim öğretmenle konuşalım, bir şeyler götürelim, yalvaralım da geçirsin oğlanı.” diye. Rahmetli babam, cahil ve çekingen bir adamdı. İyi adamdı babam ama insanlarla diyalog kurma yeteneği, konuşarak dert anlatma, sorun çözme becerisi pek yoktu.

“Çalışsın kazansın, ben kimseye gidip yalvarmam.” diye kestirip atıyordu babam.

Sonunda annem babamın başının etini yiye yiye kabul ettirdi. En iyi hediyenin bal olduğuna karar verdiler. Arıcılık da yapan dedemden bir kavanoz bal alındı. Babam, annem ve ben şehire, Giresun’a indik. Okulun ilerisinde, kalenin yamacındaki bir evde oturduğunu öğrendiğimiz öğretmenin evine gidiyoruz. Okulu biraz geçtiğimizde, sanat okulunda okuyan ve Giresun’da oturan Emine teyzemin oğlu, Süleyman abiye rastladık. Kısa sohbet esnasında, Süleyman abi yaptığımızın yanlış olduğunu, eğer böyle bir istekte bulunursak, öğretmenin kesinlikle beni sınıf geçirtmeyeceğini söyleyince geri dönmek zorunda kaldık.

İkmal sınavı günü, korka korka gittim okula. Yanımda kimse gelmemişti. Ya umutları yoktu ya da köyde iş çoktu. Bilemiyorum. İkmal sınavı yazılı olmuştur herhalde ama bu yazılı sınav ile ilgili hiçbir şey hatırlamıyorum. Hatırladığım, yazılıdan sonra, bir de sözlü sınav olduk. İkişer ikişer sınıflara alınıyoruz. Ben de

Tevfik Usta ile birlikte girdim sınava. Tevfik'in numarası 1281, benim 1282. Acaba aynı gün mü kayıt olduk okula? Hatırlamıyorum. Sınavda iki öğretmen var. Önce Tevfik'e sorular soruldu, cevaplar alındı ve “Geçtin, çık” dediler. Sıra bende... Ders kitabındaki bir konudan bir iki cümle okuttular. Sonra iki İngilizce kelime seç Türkçesini söyle dediler. Birinci kelimeyi hatırlamıyorum ama ikincisi “And, ‘ve’ demek öğretmenim” dedim. “Tamam geçtin, çık” dediler. Sınıftan, okuldan nasıl çıktım, köye nasıl geldim hatırlamıyorum. Böylece ikmal sınavını da başarı ile verip, Tevfik’le birlikte orta birden ikiye geçebilen köyün nadir çocuklarından olmanın gururunu yaşadık

Giresun’da geçirdiğim bu döneme ait, hafızama yer etmiş bir görüntü var. Debboy’dan aşağı inerken hemen sağda bir manav vardı. Bu manavın tezgahında, sarı, beşparmak gibi yan yana duran bir tür meyve var. Etiketinde “Muz 11 lira” yazıyor. Öyle çok merak ediyorum ki. Her gelip geçtikçe gözüm o tezgahdaki muzlara takılıyor. Canım çekiyor diyemem çünkü nasıl bir meyvedir, tadı nasıldır bilmiyorum ki canım çeksin. Ama pahalı, çok pahalı. Annemin bana bıraktığı haftalık harçlığım 10 lira, bir kilo muz 11 lira. Demek ki zengin meyvesi. Evet, muz benim gözüme “zengin meyvesi “ olarak görünmüştür her zaman.

...

1969-70 eğitim yılına, ben Giresun Lisesi Orta 2, Mahmut Orta 1 öğrencisi olarak başladık. Okulun biraz ilerisinde, kalenin yamacında, üç katlı bir apartmanın küçük bir odasında kalıyoruz. Apartmanın sahibi yaşlı bir kadın. Her odası öğrencilere kiralanmış. Biz okula başladık ama evde ayrı bir telaş var. Annem bir sene önce Bahtiyar abimi İstanbul’a yollamış dedemle birlikte. Kafaya koymuş “Bu köyde bize hayat yok, çocuklara gelecek yok. İstanbul’a taşınalım.” diye babamın başının etini yiyor. Babam cesaretsiz, “Yapamayız, geçinemeyiz.” diye karşı çıkıyor ama nafile. Ne topladığımız fındık evimizin yıllık ihtiyacını karşılıyor,

ne tarlamızın mısırı kışı çıkarıyor.. Biz çocuklar bile farkındayız artık geçim sıkıntısının. Annem kesin karar vermiş, abimin ardından, 69'un yaz sonlarında da babamı gönderdi İstanbul'a hazırlık yapmaları için. Nihayet İstanbul'dan beklenen haber geliyor:

“Ev tutuldu, yola çıkın.”

6 Ekim 1969 akşam saatlerinde Giresun Limanından Ege vapuru ile ayrıldık bilinmez bir geleceğe doğru, Meliha ve Emine Teyzemlerin gözyaşları ve “Allah yolunuzu açık etsin.” dualarıyla.

Allah yolumuzu açık eylesin...

Eyledi, şükürler olsun...

FINDIK

1960'lı yıllarda fındık üretimi, başta Giresun ve Ordu olmak üzere orta ve doğu Karadeniz bölgesi kıyı kesiminde ve 1500 m. yükselti altında yapıldı. Tarihçiler bu bölgede fındık üretiminin M.Ö. 5. yüzyıldan daha eskilere uzandığını yazıyor. Evliya Çelebi'nin de yazdığı gibi bizim köylerde “dağlar taşlar cümle fındıklıktır.” Halen de öyle.

1970'lerden sonra, özellikle Giresun ve Ordu'nun başlıca geçim kaynağı olan fındık üretimi, plansız ve kontrolsüz bir şekilde batı Karadeniz ve Marmara bölgesine de yayılmış; bu durum geçimini fındıktan sağlayan Karadeniz üreticilerini çok olumsuz etkilemiştir.

2006'da, hükümetin piyasayı dengelemek amacıyla oluşturduğu paketin en önemli maddesi fındık üretimine kota getirmektir. Düz arazilerde fındık yetiştirilmesine izin verilmeyecekti. Fındık alanlarının sınırlandırılarak üretiminin dengelenmesi amacıyla Artvin, Bartın, Düzce, Giresun, Kocaeli, Kastamonu, Ordu, Rize, Sakarya, Sinop, Trabzon ve Zonguldak illerinin bazı ilçelerinde 0-750 m. rakım arasında yüzde 6'dan daha yüksek eğimli üçüncü sınıf ve daha yukarı sınıf arazilerde fındık üretimine izin verilecekti. Bu durumda, rakımı 750 metrenin

üzerinde olan köyümüzde fındık tarımı, üretimi yapılamayacaktı ancak bu karar uygulamaya konulmadı. Çarşamba, Terme, Bafra, Düzce ve Sakarya ovalarında fındık üretimine izin verilmemesine rağmen buralarda halen fındık üretimi yapılmaktadır.

Fındık üretimi zor ve zahmetli bir iştir. Bizim çocukluk zamanlarımızda daha da zordu. Şimdiki gibi gübreleme pek yoktu. Son zamanlarda, fındık ocaklarının diplerine beyaz bir kimyasal gübre atılmaya başlanmıştı gibi hatırlıyorum. Bölgemiz çok fazla yağmur aldığı için, her yıl fındık bahçelerini diz boyu otlar, yabancı bitkiler ve dikenler kaplar. Fındık hasadı öncesi tırpan ve orakla bahçeler temizlenmeye çalışılırdı. Şimdi motorlu tırpanla temizliyorlar, üstelik bir de kimyasal ilaç kullanıyorlar ki bu ilaçların hem doğal hayata, hem de sağlığa zararları konu bile edilmiyor şimdilik.

Fındık daldan toplanırdı bizim zamanımızda. Şimdi yerden topluyorlar. Gerevü dediğimiz çengelli sırtıklarla dalı çekerek toplardık daldaki fındıkları. Şimdilerde fındık dallarını sallayıp yere döküyorlar ve yerden topluyorlar.

Bizim köylerimizde fındık toplama işi komşularla, sırasıyla ve imece halinde yapılırdı 60'lı yıllarda. Kadın erkek herkes beline bir peştemal bağlar, peştemalın eteğini yukarı kaldırıp, uçlarını arkamızda birleştirir, önünü bohça haline getirirdik. Topladığımız yeşil kabuklu fındıkları peştemalımızın içine atar, eteğimiz dolunca da götürüp hararlara (harar: fındık dalından yarma şeritlerle örülmüş yük taşıma küfesi) boşaltırdık. Fındık bahçelerimiz genelde dik yamaçlardadır. Fındık doldurulan hararlar bahçeden evlere, yine kadın erkek sırtta taşınırdı. Bahçe ile ev arasında bir kilometreye yakın yol vardır ve bu yol günün yorgunluğu üstüne, sırtta fındık dolu hararlarla kan ter içinde aşılacak zorundaydı. Bazı ailelerin bahçe içinde harmanları vardı. Onlar, fındığı harmanda toplar, ayıklar ve kuruturlardı.

Harmanı olmayan aileler ise eve taşırldı fındıklarını ve yine imece usulü, komşularla ayıklar ve ev önlerinde kurutmaya çalışırldı. Geleneksel, elle ileri geri çalıştırdığımız ahşap fındık ayıklama makineleri vardı bazı ailelerde. Son zamanlarda, elektriğı olan aşağı mahallelerde elektrikli ayıklama makineleri (patoz) de görölmeye başlanmıştı. Ayıklanan fındığın kurutulması da sorundur, çünkü yazın en sıcak zamanında bile üst üste üç gün yağmursuz günü çok nadir görülür bizim bölgenin.

Toplanan, ayıklanan ve harmanlanıp kurutulan fındıklar çuvallara doldurulur, yine sırtta birkaç kilometre yürüyerek araba yoluna çıkarılır ve şehire, Giresun'a götürölürdü. Bilinen alıcılara, insaflarına sığınarak satılırđ. Bütün bir yıl beklenen, her türlü zahmetine katlanılarak simsarına teslim edilen fındıktan eline geçen para ile gelecek bir yılının geçimini sağlamak zorundaydı fındıkçı, çünkü başka gelir kaynağı yoktu.

Zor işti fındık üreticiliğı, zahmetli işti. Şimdilerde kolay mı? Sanmıyorum. Her iş el emeğı idi köyümde. Onun için erken yaşlanırdı benim köyümde insanlar. Kırklı yaşlara geldiğinde gücü tükenmiş, beli bükölmüş olurdu. Ama güzel insanlardı benim köylülerim o zamanlar. Ve halen de güzel ve güler yüzlü insanlar.

BİR ANI, BİR İTİRAF, İKİ ÖZÜR

Yıl 1967 olmalı. Kış ayları. Yerde en az 1 metre kar var. Okul çıkışı, Topallar mahallesinde Ferhat abinin evini geçtik, Eminustaların oraya doğru yürüyoruz. En önde Hatice Usta, arkasında Arzu Usta, onun arkasında Mahmut Usta, sonra ben ve benden sonra bizim mahallenin çocukları, tek sıra halinde yürüyoruz.

Çocukluk işte, sıkı bir kartopu yaptım, benden birkaç metre ileride yürüyen Mahmut Usta'nın kafasına fırlattım, oyun olsun maksat. Fakat kartopu Mahmut'u ıskaladı, gitti Arzu'nun kafasına vurdu. Arzu bir hışımla döndü, elindeki kitap ve defter dolu çantayı Mahmut'un kafasına indirdi. Mahmut ben atmadım diye isyan etse de Arzu'nun onu dinlediği yok. Ağzına gelen her şeyi söyleye söyleye döndü yola devam etti. Arzu o kadar sinirliydi ki, korkudan kartopunu Mahmut atmadı, ben Mahmut'a attım, yanlışlıkla sana geldi diyemedim.

Artık yaş kemale eriyor, ölmeden helallik niyetine itiraf ediyorum ve hem Mahmut'tan, hem de Arzu abladan özür diliyorum. Hakkınızı helal edin.

AYRICALIK

Bizim köyde okul olmadığından ilkokula 1963-64 ilköğretim yılında Yoma'da (Camili) halamların yanında başladım. Köylüm Tevfik Usta'da benimle birlikte bu okulda başlamıştı eğitim hayatına.

İbrahim Kurt isminde bir öğretmenimiz vardı ve beni çok severdi. Öğretmenim beni sınıf başkanı yapmıştı. Sınıf başkanı olarak en önemli görevim, tenefüslerde herkesi sınıftan çıkarmak, pencereleri açarak sınıfı havalandırmaktı. Sınıfta en yakın arkadaşım Tacettin'di. Teneffüslerde herkesi sınıftan çıkarırdım ama en yakın arkadaşım Tacettin benimle sınıfta kalırdı. Onu çıkarmazdım, ayrıcalıklı davranarak arkadaşılığımı gösterirdim çocuk aklımla. Bu kesintisiz ve istisnasız okulun son zamanlarına kadar devam etti.

Okulun son haftalarıydı sanıyorum, bir gün Tacettin "Sen sınıf başkanlığını bana bırak, ben de seni teneffüslerde sınıfa alırım" dedi.

"Nasıl olacak, öğretmen kızmaz mı?" dedim.

"Sen söylersen kızmaz." dedi.

"Tamam" dedim ve ilk derste öğretmene, "Öğretmenim ben sınıf başkanlığını Tacettin'e bırakmak istiyorum" dedim.

Öğretmen hiç sorgulamadı, “Tamam, bundan sonra Tacettin sınıf başkanı olsun” dedi.

İkimiz de çok mutlu olduk. Dersin sonunu zor getirdim heyecandan. Zil çalar çalmaz, büyük bir heyecan içinde diğer öğrencilerle beraber ben de dışarı çıktım. Sınıfın tamamı dışarı çıkınca Tacettin kapıyı kapattı. Birkaç dakika oyalandıktan sonra kapıya yanaşıp tıklattım. Bekledim, ses yok. Kapıya hafif vurmuş olmalıyım diye düşündüm. Kapıyı açmadığına göre duymamıştı. Duysa kesin koşarak gelip kapıyı açardı bana. Ben herkesten biri değildim ki, başkanlığı kendi isteğimle ona vermiş en yakın arkadaşım. Yani bana yasak yok. Biraz daha sert tıklattım bu sefer ve kendimden de Tacettin’den de gayet emin bir şekilde kapının açılması bekledim. Kapı açılmadı ama “Kim o?” diye bir soru geldi içeriden.

“Benim” dedim, “ben Selami’yim Tacettin aç kapıyı.” diye seslendim.

“Olmaz, açmam, yasak bilmiyor musun?” diye kesin, kararlı konuştu içeriden Tacettin.

“Ben Selami’yim Tacettin” diye tekrarlayacak oldum, “Ben anlamam, kimseye kapıyı açmam” dedi Tacettin.

Donup kaldım kapının önünde. Dilim tutuldu, nefesim kesildi. Utandım, ezildim, kırıldım. Tacettin doğrusunu yapıyordu, kuralları uyguluyordu. Yanlış yapan bendim. Aylarca Tacettin’e ayrıcalık tanımıştım, yanlış yapmıştım. Şimdi de kurallara aykırı ayrıcalık istiyordum. Hepsi doğru ama biz can ciğer arkadaştık. Ben ona arkadaşlığımı göstermişim, Tacettin’den de bunun karşılığını istiyordum, fazla bir şey değil. Çok üzülmüştüm. Çok çok üzülmüştüm. Kırılmıştım. Ama çok büyük bir ders almıştım. Bu ders benim için büyük şanstı.

Yıllar sonra, Giresun'da Orta 1'de okuduğum sene, şehirden köye giderken aynı araçta karşılaştık Tacettin'le. Yanımda Orta 1. sınıfta da aynı sınıfta okuduğumuz Tevfik Usta da vardı. Tevfik o günü hatırlar mı? Sanmıyorum. Çünkü onun için hiçbir ilginçliği yoktu o karşılaşmanın. Tevfik beni dürttü “Bak tanıdın mı? Yoma ilkokulundan Tacettin” dedi. Baktım, evet Tacettin. Bize bakıyor. “N’aber Tacettin?” dedim. Tacettin yüzünü öte çevirdi. Utanmıştı anlaşılan, konuşamadı. Üzüldüm haline. O günden sonra bir daha karşılaşmadık Tacettin ile. Umarım mutludur.

ÖĞRETMENLER ve BİRİ'si

Öğretmenlik mesleğini çok seviyorum. Çileli ama kutsal bir meslektir öğretmenlik. 1984 yılında üniversiteden "Coğrafya Öğretmeni" diploması ile mezun olmama rağmen, Vefa Lisesi'ndeki birkaç staj dersi ve askerlik görevim sırasında okuma yazması olmayan bölük arkadaşlarıma verdiğim dersler dışında öğretmenlik yapmamış olmanın üzüntüsünü hep içimde hissettim ve halen de hissederim.

Her meslek gibi öğretmenlerin de iyisi kötüsü, yeterlisi yetersizi mutlaka vardır. 17 yıllık eğitim hayatımda karşılaştığım tüm öğretmenlerimi hep saygı ve şükran ile anmışımdır. BİRİ'si HARİÇ..

Gerçi bu BİRİ'si benim hiç dersime girmedi, hiç öğretmenim olmadı ama daha sonraki öğrencilik hayatımı çok etkiledi.

Yıl 1968... Giresun Lisesi'nde Orta 1. sınıf öğrencisiyim köylüm Tefik Usta ile birlikte. Okulun yeni açıldığı aylar olmalı. Hava sıcak diye hatırlıyorum. Bir hafta sonu Giresun'dan köye geliyorum bir tomruk kamyonunun üstünde.

Kamyonda benden başka, bazıları bizim köyden olmak üzere birkaç kişi daha var ama köylülerimin kimler olduklarını hatırlamıyorum şimdi.

Büyüklerim sohbet ediyorlar, arada birisi Lapa köyünün öğretmeni olduğunu söylüyor. Bunun üzerine benim köylüm olan büyüklerim beni göstererek güzel şeyler söylüyorlar. Bizim köyün çalışkan öğrencilerinden olduğumu, benim ortaokulda da başarılı olacağımı falan söylüyorlar, övüyorlar beni Lapa'nın öğretmenine. Çok seviniyorum, mutlu oluyorum tabii.

Lapa'nın öğretmeni bana dönüp, "Madem çalışkansın öyleyse söyle bakim cins isim, özel isim nedir?" diye soruyor. Gayet kendimden emin bir şekilde "Eşi ve benzeri olmayan isimler özel isim, eşi ve benzeri olanlar cins isimdir öğretmenim." diye cevap veriyorum.

Lapa'nın öğretmeni, "Senin adın ne?" diyor.

"Selami"

"Peki, sen cins misin, özel misin?"

"Özel."

"Neden?"

"Çünkü eşim ve benzerim yok" diyorum, öğretmen gülüyor, manalı manalı.

"Senin eşin yok mu?" diyor.

Sesim titremeye başlıyor, "eş" kelimesi utandırıyor beni... Tereddütlü konuşmaya başlıyorum. Öğretmen bendeki tereddüdü görünce yüklenmeye başlıyor.

"Senin benzerin yok mu yani? Hani allah insanları çift yaratmıştı? Hani her insanın bir eşi daha vardı?"

Ben "Atatürk" diyecek oluyorum çaresizce, Atatürk üzerinden anlatıp kurtulmaya çalışıyorum.

Öğretmen “Bırak şimdi Atatürk’ü.” deyip saydırmaya, her cevabımı çürütmeye, soru üstüne soru sormaya devam ediyor. Her cevabıma gülüyor, benimle dalga geçiyor, alay ediyor adeta.

Utaniyorum köylülerimin yanında, eziliyorum, küçülüyorum, sadece önüme bakıyorum, ağlayamıyorum da utancımdan. Yüklendikçe yükleniyor öğretmen, ezdikçe eziyor ve bundan zevk aldığını açıkça gösteriyor. 12 yaşında bir çocuğum. Umutlarım hayallerim var. Benden umudu olanlar var. Özgüvenim yok oluyor, kendime güvenim inancım kalmıyor. Benim burada kısa bir özet halinde geçtiğim işkence, sanıyorum Taşhan’da öğretmenin kamyondan inmesine kadar sürdü.

Ben, bu öğretmenin bende bıraktığı tahribatı ortaokul öğrenciliğim döneminde çok ağır yaşadım. Öğretmenlerim sözlüye kaldıracak, sınıfta bana soru soracak diye kabuslar yaşadım ve toplum içinde bana soru sorulmasından yıllarca rahatsızlık duydum.

Tüm öğretmenlerimi saygı ve şükranla anıyorum her zaman.

BİRİ’si HARIÇ..

Eğer hakkım varsa, o BİRİ’sine hakkımı helal etmiyorum..

KERAAT (KERRAT) CETVELİ

Eskiden, bizim ilkokul zamanlarımızda, defterlerimizin arkasında keraat cetveli basılı olurdu. Şimdilerde buna çarpım tablosu diyorlar. İlkokul 2. sınıfında her öğrenci keraat cetvelini öğrenmek zorundaydı. Çaresi yok ezberleyeceksin. Nasıl öğrenilir keraat cetveli? Parmaklarla, çakıl taşları ile, böce taneleri ile. Yöntem ezberleme. Sadece çocuklar değil, çocuklar ile birlikte anneler babalar da keraat cetveli ezberlerdi yıl boyunca.

Övünmek gibi olmasın ama sınıfımın en iyisiydim bana göre. Çalışkan öğrenciyim yani. Ben her derste en iyi olduğumu sanıyordum. Meğer öyle değilmiş. Yani en azından matematik dersinde benden iyisi varmış. Hatırladığım, matematik derslerinde (o zamanlar Aritmetik diyorduk galiba) hep tuhaf bir heyecan, gerginlik duyuyordum nedense, işte o gün heyecanımın, gerginliğimin sebebi ortaya çıktı.

Bir gün derste Mehmet Taner öğretmenimiz keraat cetveli sınavı yapıyor. İlk önce tahtaya Tefik Usta'yı kaldırdı öğretmenimiz. Tefik ile Yoma (Camili) köyü ilkokulu 1. sınıfında da birlikte idik. Yani biliyorum ki ben Tefik'ten aşağı değilim. Aşağı ne demek daha iyiyim, daha çalışkanım.

Tevfik tahtaya kalktı. Ben de Tevfik kadar heyecanlıyım sıramda. Öğretmen bir soru sordu Tevfik doğru cevap verdi. Bir soru daha Tevfik onu da bildi. Bir daha, bir daha Tevfik bütün soruları bildi ve yerine oturdu. Ben bir rahatlardım, bir rahatlardım ki... Bu kadar işte ya! Bu kadar kolay yani. Tevfik her sorulanı bu kadar kolay bildiyse, ben ooo lafı mı olur? Ben bir kere sınıfın en çalışkanıyım ya, öyle rahatlardım işte.

Tevfik oturdu, öğretmen beni kaldırdı tahtaya. Gayet kendimden emin kalktım. Öğretmenim bir soru sordu bildim, bir tane daha onu da bildim, arkasından “9 kere 5” dedi. 9 kere 5... Ben durdum. 9 kere 5... Öğretmen bana bakıyor, ben öğretmene...

Hani şimdilerde “kal geldi” diye bir söz var ya, öyle kaldım işte. “5 kere 9” dedi bu sefer. Haydaaa. Ben daha 9 kere 5’i bilememişim, şimdi de 5 kere 9 çıktı karşıma. Beyin durmuş, bende hiçbir yanıt yok, öylece kalmışım. 5 kere 9, 9 kere 5, 5 kere 9... Soruyu tekrarlayıp duruyorum beynimde.

Aval aval bakıyorum. Yav ben nasıl bilemem, üstelik Tevfik de bilmiş. Ben nasıl bilemem? Arada çaresizce sınıf arkadaşlarıma bakıyorum. Herkes parmakları ile bir şeyler işaret ediyorlar ama ben kalmışım öyle. Üstelik Tevfik her soruyu bilmişken.

Otur yerine diyor öğretmen. Şaşkınım. Kendi bilemediğime şaşıtığım kadar, benim bilemediklerimi Tevfik nasıl bildi ona şaşıyorum. Demek ki neymiş? Matematik’te Tevfik benden iyi imiş. Allah kahretsin beni.

Sonra ne mi oldu? Benden sonra da hiç kimse soruları bilemedi. Ve ğretmen, Tefik hariç hepimizi okulun (Demircinin evinin) ahırına hapsetti, akşama kadar hapis yattık ahırda.

Yalnız, hatırladığım kadar bizden büyükler de vardı bizimle birlikte hapis yatan. Hayati abi vardı mesela, onlar da mı keraat cetvelinden yatmışlardı bilmiyorum.

SİGARAMIN DUMANI

Karaali köyü ilkokullu 5. sınıf öğrencisiyim. 1968 bahar ayları olmalı. Okulumuz iki derslikli. 1. ve 2. sınıflar bir derslikte, 3-4 ve 5. sınıflar ikinci derslikte eğitim görüyor. İki öğretmenimiz vardı. Okul müdürü de olan ismini hatırlayamadığım (Nihat mıydı acaba?) Lapalı öğretmenimiz 1. ve 2. sınıfları okuturdu, kardeşi Talat da bizimle beraber 5. sınıftaydı. 3-4 ve 5. sınıfları Malatyalı öğretmenimiz Arif Saka okutuyordu. Arada bize sınıfta saz çaldığı da olurdu.

Biz 5. sınıf olarak sanıyorum sekiz öğrenciydik. Matematik ve resim dışında sınıfın en iyisiydim galiba. Aynı zamanda da sınıf başkanıydım. Tarih, coğrafya gibi anlatımlı derslerde, tahtaya kalkıp dersi ilk anlatan olmak için yarışırdık. Kendimi bu derslerde daha başarılı bulduğumdan, biraz da sınıf başkanı olmanın ayrıcalığı ile dersi mutlaka ilk ben anlatmalıydım ve çoğu zaman da öyle olurdu. Öğretmen bazen başkalarını kaldırırdu ilk olarak ve ben küserdim öğretmene. Ders sonunda öğretmen sazını alır, beni dışarı çıkartır, pencerenin dışında, uzun bir kablonun ucundaki mikrofonla sınıfa türkü söylettirip gönlümü alırdı. Söylediğim türkülerden biri de mutlaka “Sigaramın dumanı” olurdu.

Sigaramın dumanı

Yoktur yarin imanı
Altından köşk yaptırdım
Gümüştten merdivanı

Ah gülüştan gülüştan
Mendilim sana niştan
Alacaksan al beni
Etme de halim periştan

O yıllarda radyolarda en çok söylenen türkülerden biriydi.

1967 yılının Cumhuriyet bayramında, önde uzun bir sopanın ucunda bayrak, tüm Karaali köyü öğrencileri yürüyerek Güneyköy'e gittik. Güneyköy'de, meydan gibi bir yerde, biz ve Güneyköylü öğrenciler Cumhuriyet bayramını birlikte kutladık, şiirler okuduk. İlk okulda kutladığımız en güzel Cumhuriyet bayramıydı.

1968 yılının 23 Nisan'ında bir piyes oynadık. Bu piyeste de en önemli rolü ben oynamıştım ama kimseden tebrik ya da takdir aldığımı hatırlamıyorum. Çok başarısız bir oyun olmuştu sanırım ki bende de hiçbir iz ya da duygu bırakmamış. Bu törenden aklımda kalan Arif Saka öğretmenimizin sazı eşliğinde birkaç türkü söylediğim.

Her şeye rağmen, köyde ve okulda kutladığımız milli bayramlar çok heyecanlı ve neşeli geçerdi. Biz çocuklar çok mutlu olurduk. Çocukluğumda güzel türkü söyledim. Radyodan dinlediğim, zamanın meşhur türkülerinin çoğunu da bilirdim.

Yıllar sonra, 1976'da İstanbul Radyosunun açtığı Türk Halk Müziği sınavına kayıt yaptırdım. Sınav gününe kadar, ergenliğin ve sigaranın sesimde yaptığı tahribatı gidermek için her gün çiğ yumurta içtim ama faydası olmadı. Sınava girmeye cesaret edemedim. Kendi adıma fazla üzgün değilim ama memleket büyük bir sanatçıdan mahrum kaldı, ona üzüliyorum.

BÜYÜK İFTİRA - OKULDAN KAÇTIM

“Ben Beyhan’ı seviyom demişsin.”

Bir an beynimden vurulmuşa döndüm. Elim ayağım titredi. Dilim damağım kurudu. Aval aval bakıyorum Fahri’nin yüzüne. Azıcık ayılınca inledim adeta;

“Vallaha da ben öyle bişey demedim billaha da.”.

Bu yemini 55 yıl önce etmiştim, aha da gene ediyorum.

“Vallaha da ben öyle bişey demedim, billaha da.”

Demedim yaa. 8-9 yaşlarında bir çocuğum daha. Bu büyük bir iftira ama kime ne anlatayım, nasıl anlatayım.

1965’in bahar ayları, Mayıs ya da Haziran başları. Kilisenin altındaki Demircinin evinde, ilkokul 3. sınıftayım. Çıtlaklar mahallesine yapılmakta olan yeni köy okulumuzun inşaatı devam ediyor. Kismetse seneye yeni okulumuzda okuyacağız. Şimdilik Demircinin evi dedikleri bu 2 oda, 1 hayatlı eski bina, bizim

hiç de yabancılamadığımız, sıcacık okulumuz. Hiç de şikayetimiz yok küçükler olarak. Büyükleri bilemem.

Öğlen paydosunda, okulumuzun önündeki düzlükte, el kapmaca (belki de yel kapmaca, unutmuşum) oynuyoruz. Karşı takımın önde gidenini bizim adamımız, bizim adamımızı onların ikinci adamı, onu bizim ikinci adamımız kovalayıp yakalamaya çalışıyor. Yakalayıp dokununca da “vurduuummm” diye bağırıyoruz ve oyunu kazanıyoruz.

Sıradayım ve karşı takımdaki oyuncuya kitlenmişim, o bizim arkadaşımızı vurmak için fırlarsa, ben de onu vurmak için fırlayacağım. Bütün dikkatim karşı rakipte. Anlık bir şey oldu. Gülin ile Beyhan (bu arada Beyhan kardeşim çok genç yaşta vefat etmiş. Çok üzüldüm gerçekten. Allah gani gani rahmet eylesin, mekanını cennet eylesin inşallah) az önümüzden geçiyor, geçerlerken de Gülin beni işaret ederek, “Aha bu bu” diyor.

Bir şey anlamıyorum. Zaten aklım oyunda, rakibimin arkasından fırlıyorum. Bir süre sonra, kim kimi vurdu, oyunu kim kazandı bilemiyorum, önemi de yok zaten, kan ter içinde okulun önüne geliyorum. Fahri Çapan geliyor yanıma “Oğlum sen nerdesin? Öğretmen seni öldürecek.” diyor.

“Niye, n’olmuş?”

“Sen Beyhan’ı seviyorum demişsin.”

Aklım başımdan gidiyor, “Vallaha da ben öyle bişey demedim, billaha da.”

“Ben bilmem,” diyor Fahri, “öğretmen seni öldürecek.”

Korkudan titremeye başlıyorum. Yav ben öyle bir şey demedim ki, hem neden diyeyim, öyle bir şey yok ki. Dünya başıma yıkılıyor sanki. Ne yapacağımı şaşıyorum. Ağlamaya başlıyorum. Bir süre şaşkın çaresiz kalıyorum öyle. Sonra,

aklıma gelen ilk şey “kaçmak”. Başka çare yok. Zaten başka bir şey düşünecek akıl da yok.

“Ben gidiyorum.” diyorum Fahri’ye ve fırlıyorum okulun bahçesinden, Karaali’lerin evine kadar koşuyorum. Ama bu kez de içimde okuldan kaçmanın korkusu büyüyor. Yavaşlıyorum. Karaali’lerin (Hayati abilerin) evinin biraz ilerisinde yol kenarına oturuyorum. Ne okula dönmeye cesaretim var, ne de daha ileri gitmeye. Ağlıyorum. Çaresizlik, suçluluk duygusu içindeyim. Öğretmenimiz Edirneli Mehmet Taner, sert bir öğretmen. Gerçi beni sever ama suçum büyük. Öğretmenden korkuyorum. Büyükler! Ya büyükler duyarsa, kıyamet kopar. Beyhan’ın babası köyümüzün muhtarı Sadullah abi, bir de abisi var Orhan abi. Ya duyarlarsa, bugünün üç buçuğu, o an bende kaç buçuk düşünün artık. Şimdi düşünüyorum da muhtar abi duysaydı ne olurdu? Ne olacak “Hahaha, büyüdüün de aşık mı oldun len” der, güler geçerdi herhalde. Abisi Orhan abi de “Bırakın gevezeliği, dersinize bakın” derdi ne diyecek.

Oturmuşum yolun kenarındaki taşın üstüne, burnumu çeke çeke ağlıyorum. Yav ben öyle bir şey demedim ki. 9-10 yaşlarında çocuğum. Ne anlarım aşktan sevgiden. O yaşlarda bizim çapkınlığımız Akşamun Sami, Mollun Halil, Tonyalının Abdullah’la, karşıımızdaki tarihi İpek Yolu’ndan geçen kamyon şöförlerinin kızlarını paylaşmak.

“1. geçecek şoförün kızı benim”

“2. ninki benim”

Hele bir de taksi geçerse. Taksi şoförünün kızı ne demek?

Ne kadar oturdum orada bilmiyorum. Bir süre sonra Tevfik Usta koşa koşa geldi, “Öğretmen seni çağırıyor, bir şey yapmayacakmış, korkmasın gelsin.” dedi

diyerek beni okula götürmek istedi. “Yok, ben gelmiyorum.” dedim. Haklıyım çünkü. Suçum yok ki benim. Tevfik ısrar ediyor ama öğretmenin yolladığı mesajlar bana yumuşak gelmiş olmalı ki “Öğretmen bana bir şey söyleyecekse kendisi buraya gelsin.” deyip kestirip attım. O cesareti nereden bulduysam artık. Tevfik çaresiz kalktı, okula döndü. Çok haklıyım ve haklı olarak da öğretmenin gelip gönlümü almasını bekliyorum. Biraz sonra bu sefer Tevfik’in abisi Mahmut geldi. Öğretmen “Çabuk gelsin okula yoksa bacaklarını kırarım.” demiş. Severdim öğretmenimi. İkna oldum çabucak. Hiç kırar mıyım, bekletir miyim öğretmenimi? Mahmut’la birlikte okula döndük.

Bizim sınıf evin hemen girişindeki hayatta idi. Ders başlamıştı. Dersimiz Yurttaşlık Bilgisi. Öğretmen bana geç otur işareti yaptı. Oturdum. Başım önümde. Ders sırasında bana da bir soru sordu “Bilmiyorum.” dedim. “Suçun iki oldu biliyor musun?” dedi. Ses çıkaramadım. Korkudan dizlerim titriyor. Çok korkuyorum. Ders bitti. Herkes dışarı çıktı. Ben sıramda oturuyorum. Öğretmen çağırtmış, Gülin ile Beyhan bana kötü kötü bakarak içeri girdiler. Ben sıramı bekliyorum. Az sonra çıktılar, önümden geçerken Gülin, “Göreceksin sen” dedi. İçimdeki korkuyu katlayıp çıktılar.

Sonra, öğretmen, Fahri Çapan’ı çağırdı. Bir süre sonra içerden çıkan Fahri, “Korkma, öğretmen sana bir şey yapmayacak.” dedi ama ben titriyorum korkudan. Bekledim, bekledim ama öğretmen beni çağırmadı. Ne o gün ne de daha sonra bu konuda tek bir kelime etmedi sevgili öğretmenim, imasını bile yapmadı.

Peki bu iftirayı kim atmıştı. Kesin bir şey bilmiyorum ama günahı boynuna Fahri Çapan’ın başının altından çıktığını söyleyen olmuştu. Ama Fahri de yemin billah etmişti ben söylemedim diye.

Bana o iftirayı kim attı, o korkuyu kim yaşattı ise Allah'ından bulsun
diyorum, ne diyeyim başka...

TUZ EKİMİ FESTİVALİ

Gelenek ve göreneklerimiz, yöresel efsane ve hikayelerimiz genelde dilden dile aktarıla aktarıla gelir. Dedeler neneler torunlarına, analar babalar çocuklarına, onların da kendilerinden sonraki kuşaklara anlatımları ile yaşar belleklerde. "Tuz Ekimi Efsanesi" de böyle ulaştı bizim kuşaklara Çal Dağı'nın köylerinde. Böyle böyle daha yüzyıllarca da yaşayıp gidecek.

Çocukluk anılarımı yazmaya çalıştığım bu günlerde, internette gözüme bir haber ilişti. Haberde Çal Dağı'nda "Tuz Festivali" ve "Giresun'a 40 km uzaklıktaki Çal Dağı'na yapılan, dünyanın denize en uzak deniz feneri"nden bahsediliyordu. Çal Dağı bizim dağımız. Köyümüz Çal Dağı'nın eteklerinde kurulu. Bu "Tuz Ekimi Efsanesi" de bizim yörenin, dilden dile, büyükten küçüğe anlatılan, aktarılan bir efsanesi. Dolayısıyla bu haber ilgimi çekti.

Bu haberin detaylarına girmeden önce, çocukluk yıllarımda dinlediğim, habere konu "Tuz Ekimi Efsanesi"ni anlatmalıyım.

...

Efendim! Hikaye bu ya, geçmiş bir tarihte (o tarih hangi tarihe artık), Giresun'a 40 km uzaklıktaki, 2000 metre yükseltisi olan Çal Dağı'nda, dağın

zirvesi sayılabilecek, komşumuz olan bir köyde yaşayan büyüklerimizden ikisi sohbet ederken konu tuza gelir. Biri der ki:

“Yahu biz her şeyi tarlamızda ekip biçerken bu tuza niye para veriyoruz. Tuzu da tarlamızın bir köşesine ekelim.”

“Haklısın” der arkadaşı. (ki bence de haklı. Allah bu kafayı, bu aklı boşuna vermedi herhalde, kullanmak lazım.)

Neticede, ekim zamanı uygun bir tarlaya ortak tuz ekerler. Bahar geçer, yaz geçer, ekinler boy verir, hasat yapılır ama tuz tarlasında hiçbir gelişme yok. Allah allah. Boz toprak üzerinde lüzumsuz otlardan başka bir şey yok. Seneye tekrar ekerler, gene yok. Seneye bir daha... Yok. Topraktan beklenen tuz filizleri çıkmıyor bir türlü. Buna bir anlam veremezler haklı olarak. Üstelik çok da verimlidir bizim oraların toprakları. “Taşı eksen biter” derler ya, o türden yani. Su derdi de yok. Üç gün yağmursuz geçmez en sıcak aylarında bile.

İki arkadaş günlerce düşünürler. Bu tuz niye bitmedi? Sonunda sebebini de çaresini de kendileri bulurlar. Derler ki “Biz tuzu ekiyoruz ama koruyamıyoruz. Herhalde geceleri bir mahlukat gelip, toprağı eşleyip tuzu yiyor. Bundan sonra geceleri nöbet tutalım.”. O sene tekrar tuz ekerler ve ellerinde tüfekleri; karşılıklı, tarlanın iki yanında nöbet tutmaya başlarlar.

Hava sıcak, sinek bol. Nöbet gecelerinin birinde, iki arkadaşın da alnına sinek konar. Hafif bir sesle, “fiyuuvvv”, ısılıkla uyarırlar birbirlerini. Her ikisi de işaret parmakları ile alınlarındaki sineği işaret ederler birbirlerine. Tüfeklerini kaldırıp karşılıklı nişan alırlar ve aynı anda tetiklere basarlar. Bummm... bummm...

Sabah, aileler, tuz tarlasının iki yanında, yerde uzanmış cesetlerini bulurlar tuzcu arkadaşların. Aile büyüklerinden biri şöyle seslenir diğer aileye “Ne sizdendir ne bizden, olduk üç okka tuzdan.”

...

Haberde, bu "Tuz Ekimi Efsanesi"nin yöre halkı tarafından festivale dönüştürüldüğü, artık her yıl 7 Ekim'de Çal Dağı'nda "Tuz ekimi ve tuz festivali" düzenlendiği belirtiliyor.

Gurur duydum yörenin bir yetişkini olarak. Artık her yıl 7 Ekim'de Çal Dağı'nda "tuz" ekeceğim. Ekim işini bitirdikten sonra, Giresun'a, denize 40 km uzaktaki Çal Dağı'na yapılan "Dünyanın denize en uzak deniz fenerine çıkıp, denizin dağın eteklerindeki vadilerden Çal Dağı'na süzülüşünü gözleyip, hazırda bekleyen takaya binip kürek çekeceğim sisler arasında efsaneye doğru. Gerçi, bugüne kadar, yüzyıllardır buradan takalarla denize açılanlardan geriye dönen olmamış ama olsun, demek ki, şairin dediği gibi;

"Bir çok giden memnun ki yerinden,
Çok seneler geçti, dönen yok seferinden."

Gidenlere selam olsun...

FENERBAHÇE VE MAHALLE MAÇIMIZ

Tarih; milattan önceki bir tarih.

Milat; radyonun bizim köye gelişi.

Milat; benim radyodan Fenerbahçe'nin ismini duyuşum.

Milat; radyodan, tesadüfen, Gençlerbirliği - Fenerbahçe maçının son dakikalarını rahmetli Orhan Ayhan'dan dinleyişim.

“Evet sayın dinleyenler, maçın son dakikasında Şeref'in ceza sahası dışından çektiği şutla, iğne deliğinden iplik geçirircesine attığı golle Fenerbahçe beraberliği sağladı. Ve maçın sonucu: Gençlerbirliği 1 - Fenerbahçe 1”

Fenerbahçeli olduğum, Fenerbahçe'yi seçtiğim milattan önceki o günü çok iyi hatırlıyorum. Nedenlerim gerekçelerim elbette bilinçsizce ve çocukça idi. Ancak seçimimin ne kadar doğru olduğunu bilinçlendikçe anlayacaktım. Benim anladıklarımı anlamayanlar da çok ama ne gam, onlar Fenerbahçeli olma mutluluğunu ve gururunu hiç yaşamadılar yaşayamayacaklar.

Eksiği ya da fazlası ile hatırladığım; Akşamun Bilal abilerin evinin önündeyiz. Adil abi var, kardeşi Hasan abi var, akranım ve çocukluk arkadaşlarım Sami ile Mollun Halil var bir de ben varım.

Adil abi bize ayrı ayrı hangi takımı tuttuğumuzu soruyor. Takım ne bilmiyoruz ki. Hani biz eğretili otlarının köklerini tepikleye tepikleye iki taşın arasından geçiriyoruz ya, geçirince de goool diye bağıyoruz ya, işte o oyunun adı futbolmuş ve futbolun da takımları varmış. Fenerbahçe, Galatasaray ve Beşiktaş. Adil abi bize, herkesin bir takımı olduğunu, bizim de bu takımlardan birisini seçmemizi söylüyor.

Bana Galatasaray ile Beşiktaş 'ın söylenişi pek güzel gelmedi. Fenerbahçe daha güzel. Üstelik bahçeli. "Ben Fenerbahçeliyim" dedim. Deyiş o deyiş. Fenerbahçelilik bir tutku bir sevda olarak ruhumu kapladı gitti.

Kısa zaman sonra, babamın İstanbul'dan, çalıştığı Grundig fabrikasından getirdiği radyonun spor programlarının hastası oldum. Cuma ya da Cumartesi geceleri saat 11'deki spor saatini asla kaçırmazdım. Hafta sonu maçlarını tesadüfen dinlerdim çoğu zaman.

Orhan Ayhan anlatıyor yine:

"Sayın dinleyenler, hakem Muzaffer Sarvan Fenerbahçe'nin attığı golü saymadı. Fenerbahçeli futbolcuların çoğu hakemin etrafında, bazıları ağlıyor. Bu arada Şeref taç atışını yapıyor, top Ogün'e geliyor, Ogün vuruyor ve goooooolll."

Fenerbahçe gol atıyor, golü Ogün atıyor, golü ben atıyorum... Bu nasıl mutluluk, bendeki bu sevinç nasıl bir sevinç. Kelimelerle anlatılamaz. Benim Fenerbahçeli oluşumda bu iki maçın, bu iki golün çok büyük etkisi vardır ve görüldüğü gibi bu iki maçta da galibiyet yoktur. Yani benim Fenerbahçeliliğim skor taraftarlığı olmadı hiçbir zaman.

O yılların en büyük futbolcularından Lefter'in ismi hiç yok hafızamda. Süleyman abimden duymuşluğum var adını ama maçlarda hiç ismini duymadım nedense. Can Bartu'nun adını ise birkaç yıl sonraları, 68-70'lerde duydum. İsmi duyduklarım Hazım, Abdullah, Şükrü, Yılmaz, Yaşar, Selim, Nedim, Şeref ve Ogün. Benim kahramanım Ogün. En çok golü o atıyor çünkü. Beyaz, fanila gibi bir giysinin arkasına yeşil renk 9 dikiyorum. Ogün 9 numara biliyorum. Top niyetine elime ne geçirirsem havaya atıp, zıplayıp kafa atıyorum ve "Ogün vurdu ve goool" diye bağıyorum.

...

İlkokul 1. sınıfta iken Yoma (Camili) ilkokulunun bahçesinde büyük öğrencilerin elinde gördüğüm, benim bildiğim toptan daha büyük, kahverengi, yuvarlak nesnenin dışında futbol topu görmemişim. Radyoda maç yayınları sırasında duyduğum stadyum nedir, tribün nedir bilmiyorum. Futbol terimlerinin çoğunu bilmiyorum ama futbolun aşığıyım. Bizim köye değil belki ama bizim mahalleye top oyunu, futbol oyunu benimle girdi desem çok iddialı olmaz yani. Akşam sabah top oynamaya doymuyorum. Bu arada Fenerbahçeme beste bile yapmışlığım vardır. Aslını kimden duyduğumu hatırlamıyorum ama duyduğum bir şarkının sözlerini yeniden yazıyorum.

Haydi Nedim koş bakalım
Pas bekliyor şurda Selim
Penaltıyı çeksin Salim
Gol atamazsa yanıma gelin

Mahallede Tonyalunun düzünde, okulun bahçesinde, Giresun'da liman içinde çok top tepmişliğim vardır, çok...

...

Yıllar sonra, Allah bana, İstanbul'da Dolmabahçe stadının beleş tepesinden, Fenerbahçe - Vefa maçında Ogün'ü seyretmeyi nasip etti. 4 - 1 kazandığımız maçta, Ogün'ün penaltıdan attığı golü çıplak gözle seyretmek inanılmaz bir mutluluktan benim için ve hatta, uzun yıllar sonra, 90'lı yıllarda, minibüsle Kadıköy'e giderken, Sahrayıcedit'ten binen Ogün'le yan yana oturmak da kısmet oldu ama konuşmak cesaretim olmadı nedense.

Futbolculuğunun son dönemlerindeki Ogün'e hayranlığım çok büyüktü. Kendi kendime söz vermiştim, eğer bir oğlum olursa ismini Ogün koyacaktım. Ve yıl 2021, çok sevdiğim, benim kadar fanatik olmasa da, Fenerbahçeli oğlum Ogün 37 yaşında, torunum Can 22 günlük.. Can'ım da babası gibi, dedesi gibi Fenerbahçeli olsun; uzun, sağlıklı ömürleri olsun inşallah.

...

Koyu Galatasaraylı dayısı Rahmi "Ogün artık Cimbomlu oldu." diyor.

"Olmaz, benim oğlum Cimbomlu olamaz." diyorum.

"Hadi Cimbom de Ogün"

5-6 yaşlarındaki oğlumun aklını çelmiş. Oğlum "En büyük Cimbom" diyor.

"Hayır oğlum, en büyük Fener"

Dayısı fişekliyor oğlumu. Oğlum yine "En büyük Cimbom" diyor.

Birkaç kez daha tekrarlanıyor bu, içim gidiyor. Benim çocuklarım Cimbomlu olamaz. Beşiktaşlı olur hatta Karssporlu, Mardinsporlu olur ama Cimbomlu olamaz. Neden? Nedeninin sağlıklı bir açıklaması yok. Sadece olamaz. Olmamalı.

Hafif de olsa bir tokat atıyorum oğlumun yanağına, hafif vuruyorum ama bakışlarım sert. Elim kırılıyordu. Ağlamıyor oğlum. Keşke ağlasaydı. Çok gururlu bir çocuktur. Utandı oğlum. Beklemiyordu benden. Benim çocuklarımla aramdaki karşılıklı sevginin tarifi yoktur. Belki bir oyundu onun için, nerden bilsin babasının o anki endişesini. Boynunu büktü oğlum. Bir daha da ağzından Cimbom kelimesi çıkmadı. Hatırladıkça içim acır halen.

Vurduğum tokat için ne kadar üzgünsem, oğlumun Fenerbahçeli oluşundan dolayı o kadar mutluyum. Kim çocuğunun ömür boyu mutsuz olacağı bir tercih yapmasına müsaade eder? Haksız mıyım? Şimdi sıra torun Can'da. O da Fenerbahçeli olacak, başka şansı yok.

...

2006 Mayıs'ı, Denizlispor-Fenerbahçe maçı. Fenerbahçe kazanırsa şampiyon olacak. Canım kızım Rüya ile mahallemizdeki kafeye gidiyoruz maçı izlemek için. Kızım 12 yaşında, abisi gibi, fanatik olmasa da, o da Fenerbahçeli. (Eee benim kızım.) Maç boyu heyecan içinde şampiyonluk golünü bekliyoruz. Galatasaray maçını kazanmış, bizim sonucu bekliyor. Bizim kazanmaktan başka çaremiz yok ama biz gol atmayı beklerken, gol yiyoruz. Maçın sonları yaklaşıyor ve akıbet belli oluyor. Kafeden çıkıyoruz kızım ile. Apartmanın bahçe kapısından girdiğimizde kızımın gözlerinden akan yaşları görüyorum. Kahroluyorum. Sporda her türlü sonuca saygılıyım. Ancak 2006 şampiyonluğunda bir manipülasyon yapıldı ise, diliyorum yapanın yanına kalmasın.

Neden Fenerbahçe büyük?

Neden Fenerbahçe en büyük?

Değerli gazeteci İslam Çupi “Fenerbahçe’nin büyüklüğü öyle bir büyüklüktür ki adı konulamaz.” demiş. Skor takımı değildir Fenerbahçe, spor takımıdır. Fenerbahçe’nin büyüklüğü, attığı gol ile yediği gol arasındaki farktan okunamaz mesela. Herhangi bir takımla galibiyet ya da mağlubiyet farkından okunamaz. Kupalarının sayısından, arazilerinin tapusundan okunamaz.

Kuvayi Milliye’dir Fenerbahçe.

Çanakkale’dir, İnönü’dür, Sakarya’dır, Dumlupınar’dır Fenerbahçe. İlk hedef Akdeniz’e koşanların, İzmir’in dağlarında çiçek açanların damarlarındaki asil kandır Fenerbahçe.

19 Mayıs’tır, 23 Nisan’dır, 30 Ağustos’tur, 29 Ekim’dir Fenerbahçe.

Cumhuriyettir, özgürlüktür, laiklik, tam bağımsızlıktır Fenerbahçe.

Yani, Fenerbahçe’nin büyüklüğü skorlarından değil, tarihinden gelir.

...

Dönelim mevzumuz. O yıllarda, bizim köyde, kardeşim Mahmut’tan başka (Mahmut Beşiktaşlı olmuştu) Fenerbahçe dışında takım tutan hatırlamıyorum. Vardır mutlaka ama hafızamda kalmamış. Büyüdükçe topla, futbol oyunu ile daha çok vakit geçirir olduk. Mahallede, okulda daha çok futbol oynar olduk.

Aile olarak 1969 Ekim’de İstanbul’a göç hazırlığı yapıyoruz. Ekimin 6’sında Giresun’dan gemiye bineceğiz. Biletler alınmış. 4 veya 5 ekim, annem beni ve kardeşim Mahmut’u Elmatepe’ye gönderdi. Köyün şehire nakliye kamyonu olan Co Ahmet’e haber bırakacağız sabahleyin bizi Ermez’dan alması için.

Ben, Mahmut ve yanımızda Fahri apan yola çıktık. Kilise düzünde Meleğın Şahin ve birkaç başka arkadaşlarla maça tutuştuk. Biraz sonra Adnan Işıık da geldi. Oyunu durdurdu ve mahalle maçı yapalım dedi. Tamam dedik. Ben, Mahmut, Fahri (sanıyorum bir kişi daha olacaktı ama hatırlayamadım) Küçük Karaali, Adnan, Şahin diğerk arkadaşları Büyük Karaali mahallesi olarak oynadığımız ilk ve son mahalle maçını biz 4 - 1 kazandık. Uzaktan vurduğum topun kaleci Şahin'in başının üstünden geçip gol olmasına Adnan'ın kızması ve Şahin'e söylenmesi hala gözlerimin önündedir.

Ma sonrası önce Elmatepe, oradan, araba yolundan Ermez'e, Ermez'den eve geldiğimizde vakit gece yarısına yaklaşımtı. Geç kaldığımız için meraklanan annemden süpürge sapıyla yediğimiz dayak, köye ait çocukluğumuzun son anısı oldu.

Ertesi sabah erkenden büyükannem, annem, Meliha teyzem, kardeşim Mahmut ve tek kız kardeşimiz Türkan, Ermez'in yolunu tuttuk. 6 Ekim 1969'da Giresun limanından bindiğimiz Ege vapuru ile ayrıldık memleketimizden, belirsiz bir geleceğediğru...

EKİNCİ KORKUSU

Annelerimizden sık sık duyardık “Sakın evden uzaklaşmayın, Ekinciler sizi kaçıırır.”

Bu Ekinciler her yaz mutlaka bir iki kez uğrarlardı köye. Galiser’den (Şebinkarahisar), Alıcara’dan (Alucra) gelirlermiş. Yaşlı yaşlı karılar. Sırtlarında bir bohça, köy köy dolaşırlar, bir şeyler satarlardı herhalde ama alışverişlerine hiç rastlamadım. Bu Ekinci kadınlarından biri benim için anneme “Senin bu oğlun hakim olacak.” demiş. Artık bende nasıl bir belirti gördüyse... Ben de, bu ikinci karısını haklı çıkarmak istedim doğrusu. Üniversite sınav zamanı hukuk fakültesini tercihlerimin en üstüne yazmıştım ama olmadı. 16 puanla hukuku kaçırdım, edebiyat fakültesinin Coğrafya bölümüne girdim. Coğrafya öğretmenliği diploması aldım. Hukuku kazansaydım hakim olmak ister miydim bilmiyorum. Sanırım istemezdim, hiçbir zaman ilgimi çekmedi çünkü.

İstanbul’da çok Galiserli ve Alıcaralı arkadaşım oldu. Hemen hepsine çıkmışımıdır.

“Ulan Ekinciler, sizin yüzünüzden çocukluğumuzu yaşayamadık!”

Gülüyorlar, ne desinler...

Bize kötü, korkutucu gibi anlatılan bu Ekinciler, meğerse, ekin yapan insanlarmış. Bizim gibi fındık bahçeleri olmayan, geniş tarlaları, ekin alanları olan, mısırdan ziyade buğday, arpa, çavdar gibi tarım işi yapan hoş, tatlı insanlarmış. Ne çok günahlarını almışız.

Çok sık olmasa da Alevi, kızılbaş sözleri de duyardık. Hoş şeyler değildi duyduklarımız. Kötü insanlardı bu kızılbaşlar, dinsiz imansızdı, ana bacı bilmez insanlardı. Sofralarına oturulmaz, ellerinden su içilmez, yemek yenmezdi.

Çok Alevi arkadaşım oldu. Çok. Halen de çok Alevi arkadaşım var. Elllerinden çok su içtim. Sofralarında çok yemek yedim. Omuz omuza meydanlarda emek, ekmek mücadelesi verdim. Çok sırtımı dayadım Alevi arkadaşlarıma, hiçbirinden nankörlük görmedim.

Merttiler, dürüst ve güvenilir arkadaşılar. Neye inandıklarını, nasıl ve nerede ibadet ettiklerini hiç sormadım, merak da etmedim. Kulun Allah ile arasındaki ilişkinin, benim haddim dışında olduğuna, bu konuda ne sorgulama yapmak ne de hüküm vermek gibi bir haddimin olmadığına, hatta yorum yapma hakkımın olmadığına inanırım. Herkesin inancı kutsaldır. Neye inanacağı, nasıl ibadet yapacağı kendi sorunudur. Hesabını da Allah'a verir.

Genel düşüncem şudur:

“Kötü, her yerde kötü; iyi her yerde iyidir.”

Bugün halen aynı önyargılar var mı bilmiyorum ama olmasın artık. “Yaratılanı sevelim, yaratandan ötürü.”

Önyargılar cehaletten gelir, cehaletten beslenir. Eğitim şart. Önkoşulsuz, amasız, fakatsız eğitim şart. Eğitim; okuma yazma öğrenmek değildir sadece. Sadece küçük yaştaki çocukları sınıflara doldurup, belirlenmiş şeyleri ezberletmek değildir. Eğitim; hayatı öğretmektir, iyiyi kötüyü, yanlışı doğruyu öğretmektir. İnsan ilişkilerini, insan hayvan ilişkilerini, insan doğa ilişkilerini öğretmektir. Öğrenmenin yaşı yoktur. Öğretmen öğrenci ilişkisi, yani eğitim sadece sınıflarda değil, hayatın her anında, her alanında ve mekanında yaşanmalıdır.

Bu açıdan baktığımızda, 90'lı yılların başından itibaren uygulanan "taşımali eğitim" sistemi, bilinçli ya da bilinçsiz, çok yanlış bir uygulama olmuştur.

2004 yılında, ailece köye gittiğimizde, okulumuzun kimsesiz, pis ve bakımsız hali içler acısıydı. Plastik bir Atatürk maskını yerde toz toprak içinde bulduğumda duyduğum üzüntüyü anlatamam.

Cumhuriyet'in kuruluş yıllarından itibaren bizzat Atatürk tarafından uygulamaya konulan, cehaletin yenilmesi, Anadolu'nun aydınlanması ve aydınlatılması projesinin temelini oluşturan köy okullarının kapatılması, köylerin öğretmensiz bırakılması affedilemez ve sonuçları çok ağır olan bir hatadır. Her türlü yokluğa, yoksulluğa rağmen köylerimize ulaşan bu eğitim kurumlarının, öğretmenleri ile birlikte yaşamaları, Atatürkçü çağdaş aydınlanmanın yayılması ve gelişmesi açısından çok önemlidir.

AŞIKOĞLU SÜLALESİ

Bizim sülaleye AŞUGO'lar derler. Bu Aşıkoğlu'ların yörede halk diliyle söylenişidir. Yani bizim baba tarafımız AŞIKOĞLU sülalesidir. Anne tarafımız ise, annemin baba tarafı Ayvasıl (Hamzabaşoğulları), anne tarafı Lapa köyünden gelmedir.

Giresun'da Aşıkoğlu sülalesinin toplu mekan tuttuğu yer, şehire 5 km. mesafedeki Kayadibi mahallesidir.

Dedem, 1930'larda, Kayadibi mahallesinden, cumhuriyet sonrası, Rumların gitmeleri ile boşalan KARAALİ köyüne göç etmiş. Üç erkek, iki kız çocuğu ile, neden Kayadibi köyünü terk edip, şehre 30-40 km uzaklıktaki bu köye geldiği ile ilgili pek bilgimiz yok. Dedem de nenem de pek sohbet seven insanlar değildi. Sülale ile ilgili kendilerinden duyduğum hiçbir bilgi yok hafızamda.

Kayadibi'ndeki akrabalarından Karaali köyüne gelen, bizleri ziyaret eden kimseyi hatırlamıyorum. Ama Kayadibi'ndeki akrabalarımızın pek çoğunun isimlerini sık sık duyardık. Mesela Meri halanın, dedemin kız kardeşinin ismi sık anılırdı. Ali Onbaşı emmi, Turan Emmi isimlerini duyardık.

Güneyköy’de de, akrabalarımız varmış. Bahtiyar abim bir çoğunu tanıyor ama ben Giresun’dan küçük yaşta, 13 yaşında ayrıldığım için köy dışındaki akrabaların hiçbiri ile tanışmamıştım. Bizim köydeki akrabalarımızdan akranlarımı tanıyordum en azından. Hayati, Necati kardeşler, Erol, Adnan, Zeki ve Orhan Işık’larla ilkokul yıllarımda tanışmıştık. İlginç olan, Kayadibi’ndeki akrabalarımız ziyaretimize gelmiyordu ama biz de gitmiyorduk hiç. Belki gidiliyordu da, küçüğüm diye beni hiç götürmemişlerdi. Abim bir kaç kez gitmişmiş ama ben bunu 40-50 yıl sonra öğrendim.

Sülale ile ilgili babamdan bir iki kırıntı kalmış aklımda. Birincisi, babamdan: “Bizim sülale Gümüşhane’de iken Alevi’ymişiz.” sözünü duyduğumu çok net hatırlıyorum. İkincisi, yine babam bir gün: “Bizim sülale ilk önce Eriklimanı’na gelmiş.” demişti. Ben Eriklimanı’nı bir Karadeniz türküsünden, bir Rize türküsünden hatırlıyordum:

Erikliman’da pazar

Pazarın tellalı var

Dolayısıyla, kafamda Aşıkoğlu sülalesinin, her nereden geldiyse artık, ilk Rize’ye gelmiş olduğu yerleşmişti. Ancak yıllar sonra, Giresun kıyılarında da bir Erikliman olduğunu öğrendim.

Bir aralar, sülale ile ilgili meraklarım depreşti. Babamın “Bizim sülalenin, Gümüşhane’de iken Alevi” oldukları sözü ile sülalenin lakabının Aşıkoğlu olmasını bir araya getirince şöyle bir sonuç çıkıyor. Karadeniz’de Aşıklık geleneği yoktur. Bu gelenek daha ziyade alevilerde vardır. Öyle ise babamın söylediğinin gerçek olması kuvvetle muhtemeldir.

Peki, Gümüşhane'ye nereden geldiler ve neden Alevi iken sünnileştiler? Çok sağlıklı olmasa da, hafızamda kalan kırıntılar ve tesadüfen bulunan bilgilerle bir yerlere ulaşılabiliyor.

İnternette, Ankara, Balalı emekli bir öğretmen, Abdullah Işık'ın bir yazısını okudum tesadüfen. Kendisinin de Aşıkoğlu'lardan olduğunu yazan emekli öğretmenimiz: "Aşıkoğullarının, Türkmenistan'ın Dış Oğuz bölgesinden Anadolu'ya geldiklerini, Akkoyunlu devleti sınırları içinde, Erzurum (Pasinler, Horasan) civarında yaşayan Bozulus Türkmenlerinden olduklarını, Akkoyunlu devletinin yıkılmasından sonra (1501) Erzurum'dan Batı'ya doğru (Ankara'nın Bala, Keskin, Evren-Balıkesir ve Söke dolaylarına) göç ettiklerini, bu göç esnasında küçük bir grubun Karadeniz sahil kesimine yöneldiklerini, ancak bunun nedeninin bilinmediği yazmış. Emekli öğretmenimiz bunları neye dayanarak yazdı bilemiyorum. Kendisine görüşmek, yazışmak dileğimi bildiren mesaj attım ancak dönüş olmadığı gibi bir süre sonra da bu öğretmenimizin izini kaybettim.

Bu bilgileri doğru kabul edersek, bir soru açıkta kalıyor. Alevi olan Aşıkoğulları nasıl sünnileşti?

Bu soruya da şöyle cevap verilebilir. Bilindiği gibi, Osmanlı Padişahı Yavuz Sultan Selim, İran Safevi hükümdarı Şah İsmail'in Anadolu Türkmenlerine olan ilgisinden, Anadolu Türkmenlerinin de Şah İsmail'e olan bağlılığından rahatsızdı. Bu bağı koparmak isteyen Yavuz Sultan Selim 1514 yılında, Çaldıran savaşında Şah İsmail'i devirdi. Seferin devamında, 1517 yılında Mısır'da Memlûk devletini yıkan padişah, rahatsız olduğu Alevileri sünnileştirmek için Mısır'dan din hocaları getirdi ve Anadolu'da yoğun bir sünnileştirme programı uygulandı. Anlaşılan Alevi olan Aşıkoğlu sülalesi de bu programdan nasibini almış.

...

Kayadibi’ndeki akrabalarımızla neden hiç görüşmediğimiz konusunda, akla yatkın hiçbir açıklama bulamadım bu güne kadar. Bir gün İsmet amcama açtım konuyu “Kayadibi’ndeki akrabalarımız bizi pek istemezlerdi. Bazen annemle giderdik, bizi içeri davet etmezler, kapıdan konuşturlardı.” dedi amcam. Çok üzülmüştüm, amcam da oldukça üzgündü bunları söylerken.

Yıllar sonra, gelişen teknoloji sayesinde, Facebook üzerinden, hiç tanımadığım görüşmediğim akrabalarımıza ulaştım mesajla. Her mesaj attığım Aşkoğlu’dan sıcak karşılıklar aldım. Giresun’a gittiğimde evlerine misafir olduğum Erdoğan Işık abim ve ailesinin yakın ilgi ve misafirsever davranışlarından çok mutlu oldum. İsmet amcamın sözlerine bir anlam veremedi Erdoğan abim, çok üzüldüler. Yıllar sonra, Kayadibi’nde sevgi ile açılan akraba kapılar olduğunu bilmek de çok güzel bir duygu.

Kayadibi’nin üstünde, Karadağ’da da akrabalarımız varmış. Abim evlerine götürdü bizi hanımlarla birlikte. Bir ilgi, bir yakınlık, ne kadar mutlu olduk. Derken akraba abimiz hükümetin icraatlarını övmeye başladı, ben de bazı görüşlerine itiraz ettim, karşı çıktım. Kızdı bana “Sen Kılıçdaroğlu gibi konuşuyorsun” dedi bana öfkeyle. Ayrılırken abime bir küçük bidon taflan turşusu verdi, benim yüzüme bile bakmadı bir daha.

TÖMBELEK

Benim çocukluğumda, yani 1960'lı yıllarda oruç kış aylarında tutuluyordu. Bu yüzden ben, Ramazan'ı yani orucu kış ibadeti olarak bildim uzun yıllar. Köy ve oruç ve dini bayramlar hep güzel şeyler canlandırır hafızamda. Özellikle Ramazan'ın geceleri eğlenceli olurdu köy yerinde. Bir kere, 14-15 yaş üstü istisnasız oruç tutardı. Tutmayanlar varsa da açık etmezler, edemezlerdi herhalde.

Ramazan'ın özel bir hazırlığı olurdu bizde. Buğday unundan yufka açmak. Buğday unu önemli, çünkü biz tarlamızda yetiştirdiğimiz mısır unu ile besleniriz. Eve buğday unu Ramazan dışında pek uğramazdı. Hatta yılda belki bir, belki iki kere beyaz, bembeyaz buğday ekmeği yapılırdı ve biz inanılmaz mutlu olurduk. Hele buğdaydan fırın ekmeği bulduğumuzda yanına katık bile aramazdık. Annem ve bir komşu teyze otururlar ocağın başına, sofranın üzerinde yufkayı açarlar ve açtıkları yufkaları, her evin oturma odasının başında bulunan ve bizim gibi dağ köylerinin çok kolay ulaşım, sırtta, çok zahmetle getirdiği odunların yakıldığı ocaklarda, üç ayaklı sacayak üstünde ateşe kapaklanmış, altı kül sıvalı sac üzerinde kuruturlardı. Köyde hemen her ev bu hazırlığı yapardı ve biz yufka hazırlığından anlardık Ramazan'ın yaklaştığını. Evin bir köşesinde, üst üste konulunca kocaman

bir yığın gibi duran bu yufkalar ne kadar da çabuk biterdi. Yufkaların azaldığını grdke zlrdk.

Bu yufkalardan, kat aralarına bulgur koyarak baklava dilimli börek yapardı annem. İftar ve sahur yemeklerinde Ramazan'ın en gözde yemeği idi bulgurlu yufka böreği. Yemeye de tadına da doyamazdık. Bulgur yerine pirinç de koyar mıydı annem? Hatırlamıyorum. (İstanbul'da da zaman zaman bu böreği bazen bulgurlu, bazen pirinçli yapardı.) Ocakbaşında, kuzine dediğimiz fırınlarda pişirilen bu böreğin üzerine toz şeker, şekerin üzerine su serpilir ve tatlı olarak yenirdi. İstanbul yıllarımızda şekerden vaz geçildi, tuzlu olarak soframızda yer aldı.

Sonra bu yufkalardan burma tatlı yapıldı ve bu tatlı da Ramazan ve dini bayramlara özeldi. İçine kırılmış, ezilmiş fındık ya da ceviz konulan yufkalar, iki parmak kalınlığında kıvrır kıvrır sarılır ve bir tepsinin içine, yuvarlak oluşturacak şekilde yerleştirilerek, bol şeker ve su dökülerek fırına verilir. Şerbetli, dışı yumuşak, içi sert bir tatlı olurdu burma tatlımız. Biz ocuklar çok severdik. İstanbul'da pek yemedik bu tatlıdan. Yıllar sonra, annemin rahmetli oluşundan sonraki yıllar, bu tatlıyı özlediğimi duyan, İstanbul'da da sık sık birlikte olduğumuz, köyden çocukluk arkadaşım Abdullah Ayar'ın hanımı, Zırabın Halil'in kızı Fatma, bir tepsi burma tatlı yapıp gönderdi bana. Elleri dert görmesin. Çok da güzel yapmış. Burma tatlı krizime iyi geldi.

Ve, Ramazan sofralarının, dini bayram sofralarımızın unutulmaz tatlarından yuvarlak top un helvası. Her Ramazan'da, özellikle de bayramlarda istisnasız bu yuvarlak top un helvası yapıldı. Ne kadar yesek de doyamazdık tadına.

Ramazan aylarında, iftar saatlerinde kulağımız da, gözümüz de Elmatepe’de olurdu. İftar topumuz Elmatepe’de patlatılır, topun sesinden önce, kırmızı ışığını görmeye çalışırdık patlamanın. Her ne kadar oruç tutmasam da iftar saatlerini heyecanla beklerdim. Hele sahur. Ramazan geceleri, çoğu zaman sahura kadar uyumazdık ya da aklımız sahur yemeğinde olduğu için ilk tıkırtıda uyanır, anne babalarımız bizi sofraya çağırınca kadar öksürür, tıksırır, uyanık olduğumuzu belli eder, çağırımlarını beklerdik. Her zamanki yemekler de olsa çok tatlı, çok çekici gelirdi sahur yemekleri.

Bazen oruç tutmaya niyetlendiğimiz de olurdu. Sabah oruçlu kalkar, okula oruçlu giderdik. İftara kadar bir şey yemesek de, kış olduğu ve yollarımızda kar olduğu için, çok susayınca ağızımıza bir avuç kar atar, gören olursa “Unuttum” derdik. Allah affeylesin. Bizim çocukluğumuzda çok kar yağardı köye. Karsız Ramazan hatırlamıyorum. Kardan dışarı çıkamadığımız, boyumuzu geçecek kadar yağdığı olurdu çoğu kış.

Ramazan gecelerinin en büyük ve unutulmaz eğlencelerinin başında Tömbeleğe çıkmak gelirdi. Tömbelek, yöreye özgü, yaşayan önemli gelenek göreneklerimizden biridir. Gece yarısı, sahur öncesi, genelde birkaç genç delikanlı, ellerinde fener, gizlice komşunun kapısına gider davul ya da boş teneke çalar, maniler okurlar, ev sahipleri de bu tömbelekçilere küçük hediyeler verirlerdi. Bizim tömbelekçilerimizin davulu yoktu, boş yağ tenekelerimiz vardı, Vita yağı tenekeleri..

Eski cami direk ister
Söylemeye yürek ister
Benim karnım toktur ama
Arkadaşım börek ister

Ne uyursun, ne uyursun
Bu uykudan ne bulursun
Tut orucu kıl namazı
Cennet'alayı bulursun

Kapıya gelen tömbelekçilere ev sahibinin ikramları, hediyeleri çok nadir olarak 50 kuruş, 1 liralık gibi para olur, ancak genelde top helva, burma tatlı, ceviz, fındık gibi tatlı ve çerez türünden olurdu. Tömbelek için mahalledeki komşularımızın kapısına gidilirdi genelde, büyük abilerin köydeki diğer mahallelere, hatta bir keresinde Meliha teyzemin oğlu Abidin abilerin Güneyköy'e tömbeleğe gittiklerini, kendi anlattıklarından hatırlıyorum.

Yaşım küçük olduğu için beni pek tömbeleğe götürmezlerdi ama yine de bir gece de olsa tömbeleğe çıktığımı hatırlıyorum. Meliha teyzemlerin, Akşamuların kapısına gidip maniler okuduk. Hediye olarak ne verdiler hatırlamıyorum ama benim için hediyeden çok tömbeleğe çıkmak önemliydi.

İnternette; tömbelek geleneği üzerine şöyle bir yazı okumuştum:

“Tömbelek; dümbelek sözcüğünün yöremizdeki söyleniş biçimidir. Tömbelekçi; şehir ve kasabalardaki ramazan davulcularının görevini yapardı yöremiz köylerinde. Günümüzde ‘tömbelek’ geleneği unutulmuş gibidir. Şimdi 40-50 yıl gerilere gidelim. Köylerde 7-15 yaş arasındaki üç dört çocuk ellerine bir teneke kutu ve tokmak alır. Sahura yakın saatlerde kapı kapı dolaşırlar. Her kapıda elindeki kutuya tokmak ile teneke kutuya çocuklardan biri vurur. Hep birlikte, yüksek ses ve özel bir ezgiyle koro halinde maniler söylerler. Dümbelek görevi yapan teneke kutuya tömbelek, çalıp söyleyen çocuklara tömbelekçi, söyledikleri

manilere de tömbelek türküsü (Ramazan manileri) adı verilmiştir. T mbeleğe gitmek çocuklar için eğlenceli bir iştir. T mbelek ilerin sesiyle uyanan ev sahibi, onlara bahşiş olarak para, yumurta, tatlı ya da helva verir. T mbelek iler aldıkları bahşişi aralarında eşit olarak paylaşırlar.”

Bugün de Ramazan geceleri tömbeleğe çıkılıyor mu bilmiyorum. Bence yaşatılması, gelecek kuşaklara aktarılması gereken güzel bir gelenek.

...

 ki bayram hatırlıyorum köydeki çocukluk yıllarıma ait. Birincisi, Ramazan mı, Kurban Bayramı mı hatırlamıyorum, Çıtlaklar mahallesindeki cami önünde, bayram namazı  ıkışı, Zırabın Halil’in kocaman bir kazan içinde pişirdiği pirinç pilavının tadı. Bu yaşıma kadar böyle lezzetli bir pilav yediğimi hatırlamıyorum.

 kincisi, bir Kurban Bayramı günü, Fahri  apan ile birlikte Topallar mahallesindeyiz. Mahmudun Osman dediğimiz komşularımız kurban kesmişler. Fahri ile bana poşet içinde kurban eti verdiler (Allah kabul eylesin). Fahri ile nereye gidiyor isek hatırlamıyorum, elimizde et poşetleri ile gitmek istemedik. Yolumuz tarladan geçiyor. Yerler ıslak, toprak yumuşak, toprağı biraz eşeleyip etleri gömdük, dönüşte almak üzere. Dönüşte, tarlaya g md ğ m z etlerin olduğu yere geldiğimizde, çukurun eşilmiş, toprağın dağılmış olduğunu gördük. Bizim etler yok olmuştu. Herhalde, bizim kurban etlerimiz mahalledeki köpeklerin kısmeti olmuştu.

İSTİHAREYE YATMAK

Cehalet hurafeleri besler, hurafeler de cehaleti. Ne yazık ki bunlar, yüzyıllardır bu topraklarda özellikle beslenmiş ve kullanılmışlardır. Her ikisi de gelişmeye, çağdaşlığa, aydınlanmaya engeldir ve toplumumuzun, mutlaka bertaraf edilmesi gereken en önemli sorunlarından biridir.

Bugün, ne yazık ki, bu ülkede “Ben cahil ve eğitimsiz halkın ferasetine inanıyorum.” diyen profesörler var. “Eğitim seviyesi yükseldikçe beni afakanlar basıyor.” diyen ve itibar gören profesörler var. Cehalet büyük tehlike; ülkemizin geleceği için büyük tehdittir.

Yüzyıllardır içimizde yaşayan hurafeler ve batıl inançlar da kaynağını cehaletten alır. Bu hurafeler ve batıl inançlar da, kuşaktan kuşağa disiplin, baskı ve hükmetme yöntemleri olarak kullanılmışlardır.

...

Bizim çocukluğumuz ecinni hikayeleri ile geçti. Köyün bazı yerlerinde geceleri ecinniler ısıklar çalar, oralardan geçenlere taş atarlar(mış)dı.

60'lı yıllar, köyde elektrik yok. Evlerde duvara asılı gaz lambaları ya da finnuri dediğimiz idare lambaları ışığında oturulurdu. Derslerimizi yere kurduğumuz sofranın üzerinde (çünkü o tarihlerde bizim köyler masa ile henüz tanışmamıştı), gaz lambasının ışığında yapmaya çalışırdık. Komşudan komşuya, ucuna bez bağlanmış sopaların bezleri gaza batırılır, yakılır ve onun ışığında gidip gelinirdi. Bazı komşuların büyük, askılı ve de havalı “Lüks” dediğimiz lambaları vardı ki, gerçekten köyümüz için lükstü.

Özellikle geceleri evlerde yapılan fındık ayıklama ya da mısır soyma mecilerinde (imeceye bizde meci denirdi) yaşlı teyzeler, amcalar başlarından geçen(!) ecinni hikayelerini, geceleri mezarlıklardan geçerken duydukları(!) garip sesleri anlatırlardı. Biz çocuklar da korku içinde dinlerdik bu hikayeleri. Böyle gecelerde korkudan uyuyamaz, tuvalete bile gidemezdik.

Rahmetli İsmet amcamın da, çocukluğunda başından geçen böyle bir hikaye anlattığını duydum. Amcamın çocukluğunda, yaşadıkları dedemlerin evinin karşısında, Aliustanın Hilmi'nin tarlasının alt kıyısında bir mezar varmış. Bir akşam evin önünde tek başına oturan İsmet amcamın yanına tanımadığı yaşlı, ak sakallı bir adam gelmiş. “Oğlum,” demiş, “ben şu karşıki mezarda yatıyorum, sizin tavuklarınız benim mezarımın üstüne gelip eşiniyorlar, rahatsız oluyorum. Babanlara söyle tavukları oraya salmasınlar.” demiş ve gitmiş. Yıllar sonra, 70'li yaşlarındaki amcama sordum bu olayı “Valla bilmiyorum ki öyle bir şey oldu mu olmadı mı?” deyip geçiştirdi. Ben de ısrar etmedim. Belki anlatmak istemedi.

Batıl inançlarım yoktur. Akla mantığa sığmayan hurafelere inanmam ama nedense böyle birebir anlatılan hikayelerden etkilenirim.

Benim de başımdan geçti böyle bir olay ama benimki daha gerçekçi daha olabilir türünden.

96 veya 97 yılı yaz ayları. Ağaç-iş sendikası İstanbul Şube başkanıyım. İstanbul, Kartal'daki şubede yalnızım. Saat öğleden sonra 3-4 sıraları, kapının zili çaldı. Kalktım masamdan, gittim kapıyı açtım, karşımda 35 yaşlarında, kafasında beyaz hoca başlığı, üstünde kahverengi tonlarında pardesüsü ile bir cami hocası kılıklı adam. “Buyurun” dedim biraz merak biraz şaşkınlık içinde. Hoca biraz sessizlikten sonra başladı Veysel Karani hazretlerinin hayatını anlatmaya. Arada bir bana bakıyor ama daha ziyade gözleri kapalı, huşu içinde, büyük bir aşk ile anlattıkça anlatıyor. Giderek sıkılıyorum ama konuşmasını kesemiyorum, araya giremiyorum. Bir anlam da veremiyorum bunları bana niye anlattığına. Bekliyorum sadece, söylediklerini ya pek dinlemiyorum ya da pek anlayamıyorum. Bu konuşma nasıl bitecek diye meraklanıyorum. Bir şey mi isteyecek acaba? Anlattı, anlattı, anlattı... Belki yarım saatten fazla anlattı. Sonunda bitirdi. Merakla bakıyorum yüzüne. Ne diyecek? Ne isteyecek?

Hiçbir şey istemedi. Burayı çok net hatırlamıyorum ama, galiba “Allah’ın selamı üzerinize olsun” gibi bir şeyler dedi ve döndü, merdivenlerden yavaş yavaş inip gitti.

Döndüm, masama oturdum. Şaşkınlık, merak ve biraz da korku içindeyim. Bu ne idi ki şimdi? Bunun anlamı ne? Bu hoca neden bana geldi? Neden bana Veysel Karani hazretlerinin çöllerde geçen hikayelerini anlattı. Bu bana ilahi bir mesaj mı? Yanlış bir yola mı saptım da onun için yüce Allah’ım bana uyarı mesajı mı yolladı? Bugün dahi bu merakımı giderebilmiş, bu sorulara cevap bulabilmiş değilim.

...

Dedim ya batıl inancım yoktur, hurafelere de inanmam. İşte o bahsettiğim çocukluk yıllarımda, büyüklerden istihare diye bir şey duyuyorum. Hafızamda yanlış kalmadıysa, Meliha teyzem anlatmıştı sanıyorum; köyümüzün Tömentarla denilen mahallesinde oturan komşularımızdan bir kadın, bir altınını kaybetmiş. Günlerce aramış bulamamış. O tarihlerde bir altın çok kıymetli. Neyse, bir gece rüyasında, altının dış kapının önündeki taşın altında olduğunu görmüş. Sabah kalkar kalkmaz koşmuş kapıya, taşı kaldırmış ve altın orada. Yani bir insan, tabii ki Allah'ın sevdiği bir kulu olacak, çok isterse, istediğini rüyasında Allah ona gösterirmiş. Buna istihareye yatmak denirmiş.

Bir gece başımı yastığa koydum, gözlerimi kapadım “Allah'ım bana evleneceğim kızı göster” diye dua ede ede uyudum. O gece rüyamda, Sabahat adında, siyah beyaz, silik bir kız çocuğu resmi gördüm. Sabah uyandığımda, rüyamda gördüğüm o resmi çok net hatırlıyordum ama kız kimdi? Bizim köyde, bizim okulda bir Sabahat vardı ama, rüyamda gördüğüm kızın resmi bizim köydeki Sabahat'a hiç benzemiyordu. Üstünde durmadım, kimseye de anlatmadım. İleriki yıllarda da akla mantığa uymayan hiçbir hurafeye inanmadım ve halen de inanmıyorum ancak ben o rüyamda resmini gördüğüm Sabahat'la 38 yıllık evliyim. Bunun da birkaç sene önce farkına vardım.

Her insan yaşamı sürecinde, mantıklı açıklamasını yapamadığı şeyler yaşar. Belki her insan değil de, bazıları yaşar benim gibi. O zaman da “Neden ben?” diye sormak şart mı? Değil bence.

ZAMBAK ÇİÇEĞİ

Oldum olası çiçekleri severim. Köydeki evimizin önünde, abimin, benim ve Mahmut'un ayrı ayrı çiçekliğimiz vardı. Türkan küçük o tarihler. Güllerin haricinde karanfil, yıldız çiçekleri, Nergiz, Karagöz gibi çiçeklerimiz vardı. bazı yıllar boyumuzdan büyük sarı ay çiçeklerimiz de olurdu. Komşu arkadaşlarımızın da çiçeklikleri vardı ve ara sıra küçük çiçek hırsızlıkları da yaşanırdı.

Ormanda, dere boylarında nadiren bulduğumuz zambak çiçeklerini de dikkatlice söker, getirip çiçekliğimize dikerdik, ki çok değerli bir çiçektir bizim için.

...

Adil abi, Hasan abi, Sami, Bahtiyar abim ve ben, bizim değirmen yanındaki "kışla" dediğimiz fındık bahçemizden geçen yol üzerinden Aytepesi'ne doğru gidiyoruz. Tam olarak nereye, ne için gittiğimizi hatırlamıyorum. Kışladan geçtikten bir süre sonra, yoldan ayrılıp, Keçi Kayası'nın ilerisindeki kayalıklara doğru çıkmaya başladık. Kayalıklara vardığımızda abilerimiz Sami ile beni daha yukarı götürmek istemediler. Belki de oraya kadar bile istemeden götürmüşlerdi. "Siz burada bizim dönüşümüzü bekleyin" deyip gittiler. Sami ile isteksizce kaldık

ormanın içinde, kayalığın dibinde. Sağımızda solumuzda 10-15 metre yükseklikte yekpare kayalıklar var.

Etrafımıza bakınırken, sol tarafımızdaki kayanın tam orta yerinde bir zambak çiçeği gördük. Sapsarı çiçek açmış, bir güzel ki içimiz gitti. Zambağı oradan almamız, götürüp çiçekliğimize dikmemiz lazım. Aşağıdan kayayı inceliyoruz. Tepeye yakın bir yerde, enlemesine bir girinti var. Zambak da girintinin ortasında. Aşağıdan çıkmamız mümkün değil. Girintiye ulaşmanın en kolay yolu, kayanın üst tarafından dolaşıp, girintinin sol başlangıcına inmek.

Yavaş yavaş iniyoruz. Dallara tutuna tutuna dikkatlice inerken “Sen kendine dikkat et, benden korkma.” diye cesaret veriyoruz birbirimize. Önden ben gidiyorum. Zambağı kim alırsa onun olacak doğal olarak. İlk şansı ben kullanayım istiyorum herhalde. Ayaklarımızda kara lastikler var. Kayanın yüzeyi nemli, her an kayıp 7-8 metre aşağı yuvarlanmak var. Hem korkuyoruz hem de dikkatli bir şekilde iniyoruz. Girintinin hemen üstünde çalılık var, dallardan tutunarak indik girintinin başlangıcına.

Bulunduğumuz yer ile zambak arasında 3-4 metre mesafe var. Kaya nemli, yer yer yosunlu. Girinti çok dar, yürümek mümkün değil, tutunacak hiçbir şey yok, yani benim gözüm kesmedi. Sami “Ben giderim.” dedi. “Gidemezsin, çok tehlikeli.” dedimse de, dinlemedi. Yüzünü kayaya döndü, iki elini yukarı, kayanın yüzeyine doğru uzattı, vücudunu, girintinin üst çıkıntısına uydurmak için hafif kamburlaştırdı, ayaklarını yan yana sürükleye sürükleye gidip zambağın gövdesinden tutup çekti. Kökü ve toprağı ile söktüğü zambak elinde, yine aynı şekilde, yavaş yavaş geri geldi. Tüm bu Zambak çiçeğinin sökülüp getirildiği süre içinde, ikimiz de, dua eder gibi “Sen benden korkma, kendine dikkat et.” diye tekrarladık aralıksız.

Benim imkansız gördüğüm işi Sami ne kadar kolay başarmıştı. Hiç kıskandığımı hatırlamıyorum, en az Sami kadar ben de mutluydum.

Artık, geldiğimiz yoldan geri dönme zamanı. Önce ben hamle yaptım. Girintinin hemen üstündeki çalılardan birini tutup, kendimi yukarı çekmek için asıldığım anda, çalı koptu ve ben dikkatsizce yaptığım hamle neticesi, dal parçası elimde, tahminen 7-8 metre, yüzükoyun kayadan aşağı kaydım. Şükrediyorum ki, ayağım çıkıntılara takılmadı, tepe taklak yuvarlanmadım, yoksa çok daha ağır bir sonuç olurdu.

Kayıp aşağı indiğimde, önce bir sevinç ya da mutluluk gibi bir duygu içinde olduğumu çok net hatırlıyorum. Ölmemiştım. Herhalde, kaydığım o bir kaç saniye içinde “Ölüyorum, ölümden başka bir kurtuluş yok.” duygusuna teslim olmuşum ki, ölmediğimi fark edince mutlu olmuşum.

Kayanın dibi dikenlerle dolu. Ayaklarım dikenlerin arasına öyle girmiş ki çekip alamıyorum. Yani çıkamıyorum bulunduğum yerden. Sami de yukarıdan korku ve şaşkınlıkla bana bakıyor. Sonra ikimizde çığlık çığlığa abimleri çağırıyoruz. Nasıl feryat figan bağırıksa, sesimizi duymuşlar. Çok geçmeden geldiler, beni kayanın dibinden, Sami’yi de korkudan kıpırdayamadığı girintiden çıkardılar.

Beni uygun bir yere getirdiler. Hasar tespiti için elbiselerimi çıkardılar ki, göğsümden aşağı dizlerime kadar her yerim kızarmış, yer yer kanamış. Yapacak bir şey yok. Yola koyulduk. Yürüyebiliyorum allahtan.

Beni de abimi de bir korku sardı, evde anneme ne diyeceğiz. Kayadan uçtum dersem, annem hem bana kızacak, hem bizi yalnız bıraktıkları için abime kızacak. Hep birlikte bir plan yaptı abimler. Plan gereğince, bizim kışlaya yaklaştığımızda ben, köyden duyulacak şekilde yüksek sesle ağlamaya, çığlık atmaya başladım. Evde annem ne olduğunu sorunca, ben “Yolda koşarken ayağım kaydı, düştüm.” diyecektim, abim de onaylayacaktı. Hatta gerekirse Adil abi, Hasan abi ve Sami de yalancı şahitlik yapacaklardı.

Annem hiç fark etmedi yaralarımı, dolayısıyla da hiçbir şey sormadı. Hatta yatarken dizlerimdeki, karnımdaki yaraları, morlukları görmüş olmalıydı ama hiç ilgilenmedi. Belki abimle konuşmuştu ama benim haberim olmadı. Annem niye yaralarımı sormuyor diye içerlediğimi de hatırlıyorum.

Yıllar sonra bu konuda çok şeyi hatırladığım halde, o zambak ne oldu onu hiç hatırlamıyorum. Belki Sami hatırlar, ilk fırsatta soracağım. (Sordum, o da hatırlamıyor. Benim hatırlamadığımı o nasıl hatırlasın.)

KARAALİ

Çal Dağı'nın eteklerinde
Şirin bir dağ köyüdür KARAALİ
Ömür geçer fındık bahçelerinde
Zorlu bir dağ köyüdür KARAALİ.

Çepeçevre sarınmış cennet rengine
Ermez'inden Güneyköy'üne
Ay Tepesi'nden Elmatepe'ye
Yeşil bir dağ köyüdür KARAALİ

Keçi kayası, Minegarası
Kilise düzü, Tömentarlası
Oksijeni bol temiz havası
Sağlıklı bir dağ köyüdür KARAALİ

Can yollamış Avrupa'nın yad ellerine
Ankara'nın İstanbul'un gurbetlerine
Hasretini çeken yüreklerine

Şifalı bir dağ köyüdür KARAALİ

Olsa da mekanınız çok uzaklarda
Yeriniz yurdunuz sapaklarda
Yaz'ın göz kırptığı baharlarda
Özlenen bir dağ köyüdür KARAALİ

HOROZ KURDELESİ

Sabah akşam okula gidip gelişte yolumuz Topallar mahallesinden geçer. Yukarıdan, Mamudun Osmanların ve Eminustaların evlerinin yanından geçen bir yol daha var ama biz genelde Topalların ordan geçen yolu kullanıyoruz. Burada üç ev vardır. En başta Topalın Ahmet'in evi, ortada Topalın Mehmet emminin evi ve Topalın Salih'in evi.

Topalın Ahmet'in oğlu Hacı ile Demircinin evinde bir sene beraber okuduk. Kızı Aynur benden bir sınıf geriden geliyor. Topalın Mehmet emminin kızı Duygu Usta abla ile de iki sene beraber okula gidip geldik. Topalın Salih'in kızı Sevim'le aynı sınıftayız.

Ortakdaki ev, köyümüzün en güzel evlerinden biridir. Bu evde, Duygu ablanın büyüğü, Mustafa abinin (inşallah ismi doğru hatırlıyorumdur) düğününü ve birkaç sene sonra, mezarlığın altında, yol kenarında, Eminusta'nın İsmail abinin karısı Efe Gızı (ismini hatırlayamadım) abla ile sohbet ederken, aniden devrilip, hücceten vefat eden Mehmet emminin mevlüdünü hatırlıyorum.

68 yılı olmalı. Bizim mahallenin ve yukarı mahallenin çocukları ile okuldan dönüyoruz. Topalın Mehmet emmilerin evin önüne geldiğimizde, merdiven başında oturan Mustafa abinin karısı (ismini hatırlayamadığım) gelin ablanın bize seslendiğini duyduk. Dönüp baktığımda, beni çağırdığını gördüm. Koşarak merdivenleri çıktım.

Gelin ablanın elinde bir horoz, ayakları kırmızı bir bağla bağlanmış. Abla bana bir makas verdi, kanatlarından tuttuğu horozu biraz yukarı kaldırdı. Bana horozun ayaklarındaki bağı kesmemi söyledi. Heyecan ve gururla bağı kestim. Aradaki ayrıntıları hatırlayamıyorum. Bağı keserken dua okuduk mu, kestikten sonra gelin ablam bana şeker gibi, 50 kuruş ya da bir teklik gibi para verdi mi? Bilmiyorum. Hatırladığım, eve kadar kurdele kesecek kadar büyümüş olmanın ya da büyük kabul edilmenin gururu ile şişinerek yürüdüm.

Ben en fazla 12 yaşında olmalıyım. Yani kurdele kesecek erginlikte değilim aslında ama gelin ablam ne yapsın, çaresiz. Köy yeri, kime kestirecek kurdeleyi? İnşallah Allah niyetini kabul eylemiştir.

Gelin ablamın muradı ne idi? Allah'tan ne dilemişti, bilmiyorum. Dileği yerine geldi mi, bilmiyorum. Umuyorum ki halen yaşıyordur ve sağlıklıdır. Hürmetle ellerinden öpüyorum.

BU ÇOCUK OKUYACAK

“Bu çocuk okuyacak.”. Beni her tanıyan, konu komşu, eş dost akraba herkes böyle söylüyor. “Bu çocuk okuyacak.”

Ekinci karısı bile annemin falında görmüş “Senin bu oğlun hakim olacak” demiş. Gözlerimden belliymiş, zeki çocukmuşum, akıllı çalışkan çocukmuşum. Annem beni ne yapıp edip okutmalıymış.

Annem de “Oku oğlum,” diyor, “oku da, Aşugo Memed’in oğlu okumuş, adam olmuş desinler.” Ben de sanki birazcık inanıyorum söylenenlere de, şu matematik olmasa.

Hayatım boyunca hiç sevmedim matematiği. Hep kaçtım fen kollarından. Sosyal dersler, hele tarih ve coğrafya tam bana göreymiş. Hele coğrafya... Okulların açılmasına yakın ders kitaplarımız alınırdı ve büyük bir merak ve heyecanla, hemen coğrafya kitabının sayfalarını karıştırırdım. Bayılırdım renkli şehir ve doğa resimlerine. Allah da gönlüme göre verdi. Bana coğrafya öğretmenliğini nasip etti. Ah bir de, öğretmenlik yapmayı nasip etseydi. Allah da ne yapsın. Diplomayı elime vermiş, öğretmenlik yapmadıysam eşeklik bende. Boşuna dememişler “Okumak

cehaleti alır, eşeklik baki kalır” diye. Öyle ya da böyle, bir şekilde okudum. Üniversite bitirdim, daha ne olsun. Ama “adam” olabildim mi acaba?

Hep kaçtım sayısalardan, fenden. Ama benim çocuklarım sayısal okudular. Oğlum İstanbul Üniversitesi’nde matematik, kızım aynı üniversitede iktisat okudular. Hani armut dibine düşerdi? Bizim armutlar niye dibimize düşmediler? Üniversite tercihlerinde çocuklarıma, özellikle de kızıma çok ısrar ettim. “Gel İstanbul Coğrafya yazalım. Okulda sınıf arkadaşım, sıra arkadaşım olan hocalar var. Rica ederim seni yanlarına asistan alırlar. Akademik kariyer yaparsın, öğretim üyesi, doçent, profesör olursun.” dedim. Kabul ettiremedim. “Profesör olacaksın kızım.” dedim. Profesör ne demek, daha ötesi var mı bunun? Hani ben de istiyorum ki, “Selami’nin kızı okumuş, profesör olmuş” desinler. Kızım “Baba coğrafya ne ya, hiç sevmediğim bir ders, ben coğrafya okumam” dedi.

Yüzüme söylemese iyiydi ama canı sağolsun kızımın, coğrafya iyidir ama kızımdan değerli değildir yani.

...

Bir matematik derslerini sevmezdim ilkokulda bir de resim dersini. Her dersim 5 olurdu karnemde, ama matematik ve resim 3-4. İlkokulda hiç matematik 5 yazan karnem olmadı. Resim de öyle.

Bir gün Arif Saka öğretmenimiz, 3 ve 4. sınıflara ders anlatırken, biz 5. sınıf öğrencilerine de “Açın resim defterinizi, resim yapın.” dedi. Açtık defterlerimizi, herkes kafasına göre bir resim çizmeye başladı. Ben ağaç resmi yaptım.

Öyle bir ağaç resmi çizdim ki, ben ressamım diyen çizemez, o kadar güzel oldu yani. Ağacımın yaprağı yok, çiçeği yok ama inanılmaz bir güzelliği var.

Bakmaya kıyamıyorum. Resmini bitiren defterini kapatmış. Ben defterim, resmim açık, gözüm öğretmende. Öğretmen resmimi görsün istiyorum. Görsün de şaşırınsın “Bu ne kadar güzel resim.” desin, “Aferin oğlum Selami.” desin. Çıkarsın kırmızı kalemimi kocaman bir 5 yazsın. Bu 5’e de ihtiyacım var, çünkü karnemde resim 2. Bu 5 benim hayatımı kurtaracak.

Öğretmenin hiç bizimle ilgilendiği yok. Ders bitmek üzere. Bizim resim kaynayıp gidecek. Bir şeyler yapmak lazım. Öğretmenin sevdiği bir öğrenciyim, üstelik sınıf başkanıyım. İtibarım var yani. Parmak kaldırdım:

“Öğretmenim resimlerimiz bitti.”

“İyi, kapatın defterlerinizi, sessizce oturun”

“Not vermeyecek misiniz?”

“Hayır, not vermeyeceğim.”

Eyvah, bizim şaheser resmimiz göz göre göre heba oluyor. “Ama öğretmenim, nolur not verin.”

“Hayır oğlum, not yok. Kapatın defterlerinizi.”

Emeğimin heba olmasına göz yumamam. Ders bitinceye kadar yalvardım. Not da not. Alacağım hakkım olan 5’i. Sonunda pes etti öğretmen “Açın resimlerinizi” dedi. Ben zaten kapatmamıştım ki. Elinde kırmızı kalem, arkadan başladı, herkesin resminin yanına 5 yazdı. En son bana geldi, hiç yüzüme bakmadan, bence resmime dahi bakmadan kocaman bir 2 yazdı.

Aval aval, şaşkınlık içinde, bir muhteşem resmime bakıyorum, bir yanındaki 2’ye. Utanmasam ağlayacağım.

“Ama öğretmenim...” diyebildim sadece.

“Bu ne?” dedi öğretmen, “Bu ne biçim resim? Hani bu ağacın yaprakları?”

Yaprak mı? Ağaçlar illa ki yapraklı mı olur? Ya da yaprak şart mı? Farz et ki, mevsim kış ve bu ağaç yapraklarını dökmüş. Gerçi, resimde kışı hatırlatan bir emare yok ama, o kadarını da sen anla değil mi ama? Koskoca öğretmensin.

Halen daha öğretmenimin, bu resmimle ilgili hakkımı yediğini düşünürüm. Ne demişler “Allah yarına bırakır ama yanına bırakmaz.”

Ahirette de olsa, alacağım hakkımı.

AYILAR

Garalı'nın diğer mahallelerini bilmem de bizim mahalleyi Bekiraan Hasan bekliyor yaz kış, karısı teyzem kızı Hacer ablamla birlikte. Bir de Hasan'ın kardeşi Bekiraan Ahmet ve karısı Zeynep, çocukları Emre. Bir de Kalafatın Ahmet ve karısı Fadime ablam.

Gadun'u unutmuşum. Ateşlere geleyim ben. Gadun unutulur mu? Benim ilkokul arkadaşım. Ben köye gidince, hava karardıktan sonra yalnız başıma kapıya çıkamıyorum ecinni korkusundan. Gündüz bile değirmen yanına gidemiyorum ayı, domuz ve dahi yılan korkusundan, Gadun gece gündüz, kar kış köyde yaşıyor, hem de tek başına, hem de Gadun başına. Ateşlere geleyim ben, Gadun unutulur mu? Kışın şehre gidip, yazın köye gelenleri saymıyorum. Galip abi ve Zeliha abla gibi. Köylücülük oynuyorlar yalancıkdan, yer miyim ben.

Bak yaa, Gavaz gızını unutmuşum, boşuna mı diyorum ateşlere geleyim ben. Hey gidi Gavaz gızı abla. Adını bile hatırlamıyorum, ayıp bana. Bekiraan Hasan'ın annesi. Yaşlanmış, yatakta sürdürüyor yaşamını. R. Tayyip Erdoğan'a bol bol dua ediyor. "Erduvan yapii Erduvaannn."

Her köye gidişimde Hacer ablam sırgan yağlaş ı yapar getirir, galdirik, gabalak turşusu getirir elleri dert görmesin.

Köyde arıcılık yapmaya başlamışlar. Bekiraan Hasan'ın da, Ahmet'in de arıları var. Acı kestane balı üretiyorlar ki bal değil ilaç mübarek.

Hükümet, bizim ormanlara ayı, domuz salmış yaban hayatı zenginleşsin diye. Ayılar da arı kovanlarına saldırır olmuş. Ayı işte. Herkes kovanlarının yanına piknik tüpünden, mutfak tüpünden yarım saatte bir patlamalı düzenek kurmuş. Gece olunca şenlik başlıyor “Bommmmm, gümmmmmm” sabaha kadar. Köyün dört bir yanında tüpler patlıyor. Öyle eğlenceli ki, ayılar da fark etmiş eğlenceyi. Başta biraz tırsmışlar ama şimdi güle eğlene talan ediyorlar kovanları.

Dedim ya Hacer abla teyzemin kızı, yani eniştemiz olur Bekiraan Hasan. Bir de hoş sohbettir ki sıkılmazsınız yanında. Eniştesi, Kezban halasının kocası, rahmetli Zırab'ın Halil'in çok hikayesi vardır Hasan'da. O anlatmasa biz ısrar ederiz hemi de anarız rahmetliyi.

Tirebolu taraflarında, yol işinde çalışıyormuş Halil abi. Bir kış günü Ermez'de iyice çekmiş kafayı. Ev uzak, kafa iyi, gidemiyor. Hasan koltuklamış, zor bela götürmüş eve kadar. Kezban yenge ayakta, çocuklar, kız çocukları, uyumuş.

Halil abi'nin cebinde, yol çalışmalarında kullanılan dinamit lokumlarından var. Çıkarmış bir tane. Muhtar çakmağını çakıyor “Tutuşturayım mı ha ha, patlatayım mı ha ha ha” şaka yapıyor kendince. Ne Hasan'ı dinliyor, ne Kezban yengeyi. Tutuşuyor dinamitin fitili, bir telaş başlıyor Halil abi'de. Nereye atacak evin içinde. Hasan, Kezban yenge köşelere, yatak yorgan altlarına atılıyorlar. Halil abi rastgele fırlatıyor elindeki dinamiti odanın bir köşesine: “Buummmmm!”

Evin içi savaş alanı. Tenekelerdeki mısırlar, kıyı köşelerdeki erzaklar darmadağın. Ama bir mucize oluyor, kimsenin burnu bile kanamıyor. O küçücük, daha sabı olan kız çocuklarının yüzü suyu hürmetine olsa gerek, Allah koruyor hepsini.

Hey gidi Halil abi, Ay tepesinde tek başına yatıyor şimdi. Allah'ın rahmeti üzerine olsun.

İNEĞİMİZ ÖSEMİŞ

1967 veya 68 yaz-bahar ayları. Sabah saatleri. Hava güneşli ve sıcak. Babam ve abim yoklar. Annem kendi kendine konuşuyor: “İnek de ösemiş (çiftleşme zamanı gelmiş). Köyde de kimsede öküz yok(muş). Belki Aytepesi’ndeki yaylacılarda öküz olabilir(miş), ama ineği Aytepesi’ne kim götürecekt(miş).”

Ben ne güne duruyorum. 10 yaşına gelmişim, eşek kadar adam olmuşum. “Mamut’la ben götürürüm.” diye atılıyorum. Babam yoksa, abim yoksa biz varız. Annemin, bizim bu işi yapabileceğimize inancı yok ama başka çaresi de yok. Ne yapsın kadıncağız. İş gücü bırakıp, bıraksa bile kadın başına, ardında bir inek, öküz peşinde koşamaz ya. Hem ayıp gelir, hem de vakti yok. Annem çaresiz razı geldi. İneğin boynuna, el dokuması bir kolan bağladı. Mamut’la, birimiz kolan elimizde, ineğin önünde, birimiz arkada, değirmene tarafına doğru yola çıktık.

Değirmen deresini geçince kışla dediğimiz fındık bahçemize varıyoruz. Bu kışlayı babam 1957 yılında, ormandan temizleyip fındık dikerek yetiştirmiş. Henüz genç, pek ürün vermiyor ama yetişmiş sayılır. Kışlayı geçip, sık yakın ve meşe kaplı orman içindeki patika yoldan Aytepesi’ne doğru tırmanmaya başladık. Tahmini 2-3 km’lik dik yolu inekle birlikte çıkıp, Aytepesi’ne vardık. Derme

çatma birkaç ağaç evin yanında orta yaşlı bir adam “Bizde öküz yok oğlum” dedi. Kahretsin, o kadar yokuşu boşuna çıkmışız. Çıkarken, bir şekilde çıktık da, dönüşte o yoldan ineğin inebilmesi zor. Araba yolundan Bekiraan tepe üzerinden gitmeye karar verdik. Yol biraz uzayacak ama ineğimiz için yürümeye daha elverişli.

Yine birimiz önde, elimizde ineğin yuları, birimiz arkada Bekiraan tepeye kadar araba yolu üzerinden yürüdük. Bekiraagil’de kim söyledi hatırlamıyorum ama “Ermez’de, Sema’nın aşağısındaki İbicin Nuri’lerde öküz var”mış. Vurduk yola, vardık İbicin Nurigil’e. Ev hemen yolun altında. Kapıda bir iki kişi ve hayvanlar var. Çekine çekine yaklaştık. Baktık, adamlar başka bir ösemiş ineği öküze çekiyorlar. Orta yaşlı bir amcanın “Sizin ineğiniz de mi ösed?” sorusuna, “He amca, bizim ineğimiz de ösemiş.” cevabını verdik. Amca “Bekleyin” dedi bize. Bekledik. Sonunda ineğimizi öküze çektik ve geri dönüp, Ermez Hanı’nın önündeki çayırdan aşağı indik. Ermez deresini geçtik. Orman içindeki patika yoldan, Akşamugil yanından, toplamda 10-15 kilometrelik bir yayan yolculuktan sonra, akşam üstü yorgun argın, büyük bir iş başarmış olmanın gururuyla ve mutlu bir şekilde eve geldik. Anneme durumu anlattık. Herhalde bir “Aferin” bekliyorduk en azından. Ama biz annemden “Aferin” alamadığımız gibi bir de azar işittik “Öteki inekten sonra olur mu(ymuş). Böyle inek gebe kalır mı(ymış). Boşuna hayvanı yormuşuz sabahtan beri.”

O ineğimizin gebe kalıp kalmadığını, kalmıştır mutlaka da, daha sonra başka öküze çekilip çekilmediğini hatırlamıyorum nedense.

GURBETÇİLİK

1970’li yılların öncesinde Anadolu’da, köylerimizde gurbetçilik vardı. Yeterli toprağı, geçimini sağlayacak üretimi olmayan yoksul köy halkının tek kurtuluş yoluydu gurbetçilik. 1960’ların ortalarında başlayan Alamancılık da (yurt dışı gurbetçiliğı) yeni ekmek kapısı oldu yoksul Anadolu insanların. Bu dönemin gurbet türküleri (öncüsü Yüksel Özkasap idi), 1970 ve 80’li yıllarda kentlerde varoşları, Anadolu’da kırsalı inleyen arabesk müziğın ilk örnekleri idi. Bizim köyde de, devletin orman dikim çalışmaları, yol çalışmaları dışında Zonguldak ve İstanbul başta olmak üzere gurbete gidenler, hatta Alamanya’ya giden gurbetçiler vardı.

Bu satırları yazarken, bugünden geriye baktığımda gurbete çıkmamış aile kalmamış bizim köyde. Köyün tamamı için bir yorum yapmam yanlış olur mutlaka ama mahallemdaki komşuları, yukarıdan aşağıya gözden geçirdim. Hatırladığım kadarıyla, benim köyden ayrıldığıım 1969 yılında bu komşu ailelerin nüfusu ne idi, bugünkü durum ne? Öncelikle belirtmem gereken, o günkü aile büyüklerinin üçü dışında tamamı vefat etmiş bulunuyor. Yaşayan üç büyüğümüz Hasan Aygün’ün annesi Gavaz gızı Emine yenge, Tonyalılardan Şükriye yengem ve Mollulardan Emine yenge. Uzun ömürler diliyorum üçüne de. Sükütneli mahallesindeki komşularımızdan;

- Bekirağalar; 1969 yılında 6-7 nüfus olarak hatırladığım bu aileden Hasan Aygün ile Ahmet Aygün kardeşler kalmış köyde. Yaşlı anneleri dışında, büyükler rahmetli olmuş. Kız kardeşler ve torunlar çoğunlukla İstanbul olmak üzere dağılmışlar.
- Kumcular; 5 kişilik bu aileden köyde kimse kalmamış. İstanbul ve Belçika'da yaşayanlar var.
- Aliustanın Mustafa; Mustafa Çapan abinin ailesi 5 nüfustu. Ailenin büyük oğlu Abdullah vefat etmiş. (Allah rahmet eylesin). Diğer çocuklarından köyde kimse yok. Giresun ve İstanbul'da yaşıyorlar.
- Soluğun İsmail Çapan abilerde yaşlı anneleri dahil ve kardeşi Metin abi dahil 6 nüfustu. Şimdi kimse yok köyde, İstanbul'da yaşıyorlar.
- Aliustanın Hilmi; Hilmi Çapan abiler 6 nüfustu ve de bizim taşındığımız yıllarda İstanbul'a göç etmişlerdi. Çocukları olan, çocukluk arkadaşlarımız Fahri, Nihat ve Nuri'nin vefat ettiklerini duydum. Çok üzüldüm. Allah rahmet eylesin. Bu aileden kimse kalmamış gibi.
- Kümbülolar; 7 nüfustu. Sezer ailesinden köyde kimse yok. Yaşayanlar yurt dışında Almanya'da.
- Dedemler; rahmetli oldu. Ev yıkılmış.
- Kalafatlar (Fatma halamlar); 6 çocuk, 2 anne-baba, 2 amca, bir hala toplam 11 nüfustu. Kalafatlar'dan Ahmet Kılıç abinin ailesi dışında köyde kimse kalmamış. Köyü terkedip Samsun, Terme'yi mekan tutan Halamın çocuklarından ikisi Terme'de, diğer üçü Almanya'da yaşıyorlar.
- Tonyalılar; Tonyalılardan 4'ü çocuk 6 nüfuslu Muhammet Ayar abiler Zonguldak'a, 4 çocuk, bir babaanne (Nesime yenge) toplam 7 nüfuslu Mustafa abiler önce Zonguldak, sonra İstanbul'a göçtüler. Köydeki yerlerini de Bekirağa'lara sattılar.

- Mollular; (Bu lakabın Mollaoğulları olduğunu sanıyorum). 6'sı çocuk, biri dede 9 nüfustu. Çınar ailesinden köyde kimse yok gibi. Fındık zamanı gelip gidiyorlar. Çocuklar Gönül hariç, İstanbul'da yaşıyor. Gönül köyden evli ve burada yaşıyor.
- Kizirler (Meliha teyzemler); 3 çocuk, bir büyükannem toplam 6 nüfustu Meliha teyzemler. Yıllar sonra İstanbul'dan köye dönüş yapan teyze oğlu Abidin Mürteza birkaç yıl önce vefat etti. (Allah rahmet eylesin). Karısı Katibe yenge köye gidip geliyormuş. Teyzemin büyük kızı Ümmiye Lapa köyünde, küçük kızı Hacer ablam köyde Hasan Aygün ile evli.
- Garabular; Bu aile bizden önce köyden ayrılmıştı. Tek çocuklu bir aile kiracı ya da yarıcı gelmişti. Şimdi kimse yok.
- Akşamugil; 5'i çocuk 7 nüfuslu. Bilal Mucuk ailesi Zonguldak'a göçmüştü 1968 yılında. Bu aileden çocukluk arkadaşım Sami İzmir'de, diğerleri Zonguldak'ta yaşıyor.
- Baba Akşamular; 2 yaşlı anne-baba, 2 kız, 2 evli oğul, 2 gelin, 2 yeni doğmuş bebek toplam 10 nüfustu. Akşamulardan bir Kadın Mucuk köyde yaşıyor. Galip abi yazın köyde, kışın Giresun'da. Ali abi de ara sıra köye geliyormuş, sanırım o da Giresun'da yaşıyor.
- Bizden, yani 4'ü çocuk 6 nüfuslu Aşugo'lardan (Aşıkoğulları) bir abim Bahtiyar Işık mekan eyledi köyü yıllar sonra. Sayesinde biz de ara sıra gidip ziyaret ediyoruz çocukluk mekanlarımızı.

Görüldüğü gibi, 1969 yılında 16 hane, 103 nüfuslu mahallemizin nüfusu, bugün, kış aylarında 10, en kalabalık fındık zamanında 25 kişiyi bulmuyor maalesef.

...

Babam da giderdi gurbete, İstanbul'a çalışmaya. Sabırsız bir adamdı rahmetli babam. Bir yıl zor sabreder, köye dönerdi. Kaç kez gidip döndüğünü hatırlamıyorum ama her gidişinde Grundig radyo fabrikasında çalışıyormuş. Sıkılınca da, çekip gidiyormuş. İstanbul'a taşındığımızda da müracaat etmişti ama bu kez “yeter artık” deyip geri çevirmiş adamlar.

Bir dönüşünde Grundig marka radyo getirmişti babam. 1963 ya da 64 olmalı. Sanıyorum köydeki ilk radyo idi. Akşam saatlerinde acans (haber) dinlemeye gelen komşularımız olurdu. O zamanlar, gurbetçilerin radyodan şarkı, türkü istek yapıp sılaya, sevdiklerine, ailelerine selam göndermeleri çok modaydı ve babamın bizim için yaptığı istek türküsünü, “Mevlam bir çok dert vermiş, beraber derman vermiş” türküsünü mısır tarlasında dinlemiş, çok mutlu olmuştuk. Bir koli Ülker bisküvi getirmişti babam İstanbul'dan. Mahmut'la gizli gizli ceplerimizi doldurmuş, yemiş ve bitirmiştik. Mahmut ile bana vinleks (suni deri) mont getirmişti. Soğuktan korumasından çok, karda çok güzel kayması hoşumuza gitmişti. Kendimizi karların üzerine atar saatlerce kayardık.

Bir gurbet (İstanbul) dönüşünde de bisiklet getirmişti babam. Sadece abim biniyordu bisiklete. Biz, diğer kardeşler yaşıımız küçük olduğu için el bile süremiyorduk. Hayran hayran abimin bisikletle mahalle içinde dolaşmasını seyrediyorduk. Bir gün Süleyman abim (teyze oğlu) “Ben biliyorum bisiklet sürmesini.” diyerek abimi ikna etti. Bisikleti aldı, daha 50 metre gitmeden bisiklet bir tarafa, Süleyman abim bir tarafa savruldu. Hatırladığım, bisikletin aynası kırılmıştı ve abim kazayı üstüne alıp, bizi de şahit gösterdiği halde babamdan epey bir fırça yemişti.

Aslında bu bisikleti biz çocuklar için değil, kendisi için getirmişti babam. Köyde, mahalle içinde fazla bindiğini hatırlamıyorum ama bir gün bisikletle

Giresun'a gitmeye kalktı. Gitti de. Köyle Giresun arası yaklaşık 40 kilometre. Yol toprak, çakıl. Camili'ye kadar rahat gitmiş. Camili'den aşağı inerken, aşağıdan gelen kamyonlardan kaçayım derken yoldan çıkmış. Dikenli tellerin arasından fındık bahçesine yuvarlanmış. Kollarında yaralar, başında yarık vardı ama şükür ki hayatı bir hasar almamış. Bisiklette de hasar vardı ama anlaşılan yürümesine engel değilmiş. Dönüş yolunda, yolun yarından fazlası rampa (yokuş) olduğu için, bisikletle birlikte yürüyerek, birbirlerine arkadaşlık ederek dönmüşlerdi köye.

Allah rahmet eylesin, gizli bir bisiklet, motosiklet tutkusu varmış babamın. Bir motosiklet kazasını da İstanbul'da yaşamıştı. Motosiklet almaya kalkmış, almak istediği motosiklet ile deneme sürüşü yaparken, dosdoğru önündeki duvara vurmuş, alçak duvarın üstünden uçmuştu. Bu kaza gözünü korkutmuş olmalı ki, motosikleti almaktan vazgeçmişti. Mekanın cennet olsun babam.

NIYAZININ BÜYÜK GÖL

Her yaz, sayılı güneşli ve sıcak günlerimizde koştığımız, uzun paçalı ve siyah beyaz çizgili tumanlarımızla (donlarımızla) içine daldığımız küçücük gölümüz Niyazinin Büyük Göl. Bu ismi kim takmış bilmiyorum. Tonyalılar ile karşı yakadaki, ismini duyduğumuz ama kendisini hiç tanımadığımız Niyazi'nin fındık bahçeleri arasında akan “değirmen deresi” üzerindeki gölümüz tahmini 3 metre uzunluğunda, 1,5 - 2 metre genişliğinde küçük bir göl. Hemen üstündeki, daha küçük “Niyazinin Küçük Göl” ile birlikte, dere tabanını oluşturan meyilli yekpare granit kayanın üzerinde, oluşum tarihinden bu güne oyduğu çukurlukta yer alıyor gölümüz. Zamanla taş ve çakılla dolsa da, 8 - 10 senede bir meydana gelen sellerle temizleniyor. Gölümüzün hemen alt tarafı 3 - 4 metrelik uçurum. Yani tehlikeli bir yer ama ne biz çocukların bir korkusu var, ne de büyüklerin bir endişesi.

Dere yatağındaki bu meyilli yekpare kaya üzerinde küçük oyuklar var. Bu oyuklardan da hafif sular akıyor aşağı uçuruma. Bu akıntı yolları yosun tutup kayganlaşıyor. Bir gün bu oyuklar arasında oynarken, kontrolü kaybedip, uçuruma doğru akmaya başladım. Tutunacak hiçbir şey yok kayanın yüzeyinde. Korku içinde gözlerimi kapattığımı ve “acaba ölecek miyim” diye düşündüğümü çok net

hatırlıyorum. Bunu çok kez inanarak söylemişimdir. Mucizevi bir şekilde, uçuruma bir metre kala durdum. Ben bazen “Allah beni seviyor” derim ya, bu inancımın ilk dayanağı bu olaydır. Orada, uçurumun kenarında beni durduranın ilahi güç olduğuna bugün dahi inanıyorum.

Mahallenin çocukları hep beraber giderdik göle çimmeye. Bir gün Tonyalının Mustafa abi de geldi bizimle. Mustafa abi beni severdi. İsmimden dolayı da, beni ne zaman görse kafasını iki yana çevirerek “essalamünaleykümverahmatullaaaahhhh” der, takılırdı bana. Allah mekanını cennet eylesin. Gölün baş tarafı boyu geçiyor. Ben pek cesaret edemiyorum oraya gitmeye. Mustafa abi baş tarafa yüzmüş, kayalardan tutunmuş, bana cesaret verdi, ben de o cesaret ile yüzdüm Mustafa abinin yanına kadar. Sonra beni arkasına aldı. “Sarıl bana, birlikte dalalım.” dedi. Ben boynundan, boğazından sarıldım. Ayağa kalktı ve suya atladı. Atlamasıyla birlikte ben savruldu gittim. Suda ne kadar kaldım, ne kadar çırpındım bilmiyorum ama beni zor bulup çıkarmış Mustafa abi. Çok zaman gülerек, eğlenceli bir anı olarak anlattı köyde ama benim için hiç de gülünecek bir anı değildi doğrusu.

Bu dere üzerinde başka göllerimiz de vardı. Biz isim koyduk bu göllere. Aynalı Göl, Kara Göl ve Gelin Gölü gibi ama hiç birisinin Niyazinin Büyük Göl gibi anısı yoktur çocukluğumuzda.

DEDELER - NENELER

Annemin baba tarafı Giresun, Merkez Ayvasıl köyünden, Hamzabaş sülalesinden. Annemin babasının adı Abdullah. Gözleri görmüyor ya da çok çok az görüyormuş. Büyüklerimizin anlattığına göre, gözlerinin görmemesini gurur meselesi yapmış, köyü ve ailesini terkedip gitmiş. Bir daha kendisinden haber alınamamış. İki sene önce, oğlum Ogün'ün internetten elde ettiği soy ağacında Abdullah dedenin 1943'te öldüğü kayıtlı ama nerede, nasıl öldüğü, mezarının nerede olduğuna dair hiçbir bilgimiz yok maalesef.

Annemin annesi yani büyükannem Rukiye, Meliha teyzemlerle birlikte yaşıyordu. Evlerimiz çok yakın olduğu için büyükannemi hemen her gün görürdük. O bizi, biz de onu çok severdik. 1969 yılında İstanbul'a taşınırken büyükannem de bizimle gelmiş, bir kaç ay bizde kalmıştı. Köye döndükten kısa bir süre sonra (1970) ölmüş olduğunu, Emine teyzemin kocası Temel eniştenin mektubu ile öğrenmiştik. Griptim, hastaydım ve yatıyordum mektup geldiğinde. Çok üzüldüm, çok ağladım büyükannem için. Ağlarken bir tuhaf koku duyuyordum. Daha sonraki yıllarda da, grip rahatsızlıklarında bu kokuyu hep duydum ve hep büyükannemi hatırlattı ve ölüm kokusu duygusu verdi bana bu koku.

Baba tarafından dedem de Abdullah, nenem Hatice Işık yalnız yaşayan iki yaşlı insan. Aslında yalnız demek doğru sayılmaz, çünkü Fatma halamın ilk çocuğu, büyük kızı Rafet ablam dedemlerle yaşıyor. Kendimi bildiğim çocukluğumun ilk yıllarında Rafet ablamı dedemlerin kızı olarak biliyordum. Fatma halam, kocası İlyas eniştem iki yaşlı insana el ayak olsun diye Rafet ablamı, en yakın komşuları olan dedemlere bırakmışlardı.

Kendi hallerinde iki yaşlı insandı dedemle nenem. Dedem köyde tek arıcılık yapan insandı. Hem dedem, hem de nenem Kayadibi mezarlığında yatıyorlar şimdi. Tüm büyüklerimize rahmet diliyorum. Mekanları cennet olsun inşallah.

Fatma halamların evinin karşı yakasında çayırılık var. Rafet ablam, halamın görümcesi Hanife ablam inek yaymaya (otlatmaya) gitmişiz. Onlar büyük 14-15 yaşlarında olmalı, ben herhalde 6-7 yaşlarımdayım. Durup durup bana türkü söylettiriyorlar. İle de Nurettin Çamlıdağ'ın türküsünü söylettiriyorlar.

Çıkrık ince tel ince
Nolur bize gelince
Kız imanından mı gider
Bir kerecik görünce

Kendileri de gülüp eğleniyorlar. O yıllarda da bu türkü moda. Hemen her gün radyoda Nurettin Çamlıdağ ve bu türkü. Ablamlar seviyorlar diye ben de öyle içten söylüyorum ki ama ne olduysa Hanife abla kızdı birden. Bana bağırmaya başladı. “Terbiyesiz, utanmıyor musun?” gibi laflar söyledi. Şaşırdım, afalladım, neden bilmiyorum ama utandım. Çayırın ortasında merak vardı. Gittim mereğin üstüne çıktım. Arka cepheye, hartamaların üzerine yatıp ağlamaya başladım. Bir iki

saat sonra, “Oğlum şaka yaptık, in hadi.” diyerek yalvar yakar zor indirdiler beni çatıdan.

Fatma halamların (Kalafatların) evleri çok eski ve küçüktü. Nüfus kalabalık. Çoluk çocuk 10-11 kişi. Yeni bir ev yaptırıyorlar 200 metre beriye, mısır tarlasının başına. Evi dedem yapıyor. Ahır, üstüne odalar bitmiş, çatı arasında çalışma devam ediyor. Ben de halamın oğlu, akranım Hasan’la takılıyoruz dedemin yanında. Bir aralık, dedemin rendesini almışım, bir şeyler rendeliyorum aklımca. Bunu gören dedem kızdı bana, gelip elimden rendeyi aldığı gibi bir de tokat vurdu yanağıma. Dedemden hiç beklemediğim bu tepki çok gücüme gitti. Ağlamadım ama çok üzülmüştüm. Zamanla unuttum gitti.

Dayak bir eğitim aracı olduğu kadar, çok da sosyal ve doğal bir davranıştı o zamanlar. Büyük küçüğü, hoca öğrenciyi, koca karıyı, güçlü güçsüzü, zengin fakiri döver, söver, sömürür ya da ezer. Bugünün çok farklı olduğunu, beşeri ilişkilerin çok daha medeni ve hümanist olduğunu iddia edebilir miyiz?

Köydeki Fatma halam ve Camili (Yoma) köyünde evli Makbule halamın dışında iki de amcam vardı. Mustafa ve İsmet. Amcamları köyden hiç hatırlamıyorum. İkisi de yıllar önce İstanbul’a taşınmışlar. En küçükleri olan İsmet amcam hiç köye, memlekete gelmezdi ama Mustafa amcamların yaz aylarında çoluk çocuk köye geldiklerini hatırlıyorum. Dedemlerin evinde amcamın kızı Meral abla ile oyun oynadığımızı hatırlıyorum.

Sanıyorum son gelişlerinde Mustafa amcam dedemlere odun kesmeye gitmiş dere kıyısına. Gitmiş ama korkmuş. Çabucak dönüp gelmiş. Kendisi anlatmıştı. Onlar İstanbul’a döndükten sonra arkasından çok konuşulmuş, çok gülünmüştü Mustafa amcamın. Yıllar sonra 2019’da köye gittiğimde abim “hadi dereye balık

tutmaya gidelim” dedi. Gittik. Tüfek de yanımızda ama Mustafa amcama çok hak verdim. Boşuna günahını almışız amcamın. Hele de Bekiraan Hasan’ın ayı ve domuz hikayelerinden sonra tüfek bile rahatlatmıyor insanın içini. Hele yılan hikayeleri. Meliha teyzem rahmetli çok anlatırdı. 5 metre, 10 metre hatta 50 metrelik yılanlar. Artık hikayeyi anlatanın psikolojisine göre değişiyor yılanların boyu. Köyün orasında burasında görülen yılanlar, eski ev yıkıntıları arasında görülen yılanlar. Küçükken Tonyalının Mustafa abi, solucan kadar bir yılan yavrusunu yüzüme atmıştı. Dudaklarıma çarpan yavru yilandan çok korkmuştum. Bunu etkisi var mı bilemiyorum ama yılan lafını duyunca tüm vücudumu bir ürperti sarıyor. Köyde biri yine bir yılan lafı etti geçenlerde. Eski değirmeni görmeye gidecektim, gitmiyorum işte. Yılanınız da sizin olsun değirmeniniz de.

İSTANBUL İSTANBUL

Vapur Galata limanına yanaştığında hava iyice kararmıştı. Annem, büyükannem ve Türkan aşağıda eşyalarımızın yanında; ben, öğlen saatlerinde, yağmurda ıslanan güvertede kayıp düştüğüm için sol bileğim sarılı ve annemin beyaz başörtüsü ile boynuma asılı halde, Mahmut’la güvertede, limandaki karşılayıcıların arasında babamla abimi arıyoruz.

“Taşıtlarlaaaa... Taşıtlarlaaaa...”

Karşılayıcıların biraz arkasında, bazı adamlar bağıyor. “Yükü olanlar, eşyası olanlar, Taşıtlarla’ya gideceklerrrr.”

“Taşıtlarla, ne çirkin isim” diye düşünüyorum. Demek aramızda Taşıtlarla’ya gidecekler varmış. Onlar adına üzülüyorum sanki. İstanbul deyince, benim aklıma önce Mecidiyeköy geliyor, sonra Gültepe. Mustafa ve İsmet amcamlar Gültepe’de oturuyorlar, ordan hatırlıyorum Gültepe’yi.

Beyoğlu’nu, Şişli’yi, Eyüp’ü de duymuşluğum var ama Taşıtlarla yok. Benim bildiğim İstanbul’la ilgisi yok. Her kimse oraya gidecekler yazık onlara. İstanbul’a diye gelmişler, Taşıtlarla’ya gidiyorlar.

Babam, abim, teyzeoğlu Abidin abi, yanlış hatırlamıyorsam Soluğun İsmail abi. Zaten az olan eşyalarımızı çabucak indirip küçük bir kamyonetin arkasına yerleştirdiler. Biz de, hep beraber çıkıp kamyonete yerleştik. Gece olmuş, karanlık çökmüş. Yolculuk ne kadar sürdü bilmiyorum. Kamyonet bahçe içinde, tek katlı, beyaz badanalı bir evin önünde durdu. Eşyalarımız çabucak içeri atıldı. Bizler de çöktük salonda duvar diplerine.

Evimiz, iki basamakla çıkılan, evin hemen girişindeki 3-4 metrekarelik mutfak ve içerde iki odadan ibaret. Olsun, elektriği var. Pek akmasa da suyu var. Yalnız tuvaleti dışarda. Buna inanamıyoruz. Bizim dağ köyümüzde bile tuvalet dışarıda değildi.

İstanbul'daki ilk gecemizi, gelişigüzel serilen yataklarımızda geçirdik. İstanbul'a taşınmıştık, heyecanlıydık, belki mutluyduk da ama mutluluğumuzu kaçıran haberi abimden almıştık. Taşındığımız semt Taşlıtarla'ydı. Yani koskoca İstanbul'da, kimsenin bilmediği duymadığı Taşlıtarla. Taşlıtarla, Bağlarbaşı mahallesi. Keçesuyu'nun biraz yukarısı. Yüzde 90'ı göçmen olan bir sokak.

VEFA POYRAZ LİSESİ

1969 Ekim ayının ikinci haftası. Babam önde, Mahmut’la ben arkada Gaziosmanpaşa (Taşlıtarla) Havuzbaşı’nda Plevne Lisesi müdür yardımcısı odasına girdik.

“Alamayız, sınıflarımız dolu” diyor müdür yardımcısı.

“Küçükköy Vefa Poyraz Ortaokuluna gidin.” diye de yol gösteriyor.

“Peki” diyor babam ve çıkıyoruz okuldan.

Küçükköy Vefa Poyraz Ortaokulu... Hiç sorun çıkarmıyor oradaki müdür yardımcısı. Kayıtlarımız yapılıyor ve biz ertesi günün sabahı Mahmut’la yeni okulumuzun yoluna düşüyoruz. Birkaç gün sonra da, babam pek istekli olmasa da annem Türkan’ı Ertuğrul Gazi İlkokuluna kayıt ettiriyor.

Bizim kayıt olduğumuz 69-70 öğretim yılında ortaokul olan okulumuz, iki yıl sonra lise oldu. 71-72 eğitim yılında Vefa Poyraz Lisesi’nin ilk öğrencilerinden biriydim. Orta 2, 3 ve lise 1. sınıfı Vefa Poyraz Lisesi’nde okudum. Burada geçen üç eğitim yılım, tüm öğrencilik hayatımın en kötü yıllarıydı.

Orta 2 ve 3. sınıfları çok zor geçtim. Resmen dökülüyorum. Sonuçta ortaokulu bitirdim zor da olsa. Bana kalsa yolun sonuna gelmiştim ama yine annemin zoruyla, babamla okulun yolunu tuttuk. Birinci kattaki müdür yardımcılarının oda kapısı açık. Recai ve İrfan hocalar içeride masalarında oturuyorlar.

Babamla selam verip Recai hocanın masasına yaklaştık. Recai hocam bana biraz değişik bakıyor, beklemediği bir olayla karşılaşmış gibi bir şaşkınlık ifadesi var bakışlarında.

“Hayrola Selami? Niye geldin?”

“Liseye yazılmaya geldim hocam.”

Hocam şaşkın, İrfan hoca ile bakışıyorlar. Tekrar bana dönüyor, “Oğlum, biz, sırf ortaokul diploması olsun diye seni sınıf geçirdik. Sen liseyi nasıl okuyacaksın?”

Başım önümde. Hocam çok haklı. Benim geride kalan iki seneme bakınca, liseyi okuyamayacağım ortada.

Yine de kıyamıyor Recai hocam “Madem gelmişsin, kaydını yapalım ama sen de çok çalışacaksın, tamam mı?”

“Tamam hocam.”

Liseye kayıt yaptırdık ama bende gelişme yok. Mayıs ayına geldiğimizde, not durumumun daha da kötüye gittiğini görüyorum. Israr etmenin bir anlamı yok, bir karar vermeliyim. Aile olarak da abimin ve babamın tüm çabalarına rağmen, ekonomik olarak sıkıntıdayız. Bu ortamda artık benim de bir şeyler yapmam lazım. Bir akşam, anneme ve babama, zayıflarımı düzeltemediğimi, okulu bırakmak istediğimi söylüyorum. Sessizce kabul görüyor teklifim. Annemin ne kadar üzüldüğünü görebiliyorum ve buna sebep olduğum için vicdan azabı çekiyorum.

Ben 1972 yılı Mayıs'ında okulu bıraktım ama ailece bir tesellimiz vardı. Mahmut ve Türkan devam ediyordu. O yıl orta okulu bitiren Mahmut, ev sahibimizin astsubay olan kardeşinin tavsiyesi ile Kuleli Askeri Lisesi sınavlarına girdi ve kazandı. Bu sevinç, benim yarattığım üzüntüyü nispeten gidermişti.

Tek kız kardeşimiz Türkan ise, ilkokulu bitirdikten sonra ayrıldı okuldan. Aslında ayrıldı yanlış ifade, ortaokula gönderilmedi. Babam için ilkokul yeterli idi zaten. Annem ne düşündü Türkan'ın eğitime devamı için bilemiyorum. Sessiz sedasız bitti Türkan'ın eğitimi. Hiçbirimiz, hiçbir şey yapmadık tek kız kardeşimiz için. "Kız çocuğu evde anasının dizinin dibinde oturur" geri, yobaz anlayışının hakim olduğu toprakların yetiştirdiği ürünlerdik sonuçta.

Sağlık ve güzellikler hep onunla olsun inşallah.

...

2019 yılı Mayıs ayının bir Pazar günü, Vefa Poyraz Lisesi'nde yıllık pilav gününe davet edildim. Eski sınıf arkadaşlarımdan Yasin Yaman'ın organize ettiği ve sınıf arkadaşlarım olan Mukaddes Özcan, Orhan Güler, Ömer Asım Yedekçioğlu, Nuriye Yılmaz, Nilgün Tutgar, Işık Mandıralı, Ahmet Tanrıverdi, Zümrüt Şahbenderoğlu, Kadriye Yanık, Fersan Çoksavcı, Şevket Himmetoğlu ve ismini hatırlayamadığım çok arkadaşımın yıllar sonra hasret giderdik.

Güzel bir gündü, çok mutlu oldum.

İSTANBUL’U TANIMAK

1970 yılının bahar ayları. Henüz Taşıtlarla dışına pek açılmamışız. Bağlarbaşı’ındaki evimizden Küçükköy’deki okulumuza yürüyerek gidip geliyoruz. Buralar eğer İstanbul ise; biz İstanbul’a alışmaya çalışıyoruz, İstanbul da bize.

Belediye otobüslerinde (İETT), yanlış hatırlamıyorsam, tam bilet 100, öğrenci bileti 50 kuruştı. Cebimde iki elli kuruşum ve öğrenci pasom var. Uzun zamandır kafamda planladığım maceramı nihayet gerçekleştireceğim.

Taşıtlarla otobüs durağından, 37 numaralı Eminönü-Yıldıztabya otobüsüne biniyorum. Tek kalan 50 kuruşum avucumda, sıkı sıkı tutuyorum. Bu 50 kuruş çok önemli, çünkü bilmediğim, tanımadığım mekanlardan eve dönebilmek için tek şansım. Kaybedersem ben de kayboldum demektir.

Eminönü’de iniyorum. Etrafıma baka baka, özellikle her tabelayı hafızama yaza yaza dolaşıyorum Eminönü ve çevresinde. Köprüden Karaköy’e geçiyorum. Yolu ve kıyıyı takip ede ede ve 50 kuruşum terli avucumda yürüyorum ve inanılmaz bir keşif yapıyorum.

Dolmabahçe Mithatpaşa stadyumu. (O zamanlar stadın ismi Mithatpaşa stadyumu idi, daha sonra İnönü stadyumu oldu.) Demek benim takımım, Fenerbahçem burada maç yapıyor. Çok seviniyorum, hem de çok. Bir süre stadın etrafında dolaştıktan sonra, geldiğim yoldan Eminönü'ne, oradan İETT otobüsü ile Taşlıtarla'ya eve dönüyorum.

Daha sonraki günlerde, aylarda yine gittim aynı yollardan Dolmabahçe Mithatpaşa stadına. Hatta birinde İstanbulspor - Karşıyaka maçına tesadüf ettim. Kalabalığı takiben ilk yarıyı Beleştepe'de, ikinci yarıyı, "Kapılar açılmış, koşun!" seslerine uyarak stad kapılarına koşuşturanların arasına katılarak, Beşiktaş tarafındaki numaralı tribünlerden izledim. Cemil İstanbulspor'da oynuyordu o tarihte. 3 - 1 İstanbulspor'un kazandığı ve Karşıyaka'nın Ali ismindeki kalecisinin yediği ilginç frikik golünü unutamıyorum nedense.

Bu İstanbul'u tanıma, alışma döneminde Fenerbahçe'nin de maçlarını izledim Mithatpaşa'da. Vefa'yı 4 - 1 yendiğimiz maçta Ogün'ün penaltı golünü Beleştepe'den izledim.

Kalemizde uzun boylu, kızıl saçlı, yakışıklı kalecimiz Adil'in olduğu, Cemil'li, Osman'lı, Ender'li kadromuzla, Kaleci Yasin'li, Gökmen'li, B. Mehmet'li kadrolu, 90 dakika orta sahayı geçemeyen Galatasaray'a gol atamadığımız (TSYD) Türkiye Spor Yazarları Kupası maçını da yine Beleştepe'den izledim.

Brezilya'nın Pele'li Santos takımının bu statta Fenerbahçemi 6 - 1 yendiği maçı seyredemediğim için üzölmüşüm. Üzüntüm Pele'yi seyredemediğim içindi tabii ki.

...

Yavuz Şimşek. Fenerbahçe'nin yakışıklı ve başarılı kalecisi. Mithatpaşa stadında bir maç çıkışı, Gazhane tarafında takım otobüsünü görüyorum. Camlar açık, cam kenarında Yavuz. Dışarı, taraftarlara el sallıyor neşeli neşeli. Ben de çok yakınım otobüse.

Pek atak değilimdir, huyum da değildir ama birden bağıyorum.

“Yavuz abiii!”

“Efendimm” diye karşılık veriyor.

Eyvah, hesapta karşılık yoktu. Ben ne diyeceğim ki şimdi. Utanıyorum. Pişman oluyorum seslendiğim için.

“Seviyorum siziiii” diye bağıyor tekrar.

El sallıyorum yavaş yavaş uzaklaşan otobüsün arkasından. Çok iyi kaleciydi Yavuz. Milli takımda Galatasaray kalecisi Yasin'in arkasında kalmıştı ama olsun. Kalemiz güvendedi. Ta ki, o kötü geceye kadar. Fenerbahçe, Portekiz'de Benfica'dan 7 gol yiyip de Portekiz gazeteleri “Fenerbahçe kalecisini İstanbul'da unutmuş” başlığını atınca söndü Yavuz'un yıldızı. Kalemizde parlayan yeni yıldızımız Romen Ilie Datcu (İlyas Datça oldu sonra) idi artık.

...

Serin bir sonbahar akşamı. Fenerbahçe - Ankaragücü maçı. İlk devreyi Beleştepe'den izlemişim. İkinci devre kapılar açılınca stada girdim. Maçta tarafındaki kale arkasındaki tribündeyim. Maçın sonları yaklaşmış ama gol yok. Tek kale oynuyoruz ama gol atamıyoruz bir türlü. Ankaragücü'nün kalesinde Baskın diye bir kaleci var. Uçuyor, atlıyor, zıplıyor her topu tutuyor. Üstümde beyaz ince bir gömlek var. Ellerim ceplerimde, heyecan içinde izliyorum maçı. Yanımdaki orta yaşlı bir amca “Oğlum niye üstüne kalın bir şey giymedin, titriyorsun soğuktan.” diyor. Halbuki ben soğuktan değil, gelmeyen golün heyecanından titriyorum.

Ne yazık ki atamadık o beklenen golü. Maç 0 - 0 bitti. Başım önümde döndüm eve.

...

Fenerbahçe’de ve Türk futbolunda Cemil’in yıldız olduğu 70’li yıllarda Galatasaray’ın yıldızı Büyük Mehmet’ti. Çok iyi, teknik bir orta saha oyuncusu idi Büyük Mehmet. Futbol hayatının son yıllarında, sırf Cemil’le birlikte oynamak için Fenerbahçe’ye geldi 1979’da. Cemil’in sakatlığı dolayısıyla pek birlikte oynayamadılar. Bir sene Fenerbahçe’de oynayan bu büyük futbolcu Fenerbahçeli olamadığı gibi Galatasaray’dan da lanetlendi. Kaybolup gitti.

...

Yaz aylarındayız. Gazetelerden Kınalıada da şöhretler maçı olduğunu öğreniyorum. Fenerbahçeli Cemil ve Galatasaray’lı Büyük Mehmet de oynayacakmış. Bu maça gitmeliyim çünkü şöhretler maçında futbolcuları çok yakından, stada girerken görebiliyorsun. Bunu, Taşlıtarla’dan sora sora gittiğim Eyüp’te, Eyüp stadında, Galatasaray’lı Gökmen ve Fenerbahçeli Muharrem’i seyrettiğim şöhretler maçından hatırlıyorum.

Kınalıada’ya nasıl gittiğimi hatırlamıyorum ama maç günü, birkaç saat erkenden Kınalıada’da, stadın giriş kapısının önündeyim. Cemil’i yakından görebilmenin heyecanı içinde bekledim gelişine kadar. Stadın girişi benim gibi meraklı gençlerle, çocuklarla dolu.

“Kasapoğlu geldi.”

“Hani, nerde?”

“Aha bak şu, Kasapoğlu.”

Konuşulanlara dikkatlice kulak verip, gösterilen yere, gösterilen adama bakıyorum. Birkaç adımlık yakınımızda, etrafındakilerle sohbet ediyor Kasapoğlu. Kasapoğlu, İstanbulspor'un ünlü Rum asıllı oyuncusu, dönemin şöhretli oyuncularından.

Ben hayran hayran Kasapoğlu'nu izlerken "Cemil geliyor!" diye bir ses duydum. Evet, Cemil geliyor. En büyük yıldızımız Cemil geliyor. Gözlerimi ayıramıyorum Cemil'den. Neşeli tavırlarla geldi, İstanbulspor'dan arkadaşı olan Kasapoğlu'na yaklaştı; gülerek ve kollarını açarak, kendisine yakıştıramadığım incecik sesiyle "Naber lan o... çocuğu?" dedi. Bende şok. Koskoca yıldız, koskoca Cemil bu muydu? Bu kadar büyük ve yıldız olan biri böyle küfürlü konuşur mu? Hele o kadar insanın içinde. Çok ayıpladım doğrusu. Bu olay bende futbolcu Cemil'e olan sevgiyi, hayranlığı çok da fazla etkilemedi belki ama bir hayal kırıklığı yarattığı kesin.

...

Futbola düşkünlüğüm devam ediyordu, Vefa Poyraz lisesinde sınıf arkadaşlarımın okulun bahçesinde, çevredeki çayırılık, toprak alanlarda yaptıkları maçlara mutlaka katılmaya çalışırdım. Oturduğum mahallelerde mutlaka bir takım kurmaya ya da kurulmuş bir takım varsa, içlerine girmeye çalışmışımdır.

Taşlıtarla'daki ilk mahallemizde "Yeşilçam" diye bir takım kurdum. Kısa süre sonra Yıldıztabya'ya taşınınca "Kahveler72, Akarsu74, Özkurt" gibi mahalle takımları kurduk. O yıllarda özellikle varoş semtlerde toprak sahalar olurdu ve her hafta sonu bu sahalarda, semtlerin mahalle takımlarının maçı olurdu.

Artık o toprak sahaların yerini beton binalar aldı. Çocuklarımız, gençlerimiz spor heyecanlarını sağlıklı ve yetersiz halı sahalarında yaşamaya mahkum oldu.

...

Okulu bıraktıktan birkaç ay sonra Yıldıztabya'ya taşındık. Taşındığımız ev Tonyalı Mustafa abilerle aynı sokakta ve çok yakında idi. Buna çok sevinmiştim. Çocuklarla karşılıklı birbirimizi severdik. Abdullah (Apo) ve Kenan ile akran sayılırdık. Birol ve Bülent küçüktü bizden. Her zaman en candan dost, arkadaş oldu bu dört kardeş bizimle. Düğünümüzde, eğlencemizde, taşınmalarımızda istisnasız yanımızda oldular. En küçük kardeş Oktay'la çok bir arada olamadık ama o da saygısını eksik etmedi hiç. Anneleri Şükriye abla da anne şefkatini esirgemedi üzerimizden.

Başta Apo olmak üzere, bu aileye, bu kardeşlere her zaman sevgi ve saygı duyduğumu ifade etmeyi gerekli görüyorum. Genç yaşında amansız hastalığa yenilen Kenan'ın ölümünde, öz kardeşimi yitirmiş kadar üzüldüm. Allah mekanını cennet eylesin diyorum tekrar.

Apo ile abim, benim de teşvikim ile 1980'lerin sonuna doğru ortak bir işyeri açtılar. Yaklaşık 40 yıldır süren bu ortaklığı bugün Apo'nun oğlu Erol ile benim yeğen Özgür devam ettiriyor. Umarım daha uzun yıllar sürdürürler bu ortaklığı.

Üzerinden çok seneler geçti ama Yıldıztabya'daki bu ilk mahallemden Necdet Aydın, Ramazan Ayhan gibi dostluğu eskimemiş arkadaşlarım var halen.

İŞ HAYATINA ATILMAK

Yıldıztabya'ya taşındıktan sonra, bir tanıdığımızın yanında plastik şeritlerle çamaşır sepeti ördük abimle bir gecekonduunun bodrumunda. Sağlıksız ve geçici bir işti bu ve kısa süre sonra da kapandı.

1973 Şubat ayında, Mustafa Yıldız isminde, Eynesilli genç bir hemşerimin, arkadaşımın sayesinde, Sultanhamam, Birlik İş Hanı çatı katında, Yanni Ayanoğlu isimli Rum asıllı bir eldivencinin atölyesinde, eldiven dikmeye başladım.

Bu patronumu her zaman şükranla anmışımdır. 50 yaşlarında olan Yanni Ayanoğlu, İstanbul'un Bizans'tan kalan Rum asıllı vatandaşlarındandı. Fener'de oturan ve hiç evlenmemiş olan Patronum SSK'nın adını bile duymadığım o tarihte, işe ilk girdiğim gün Sosyal Sigortalar Kurumu'na kaydımı yaptırmış. Bunun ne kadar değerli ve önemli olduğunu ileride ve özellikle emekli olurken çok iyi anlayacaktım. Yanni patronuma da, Allah'tan rahmet ve cennet diliyorum.

...

Eldiven atölyesinde, çalıştığım makinem cam kenarında. Her gün tam karşıımızdaki iş hanının ikinci katındaki bir ofise takılıyor gözüm. Avukat yazıhanesi olmalı. Ben bir eldiven fazla dikmek için yırtınırken, karşıdaki ofiste birileri oturuyorlar, sohbet ediyorlar, çay kahve içiyorlar. Bazen tek bir genç görüyorum. Hiçbir iş yapmıyor, akşama kadar oturuyor, gazete okuyor, bir şeyler yazıp çiziyor, telefonla konuşuyor saatlerce.

Gözümü karşı ofisten alamıyorum. Benimki de iş mi? İş dediğin masa başında olmalı. Yazmalı çizmeli olmalı. Giderek işimden soğuyorum. İş değiştirmem, masabaşı bir iş yapmam gerek ama nasıl?

Çareyi buluyorum bir süre sonra. Beyazıt'ta Daktilo Kursu var. Bir akşam biraz erken çıkıp kayıt yaptırıyorum 1974 Nisan ya da Mayıs ayında. Hafta içi akşam 7-9 arası. altı ay kurs görüyorum ve sonunda 10 parmak daktilo diploması alıyorum.

Bu kurs aynı zamanda mezunlarına iş de buluyordu. Bana ilk buldukları iş Laleli'de bir sağlık laboratuvarı. Gittim. Görevlilerden biri bana bir sağlık raporundan bir paragraf yazdırıyor. Ben adamın söylediği sağlık terimlerini anlamıyorum ki yazayım. Olmadı. Döndüm eldiven atölyeme.

Aradan ne kadar zaman geçti bilmiyorum. Bir Cuma olmalı, atölyede birlikte çalıştığım Niko seslendi, telefonum varmış. Patron yok şansına. Daktilo kursundan arıyorlar “Bize uğra, bir iş yerine göndereceğiz” diyorlar. O akşam iş çıkışı uğruyorum. Bana işyerinin adı ve adresi yazılı bir kağıt verdiler. Açıp baktım:

AĞAÇ İŞ SENDİKASI İSTANBUL ŞUBESİ
Sultanahmet, Ticarethane sokak. Güle Güle Apt. Kat 4. D.8

Kağıdı katlayıp cebime koydum. Teşekkür edip çıktım.

Ağaç İş Sendikası. Nasıl bir iştir acaba? Sendika nedir, ne yapar hiç bilgim yok. Pazartesi sabah verilen adrese gittim. Zili çaldım, karşıma 30 yaşlarında tipik bir laz çıktı.

1975 yılı 25 Şubat'ında personel olarak girdiğim bu kapıdan, 26 yıl sonra Nisan 2001'de emekli sendika şube başkanı olarak çıktım.

AĞAÇ-İŞ SENDİKASI

1970 yılının 16 - 17 Haziran'ında Türkiye'nin en büyük işçi hareketi, yürüyüşü yaşanmıştı Gebze'den Kadıköy'e ve bizim haberimiz olmamıştı. 1971'de "Muhtıra" darbesi yaşadı Türkiye. Yaşımız ve koşullarımız bu darbeyi, yaşananları anlamaya uygun değildi ama giderek kulaklarımız açılıyordu.

İdamları duymuştuk ama herhangi bir fikrimiz yoktu. Birinci Boğaz köprüsü açılmıştı. Birilerinin itirazı varmış, ama biz sevinmiştik. (Boğaz'ın üzerine yapılan ikinci ve üçüncü köprülere bizim de itirazlarımız vardı ama kimsenin bize, vatandaşa bir şey sorduğu yoktu.)

Televizyon yeni yeni giriyordu evimize, hayatımıza. Tek kanallı, siyah beyaz. Bizden önce komşumuz polis Salim amcalara gelmişti televizyon. Gece, sabaha karşı orada seyretmiştik Muhammet Ali - Foreman boks maçını.

74'te Kıbrıs Barış çıkarması günlerini heyecan içinde ve karartmalarla yaşamıştık. Bir Yunan saldırısına karşı, mümkün olduğunca elektriklerimizi yakmamış, pencere camlarımızı koyu kitap kaplama kağıtları ile karartmıştık.

...

Eldiven atölyeme, patronuma, Niko abime haber vermeden, sessiz sedasız terk ettim hepsini. Hala mahcubiyet duyarım. Sendikada aldığım ücret atölyeden aldığımın yarısı kadar. Ancak hiç tereddüt etmiyorum. İşimden memnunum.

Şube sekreteri Nezih abi, şoför Trabzonlu Hayri abi, ben ve organizatör sıfatı ile Şube başkanlık görevini üstlenmiş Haydar Atabay. Toplam dört kişiyiz şubede.

Şube başkanı anlaşmazlık sonucu ayrılmış, şube avukatı Adnan Dizer arkadaşı Haydar Atabay'ı tavsiye etmiş Ankara'ya, genel merkeze, onlar da kabul etmişler.

Haydar Atabay müthiş adam, karizmatik, cesur, ikna gücü son derece kuvvetli ve hitabeti çok güçlü. En inatçı adamı yarım saatte ikna eder. Ancak önünde kadehi, kadehinde votka ya da rakısı eksik olmayacak. Çantasında mutlaka bir veya iki cep kanyığı bulunur. Son derece babacan bir adam.

Adeta avanesi gibi çevresindeyiz. Gün geliyor gece yarılara kadar, sabaha kadar çalışıyoruz. Hafta sonumuz, bayram tatilimiz yok. Başkanımız “çalışıyoruz” dedi mi, itirazsız, koşuyoruz şubeye. Giderek izinsiz, tatilsiz çalışma koşullarından rahatsız oluyoruz ama bunu hiçbirimiz Haydar başkana söyleyemiyoruz.

Sevdim sendikacılığı. İşçiye hizmet ediyor. İşyerinde haksızlığa uğrayan işçinin hakkını arıyor. Toplu iş sözleşmeleri ile sosyal haklar ve ücretlere zam alıyor.

1975'in Ağustos ayı. Haydar Başkan, Av. Adnan bey ve bizler; domates, peynir, zeytinli öğle yemeği masasındayız. Böyle ortamlarda Haydar Başkan her zaman neşeli, hoş sohbet olur. Biz de zevkle dinleriz.

Sohbet sırasında Haydar Başkan bana neden eğitime devam etmediğimi soruyor. Çalışmak zorunda olduğumu söylüyorum.

“Akşam okuluna git” diyor, şaşkın bakıyorum. Akşam okulunu duymamışım. “Sultanahmet Akşam Ticaret Lisesi’ne git” diyor. Çok da yakınmış, hemen Sultanahmet Camii’nin arkasındaymış. Av. Adnan abi de destekliyor Haydar başkan.

“Kayıtları kaçıрма sakın.” diyor.

Okumak... Heyecanlanıyorum. “Çok isterim başkanım.” diyorum. Dersler akşam 6-9 arasındaymış. Sevinmemin asıl sebebi, işten erken çıkabileceğim. Gece yaralarına kadar çalışmaktan kurtulacağım okul süresince. Ama kaçıyorum kayıtları. İhmal ettim, takip edemedim. Zaten Haydar Başkan da o yemekten sonra bir daha açmadı okul konusunu. Ben de söyleyemedim.

Okulların açılmasına sayılı günler kalmış. Av. Adnan abi de şubede.

“Senin okul işi ne oldu Selami?”

“Gidemedim, bakamadım abi...”

Haydar Başkan kızıyor bana “Neden gitmedin?” diyor, “Hemen bu akşam gidip kaydını yaptır.”

“Tamam başkanım”

O akşam gidiyorum Ticaret Lisesi’ne, kayıtlar kapanmış. Dönüyorum. Ertesi gün Haydar başkana söylüyorum durumu. Kızıyor bana takip etmedim diye.

“Akşam, Vefa Lisesi’ne git, o okulun da akşam bölümü var” diyor. Yerini bilmiyorum, tarif ediyor başkanım. Akşam başkandan izin alıp gidiyorum. Okulda yetkili yok, ama oradaki görevliler kayıtların dolduğunu söylüyorlar. Benim gibi 30’a yakın genç var kayıt için gelen. Yarın akşam tekrar gelmek üzere anlaşıyoruz.

Ertesi akşam yine okuldayız. Erken gelenlerin suratları asık. Kayıtların kapandığını söylemişler. Sendikacılık yaramış bana, kayıt için gelenleri yönlendiriyorum. Önlerine geçip yetkili biri ile konuşmaya çalışıyorum ama faydası olmuyor. “Müdürle konuşmak istiyoruz” diyorum. “Arkadaşlar gelin benimle” diyorum.

Hemen hemen bir sınıflık varız. Müdür beyin kapısını vurup içeri giriyoruz. Anlatıyorum müdür beye “Okumak istiyoruz hocam, bize yardımcı olun.” diyorum. Müdür benden çok yanımdaki, koltuk değnekleriyle gelmiş, iki ayağı da engelli arkadaşa (Güray Taştekin) bakıyor. Benden çok Güray’dan etkilendiği belli “Çocuklar madem ki siz okumak istiyorsunuz, ben de ne olursa olsun size bir sınıf açacağım, gidin kaydınızı yaptırın.” diyor. Bu da bizim Mahmut hocamız. Nurlar içinde yat hocam.

...

Gündüz iş akşam okul. İkisini de aksatmadan götürmeye çalışıyorum. Benim işler bir şekilde gidiyor ama ülkede neredeyse her şey kötüye gidiyor. Terör günden güne tırmanıyor.

Vefa Poyraz Lisesi’nde bir yıl kaybettiğim lise birinci sınıfta, bir yıl da Vefa Akşam Lisesinde kaybediyorum. Ders saatlerini, özel gezilerini anlatarak geçiren Matematik hocamızı, benim sendikada hazırladığım bir dilekçe ile İl Milli Eğitim

Müdürlüğüne şikayet edince, hocamız da, dilekçeyi imzalamayan 4 kişi hariç hepimizi sınıfta bıraktı. Tek ders olduğu halde, neden doğrudan sınıfta kaldığımızı bilemiyorum.

...

1 Mayıs, işçinin emekçinin bayramı. 1 Mayıs, 1926'dan 50 yıl sonra ilk kez kutlandı Türkiye'de.

1976 yılında ilk kez Taksim meydanı 1 Mayıs kutlamalarına sahne oldu. DİSK'in düzenlediği ve hafta sonuna rastlayan 1 Mayıs kutlamalarını izlemek için komşu Ayşe Konal ile birlikte gittik. Çok görkemli bir kutlama idi. Müthiş etkilenmişim.

O yıllarda bizim sendikamızın da üyesi olduğu Türk-İş, 1 Mayıs'ı bahar bayramı olarak kabul ediyor ve kutlamalara katılmıyordu. Ancak, Türk-İş katılmasa da, Türk-İş içindeki bir çok sendika ve sendikacı 1 Mayıs'ı işçi bayramı olarak kabul ediyor ve kutlamalar da yer alıyordu.

1977 yılının 1 Mayıs'ı iş gününe denk geldi ve ben o 1 Mayıs'ı sendikada geçirdim. Haydar başkan yanında birkaç işyeri temsilcisi ile Taksim'e, kutlamaları izlemeye gitti. Öğlene doğru döndüler ve yemeğe çıktılar. Herhangi bir olumsuzluk yoktu. Akşam eve gelince, televizyondan, saat 20 haberlerinden öğreniyoruz yaşananların korkunçluğunu.

500 binin üzerinde bir kalabalık, görkemli bir kutlama DİSK'in düzenlediği 1977'nin 1 Mayıs'ı. Ancak son yıllarda Türkiye üzerinde kanlı planları olan karanlık odaklar boş durmuyor. Kutlamaların sonuna doğru, etraftan silah sesleri duyulmaya başlanıyor. Sular İdaresi binasının üstünden ve meydandaki otelin

çeşitli katlarından açılan bu ateş sonucu insanlar panik halde kaçmaya başlıyor. Panik halinde kaçışan insanlar birbirlerini eziyorlar. Yere düşen kalkamıyor, kimse kimseye yardım edemiyor.

Sonuç korkunç 34 ölü, 100'den fazla yaralı. Türkiye işçi sınıfının en acı, en kanlı günü.

Dönemin yetkilileri söz veriyor “Failler mutlaka bulunacak. Hesaplar sorulacak. Kimsenin kanı yerde kalmayacak.”

Ben 1977 kanlı 1 Mayıs'ında 20 yaşında idim. 64 yaşına geldim, bulunan bir fail, sorulan bir hesap görmedim. Yani dökülen kanlar yerde kaldı maalesef.

...

1975-80 arası Türkiye'nin en karanlık yılları oldu. Giderek artan bir şekilde sağ-sol çatışması, ideolojik terör binlerce insanın, özellikle de gençlerin canını aldı; hayallerini, hayatlarını söndürdü. Siyaset çareyi sıkıyönetimde arıyordu ama “Bana sağcılar da cinayet işliyor dedirtemezsiniz.” diyen Süleyman Demirel'in öncülüğündeki siyasi irade çözümden çok uzaktı.

Karanlık odaklar, adeta iç savaşa sürüklüyordu ülkeyi. Çorum'da, Kahramanmaraş'ta, geceleri kırmızı boya ile (x) işaretleri konulan alevi yurttaşların evleri kundaklanıyor, kapılar kırılıyor, çoluk çocuk yüzlerce insan öldürülüyor, güvenlik güçleri her şey olup bittikten sonra müdahale ediyordu. Üniversite kampüslerini, öğrenci ev ve yurtlarını savaş alanına çeviren ideolojik terör liselere kadar inmişti.

Ben de bu koşullarda ve bu koşulların dayattığı şartlarda okudum liseyi 1975-80 arasında. Altımızda kot, üstümüzde haki renkli asker tipi mont. Kah yürüdük caddelerde, sokaklarda; cop yedik şehzadebaşı'nda. Kah sloganlar attık okul bahçesinde, meydanlarda. İstanbul Üniversitesi'nde işgal eylemi yapan arkadaşlarımızın desteğine koştuk. Üniversite kapısında bombalanarak öldürülen arkadaşlarımızı andık yıl dönümlerinde.

1978 eğitim yılında bizi, Vefa Akşam Lisesini Aksaray'daki Pertevniyal Lisesine taşıdılar. Son iki sınıfı orada okuduk.

Sıkıyönetimin en sıkı yılları. Okulun hem dış kapısında, hem de bahçeden binaya girişteki iç kapıda polisler, jandarmalar var. Polisleri sevmiyoruz ama jandarmalara sempatimiz var.

“Jandarma sen, ah bir bilsen, sana ne iş verdiler.
Belki bir gün, zabıt sana, evini kurşunla der.”

Seviyoruz jandarmayı, halkımızın masum çocukları onlar.

...

Okulda, sınıfta genelde sevilen, hemen herkesle iyi geçinen biriyim. Biraz da gevezeyim. Sendikada çalışmak iyi gelmiş bana. Kolay diyalog kurabiliyorum, takılıyorum herkese, şakalaşıyorum.

Yanlış hatırlamıyorsam, 44 kişiyiz sınıfta. 8-10 kişilik İşçi Partili, Emek Partili, DEV-SOL sempatizanı, iyi anlaşılan bir grup var. Bunların başında Yaman Sait Tanla var. (Rahmetli olduğunu öğrendim. Allah toprağını bol eylesin.) Yaman

30 yaşlarında, oturaklı, babacan tavırlı ve bu grubun başı. O yönlendiriyor diğerlerini. Her akşam okuldan önce, kafayı çekerlerdi. (O tarihlerde Aksaray'dan Vatan Caddesine dönüşte, sağda, yüzlerce birahane vardı.)

Bu grubun karşısında 3-4 kişilik aydınlıkçı-kurtuluşçu bir grup var ama Ali İhsan'ın dışında, etkisizler. Sağcı pek yok. Aslında var, farkındayım ama sessizler. Belli etmiyorlar kendilerini. Diğerlerinin ideolojilerle ilgisi yok. Onların tek derdi, okulu bitirip lise diploması almak. Özellikle kamuda çalışan arkadaşlar için çok önemli diploma.

1978-79 eğitim yılının başları. Sınıf öğretmenimiz Aydın Evren. Hoca sınıf başkanının belirlenmesini istiyor. Önemsiz bir konu hoca için. Bir isim söylensin yeter. Ama o yıllarda, hele de 20-40 yaş aralığındaki bir sınıfta, sınıf başkanlığı önemli. Hocaya itiraz var.

“Öyle olmaz hocam, seçim yapmak lazım.”

“Peki,” diyor hoca “adaylar?”

Başlangıçta herkes birbirine bakıyor. İçimden bir dürtü “aday ol” diyor. “Ben adayım.” diyorum elimi kaldırıp.

“Tamam, Selami arkadaşınız aday oldu, başka aday var mı?”

Yaman'ın grubundan, Emek partili Mehmet Uzun elini kaldırıyor “Ben de adayım hocam.”

Benim adaylığıma ses çıkarmayan Kurtuluşçular grubundan Ali İhsan Aksamaz anında karşılıyor Mehmet'in adaylığını “Ben de adayım hocam.”

Üç aday olduk. Ben rahatım. Sınıf içi ilişkilere bakınca, sonuç kesin lehime. Arada Yaman bana sesleniyor en arkadaki sırasından. Kalkıp yanına gidiyorum. “Madem sen adaysın biz çekiliyoruz.” diyor “Ha sen ha Mehmet, bizim için fark etmez, hep beraberiz zaten.” diyor.

“Siz bilirsiniz Yaman, benim için de fark etmez.” diyorum.

Mehmet Uzun çekiliyor adaylıktan. O çekilince Ali İhsan da çekiliyor. Tek kalıyorum. Arkadan bir ses; Orhan Mihlaç “Bari ben aday olayım da rekabet olsun hocam.” diyor.

İkimiz seçime giriyoruz. 41 oyla ben başkan seçiliyorum, Orhan da yardımcım oluyor.

...

Sanıyorum sınıf arkadaşlarımdan gözünde ben, sendikacı, doğal olarak solcuyum da, acaba hangi fraksiyonla ilişkiyim? Bu konuda tam bir fikir sahibi değiller ve beni ne tam kendilerinden, ne de karşılarında görüyorlar. Kendi ideolojileri için tehlikesiz bulmakla beraber pek de takışmak, karşılarına almak istemiyorlar.

Çok boş dersimiz oluyor. Haftada 3-4 dersimiz boş geçiyor. Bu boş derslerimizi Zülfü Livaneli’nin, Edip Akbayram’ın türküleriyle, açık oturumlarla, günlük olayların tartışmaları ile geçiriyoruz.

Öğretmenin masasına oturup yönetiyorum tartışmaları. Konuşanlar, tartışanlar karşılıklı iki grup. Diğerleri dinleyici, izleyici. Konuşmacılara karşılıklı, sıra ile söz veriyorum. Ancak, teneffüste Yaman ve grubu çevremi sarıyor “Yanlış yapıyorsun. Böyle olmaz. Biz kalabalığız, onlar 2-3 kişi. Bizden 3 kişi konuşmadan onlara söz veremezsin. Sen bizdensin. Seni biz seçtirdik. Bizimle birlikte hareket etmelisin.” diye tepki gösteriyorlar.

Her tartışma sonrası bu tepkileri alıyorum. Ben de karşılık olarak “Siz bir grupsunuz, onlar da bir grup. Bir siz konuşursanız, karşılık olarak bir de onlar konuşmalı. Ben kimseden değilim, tarafsızım.” karşılığını veriyorum. Aylarca sürüyor bu tartışma.

Bir akşam müdürün odasına çağırılıyoruz tüm sınıf başkanları. Odada müdürün ve yardımcısının dışında bir rütbeli subay, birkaç jandarma eri var. Önümüze matbu bir evrak uzatıp “Okuyun, imzalayın.” diyorlar.

Evrakta yazılanlara göre sınıftaki öğrenciler dahil her şey bizlere zimmet ediliyor. Öğrencilerin davranışlarından, üstlerinde taşıdıklarından, sıraların üstüne kazılan yazılara kadar her şeyin hesabı bizden sorulacak. Olacak şey değil ama itirazımızı dinleyen yok.

Sık sık jandarma, sınıflara ders esnasında baskın yapıyor. Korkuyorum birinin üzerinden bir şey çıkacak ya da çantasından, kitap-defterlerinin arasından yasak yayınlar çıkacak diye.

İkinci dönemin ortalarına doğru bunalıyorum iyice. Ülkede koşulların ağırlaşmasıyla, sıkıyönetimin baskıları da artıyor. Gece 21’de çıkıyoruz okuldan. Sık sık yolda çevirmelere, sivil memurların aramalarına muhatap oluyoruz. Ağırlaşan koşulların gerginliği sınıfa da yansıyor doğal olarak.

Günün son dersi. Sınıf öğretmenimiz Aydın Evren’in dersindeyiz. Elimi kaldırıyorum “Hocam ben sınıf başkanlığından istifa ediyorum.” diyorum. Gayet doğal karşılıyor hoca.

Sınıfa dönüyor “Var mı Başkan olmak isteyen?” Ali İhsan elini kaldırıyor. Hoca “Bundan sonra başkanınız Ali İhsan” diyor. Diyor ama hoca yine basite aldı konuyu.

Arkadan Yaman’ın sesi yükseliyor “Böyle olur mu hocam ya, seçim yapmak zorundasınız.”

Hoca bana bakıyor. Onaylıyorum Yaman’ı.

“Adaylar?”

Ali İhsan Aksamaz ve Mehmet Uzun. Ben tarafsızım. Seçim yapılıyor. Sonuç? Ali İhsan az bir farkla da olsa kazanıyor seçimi ve kıyamet kopuyor sınıfta.

Yaman’ın grubundan 3-4 kişi, kafalar iyi, sıraların üstünden saldırıyorlar. Sıralarının rafları ellerinde, nasıl söktülerse. Naralar atıyorlar “Sen kimsin? Sen bize başkan olamazsın. Seni yaşatmayız.”. Aradakiler zor tutuyorlar saldırgan arkadaşları. Yaman kürsüde, hocayı korumaya almış. Ben sıramda oturmuşum olayları seyrediyorum.

Ali İhsan’a, yeni seçilen başkanına bakıyorum. Kürsünün önünde, ikinci sıradaki yerinde oturuyor. Benim gibi o da yaşananları izliyor. Belki 15-20 dakika sürüyor karışıklık. Kürsüdeki hocayla göz göze geldiğimizi hatırlıyorum da, o çaresiz ve korku dolu bakışları unutamıyorum.

Bir şeyler yapmam lazım. Yoksa yatışacağı yok sınıfın. Ali İhsan’ın yanına gidiyorum.

“Kalk bir şeyler yap, sen artık sınıf başkanıydın, konuş arkadaşlarla.”

“Benim konuşacak bir şeyim yok. Ne yaparlarsa yapsınlar, ben kazanmışım.” diyor. Sonra “Sen istifanı geri alırsan, hakkımdan vazgeçerim ama asla onlara bırakmam.” diye ilave ediyor.

İstifamı geri almak! Bana da uygun bir çözüm gibi geliyor. Kürsüdeki Yaman'ın yanına gidiyorum. Yaman'a "Arkadaşlarını sakınleştire Yaman." diyorum. "Yaptıkları yanlış, adam seçimi kazanmış, saygı göstermelisiniz."

Yaman'ın sanki olaylarda hiçbir etkisi, katkısı yok "Ben bir şey yapamam, arkadaşlar Ali İhsan'ın başkanlığını asla kabul etmez." diyor.

"Ya ben istifamı geri alırsam?"

"İyi olur, biz kabul ederiz."

Bu arada hoca da "Hadi Selami, al istifanı geri, zaten az kaldı okulların kapanmasına." diyor.

Tekrar Ali İhsan'a gidiyorum "Ali İhsan, ben istifamı geri alıyorum tamam mı?" diyorum.

"Tamam, sana itirazım yok."

Kürsüye çıkıyorum "Arkadaşlar bu davranışları doğru bulmuyorum. Böyle kavga gürültü içinde gitmez bu iş. Ben istifamı geri aldım. Ali İhsan da kabul etti. Başkan yine benim." diyorum ve üstüne bir de alkış alıyorum sınıftan.

Adımın sınıfta herkesten güvenoyu alması hoşuma gitmiş olmalı ki gururlanıyorum. Ancak kürsüde, hemen yanımdaki Yaman'dan ilk tepkiyi alıyorum "Başkan, biz adama, işte böyle tükürdüğünü yalatırız." diyor.

"Ben de adama böyle boyunun ölçüsünü aldırırım Yaman, hani beni siz seçtirmiştiniz noldu?" karşılığını verdim ama karar veremedim bir türlü, şimdi ben tükürdüğümü yalamış mı oldum gerçekten?

Sınıf sakinleşti. Herkes yerine oturdu. Yaman'ın grubu Ali İhsan'ın başkanlığını engellediği için mutlu. Ali İhsan da, çoğunluk olmalarına rağmen Yaman'ın grubunun Başkan seçilememesinden mutlu, diğer arkadaşlar ortalığın

yatışmasından mutlu. Tabii ben de mutluyum, artık Yaman grubu bana baskı yapamayacak.

Sınıf yatıştı ama bir sorunumuz var. Son dersteyiz ve zilin çalmasına az kalmış. Muhtemelen Yaman grubu çıkışta Ali İhsan'a saldıracak. Uzaktan Ali İhsan'da da bir tedirginlik fark ediyorum. Ali İhsan'ı bir şekilde kaçırmalıyım. Çare Aydın Ultay. Aydın'ın arabası var. Genelde okula araba ile gelir. Gittim Aydın'ın yanına.

“Aydın araba ile mi geldin?”

“Evet”

“Bak Aydın, muhtemelen çıkışta Ali İhsan'a saldıracaklar. Şimdi sen hemen çık, çıkışta araba ile Ali İhsan'ı bekle, gelince al götür, olur mu?”

“Olur, sen hocaya söyle “

Önce Ali İhsan'a, sonra kürsüye, hocanın yanına gidiyorum, sessizce durumu anlatıp onaylarını aldıktan sonra Aydın'a çık işareti yapıyorum. Aydın'dan bir kaç dakika sonra da Ali İhsan çıkıyor. Her ikisinin çıkışı da Yaman grubunun ilgisini de dikkatini de çekmiyor. Boşuna günahlarını aldım galiba. Olsun! Ben yine de iyi bir şey yaptım diye mutluluk duydum.

...

Vefa Akşam Lisesi günlerinden bu günlere uzanan dostluklarım arkadaşlıklarım var. İsmail Karabat, Orhan Mihlaç, Beyhan Tersane, Nermin ve Şermin Tuğtepe kardeşler. Bir araya gelemesek de, internet üzerinden haberleşiyoruz en azından.

SENDİKADA HUZUR KAÇIYOR

Sendikada 1975-76 yıllarının zevkli heyecanlı çalışma temposu giderek bozulmaya, Haydar başkanın tutum ve davranışları hepimizde rahatsızlıklar yaratmaya başlamıştı.

Haydar Başkan sendikaya benden iki ay kadar önce, 1975'in Ocak ayının başlarında gelmişti. İki sene içinde sadece Ağaç İş Sendikası'nın İstanbul şubesinde değil, Türk-İş'in İstanbul teşkilatı içerisinde de sivrilmiş, itibar ve prestij sahibi olmuştu. Türk-İş'e bağlı şubeler arası ilişkilerin canlanmasında, yoğunlaşmasında öncü rolü oynuyordu ve aranılan, sözüne itibar edilen işçi önderi pozisyonuna gelmişti.

“Büyük balık küçük balığı yutar demişler,
bok yemişler.

Sen balık değilsin ki Ahmeeett,
mek parmak, mek parmak daha,
sonu selamet.”

Kürsülerden omuzlarda iniyor Haydar başkan.

Bu hava içinde, 1976 yılında yapılan olağanüstü şube kongresinde, rakipsiz olarak şube başkanı seçilmişti. Aynı kongrede Şube Sekreteri seçilen Cemil Demirci'nin çalıştığı Pendik'teki Elka fabrikasında Disk'e bağlı Asis sendikası ile yaşanan rekabetten dolayı işyerinden ayrılması sakıncalı bulunmuş, Şube Mali Sekreterliğine seçilen Şakir Can profesyonel kadroya alınmış ve şubede çalışmaya başlamıştı.

Şube başkanlığını seçimle elde eden Haydar başkanın, gün geçtikçe davranışlarında, sözlerinde farklılıklar sezinlemeye başlamıştık. İşçilerin hak ve hukuklarını savunmada kararlı ve zaman zaman sert olan Haydar Başkan, son zamanlarda işveren ve vekilleriyle daha içli dışlı konuşmaya, daha tavizkar davranmaya başlamıştı.

Bu dönemde şahit olduğum bir olay, benim Haydar Başkan'dan tamamen soğumama sebep olmuştu.

O tarihler, Haliç'in iki kıyısı da fabrikalarla, sanayii kuruluşları ile doluydu. Eyüp'te, SSK hastanesine yakın, Haliç kıyısında yer alan, örgütlü olduğumuz Fil Kontraplak fabrikasında çalışan ve sendikamızın üyesi olan bir kadının kocası şubeye geldi. Ben şubede yalnızım, sohbet ettik başkan gelene kadar. 50 yaşlarında, çok yoksul olduğu, ihtiyaç içinde olduğu halinden belli. Konuşurken eziliyor utanıyor. “Cebimde dönüş yol param bile yok.” diyor. Karısının ücreti ödenmemiş, çok ihtiyacı varmış. “Sen merak etme abi.” diyorum, “Haydar Başkan gelsin, konuşur halleder.” İnalarak söylüyorum bunu. Bir süre sonra geliyor başkan. Odasına geçiyor. Haber veriyorum. “Beklesin.” diyor. Odasında yalnız. Telefon konuşması yok. Niye bekletiyor anlamıyorum. Bir saatten fazla beklettikten sonra sesleniyor “Gelsin.” diyor. Garip amca giriyor odasına. 10 dakika kadar sonra başkan bana sesleniyor “Oğlum, Fil Kontraplak'ı bağla bana.”.

Arıyorum ve bağıyorum fabrikayı. Haydar Başkan sinirli sinirli konuşuyor, azarlıyor telefondaki işyeri yetkilisini “Hemen, derhal ücretini ödeyin bu üyenin.” diye kestirip atıyor. Başkan dediğin böyle olur işte. Çıkarken de bir 10 TL sıkıştırıyor eline.

Amca mutlu ayrılıyor şubeden ama şubeden ayrılan amca daha sokağa çıkmadan, telefonu kendisi çeviriyor başkan ve “Sepetledim i.neyi, sıkıntı yok.” diyor. Bitiyor benim gözümde Haydar Başkan.

Son zamanlarda örgütlü olduğumuz büyük işyerlerinin yetkilileri ile Sirkeci'deki ünlü İstanbul lokantasında, Sarayburnu'nda lüks bir otel lobisinde buluşmalar, görüşmeler yapıyor. Şubeye gelen temsilcilere lokantalarda içkili ikramlarda bulunuyor, şubede içkili masalar kuruluyor, bu masalara bazen biz de davetli oluyoruz. Sonra da masraf senetlerini çıkarıyoruz. Sahte gider makbuzları hazırlıyoruz. Her birimiz imzalar atıyoruz. “Benim anamı kim s..miş, beyler Ankara'da her gün ziyafet çekiyor.” diyor Haydar başkan.

...

Şoför Hayri abi ile dertliyiz, sıkıntılıyız. Ne hafta tatilimiz var, ne bayram tatilimiz. Biz bir şey söyleyemiyoruz. Şube Mali Sekreteri Şakir abiye sen konuş diyoruz. Konuşuyor Şakir abi ama Haydar Başkan onu takmıyor. Sırf bir kahve içmek için, Pazar günleri bizi şubeye çağırıyor “Erken kalkmayın, saat 10'da gelin” diyor. 9'da değil de 10'da gelince, baya dinlenmiş oluyoruz ona göre. Hadi ben Yıldıztabya'dan geliyorum, Hayri abi taa Kartal'dan kalkıp geliyor.

Biz saat 10'da şubedeyiz. Haydar Başkan 11-12'ye doğru geliyor. Sade kahvesini içiyor, günlük gazetelerini oluyor, sonra da “Hadi gidelim. Kim s..miş benim anamı, milletin kerizi biz miyiz?” diyor.

Şikayetimiz gittikçe artıyor.

77 Mayıs'ının ortaları. 19 Mayıs'a bir kaç gün var. Şube Sekreteri Cemil Demirci şubeye gelmiş. Cemil mert, sözünü esirgemez biri. Haydar başkan şikayet ediyoruz. Hafta sonu ve bayram tatillerinde çalışmak istemediğimizi ama bunu başkana söyleyemediğimizi anlatıyoruz. Cemil Demirci kızıyor başkana, sinirli sinirli giriyor başkanın odasına “Abi sen bu çocukları niye tatil günleri çalıştırıyorsun? Kendi personelinin hakkını yiyen sendikacı olur mu?” diyor. Bozuluyor bize Haydar Başkan. “Evlatlarım beni şikayet etmiş.” diyor sitemkar tavırla. Artık hafta sonları tatilimiz var, milli bayramlar hariç, dini bayramlarda bir veya iki gün tatil yapabiliyoruz.

77 yılının Haziran ya da Temmuz ayında olağan kongremizi yapıyoruz. Haydar Atabay yine başkanımız. Elka'dan İskender Alper Şube sekreterimiz. Şube mali sekreterimiz yine Şakir Can yanlış hatırlamıyorsam.

...

İskender Alper'in Şube Sekreteri olmasıyla tatil sorunumuz çözülüyor. İskender abi “İşçinin tatil yaptığı her gün, bizim personelimiz de tatil yapacak.” diye net tavır koyuyor.

Hiç hoşlanmadı Haydar Başkan İskender Alper'den.

O yılın, 77'nin Ekim ayında Ankara'da, Genel Merkezin genel kurulu var. Genel merkezle de ilişkileri son dönemlerde bozulmuştu başkanın. Genel başkanlığa adaylığını açıklıyor Haydar başkan. Avcılar'daki TV Mobilya fabrikasının avukatı Ergin bey, bizim şube avukatımız Adnan bey ve eski ahbablarından Av. Şahap danışmanlık yapıyor, Haydar başkan genel başkanlığa hazırlıyorlar.

Ankara'ya 13 delege ile gitti İstanbul Şubesi. Ben şubede nöbetçiyim. Haydar başkan, genel merkezle ilişkisini kesmek için İskender Alper'i de Genel Sekreterliğe aday yapmış. Seçim sonucunda bir terslik olmuş. İskender Alper, Haydar başkandan fazla oy almış. Toplam 210 delegeden:

Genel başkan adayı Haydar Atabay 13,
Genel sekreter adayı İskender Alper 16 oy almış.

Bu ne demek? Bu ihanet demek. Demek İskender Alper HAİN. Hiç affetmedi Haydar başkan İskender Alper'i. Hain olmasaydı, kendisinden fazla oy alması mümkün mü idi? Asla.

Esasen seçim kazanma umudu da, niyeti de yoktu Haydar başkanın. Onun derdi başkaydı. Bir gün şubede Haydar başkanla sözleşme daktilo ediyoruz. Neşeli bir halini yakalamış olmalıyım “Başkanım seçilemeyeceğini bile bile neden aday oldun.” diye sordum.

“Evlat, benim istediğim seçilmek değil, ipleri koparmak. Yeni bir sendika kuracağız. (Adı da Yaprak-iş olacak). Şubeyi ve şubeye bağlı işyerlerini kuracağımız sendikaya aktaracağız.”

Yani bizi ayırmamış, planda bizler de varız. Haberimiz, niyetimiz yok ama yeni kurulacak sendikada yerimiz, hem de Genel Merkez Yöneticisi olarak hazır. “Üye fişleri kasada, senin kontrolünde ona göre” diyor bana.

Başkanın planları beni mutlu etmiyor, huzursuz oluyorum. Genel Merkezi sendikanın sahibi, kendimi emanete ihanet eden biri gibi görüyorum. Sohbet seven bir adam başkan. Boş zamanlarımızda bizimle de sohbet eder, hatta tavla oynarız. Bu sohbetler esnasında, yeni sendika kurma konusunda bende istediği, beklediği heyecanı bulamamış olmalı ki giderek bana mesafeli davranıyor hatta şüpheleniyor benden.

Havanın serin olduğu bir gün. Benim arkada kalan odama güneş vurmuyor. Üşüyorum. Başkanın odasının karşısındaki toplantı odasındaki büyük masanın kenarına götürüyorum daktiloyu, orada çalışıyorum. Genel Merkez Genel kurulundan bir kaç hafta sonra olmalı. Yanıma geliyor Haydar başkan “Evlat, bir şey soracağım, ama doğru söyle. Neden odanda değil de burada çalışıyorsun. Burada çalışmana kızmıyorum ama bunun sebebini merak ediyorum”

“Benim odam soğuk onun için başkanım, buraya güneş vuruyor.”

Pek inanmıyor, “Peki, anladım. Belki genel merkezden birileri seni arayıp bir şeyler soran oluyordur.”

“Yok başkanım beni kimse aramıyor, arasalar da bir şey anlatmam.” Gerçekten de beni kimsenin aradığı, bir şeyler sorduğu yok.

“Sen benim evladım sayılırsın, seni buraya ben aldım. Sana güveniyorum.” diyor.

Ama güvenmiyor, benim casusluk yaptığımı sanıyor.

...

Haydar başkanla aramızın iyice soğuduğu sıralar, 1978'in Ocak ya da Şubat ayı. Günlerden Cumartesi. Avcılar'daki Televizyon Mobilya A.Ş.'nin baş temsilcisi Mustafa İpek'le şubede dertleşiyoruz. İkimizden başka kimse yok şubede. Mustafa da çok rahatsız başkandan "Ankara'ya gidip anlatmak lazım." diyor.

"Ben de gelirim." diyorum.

"Ne zaman gideceğiz?"

"Neden bugün olmasın?"

"Yarın Pazar?"

"Olsun, arayalım, gelin derlerse akşam yola çıkarız."

Heyecanla arıyoruz Ankara'yı. Genel Sekreter Kemal Sarısoy'la görüşüp, niyetimizi anlatıyorum. "Tamam gelin ama kimsenin haberi olmasın." diyor. Biletlerimizi alıyoruz Topkapı'dan ve gece saat 11'de yola çıkıyoruz.

Genel Merkez'de bizi Genel Sekreter Kemal Sarısoy ile Genel Mali Sekreter rahmetli İbrahim Fil karşıladı. İyi, sıcak karşıladılar bizi. Kemal Sarısoy'un odasında oturduk. Hoş beşten sonra Sarısoy bana döndü "Mustafa'yı anlıyorum ama senin gelmene şaşırdım." dedi. Şubede şoför Hayri abi ile benim Haydar başkana çok bağlı olduğumuzu, onun sözünden çıkmayacağımızı düşünüyorlardı herhalde. "Rahatsızım başkanım" dedim. Sendika kurma planlarından, şubenin üyelerini o sendikaya taşıma planlarından, üye fişlerine el koyma düşüncelerinden bahsettim ve Ağaç-İş Sendikası'ndan memnun olduğumu, yapılan planların içinde olmadığımı anlattım.

Hayri abiyi, İskender abiyi sordu. Hiçbirisinin Haydar başkana destek vermediklerini anlattım. Sonra usulsüzlükler olduğunu, sahte gider evraklarını, bu evraklara bizim de imza attığımızı anlattım. Gemileri yakmıştım artık. Kemal Sarısoy masasından kalktı. Köşedeki kasayı açtı. İçinden kabarık bir dosya çıkardı

“Bahsettiğın evraklar bunlar mı?” dedi. Meğer bizden giden mali evrakların içindeki sahte evrakları tespit etmiş ve dosyalamışlar, zamanı geldiğinde kullanmak için.

Biraz da Mustafa ile konuştu. Ayrılırken bana “İçim rahatladı biraz. Eğer şubedeki herkes Haydar’ın yanında olsaydı, sıkıntı çekerdik. Yalnız özellikle sen dikkatli ol. Şubedeki üye fişlerinin başına bir şey gelirse hem Haydar’ı yakarım hem seni.” dedi. Sonra da “Arkadaşlara selam söyle, yakında çözeceğiz bu işi.” diye ilave etti.

HAYDAR BAŞKAN GİDİYOR

Kuriş Kontraplak Fabrikası. Kartal, Devlet hastanesinin hemen yanında, Ankara Asfaltı üzerindeki bu fabrikada çalışan üyelerimizin toplu iş sözleşmesi müzakerelerinin kritik günleri. Bir Cumartesi günü, şubede yalnızım. Kuriş'in 4 temsilcisi, başlarında baştemsilci Mehmet Moğolkanlı olmak üzere sendikaya geldiler. Önümüzdeki arőamba günü sözleşme toplantısı var.

Temsilciler çok kızgın Haydar başkana. "Asla o rakama sözleşmeyi imzalamayız. Haydar Atabay bizim sözleşmemize girmesin." diyorlar.

Ben de "Pazartesi ya da Salı günü, İskender abiyi çağırın konuşun." diyorum. Ben durumu Pazartesi İskender abiye anlatıyorum ama bu 4 temsilci, Salı günü İskender abi ile değıl Haydar başkanla bir yemekli, içkili mekanda buluşup anlaşıyorlar. Ertesi günkü sözleşme oturumunda, temsilciler, kabul etmeyiz dedikleri rakama Haydar başkanla birlikte imza atıyorlar. İskender abi imzalamadan "Ben bu sözleşmeyi kabul etmiyorum." diyerek kalkıyor masadan.

Perőembe günü, şubede İskender abinin morali çok bozuk. Bir gün sonrasında bir yazı geliyor Kuriş'in 4 temsilcisinin imzasıyla "Biz temsilciler

imzalanan sözleşmeyi kabul ediyoruz. Şubede kabul etmeyen varsa, gelsin işçilere anlatsın.” (Ben bu yazıyı, sendikadan ayrıldığım 2001 yılına kadar muhafaza etmiştim.)

Bu yazı üzerine İskender abi “Ben gidip işçilerle konuşacağım.” diye tutturdu. Hayri abi ile birlikte çok ısrar ettik gitme diye. Bunun oyun olduğu, pusu olduğu o kadar belli ki. Tüm ısrarlarımıza rağmen gitti. Kurulmuş, örgütlenmiş işçilerin elinden zor kurtarmışlar İskender abiyi. Çok uzun süre baştemsilci Mehmet Moğolkanlı’ya dış bile di İskender abi.

Çok geçmeden de, Haydar başkan Ankara’ya çağırıldı Genel Merkez tarafından. Gidişinin akşamına doğru haber ulaştı şubeye.

“Haydar Atabay’ın sendikayla ilişkisi kesildi.”

Büyük emeklerle elde ettiği itibarı, yine kendi elleriyle ve çok kolay harcamıştı Haydar başkan.

Dönüşünün sabahı, şoför Hayri Ankara, karşıdan İskender’i, sonra Dört Yol’dan beni aldı, Fındıkzade’ye uğrayıp, devir teslim için Haydar Atabay’ı aldık. Aksaray’a doğru inerken “Koynumuzda beslediğimiz evlatlarımız bizim için mefta demişler. Canları sağolsun.” dedi üzüntülü ve sitemkar sesle. Bir şey anlamadım. Sormadım da. Sonradan anlaşıldı. Şoför Hayri abi, kimi görse “Haydar mefta oldu.” demiş. Çok kırılmış Haydar başkan.

...

Çok kısa sürede, iş kolumuzda, bize rakip, Devas-İş diye bağımsız bir sendika kurdu Haydar Atabay. Bizden de irili ufaklı 3-4 işyerini kaptı.

Bizdeki en büyük sıkıntı, Kartal'daki Adel Kalem fabrikasının temsilcisi Mürsel Taşçı'yı ikna etmekte oldu. Bir türlü ikna olmuyor Mürsel Taşçı "Bizim seçtiğimiz başkanı Genel Merkez nasıl görevden alır." diye tepki gösteriyor ve Haydar Atabay'ın yanında yer alıyor. İskender Alper araya adamlar koyuyor ama nafile.

Mürsel Taşçı önemli. Çünkü Adel Kalem'de çalışanların neredeyse yarısı hemşerisi, hatta köylüsü, akrabası. Mürsel Taşçı da işyerinde sevilen, itibar edilen birisi. Mürsel giderse Adel Kalem de gider elden. Adel Kalem'de yaklaşık 500 üye var. Elka'dan sonra, örgütlü olduğumuz en büyük işyeri.

Haydar Atabay'ın suçlu olduğuna, kovulmayı hak ettiğine inanmıyor telefondaki Mürsel Taşçı. İspat istiyor, kanıt istiyor. İskender abiye "Abi sahte evraklardan bahset" diyorum. Onlara da inanmıyor. "Gözlerimle görmeden inanmam." diyor. "O zaman Ankara'ya, Genel Merkeze git gör" diyor İskender abi. "Giderim." diyor Mürsel Taşçı. Ertesi gün Ankara'dan beklenen haber geliyor: "Mürsel Taşçı ikna oldu."

Kısa süre sonra olağanüstü kongre yapılıyor ve İskender Alper Başkan, Mürsel Taşçı Sekreter, Elka'dan İsmail Nalbantçı Mali Sekreter oluyor.

...

Haydar Atabay'ın gönderilmesinden sonra, bir dönem Şube başkanlığı yapan İskender Alper, bir sonraki kongrede aday olmadı. Eşi Necmiye abla ile memleketi Datça'da yaşamayı seçtiler. O sıralarda ve daha sonraki senelerde çokça gittim Datça'ya. Oğlumun küçüklüğünde gittim, evlerinde misafir ettiler, yıllar sonra ailece bir kaç kez yine gittim. Her gittiğimde de uğradım İskender başkanın

yanına. Necmiye ablamın kabak çiçeği dolması unutulmaz bir lezzet olarak kaldı damağımızda. Her zaman çok sıcak yakınlıklarını ilgilerini gördüm. Allah razı olsun.

Datça'ya yerleştikten sanıyorum iki sene sonra, bir gün şubeye geldi İskender abi. Datça'da sıkılmışlar, İstanbul'a dönmüşler tekrar. Şube'de yalnızdık sanıyorum. Bana sendikaya dönmek istediğini söyledi. Çok sevindim. Severim İskender abiyi. Heyecanlandım. Geldiklerinde önce Hayri abiye söyledim. O da sevindi ama "Mürsel istemez" dedi.

"Neden?"

"Oğlum, iskender güçlü rakip, onun için istemez Mürsel başkan."

Ben inanmadım. Mürsel ve İskender bir dönem çok uyumlu çalışmışlardı. Yine çalışırlar. Uygun bir fırsatını bulup Mürsel başkana söyledim durumu.

"Olmaz ki, İskender şu an sendika üyesi değil."

"Ufak bir işyerinden, Balımlı'dan veya Televizyon Kabin Sanayii'den üye gösterebilirsiniz isterseniz."

"Bakarız" dedi ve kapattık konuyu.

Burada şunu söylemem gerek. Ben sendikadan ayrılalı tam 20 yıl oldu. Mürsel Taşçı ile 14 yılı aynı şubede hem personel olarak, hem de yönetici olarak birlikte çalıştım. 9 yıl da ben şube başkanı iken, Genel Merkez Yöneticiliğimi ve Genel Başkanlığımı yaptı. Bu 23 yıllık süre içinde hiçbir teklifime ya da düşünceme kesin bir hayır dememiştir. Üstelik personel iken dahi düşüncelerime değer vermiştir. Benim de kendisine saygım sonsuz olmuştur her zaman.

İskender abi birkaç kez daha geldi. Genelde benimle konuşurdu bu konuyu. Mürsel başkanla konuşup konuşmadığını bilmiyorum.

Şubenin Genel kuruluna, yani seçimlere 5-6 ay var daha ve biz Mürsel başkanın, İskender abinin dönüşüne sıcak bakmadığını anlamıştık artık. İskender abi, sorunun şube başkanlığı olabileceğini düşünerek “Benim için başkanlık önemli değil, şube sekreterliği de olur” diyordu, ama Mürsel başkan istemedi. İskender abinin dönüşünü, isteseydi hallederdi bir şekilde. İskender abinin dönemeyişine çok üzülmüştüm ama Mürsel Taşçı’yı da suçlamadım hiçbir zaman.

Mürsel başkanın bir yükselme planı vardı anlaşılan. Planlarını içinde yapar, adımlarını sabırla atardı. Hiçbir zaman erken ve açık hamle yapmazdı. İlerleyen yıllarda, bu planların gerçekleşmesi için ben de üstüme düşeni yapacaktım.

İskender Alper teknik bir elemandı aynı zamanda. Sendika işi olmayınca Gebze’de bir deterjan fabrikasına teknik eleman olarak girdi çok iyi şartlarla ve oradan emekli oldu. Emekliliğinde de ziyaretine gittim Datça’ya. Ömrüm olursa yine gideceğim. İskender abim ve Necmiye abla olduğu sürece, çalacağım bir kapım var Datça’da benim.

...

Ülkede terör, sendikada emek mücadelesi, okulda eğitim devam ediyor.

1979, okulda son yılım. Bu aralar yabancı dile takmışım. İngilizce öğrenmek istiyorum. Fındıkzade’de bir yabancı dil kursuna kaydımı yaptırdım. Çok kararlıyım, İngilizce’yi öğreneceğim.

Pek İngilizce öğrenemedim ama, öğrendiklerim üniversite sınavında ve üniversitede yabancı dilden muaf olmamda çok işime yaradı. Üstelik Ali Önem ve Metin Yeğen gibi halen ailecek görüştüğüm çok değerli iki arkadaş kazandırdı.

1980 yılının yazında ilk yurtiçi gezisini yaptık Metin’le. İzmir, Kuşadası, Marmaris, Datça. Çok uyumlu olmasak da güzel bir gezi oldu.

1980 yılı ilkbahar ayları, bir yandan da üniversiteye hazırlanıyorum. Test kitapları almışım bir sürü. Sendikada boş saatlerimde devamlı test çözüyorum. Kazanma umudum pek yok ya, bir şansımı deneyeyim istiyorum. Belki askerlik dönüşü tekrar sınava girerim, tecrübem olsun.

Bir cumartesi günü, hava sıcak. Şubede yalnızım ve harıl harıl test çözüyorum. Ali ile Metin geldiler “Hadi Gülhane parkına gidelim.” diyorlar. Benim derdim ders çalışmak. “Biz sana yardım ederiz,” diyorlar. Saat de gelmiş. İniyoruz Gülhane parkına. Uygun bir masa bulup oturuyoruz. Ben kitabımı açmışım, test çözüyorum. Onların benimle ilgisi yok. Gözleri etrafta “Şu kız güzel. Şuradaki daha güzel. Bak şurdaki en güzeli.” diye kız beğeniyorlar.

Bir soruya takılıyorum. Matematik sorusu. Soruyu hatırlamıyorum ama içinde önce bir 7, sonra 17 ve ondan sonra da bir 7 daha var. Cevap şıklarının arasında da bir 17 var. Şu soruya bir bakın diyorum. Alıyorlar test kitabını bir süre bakıyorlar ama onlar da çözemiyorlar. Sonra biri atılıyor “Oğlum burda bir 7 var mı? Var. Arkasında ne var 17 tamam mı? Çarp 7 ile 17’yi. Çıkan rakamı da şurdaki 7’ye böl. Ne çıktı 17. Tamam mı? Şimdi cevaplara bak ne var şıklarda 17. Bu kadar işte.”

Yahu ben pratik zeka diye buna derim. Benim kafam bu kadar çalışsa feylesof olurum vallahi. Bizdeki kafa değil ki, hani şu nato mermer diyorlar ya ondan işte. 40 yıldır her görüşmemizde başıma kakarlar “Sayemizde niversiteyi kazandın.” diye. Haklı adamlar.

Fatih, arşamba’da bir İmam Hatip okulunda girdim niversite sınavına. Ötekileri bilmiyorum ama 5 ingilizce sorusuna 5 tam cevap verdim. Rahat ıktım sınavdan. Ne kazanamama endişem var ne de kazanma umudum. Bir görevdi, yaptım bitti. Bir süre sonra da liseyi bitirdik sağ salım. Çok şükür.

Tarihini hatırlamıyorum. şubede Hayri abi ile oturuyoruz. Postacı geldi. Mektuplar, abone gazeteler, ideolojik bültenler ve dergiler. Bırakıp gitti. Her zamanki gibi tek tek bakıyorum gelen postalara. Benim adıma da bir posta var, sarı matbu bir zarf içinde. Heyecanla açıyorum. İçinde bir pusula gibi bir şey var. Ortasında “İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Coğrafya” yazıyor. Kazanmışım, havalara zıplıyorum bir süre. İnanılmaz seviniyorum.

Aslında ben hukuk istemiştim. İstanbul Hukuk’un taban puanı 466, benim puanım 450. Yetmemiş, sağlık olsun. Kazandım ama okula gitme şansım yok çünkü çalışmam lazım. Acaba devam mecburiyeti var mı? Sağdan soldan soruyorum, “Var” diyorlar. Öyle ise okuyamam. Ama şube başkanımız Mürsel Taşçı “Sen git kaydını yaptır, gerisine sonra bakarız.” diyor sağolsun ama devam mecburiyeti varsa yapacak bir şey yok. Bir yandan da askerlik kafamı meşgul ediyor. Okul bittiğine göre, askerlik işini de aradan ıkarmalıyım.

12 EYLÜL 1980 VE ÜNİVERSİTE

Ve 12 Eylül sabahı...

Sabah 7.30 gibi Karlıtepe'deki evimizden çıkıyorum. Çoğu zaman Karlıtepe durağından binerim İETT otobüsüne ama o sabah Yıldıztabya'ya yürüyorum ara sokaklardan. Durağa çok yaklaşmışım, iki jandarma eri, alışmışız sıkıyönetimden, garipsemiyorum.

“Dur bakalım, nereye gidiyorsun?”

“İşe gidiyorum.”

“Televizyon izlemedin mi sabah kalkınca?”

“Hayır izlemedim. Noldu ki?”

“Darbe oldu kardeşim darbe, sokağa çıkma yasağı var çabuk dön evine.”

Yahu bu darbenin lafı bile ne kadar korkunçmuş. Elim ayağıma dolaştı. Rahat ve sakin geçtiğim sokaklardan tedirgin ve etrafıma baka baka döndüm eve. Evde uyuyanları kaldırdım. Televizyonu açtım. Kenan Evren'in tarihi konuşması, arkasından bildiriler. Arada Hasan Mutlucan'dan türküler.

Geçmiş darbeleri konuşması kolaydı. Sen darbeyi yaşa da gör. Gözüm çekyatın ve televizyon dolabının raflarındaki kitaplara takılıyor. Eyvah ki eyvah.

Cilt cilt Nazım Hikmet kitapları. Mahmut'un bir arkadaşının kitapları. Bu kitapları ne yapacağım, nereye saklayacağım ya da atacacağım. Polisler, jandarmalar neredeyse gelir. Her an bekliyorum nedense. Darbenin darbe olması için gelmeleri gerekiyor, yoksa niye yapsınlar darbeleri. Ne atacak yerim var kitapları, ne de saklayacak. "Yakalım." diyor annem. Evet, en iyisi yakmak. Ya bacadan çıkacak dumanlar? Yavaş yavaş, tek tek yakacağız kitapları.

Arkadaş, kitap yakmak ne zormuş? Hele bütün olarak hiç yanmıyor. Başladık ufak ufak parçalamaya. Öğlene kadar zor yaktık ama kurtulduk kitaplardan. İçimiz rahatladı biraz. Binanın arkasına, çöp tenekesinin içine doldurduğunuz kalıp kalıp külleri saymazsak, suç unsuru yok artık evde.

...

Aramızda kalsın. Polisi, MİT'i, emniyeti duymasın ama, 40 yıldır iddia ediyorum ki, 12 Eylül darbesi benim için yapıldı.

Rahmetli Kenan Evren'e sorsaydılar ki, "12 Eylül'ü niye yaptın?" diye.

"Aha şunun için yaptım netekim." derdi beni göstererek.

"Niye bu adam için darbe yaptın paşam?" diye sorsalardı da,

"Okusun diye yaptım, okula gidebilsin diye yaptım." derdi.

"Ben darbe yapmasaydım, çalışmak zorunda olan bu garip, işi bırakıp nasıl okula gidecekti? Darbe yaptım, DİSK'i, Hak-İş'i, MİSK'i kapattım ama Türk-İş'i kapatmadım. Sadece faaliyet yasağı koydum. Bunun çalıştığı şube de, faaliyet yasağına dahil olduğu için rahat rahat okuluna gidebildi netekim." derdi.

Kim ne derse desin, ben kendi at gözlüğümle bakıyorum. Siz de at gözlüğü takın, benim gibi görün.

...

Darbe sonrası, her gün akşama kadar oturuyoruz şubede ama ay sonu maaşımızı alıyoruz. Bence bu sistem Kenan paşanın muhteşem Yeni Dünya projesi idi. Kıymetini bilemedik.

Okula kaydımı yaptırdım. Mürsel başkan, “Ders zamanı okula git, ders dışı saatlerinde işe gelirsin.” diyor sağolsun.

İlk üç yıl rahat gidip geldim okula. Çok da zorlanmadım derslerimde. Zaten severdim coğrafyayı. Allah gönlüne göre veriyor insanlara. Yeter ki sen kıymetini bil. Arada Adıyaman salaş kahvesine kaçtığımız, maça kızı, King partileri yapıp, derse giren arkadaşlardan fotokopi kovaladığımız da oldu.

Bu arada 1983 yılı başında evlendim, köyde, istiharede gördüğüm Sabahat’la. Onun istiharede, siyah beyaz silik bir resmini gördüğüm kız olduğunu yaklaşık 40 yıl sonra fark ettim.

1983’te yapılan seçimle normal hayata dönülünce, benim okula gidiş gelişlerim biraz aksadı.

Bir akşam şubede çalışıyorum. Okuldan, Haluk arıyor “Nerdesin lan, sınava niye gelmedin?” diyor. “Ne sınavı, haberim yok.” diyorum. Formasyon derslerinden, Türk dili dersinden sınav varmış fakültenin ana binasında. Ben

dersleri aksattığım için, sınav günlerini de kaçırdığım oluyor. Hoca kızmış, bu dönemi geçemeyeceğimi söylemiş.

“Hemen okula koş, yoksa hoca kesin bırakacak.” diyor.

“Bütün sınıf yalvardık senin için.” diyor.

Hemen fırlıyorum şubeden, saat 6’ya geliyor. Edebiyat Fakültesi ana bina üçüncü kat. Buluyorum profesörün odasını. Kendimi tanıtıyorum. Yukarıdan aşağı süzüyor beni.

“Sen misin o çalışan, evli, hanımı hamile olan?”

“Evet benim hocam, özür dilerim, sınavdan haberim yoktu.”

“Arkadaşlarına dua et, yoksa bir seneyi kaybetmiştin.” diyor. Sonra masasının üzerindeki kağıt tomarlarının arasından bir tane çekip katlıyor, sadece soru kısmı üste “Soruların bunlar, hani kağıdın kalemin?” diye soruyor. “Aceleden düşünemedim hocam.” diyorum. Bana bir kağıt, bir kalem veriyor. Sorulara bakıyorum, işim zor. Anlıyor hoca “Çevir cevapları, aynısını yaz ama sadece 2 cevap yaz yeter.” diyor. Arada ne iş yaptığımı falan soruyor. “Bütün bir sınıfın sevdiği biri olmak güzel bir şey, kıymetini bil arkadaşlarının.” diyor.

Sağolsun arkadaşlarım, samimi olduklarım olmadıklarım öyle bir gürültü çıkarmışlar ki hoca pes etmiş.

“İnsaf edin hocam”

“Çalışıyor hocam”

“Üstelik evli hocam”

“Hem de hanımı hamile hocam”

Sıralara vurmuşlar, hoca pes edip “Haber verin hemen gelsin.” diyene kadar bırakmamışlar. Hepsine teşekkür borçluyum.

...

Ne güzel arkadaşlarım oldu Coğrafya'da. Herkesin belirli arkadaş grupları olur ya, benim de Haluk Narinoğlu, Rıdvan Dursun, Handan Akman, Aydan Yakar, Figen Konca, Münevver Sağlam, Nursevil Hancıoğlu, Süha Tapunç, Halit Palakçı, Erhan Göksal, Mine Altıntaş (unuttuklarım affeyesin) benim grup arkadaşlarımdı.

Okulda fazla diyalogum olmayan bir çok arkadaşım la da 30 yıl sonra başlattığımız yıllık buluşmalarda, ortak mekanların, ortak ders ve streslerin eserleri olarak yakınlaşıp, vazgeçilmez dostluklar kurduk. Bu arkadaşlardan, Özlen Başara, Oktay Baltalı, Meral Avcı, Sedat Avcı, rahmetli Ali Fuat Güleç, Ümit Güleç, Gül Cinel, Nalan Gül, Emine Özmen, Yusuf Akan, Füsün Çileci, Füsün Yıldırım, Nevin Bedirli, Ender Öztürk, Erdal Azak, Berrin Öztürk, Oya Özgen, Hale Erdem, Serap İşcan, Eren Adalı, Hülya Yetiş, Sevil Sevindik Çağlar, Canan Sezgin (adını yazmayı unuttuğum arkadaşlarımın affına sığınıyorum) arkadaşlarımda adını not düşmek istiyorum. Levent Erel hocamızın 30-40 yıl sonrasında bile hala aramızda olması da ayrı bir mutluluğumuz.

...

Ali Fuat Güleç...

Coğrafya 84 mezunları olarak düzenlediğimiz 2015 yılı buluşmamızda, Ali Fuat arkadaşımızdan yaz sonu, Ağva'daki yazlığına davet almıştık.

Aylardan Ekim olmuş ama bu ziyareti yapamamıştık. Bir gün Kadıköy'deki görüşmemizde Haluk'la birlikte sitem ettik Ali Fuat'a.

“Oğlum bir davet yaptın, arkası gelmedi.”

“Arkasını siz getireceksiniz, ne zaman geleceğinizi haber verin yeter.”

“Bu Cuma geliyoruz.” dedik ve anlaştık.

Haluk ve eşi, aynı zamanda okul arkadaşım Handan, ben ve Sabahat gidecek, hafta sonunu Ali Fuat ve eşi okul arkadaşımız Ümit’in yazlığında geçireceğiz.

Yola çıkacağımız Cuma sabahı, daha uyanmamışım, telefon çaldı. Arayan Haluk. Saate bakıyorum, erken daha. Telefonu açtım “Saate bakmıyor musun?” diye çıkışacağım ki; “Selo çocuk ölmüş.” diyor Haluk. Anlamıyorum, uyanmamışım daha üstelik.

“Hangi çocuk ölmüş, ne diyorsun yaa.”

“Ali Fuat ölmüş.”

Haluk şakayı, takılmayı sever de böyle şaka mı olur? Hem de sabahın bu saatinde.

Evet ölmüş, sevgili arkadaşımız, güler yüzlü, güleç yüzlü arkadaşımız Ali Fuat ölmüş maalesef.

Akşam, hemşehrim olan hanımı Ümit ile markete, bizim için alışverişe gitmişler. Yorulmuş arkadaşımız. Yattıklarında hırıltılı, garip sesler gelmiş ağzından, hastaneye yetiştirmişler ama kurtaramamışlar can arkadaşımızı.

Çok üzüldük. Kötü hastalıktan kaybettiğimiz Selma Gezinir’den sonra ikinci kaybımız oldu Ali Fuat. Allah ikisini de nurlarda yatırsın.

...

Uzatmadım okulu. 1984 yılı Haziran'ında, elimde üniversite diploması ve coğrafya öğretmenliği formasyonu ile ayrıldım okulumdan. 1984 Ekim'inde, ismini yıllar önce koyduğum oğlum Ogün geldi dünyaya. Dünyada bundan büyük mutluluk olabilir mi? Hayatımız renklendi.

85'in Ağustos'unda askere gideceğim, yoklamalar tamam. Oğlumu sünnet ettirmek zorunda kalıyoruz sağlık nedenlerinden ötürü. Askerlik nedeniyle sendikadan tazminatımı alıyorum. Sendikaya dönüş niyetim yok. Tazminatım 1 milyon 200 bin lira. İyi para. Ankara Batıkent'te sendikanın kooperatif konut inşaatı var. Genel Merkez Yöneticilerinin muhalefetine rağmen, Genel Merkez'deki şoför arkadaşın devretmek istediği kooperatif hakkını alıyorum bir milyon TL karşılığı. Şoför Yılmaz Eraslan yöneticilerin baskısına mertçe karşı koyup hakkını bana devrediyor, ona da minnet borçluyum her zaman.

Ve Ağustos'un 20'sinde askerlik görevini yapmak üzere Bilecik'e doğru yola çıkıyorum...

ASKERLİK

Bilecik Jandarma Er Eğitim Alayı.

1985 Ağustos 20'lerde bir Cumartesi akşamı, dini bayramların birinde, nizamiye kapısından girdim Alay'ın. Kapıdaki görevli askerler sorgu sual eyliyorlar.

Kısa dönem, 8 aylıklardan acemi er adayıyım. Kıyak yapıyorlar bana “Abi hem hafta sonu, hem bayram. Hemen teslim olma, şehir hemen şuracıkta git dolaş, Pazartesi gel.” diyorlar.

“Üstelik çavuşlar da rahat bırakmazlar, hemen eğitime çıkarırlar abi. Çok gelen oldu, hepsi şehirde geziyor.” diyorlar.

28 yaşındayım, “abi” olmam doğal. Ama teklifleri kabul etmiyorum. Hazır gelmişim, riske girmeye gerek yok. Bilecik bilmediğim bir şehir, ya kaybolursam, nerde bulup da getireceğim kendimi. Hazır getirmişken teslim edeyim de başım ağrımasın.

...

64 gün eēitim yaptık Bilecik jandarma kışlasında. Eēitimde sıkıntı yok, spor yapıyorsun farzet. En çok “yat, sürün” yapıyoruz. Onda da sıkıntı yok ama adaletsizlik var, ona bozuluyorum. Başıımızdaki avuşlar, bizden bir dönem önce gelmiş kısa dönemler. Hepsi uzman eēitimci sanki. Durup dururken “yat sürün” çekiyorlar. Adaletsizlik olmasa, akşama kadar srnelim. Yürüyüş sırasında arka takımlardaki erlerden birisi yanlış adım atmış ya da tren yürüyüşünde gerizekalının biri komutana bakmamış.

“Bölük durrr. Solaa dnn. İlerii marş marş.”

Yoldan aşığı bir koşışturmaca başıyor. Ben boyumdan dolayı öndeki takımdayım. “Marş marş”tan sonra, “blkk durrr “ gelinceye kadar ben koşıyorum 300 metre ama kurnazlar bir şekilde yola 40-50 metrede yatıyorlar.

“Yaaatt, srnn”

Kurnazlar sürünüyor 50 metre, ben srnyorum 250 metre. Çok çektim bu adaletsizlikten. Bir arkadaşıım; “Aptallık sende, niye o kadar uzaēa koşıyorsun.” demese daha da çekerdim.

Yemin trenimize eşiım Sabahat, Nedim bacanak ve Şükran ablam geldiler, oēlum Ogün de kucaklarında. Nasıl bir duygu, nasıl bir mutluluk anlatamam. (Eşiım Sabahat yemin töreni deēil, bir bayram günüydü diyor ama benim aklımda yemin töreni olarak kalmış.)

Bize göre, çevremizde eēitim gören normal erlerin şartları daha ağır, üstelik dayak da eēitimin bir parçası. Bizde dayak yok. Bizde ceza “yat sürün”, onu da avuşlar cezadan çok, eēitim olarak görüyorlar.

Nasıl olduysa, bir sabah içtimasında bölük komutanımız, çavuşlarımızdan birine bir tokat attı. Çavuşlarımız çok öfkeli. “Nasıl tokat atar, bu tüm bölüğe atılmış bir tokattır.”

Bir hafta sonra, yanlış hatırlamıyorsam, Zonguldak’tan, Tümen’den 3 yüksek rütbeli denetime geldi. Bölükten seçilen bir manga sorguya çekildi. İçlerinde ben de varım. Tabur komutanımız, bölük komutanımız ve denetime gelen komutanlar hepsi bir arada.

Sorgucu komutanlardan biri, mangayı gözden geçirdikten sonra, beni işaret etti.

“Selami Işık, Giresun, emret komutanım.”

“Bölükte dayak var mı çocuğum?”

“Görmedim komutanım.”

“Ya alayda, diğer bölüklerde?”

“Duymadım komutanım.”

Ben kaçın kurasıyım. Kolun, kırılrsa da, yenin içinde kalması gerektiğini bilmez miyim?

...

Mutfak sırası bizim mangaya gelmiş. 10 kişi mutfağa gittik. Aramızda AKM Klasik Türk müziği sanatçısı Muzaffer Yavuz ve İzmir TRT’den Mustafa Kaçar da var. Diğerlerinin isimlerini hatırlamıyorum. Mutfakta, diğer normal bölüklerin erleri var, patates soyuyorlar. Yaklaştık. Başlarındaki çavuşlar, onbaşılar bırakmadılar; “Abi biz hallediyoruz. Siz bulaşmayın. Geçin oturun kenarda.”

Bırakmadılar ki anılarımız zenginleşsin. Çekildik kenara. Bir iki kişi erzakların olduğu kapalı yere girdik, çuvallarda ceviz içi dolu. Görevli arkadaş “Doldurun abi ceplerinizi.” dedi. Doldurduk. Öyle de lezzetli ki.

Akşam olmak üzere. Yemekten sonra arazideki açık amfilerde gece dersi yapıyoruz. Bilecik’in geceleri çok soğuk. Donuyoruz amfinin beton basamaklarında. Aklıma, sivildeki arkadaşların askerlik anıları geliyor. Kimisi mutfaktan kaçmış, kimisi eğitimden kaçmış, kimisi nöbetten kaçmış, bir sürü maceraları, anıları var anlatacak. Ben de az kurnaz sayılmam hani. Arkadaşlara; “Yemeğe gitmeyelim. Yemekhaneden doğru araziye götürürler. Buralarda oyalanalım, bu soğukta amfide ders çekilmez. Kim fark edecek yokluğumuzu?” diyorum. Anlaşıyoruz, gitmiyoruz yemeğe de arazi dersine de. Mutfağın yakınlarında, bir çam ağacının altında ceviz içi yiyerek ve sohbet ederek vakit geçiriyoruz.

Hafif yağmur başlıyor, müthiş bir soğuk var. İt gibi titriyoruz soğuktan. Saat 10’a doğru, artık dönmüşlerdir diyerek, kalkıp yemekhaneye gidiyoruz. Ortalık sakin. Arkadaşlar grup grup masalara oturmuşlar, çay içip sohbet ediyorlar. Biz de ayrılıp, dağılıyoruz salona. Tanıdığım bir arkadaşın masasına ilişip, soruyorum;

“Amfi çok soğuk muydu?”

“Hangi amfi?”

“Gece dersi için gittiğiniz amfi?”

“Gece dersi için araziye gitmedik ki, yemekhanede ders yaptık. Sen yok muydun?”

“Ben biraz rahatsızım da...”

Nasıl yani? Büyük bir cesaret örneği göstererek kırdığımız gece dersini, bölük yemekhanede, sıcacık ortamda yaparken, biz dışarıda boşuna mı it gibi titredik?” Şanssızlık bu kadar olur yani.

Mustafa Kaçar'ın eşi İzmir'de yalnızmış, küçük de bir çocuğu varmış. Kadın çalışıyor, çocuğun bakımı ve iş arasında çok sıkıntı çekiyormuş. Mustafa usta birliği olarak İzmir'e, olmadı Manisa'ya düşmeli. Hem kendisi, hem eşi torpil peşinde. Nüfuzlu adamlara ulaşıyorlar, Manisa'da anlaşıyorlar. Çok mutlu Mustafa, aylar süren stresten kurtuldu. Manisa için hazırlık yapıyorlar. Benim için fark etmiyor çünkü fark ettirecek torpilim yok.

Gün geliyor, bilgisayar üzerinden belirlenmiş kurallarımız açıklanıyor. Ben Aydın'a düşüyorum, Mustafa Van'a. “Keşke torpil yaptırmasaydın, belki İzmir'e düşerdin.” diye takılıyoruz Mustafa'ya ama en az onun kadar üzülüyoruz.

İSTİKAMET AYDIN

Şiddetli bir diş ağrısı ile indim Aydın'a. Tertibim Ahmet Erol ile otogarda buluşup, dişçinin yolunu tuttuk. Yalnız olsam gidemezdim diş çektirmeye. Ahmet'in varlığı cesaret oldu bana. Otobüsle Aydın'a yaklaşırken, şehrin arkasında, biraz yüksekçe, yeşil, bahçe gibi bir alan görüyorum. İçimden "Tabur şu bahçelik alanda olsa ne güzel olur." diye geçiriyorum. Allah beni sever. Buna her zaman inanmışımdır. Ahmet'le tarif edilen yollardan, benim gönlümden geçen zeytin ağaçları arasındaki tabura çıkıyoruz.

Her yer zeytin ağacı. Aynı zamanda tarihi bir yerleşim alanı. Kışla, Bodrumlu Heredot'un "Gökyüzünün altındaki en güzel yeryüzü" dediği Tralleis antik kent harabelerinin üzerinde yer alıyor. Her yerinden küçük, paslı bakır, bronz paralar çıkıyor. Toprak altında kalmış amfisi bile çok belirgin. Ama kazılmamış, sanki fark edilmemiş.

Bizi, bizden önceki kısa dönemler karşılıyor. Sağolsunlar çok ilgilendiler. Onlar tezkere için gün sayıyorlar. Bizi her konuda bilgilendirdiler rahat edelim diye.

Kamera ile eğitim amaçlı çekimler yapıp videolar hazırlıyorlarmış. “Anlayan var mı aranızda?” diye soruyorlar.

“Yok.”

“Bizde de yoktu ama biz anlıyoruz dedik, burada öğrendik, siz de öğrenirsiniz, rahat edersiniz.” diyorlar.

Ahmet’le ikimiz kamera işine talibiz. Gitmeden önce bizi epeyce eğittiler sağolsunlar. Onlar gitti, kamera ve çekim işi bize kaldı.

Stresi de vardı zaman zaman ama çok rahat ettik diyebilirim. Kendimize ait ufak bir odamız bile vardı ve yaklaşık 5 ayımızı bu odada çekim, montaj, dublaj işleri ile ve zaman zaman da arkadaşlarımızla çay içip sohbet ederek, arada astsubaylarımızla video kasetler izleyerek geçirdik.

...

Odamızda 4-5 arkadaş oturuyoruz. Karargah servis bölüğünden Fehimdar Demir de geldi. Seferberlik görev eğitimine çağırılmışlar. Orada kendisini iaşe memuru seçmişler. Belki tam anlatamadım ama ileride seferberlik olursa diye böyle bir görev verilmiş kendisine. Tam da söyleyemiyor bu Ağrı’lı genç arkadaşımız. “Ayışe memuru olacaktım” diyor. Bize sormaya gelmiş “Bu ayışe memurluğu ne demek abi?”. Sempatik bir çocuk Fehimdar, biraz eğlenelim dedik.

“Ben olsam kabul etmezdim Fehimdar, sana çok ayıp etmişler.” dedim.

“Niye ki abi?”

“Niyesi var mı Fehimdar, sen bu işin ne olduğunu anlamadım mı? Senin gibi genç bir delikanlıya böyle bir görev verilir mi?”

Arkadaşların arasında da “Doğru valla, çok yanlış yapmışlar” gibi destekleyenler var.

Fehimdar “Abi allah aşkına açık söyleyin, bu ayışe memurluğu ne demek?”

“Fehimdar anlamıyor musun oğlum? Ayışe ne demek”

“Ne bilim abi”

“Oğlum ayişe, Ayşe demek. Bu ayişe memurları savaş zamanlarında komutanları bunalıma girmesin diye onlara kadın yani Ayşe bulurlar.”

“Ne demek abi, biz pe...enk miyiz?”

Arkadaşlar takviye etmeye başladılar “Burası asker ocağı oğlum, ne görev verilirse yapacaksın.”

“Savaşta görev seşilmez Fehimdar.”

Fehimdar öyle öfkeli ki “Askerliğimi yakarım! Gidip söyleyeceğim, ben bu görevi yapmam.” diyor.

Bırsak gidecek, yaptığımız şakanın altında kalacağız. Zor teskin ettik Fehimdarı, kulakları çınlasın.

...

Bazen arazide uygun bir yerde birkaç arkadaş oturup dertleşiyoruz. Türküler söylüyoruz.

“Yarım İstanbul’u mesken mi tuttun?”

Gördün güzelleri beni unuttun.”

Ahmet çok seviyor bu türküyü. Bazen ben kederleniyorum, oğlumu özlüyorum en çok. Ahmet teselli ediyor beni. Sünnet kıyafetli resmi var cebimde oğlumun. Ahmet gıyabında çok iyi tanıyor artık Ogün’ü.

...

Ahmet, “Karargah ve Servis” bölümünde, ben 2. Bölükteyim. Çoğu sabah Ahmet gelip bölüm komutanımdan “Tabur komutanımızın emri ile çekim çalışmalarımız var.” diyerek izin alıyor benim için. Yoksa sıkıntı oluyor benim

bölükten ayrılıp, kamera odasına gitmem. Bölük komutanına “Tabur komutanının emri” dedik mi sorun kalmıyor, daha sonra ben de kullanıyorum bu yöntemi.

Bir gün, öğle yemeğinden sonra, bölük idare binasının önünde içtima halindeyiz. Başımızda yeni mezun genç astsubaylar var. Acemi erlerden ikisi kavga etmiş; biri astsubaya şikayet ediyor.

“Komutanım bu bana küfür etti.”

Astsubay çağırıyor küfür eden eri.

“Ama komutanım, o da benim babama küfür etti.”

“Sana 20 sınav ceza, yat.”

Er ağlamaklı “Komutanım ben sınav çekemem.”

“Neden?”

“Mide ameliyatı oldum, göğsümde 8 dikiş var komutanım. Beni dövün ama sınav çektirmeyin.”

Astsubay dinlemiyor “Yat, başla.”

Er yatıyor ama sınav çekemiyor, ağlıyor “Çekemiyorum komutanım, acıyın komutanım.”

Çok rahatsız oluyorum, geriliyorum ama bir şey yapamıyorum. Ben kimim ki, ancak onbaşı olabilmişim. Etkim yok, yetkim yok. Bölük yedek subayı da yok ortalarda. Olsa, aramız iyi. Ondan müdahale etmesini isteyebilirim. Çaresiz ve üzüntülü seyrediyoruz hep birlikte.

O sırada, bölük idare binası kapısından astsubaylara sesleniyorlar “Komutanım, bölük komutanımız sizi çağırıyor.”. İki astsubayımız var. İkisi de gidiyor, giderken yerdeki eri gösterip, çavuşlara “20 sınav çekecek, kalkmak yok.” talimatı veriyorlar.

Astsubaylar gitti. Er yerde ağlıyor. Çavuşlardan önce davranıyorum “Kalk bakayım.” diyorum. Önce inanmıyor er. Sağına soluna bakınıyor. Benim kısa dönemci olduğumu anlıyor “Bir bildiği var herhalde” diye düşünüyor olmalı. Bölük çavuşları birbirlerine bakıyorlar “Bu adam ne yapıyor” diye. Er ayağa kalkıyor yavaş yavaş “Aç bakayım göğsünü.” diyorum. Açıyor. Göbeğine kadar dikiş izi var. Şikayetçi eri de çağırıyorum. Bağırıyorum ikisine de “Kavga etmeyin, etseniz de birbirinizi şikayet etmeyin. Siz birbirinizi kollamazsanız, sizi kimse kollamaz” diyorum.

“Geçin yerinize.” diyorum geçiyorlar. Çavuşlardan itiraz eden yok, herkes sessiz.

“İyi yaptım, doğru yaptım, haklıyım.” diye düşünüyorum ama astsubayların tepkisi ne olacak? “Sen bizim emrimize nasıl müdahale edersin?” derlerse ne olacak. Ben kimim ki? Onlar benim üstüm, komutanlarım. Nasıl bir ceza alırım acaba?

Kimseden bir tepki gelmedi. Belki kimse olayı astsubaylara söylemedi. Belki duydular da, ya önemsemediler ya da tabur komutanına yakınlığımızdan çekindiler.

Nasıl olduysa artık, ucuz atlattık olayı.

...

Biz kısa dönem erler yanlış hatırlamıyorsam, 11 kişi gittik Aydın’a. Karargah servis bölüğüne üçer, diğer dört bölüğe de ikişer olarak dağıtıldık ve bölüklerimize gider gitmez, büyük bir gururla “onbaşı” apoletlerimizi diktik üniformalarımızın kollarına.

Kısa dönemler olarak, Bilecik'ten aşinalığımız olsa da fazla tanışıklığımız, samimiyetimiz yok ama Ahmet ile ben biraz daha iyi tanışıyoruz ve anlaşıyoruz. Zamanla diğer arkadaşlarla da samimiyetimiz artıyor doğal olarak.

Bir Sabahattin Kömürlü'müz var karargah ve servis bölümünde, inşaat mühendisi.

İnşaat mühendislerinin çok işi oluyor kışla da ama bu Sabahattin arkadaşı bulmak mümkün olmuyor her zaman. Sık sık karargah servis bölümünün namı, kıdemli astsubayı Ömer başçavuşun gür sesini duyuyoruz “Ulan nerde bu Sabahattin?” Sabahattin'i bilen gören yok. Bölükten yakaladığı erleri araziye salıyor. Ömer başçavuş “Bulmadan gelenin ayaklarını kırarım.” diyor. Bir süre sonra araziye saldığı erlerden bir ikisi geliyor.

“Bulduk komutanım, geliyor.”

“Nerde buldunuz?”

“Şu ilerde komutanım, zeytin ağacında.”

“Ne yapıyor oğlum bu adam zeytin ağacında?”

“Şiir okuyordu komutanım.”

Kendine has kişiliği olan bu Sabahattin arkadaş, şimdi Kartal'da benim mahalle arkadaşım.

...

Suphi Kızılkaya... Iğdırlı, hukukçu. Avukatlık yapıyormuş Iğdır'da. Keklik avı düşkünüyümü.

“Yazın büromun penceresinden, Ağrı dağı eteklerinden gelen keklik seslerini duyardım. Kekliğin sesini duydum mu, artık duramam büroda. Elimdeki dosyaları bırakır düşerdim peşlerine kekliklerin.”

Keşke, insanlık artık vazgeçse şu “avcılık” denen cinayet hastalığından. İyi bir arkadaş Suphi. Bizim kamera odamızın müdavimlerinden. Yaptığımız, erlere yönelik eğitim amaçlı “günlük temizlik” konulu kasetimizin tek oyuncusu. Güzel de iş çıkardı doğrusu.

Biz Ahmet’le yaptığımız çekimler esnasında, istemeden (bazen de isteyerek) görüntüye giren kendimize ait çekimlerden küçük küçük kareler alarak ve odamızda şarkı, türkü, sohbet, şiir çekimleri yaparak (Ahmet çok da güzel şiirler yazardı), kendimize birer hatıra kaseti hazırlamak istiyoruz. Konudan nasılsa, haberdar olan Suphi, yarı şaka yarı ciddi “Sizi bölük komutanına şikayet edeceğim.” demeye, bizi germeye başladı. Arada “Benim günlük temizlik eğitim kasedimden de bana kısa bir hatıra kaseti yapın, yoksa şikayet ederim.” diyor ama biz bunu sakıncalı buluyoruz. Bir gün, sabah içtiması sonrası Suphi odamıza geliyor. Daha kapıdan girerken;

“Ahmet seni bölük komutanı çağırıyor.”

“Niye?”

“Seni şikayet ettim.”

Ahmet sinirli bir şekilde kalktı, kepini kafasına taktı “Gidelim bakalım.” deyip çıktı. Karargah servis bölüğü idari binası karşımızda. Suphi, Ahmet’i bölük kapısına kadar izledi odanın kapısından. Sonra telaşla bağırmaya başladı “Lan şaka yaptım şaka yaptım... Şaka yaptım Ahmet!”. Aslında Suphi şaka yapmamıştı ama Ahmet blöfünü görünce geri adım atmak zorunda kalmıştı.

...

Yaptığımız işin ilk sorumlusu Ahmet. Ben onun yardımcısıyım. Tabur komutanımız çağırmış Ahmet’i. Çanakkale’ye gidecekmiz. Oradaki alayda çekimler yapıp, eğitim kasetleri hazırlayacaktık.

Gittik, 18 gün kaldık Çanakkale’de. Alay komutanının özel misafirleri gibi itibar gördük. Özel ilgi gördük. Özel izinlerle çarşıya çıktık. Bu arada üniversiteden arkadaşım Hale Erdem’in eşi yedek subay Melih’i bulduk. Yakın ilgisini ve yardımlarını gördük.

Çeşitli eğitim çekimleri yaptık. Montajladık. Ahmet aldı kaseti, videoyu komutanlara izlettirmeye gitti. Ben bize tahsis edilen odada bekliyorum. Birkaç saat sonra geldi Ahmet. Suratı asık, morali bozuk. Kaset beğenilmedi herhalde.

“Noldu Ahmet, kaseti beğenmediler mi?”

“Yok ya, çok beğendiler de, bir yeri düzeltmek isterken birkaç saniyelik görüntü bozuldu. Düzeltemedim. Komutanlarda çok üzüldü. Yazık oldu emeklerimize.”

Şaka yapıyor sanıyorum ama değil. “Düzelmez, gitti kaset” diyor. Artık nasıl stresli bir ortamda kaldıysa, dağılmış.

Halbuki, ham çekimler elimizde. Kasetleri videolara takacağız, bozuk bölümü çıkarıp, bizdeki sağlam çekimi aktaracağız. Bunları Ahmet benden iyi biliyor. Biraz da inat bir huyu var. Düzelmez deyip kesip atıyor. Zor ikna ediyorum. Yeniden montajlama yapıp düzeltiyoruz bozukluğu. Ahmet tekrar kaseti götürüyor ve bu sefer çok mutlu dönüyor.

Ertesi gün Aydın’daki tabur komutanımız Albay Halil Baysal gelip bizi alıyor. Ayrılırken Alaydaki komutanlardan biri “Albayım, bu çocuklar süper, biz çok memnun kaldık ona göre.” diyor.

Yolda, bir mola sırasında Halil Baysal komutanımız bize tezkereye kaç günümüzün kaldığını soruyor. Aydın’a kadar bir hafta erken terhis umudu ile

gidiyoruz. Ancak bizim erken terhis beklediğimiz günlerde, taburumuza yapılan denetleme umutlarımızı yok ediyor.

...

Askerlik günlerinden küçük anı kırıntıları kalmış hafızamda.

Bilecik'te, kışlanın biraz yüksekçe yamacına “Türk, Öğün, Çalış, Güven” yazmışlar. Gözüm “Öğün”e takılıyor sık sık. Ö ile Ğ’in üzerindeki noktalamaları at, OGÜN. Oğlumu her gün karşımda görür gibiyim.

...

Bölük içtima alanında toplu halde, haftalık dağıtılan postalarda adımıza gelen/gelecek mektupları beklerken duyduğumuz heyecanı unutmuyorum. Kışla içindeki telefon kulübesinden jetonla İstanbul'a ulaşabilme çabalarımızı unutamıyorum. Bilecik'te çektiğimiz susuzluğu, su depolarının ve çeşmelerin kurnalarından kurtlu su içmeye çalıştığımız günleri unutamıyorum. Aydın'da, kışlamızdaki şarıl şarıl akan suları görünce, Bilecik'te kalan arkadaşlara nispet mektubu bile yazdık “burası cennet” diye.

...

1986 Mart ayının sonlarında, acısı ve tatlısı ile bitirdik askerliği. Ahmet benden 2 gün önce terhis oldu. Ben de, Ahmet'le arazideki ağaçlardan toplayıp, plastik su şişelerinde tuzladığımız zeytinleri içinde kamufle ettiğim çantam elimde çıktım nizamiye kapısından.

SENDİKAYA DÖNÜŞ VE KARTAL

1986 Nisan başları. Askerlik dönüşü birkaç gün ailemle, akrabalarla tabii başta yakışıklı oğlum Ogün’le özlem giderdikten sonra, eski iş arkadaşlarımı ziyarete gittim Cağaloğlu’na. Sendikaya dönme niyetim yok. Öğretmenlik yapacağım. Çok istiyorum. Bakalım eski mesai arkadaşlarım nasıllar? Gitmemek hatır sormamak olmaz.

Mürsel başkan, şoför Hayri abi ve benim yerime gelen genç Ayhan var şubede. Özlemişim mesai arkadaşlarımı. Çay içtik sohbet ettik. Bir ara Hayri abi ile baş başa kalıyoruz.

“Ne zaman iş başı yapacaksın?” diye soruyor.

“Ben öğretmenlik yapacağım abi, dönmek istemiyorum.”

“Biz senin dönmeni bekledik oğlum, Mürsel Ayhan’dan hiç memnun değil.”

Mürsel başkan açık açık bir şey söylemiyor. Ankara’yı, Genel Merkezi arıyorum şubeden. Askerlik dönüşü Genel Merkez yöneticilerimin bir hatırını sormak lazım. Genel Başkan Güral Erçakır’la konuşuyoruz.

“Hoş geldin Selami, ne zaman işe başlıyorsun?”

“Başkanım ben öğretmenlik yapacağım.”

“Ben anlamam, Pazartesi işinin başında olacaksın.” diyor çok net bir ifadeyle.

Telefon konuşması bittikten sonra, Mürsel başkan Ayhan ile yaşadığı sıkıntılardan bahsediyor, “Gelirsen hem senin için hem bizim için iyi olur.” diyor. Hoşuma gidiyor herhalde. Herkesin sendikaya dönmemi istemesi gururumu okşuyor. Kabul ediyorum. İşe alınırken ben yardımcı olmuştum Ayhan’a. Onu da daktilo kursu aracılığı ile almıştık. Durumu lisan-1 hal ile anlatmak yine bana düştü. “Sıkıntı yok abi, giderim ama gitmeden önce Mürsel başkanın ağzını burnunu kıracağım.” dedi. Zorla ikna ettim Ayhan’ı ve öperek yolcu ettim. Böylece, benim için Ağaç-İş Sendikası İstanbul Şubesindeki ikinci çalışma dönemim, yine personel olarak başlamış oldu.

Ancak birkaç ay sonra Şube Çağaloğlu’dan Kartal’a taşınınca, sabah akşam İstanbul trafiğinde, Gaziosmanpaşa-Kartal arası gidiş geliş işkencesi de başladı.

Ve Kartal....

Benim evimle (Yıldıztabya) Kartal arası yaklaşık 50 kilometre. Siz bunu sabah akşam trafiklerini de dikkate alarak, en az 5 ile çarpın. O halde dahi açık trafikte mesafeyi dert etmeyebilirsiniz. Yoğun ve sıkışık trafikte adeta işkence yaşıyorsunuz. 3-5 gün olsa, hata 3-5 ay olsa sabah çok erken kalkıp, akşam çok geç saatlerde dönmeyi göze alabilirsiniz ama benim sürem belirli değil, ucu açık. Ne kadar, ne zamana kadar böyle sürecektir belli değil. Şube başkanım Mürsel Taşçı her türlü anlayışı gösteriyor. Sabah 10 civarında gidiyorum, akşam işin yoğunluğuna göre 4-5 gibi çıkıyorum çoğu zaman. Ne geç geldin diyen var ne de erken gittin diyen ama ben huzursuzluk duyuyorum. Ben geç geliyorum işten. Hanım da çalışıyor. Oğlum hafta içi annemlerde, kayınvalidelerde kalıyor. Hem yoruluyoruz hem oğlumuza vakit ayıramıyoruz.

Bu yaklaşık 3 yıl sürdü. Direncimiz bitiyor. Bir çare bulmak lazım. Mürsel başkana açıyorum konuyu.

“Başkanım böyle sürdürmem zor artık? Ayrılmayı düşünüyorum.”

“Hanımı işten çıkar Kartal’a taşın.”

“Bu maaşla geçinmem zor olur.”

“Hele dur, acele etme. Bir düşünelim.”

Mürsel Başkanım beni bırakmak istemiyor biliyorum. Her açıdan güveni var bana. Benim de kendisine saygım sonsuz.

Bir gün Mürsel Başkan “Seni yönetime alalım.” diyor. Yönetime girersem maaşım iki katına yakın artacak. Hanımı işten çıkarıp Kartal’a taşınabilirim ancak mevzuat sıkıntısı var.

“Nasıl olacak ki, ben sendikanın üyesi değilim. Üstelik işim itibarı ile aynı işkolunda da değilim.”

“Hallederiz” diyor Mürsel başkan.

Şube sekreteri Ahmet Uzun’dan hiç memnun değil başkan. Ahmet abi atılğan, ağzı laf yapan ama cahil ve sendikal çalışmalarda yetersiz kalıyor. Mürsel başkan, Ahmet abinin yerine beni düşünüyor. Hatta zaman zaman espiri olarak ben de takılıyorum Ahmet abiye.

“Dikkat et abi, seçimde karşında aday olabilirim.”

“Hadi lan, ben seni sandığa gömerim.”

“Görürüz bakalım.”

Ahmet abinin kimseyi sandığa gömecek hali yok, gidici olduğu kesin. Ahmet abinin gidici olduğu kesin de, ben nasıl aday olabilirim.

Sonuçta Sefaköy’de, örgütlü olduğumuz 8 kişilik, küçük bir işyeri var. Mürsel başkan rica ediyor, işyerindeki üyelerin de rızasıyla, beni kadroya alıyorlar.

Hemen ardından sendikaya üye fişimi doldurup, Ankara'ya Genel Merkeze gönderiyoruz. Üye fişimi Ahmet abiye de gösteriyorum. Ciddiye almıyor.

Kongre 1989'un Nisan'ında. Ocak ayının sonlarına gelmişiz. İçim rahat değil. Yasaya göre aday olabilmem için işkolunda bilfiil çalışıyor olmam gerek ama ben şubedeyim ve yaptığım iş itibarıyla büro iş kolundayım.

Şubenin abonesi olduğu "İş Hukuk Dergisi"nin sahibi yazarı Av. Necdet Ul'un telefonunu alıp, akşam Zafer bacanaklarda bir saatten fazla konuşuyorum. (Sonradan o kadar uzun konuştuğum için üzülüyorum, ayıp oldu. Farkında olamamışım konunun öneminden dolayı. Neyse ki her türlü kahrımı çekecek insanlar.) "Necdet bey, bu koşullarda aday olursam ve kongrede seçimi kazanırsam, rakibimin itirazı durumunda mahkemeden nasıl bir karar çıkar? Üyelğim ya da adaylığım usulsüz bulunup, seçim iptal olur mu?" diye soruyorum. Av. Necdet bey de net bir karar veremiyor. "Bunun örneği yok. Ben de merak ettim, sonucu bana da bildir." diyor.

...

Mümkün olduğunca riski aşağı çekmem lazım. Yasaya göre "işkolunda bilfiil çalışıyor olmak" lazım. Mürsel başkanla durum değerlendirmesi yapıyoruz.

"Başkanım, bu durumda seçilsem bile itiraz halinde mahkemede kaybederim."

"Nasıl yapalım?"

"Ben kongreye kadar 2 ay da olsa işyerine gideyim."

"Kongre hazırlıkları, delege seçimleri var."

"Abi idare edin 2 ay..."

Sonunda, Mürsel başkanı ikna edip, bir sabah Sefaköy'ün yolunu tutuyorum. Beni fabrikada değil de, fabrikanın bir iki sokak ilerideki deposunda görevlendiriyorlar. “Oyalan buralarda” diyorlar. O gün geçti. Ertesi gün yine depodayım. Kongreye kadar “bilfiil” işkolunda çalışacağım. Öğlene doğru telefon çalıyor. Depo görevlisi amca telefonu bana uzatıyor. Ahmet abi telefonda.

“Oğlum sen nerdesin iki gündür?”

“Balmal'da çalışıyorum abi.”

“Ne işin var Balmal'da?”

“Abi aday olacağım ya, işkolunda bilfiil çalışmazsam, itiraz halinde seçim iptal olurmuş.”

“Oğlum sen manyak mısın? Kim itiraz edecek, ben mi? Hemen çık şubeye gel.”

Mürsel Başkanı arıyorum “Şubeye gel, söz verdi itiraz etmeyecek.” diyor. Ertesi, gün şubedeyim. Ahmet abi “Oğlum sen kazandın da ben itiraz mı ettim? Hem ben kaybedeceksem, başkası geleceğine sen gel yönetime.” diyor.

Nisan ayında yapıyoruz genel kurulu. Seçim sonucu:

Ahmet Uzun : 19

Selami Işık : 76

Ağaç-İş Sendikası, İstanbul Şubesinin yeni şube sekreteri oluyorum. Biz, şube olarak memnunuz sonuçtan. Genel Merkez de memnun. Şube personelliği ve şube sekreterliğini bir kişide birleştirip, iki maaşı teke indirdi.

ŞUBE SEKRETERİ

Şube sekreterliğine seçildikten sonra kısa sürede, hanım çalıştığı işinden ayrıldı ve Kartal'a taşındık. Artık yol ve trafik işkencesi bitmişti ve her akşam gittiğimde oğlum evde idi. Herhalde aile olmak tam da böyle bir şeydi. Bir baba için, her akşam çocuğunu evde bulmak, her akşam kucağına almak, öpüp koklamak; ancak bu hasreti çekenlerin anlayabileceği bir duygudur. Çok mutluyum artık.

Personel kadrosundan, yönetim kadrosuna geçişim sorun oldu. Genel Merkez yönetimi “Personel kadrodan istifa et, profesyonel yönetime atamanı yapalım.” diyor. Ben de “İstifa edersem 3 yıllık kıdem tazminatım olan iki milyon tl. hakkım yanıyor. Beni siz çıkarın.” diyorum. Sonunda onlar kazanıyor, benim kıdem tazminatım yanıyor.

6 ay sonra, Genel Merkez genel kurulu öncesi, teşkilatta iki ayrı grup çekişmesi yaşanıyor. Bu çekişme ortamında Genel Başkan benden destek istiyor.

“Özür diliyorum başkanım, İstanbul ekibi birlikte hareket edeceğiz. Onlara yanlışı yapamam” diyorum. Bunu üzerine genel başkandan ne kendisine, ne de kendime yakıştıramadığım bir teklif alıyorum.

“Selami ne oldu senin o tazminat işi?” diye soruyor.

Şaşıyorum, çünkü bunu soran kişi genel başkan. Hiç tereddütüm yok ki, bana personellikten istifa baskısı yapan genel merkez yöneticilerinin başında kendisi var. En azından konudan benim kadar haberi var. “Vermediniz ki başkanım.” diyorum.

“Olur mu öyle şey, benim haberim yok. Yanlış olmuş. Biz sendikayız. Ortada bir hizmet var. Bir sendikacıya çalışanın tazminatını vermemek yakışmaz. Genel kuruldan sonra hemen ödettireceğim senin tazminatını.” diyor.

Canım sıkılıyor. Yanlış bir teklif bu. Hele de bana yapılamayacak, yapılmaması gereken çirkin bir teklif.

“Başkanım siz bana rüşvet teklif ediyorsunuz, buna üzüldüm .”

“Ne demek rüşvet? Ben senin abinim, öyle yanlış şeyler düşünme, döverim seni.”

Yanlış yaptın başkanım. Bana böyle bir teklif yapmayacaktın.

...

1989 yılının Kasım ayında yapılan Genel Merkez genel kurulunda, Mürsel başkan Genel Teşkilatlanma Sekreterliğine aday oldu. Ben, sandık başında oy sayım heyetindeyim.

Mürsel Taşçı’nın aday olduğu Teşkilatlanma Sekreterliği oylarının sayımında, ben, Mürsel Taşçı’ya verilen oyları özellikle önüme, muhafazaya alıyorum. Çünkü sayım yaptığımız masanın önünde delegeler üst üste. Eller sayım masasında. Sayıyoruz oyları:

Mürsel Taşçı : 100

Hasan Nazlı : 97

Sandık kurulu başkanı açıklıyor salona. Bizim grup Mürsel Taşçı'yı tebrik kuyruğunda iken, Hasan Nazlı'dan itiraz geliyor. Tekrar sayıyoruz oyları. Ben sayarken masanın öbür tarafındaki tüm gözler oy pusulalarında. Aradan bir tane Hasan Nazlı oyu çıkıyor, gözden kaçmış. Sandık kurulu başkanı tekrar açıklıyor:

Mürsel Taşçı : 99

Hasan Nazlı : 98

Hasan Nazlı mevcut yönetimde. Bu sonucu kabul etmiyor, hele de sayım kurulunda ben, yani Mürsel'in adamı varken. Pazar günü, saat gece 9-10 suları, nasıl ulaşılsa, ilçe seçim kurulu başkanı bulunuyor. Başkan geliyor, bütün oyları alıyor, arkada tek başına sayıyor ve açıklıyor;

Mürsel Taşçı : 98

Hasan Nazlı : 99

Tabii salon karışıyor. Ben itiraz ediyorum. Bu sonuç mümkün değil, dinleyen yok. Mürsel Taşçı isyan ediyor ilçe seçim kurulu başkanına.

“Yaptığınız usulsüz. Gerekirse on kere, yüz kere sayacaksınız ama bir kere ilan edeceksin.” diyor ama anlayan yok.

Hasan Nazlı ve taraftarlarının mazereti hazır ve oldukça mantıklı:

“Sayım kurulunda Mürsel'in adamı Selami var. Bütün suç onda. O karıştırdı oyları.”

Salon boşaltılıyor. Polis nezaretinde bitiriyoruz oy sayımını. İki grup olarak girdiğimiz seçimlerden hezimetle ayrılıyoruz.

Ertesi gün İlçe seçim kuruluna gidiyoruz, itiraz dilekçesi veriyoruz ama meşhur sözdür “Atı alan Üsküdar'ı geçti.” çoktan.

Tekrar dönüyoruz İstanbul'a.

Mürsel Taşçı başkan, Selami Işık şube sekreteri, Kuriş'ten Muhittin Atabek şube mali sekreteri, şoförümüz Hayri Ankara ve şube avukatımız Alişan Sertel uyumlu ve huzurlu çalışıyoruz.

Kapanan işyerlerimiz de oluyor, kaybettiğimiz işyerlerimiz de. Kartal Sunta'da, sonu işyerinin kapanması ile biten sıkıntılı grev günleri yaşadık. Tekirdağ Ağaç San. işyerinde işçilerin gazına gelmek hatasına düşerek 2 ayda 210 üyeli işyerini kaybettik. Adel Kalem'de iki üç yıl süren işçi çıkarmaları sonucu, yaklaşık 500 civarındaki üye sayımız 100'ün altına indi.

Örgütlenmeye çalıştığımız işyerlerinde, alanda kazandıklarımızı, mahkeme salonlarında, yasanın boşluklarından ve farklı yorumlarından dolayı kaybetmenin de üzüntülerini yaşadık. 1980 sonrası değiştirilen İş Kanunu ve Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Kanunları çalışma hayatını alt üst etti. Hak grevinin kaldırılması sendikaları etkisizleştirdi. Çalışanların sendikalara üye olabilmeleri işverenlerin insafına bırakıldı. Türkiye'nin en küçük iş kollarından biri olan ağaç işkolunda, özel sektörde giderek üye kaybettik. İstanbul Şubesi olarak 1977'lerde iki bini geçen üye sayımız 90'ların sonlarına doğru üç yüzün altına indi. Özel sektörde giderek kan kaybeden sendikamız, 90'ların ikinci yarısında kamuda örgütlü olduğu Orüs (Orman Ürünleri Sanayii) özelleştirilince iyice dibe vurdu ve gelir-gider dengesi de bozulunca, hem yönetim hem de personel kadrosundan tasarrufa gitmek zorunda kaldı.

AĞAÇ-İŞ SENDİKASI İSTANBUL ŞUBE BAŞKANI

1992 şube genel kurulundan aynı kadro ile çıktık. Aynı yıl yapılan Genel Merkez Genel kurulunda Mürsel Taşçı sorunsuz ve sıkıntısız seçildi Genel Teşkilatlanma Sekreterliğine.

Mürsel Taşçı'yı Ankara'da bırakıp döndük İstanbul şubesine. Yönetimde düzenleme yaptık.

Şube Başkanı : Selami Işık

Şube Sekreteri : Muhittin Atabek

Şube Mali Sekreteri : Nail Delikanlı

Bu kadro ile 95 ve 98 genel kurullarından da geçerek, 2000'li yıllara kadar birlikte çalıştık. Özellikle Muhittin Atabek'le çok uyumlu ve dayanışarak, yardımlaşarak çalıştık. Çok dürüst ve çok güvenilir bir insandı Muhittin.

Nail Delikanlı ile kişisel sıkıntı yaşamadım. Adel Kalem'de çalışan ve aynı zamanda Baştemsilci olan Nail'e karşı güven sorunu vardı bazı üyelerin. Ben açık açık "Güvenmiyorsanız oy vermeyin, seçmeyin." dememe rağmen, yapılan temsilci seçiminde en çok oyu almıştı Nail Delikanlı. Ben de doğal olarak şube seçimlerinde

listeme alıyordum. Yapılan eleştirilere de “Ben size istemiyorsanız temsilci seçmeyin dedim, siz baştemsilci yaptınız. Şimdi itiraz etmeye hakkınız yok.” cevabı veriyordum.

İşyerinde Nail’den sıkıntısı olan, güvenmeyen çok üye vardı ama ben kendisinden, özellikle toplu sözleşme müzakere dönemlerinde hiçbir sıkıntı yaşamadım. Aksine müzakereleri düzgün ve sağlıklı götürmemde çok katkısını, desteğini aldım. Emekli olmasına rağmen işyerinden ayrılışından beni ama daha çok Mürsel Taşçı’yı sorumlu tuttu, dargın gitti. Canı sağolsun.

Mürsel şube başkanı iken, yanından ayrılmayan, saygıda kusur etmeyen çok Adel Kalem üyesi (bunların çoğu Mürsel başkanın köylüsü idi) Ankara’ya gidişinden sonra çok ilginç tavırlar, tepkiler gösterdiler.

Toplu tensikatlarda, işverenin listeyi Mürsel başkanla beraber yaptığını söyleyen, adının listeye Mürsel tarafından konulduğunu söyleyenler oldu. İşyerindeki varlığını Mürsel Taşçı’ya borçlu olduğuna bizzat şahit olduğum kimilerinin, kendisini Mürsel’in çıkarttıldığını söylediklerine şahit oldum.

Mürsel Taşçı’yı kastederek “Genel Merkez bizim sözleşmemize girmesin” diyenler oldu.

Bunların çoğunu Mürsel başkana intikal ettirmedim ama dilimin döndüğü kadar bu tavırlarının yanlış olduğunu anlattım her zaman.

...

Örgütlenme çalışmalarımızda, bir işveren vekilinin pompalı tüfeğinin hedefi olduğumuz günler oldu.

Aylarca gece gündüz emek harcadığımız örgütlenmelerde, anlamsız bir şekilde dönenler, yarı yolda bırakanlar oldu

“İşçinin maaşı, ikramiyesi içerde dururken hacca gitmeyi Allah da kabul etmez.” dediğim için beni “komünistlik”le suçlayan işverenler de oldu.

SON YAKLAŖIYOR

Ŗubenin üye sayısı çok düŖmüŖtü. Ŗubenin tek personeli Ŗoför Hayri Ankara emekli olmuŖ ve ben Ŗubede yalnız kalmıŖtım. Ben de emekli olmuŖtum bu arada. Sendikanın geliri giderini karŖılamıyor, genel Merkez personel ve yönetici kadrosunda tasarrufa gidiyordu.

Apartmanın en üst katında olan Ŗubenin çatısı akıyor, apartmanda ortak bir kararla çatı aktarılamıyor, genel merkez de para ayıramıyordu bakıma. Ŗubenin tüm odaları nemli tavan döküntüleri ile kirli ve oturulamaz hale gelmiŖti. Mürsel başkan, başkanlar kurulu toplantılarında “Mesai saatlerine dikkat edelim.” uyarısı yapıyordu ama Ŗubede yalnız kalmak çok etkilemiŖti beni. İşyerlerini dolaŖırken iyi ama Ŗubede tek başına oturmak sıkıcı ve yorucu gelmeye baŖlamıŖtı.

Başkanlar kurulu toplantılarında, profesyonel Ŗube yönetimlerinin kaldırılması konuşulur oldu sık sık. 4 Ŗube başkanı vardı profesyonel. Ben emekli olmuŖtum ve başı benim çekmem gerekiyordu. Benim profesyonelliğimin kaldırılması, dolayısıyla sendikadan ayrılmam konusunda Mürsel başkan bana bir Ŗey söylemiyor, belki de söyleyemiyordu. Kolay değıl, 23 yıl birlikte çalıŖmıŖtık. Sonunda 2000 yılında ayrıldım profesyonel Ŗube yöneticiliğinden. Ancak Adel

Kalem'in sözleşmesi vardı ve ben söz vermiştim üyelere "sözleşmeyi bitirmeden gitmeyeceğim" diye. 2001 yılı Nisan ayındaki şube kongresine kadar amatör olarak sürdürdüm çalışmamı aksak da olsa. Kongrede yeni başkan Yusuf Orha'ya teslim şubeyi.

Böylece 1975 yılının soğuk bir kış günü personel olarak başlayan sendikal hayatım, 26 yıl sonra, 2001 yılının ılık bir Nisan günü, AĞAÇ-İŞ SENDİKASI İSTANBUL ŞUBE BAŞKANI olarak sona erdi.

MAHALLEM ve AİLEM

Kartal'a taşındığımızda, Ankara Batıkent'teki kooperatif daireleri bitmiş, daire kuramı çekmiş ve kiraya vermiştim.

89'da o daireyi sattım 55 milyon liraya. Uzun arayışlardan sonra, Kartal Kumluk'taki (Kordonboyu mahallesi) halen oturduğum daireyi aldım 55 milyon peşinle. Evinde kiracı olduğum, Kartal'da Terma mağazası sahibi Hasan abiden aldım daireyi, çok da kolaylık gösterdi sağolsun.

Ogün, 90 yılında Kartal Eczacıbaşı ilkokulunda başladığı öğrenim hayatını 91 yılından itibaren kendi evimizden sürdürdü.

Evimiz Kartal'ın, belki de İstanbul'un en güzel yerinde. Denize 250-300 metre. Henüz sahil yolu geçmemiş, sayfiye yeri gibi. Mahallemiz düz, insanları düzgün.

Hele komşularımız çok çok iyi. Zaman geçtikçe daha iyi anlaşıyor kaynaşıyoruz komşularımızla. Günler güzel ve mutlu geçiyor. Her şey güzel de bir eksiğimiz var. Yıllar önce şiirini yazmışım, Allah'tan dilemişim, Ogün'ümü ve

Dilara'mı. Evet kızım gelmedi henüz ama yolda, bekliyoruz heyecanla. 94'ün Kasım'ında kızım da geldi, tamam oldu ailemiz. Çekirdek aile. Benim Dilara'mın adını Rüya koydu Mahmut amcası. Hatice teyzesi de Göksun'u ilave etti. Oldu Göksun Rüya. Daha bir güzel oldu dünya.

Sahilden yeni geçen yol için denize doldurulan kayalar üzerinden çok balık tutuyoruz oğlumla. Kızım da gündüz Behiç dedesinin, Gülseren anneannesinin, Reha ya da Zeliha teyzelerinin, Gülçe ve Ayça ablalarının kucagında, gece de bizim kucagımızda kollarımızda büyüyor.

Yıllarımız böyle geçti. Sevgi ile kucak kucağa, yanak yanağa.

Bazen neden daha çok vakit geçirmedim çocuklarımla diye hayıflanıyorum. Yaşadığı günün farkında olamıyor insan.

...

Nerede o, koltukta yan yana kucak kucağa uyuduğumuz günler.

Nerede o, kucagiına alıp “Bir şarkısın sen / Özledim sesini nefesini özledim” nağmeleri ile uyuttuğum günler.

Nerede o, salonda koltuk ve kapı arası maç yaptığımız günler.

Nerede o, koltuk kenarında çekirdek soyduğum günler.

Nerede o, sabahları yatakta üstüme atladıkları günler.

Nerede o, Maltepe sahilinde kumpir yediğimiz günler.

Nerede o, dalgalarla oynadığımız günler,

Nerede o, gece yarısına kadar balkonda çay içip sohbet ettiğimiz günler.

Mazide kaldılar hep...

Duydum ki, benim doğduğum topraklarda, çocukları olan genç anne-babalar büyüklerinin yanında çocuklarını kucağına alamamış. Öpüp koklayamamış, sevip okşayamamış. Geleneğimiz göreneğimiz, töremiz adetimiz böyle imiş. Ayıp sayılırmış. Töreniz batsın. Geleneğiniz batsın. Ben takmadım böyle adetleri. Gençler, siz de takmayın. Unutmayın çocuk sevgi ile beslenir, büyür.

...

99 Ağustos depremini, evimizde, yatağımızda yaşadık. Ogün Yakacık'ta arkadaşında misafir. Kızım odasında yalnız. Hanım dürtüyor, deprem oluyor diye. Korkunç bir uğultu.

“Kızım!” diye fırlıyorum. Durduruyor hanım.

“Kelime-i şهادet getir.”

“Eşhedüenlailaheillallah, eşhedüenlailaheillallah...”

Kızımı nasıl kucakladım, hanımla nasıl sokağa indik hatırlamıyorum. Sokağa indik ya, aklım oğlumda. Çok şükür sabahleyin sağ salim ulaştı yanımıza. Günlerce çadırda kaldık karşıımızdaki çocuk parkında.

Annemin iki gözü iki çeşme. Mahmut'tan haber yok. En son Gölcük'te olduğunu biliyoruz. Depremde Gölcük yerle bir olmuş. Gölcük yok olmuş. Bir hafta sonra haber alabildik Mahmut'tan. Annemin içi rahatladı, gözyaşları dindi nihayet.

...

90'lı yıllarda, Tekirdağ, Kumbağ'da bacanaklarımızda geçirdik yaz tatillerini. Az kahrımızı çekmediler sağolsunlar. Hem oğlumla hem kızımınla çok eğlendim

Kumbağ'ın kumsallarında. İnşallah yakında torunum Can ile de uzanacağım o kumsallara.

Hafta sonları yaklaşır, kızımdan telefon gelirdi, Kumbağ'dan. "Baba ben çok hastayım." diye. Telefondan yolladığım öpücükler bile iyileştirirdi kızımı.

Çok çabuk büyüdüler. Hiç fark edemedim büyüdüklerini.

...

Oğluma söz veriyorum: "Anadolu lisesini kazan sana bilgisayar alacağım."

Çok iyi çalıştı Ogün, yörenin en iyi okullarından birine ilk sıradan girdi. Bir sene sonra alabildim oğluma bilgisayarı ama çok da üzüldüğüm günler oldu, ders yerine bilgisayar başında zaman geçiriyor diye. Boşuna üzülmüşüm, belki de üzümüşüm oğlumu. Çok zaman harcıyor dediğim bilgisayardan meslek çıkardı kendisine. Allah başarısını bol eylesin. İstanbul Üniversitesi Fen Fak. Matematik bölümünden mezun olan oğlum Ogün, aynı okuldan arkadaşı, güzel kızım Sibel ile 2013 yılında evlendi. Bilgisayar programcılığı alanında kendini yetiştiren oğlum, 2018 yılı Ekim ayında Almanya'ya gitti Berlin'den aldığı bir iş teklifini kabul ederek gitti. Çok düşkünümdür çocuklarıma, uzak olmalarına dayanamam ama üzülmedim Almanya'ya gitmesine. Ülkemizdeki siyasal atmosfer ve hedeflenen gelecek korkutuyor beni. Bir yıl sonra gelin kızım Sibel de gitti. Artık ailece yerleştiler Berlin'e. 5 Nisan 2021'de, özlediğimiz, yolunu gözlediğimiz torunum Can da katıldı bu güzel aileye.

Güzellikler, mutluluklar, sağlıklı gelecekler diliyorum canlarıma... çocuklarıma...

...

Kızım la zaman zaman sohbet ederiz. Çocuklarımla sohbet çok mutlu eder beni.

“Bak kızım, üniversite son sınıfa kadar sevgili falan istemem. Derslerine çalış. Okulu bitir, kiminle istersen evlen.”

“Yok baba, ben evlenmeyeceğim.”

Derslerine çok iyi çalışmasa da, hiç teklemeden bitirdi üniversiteyi.

Bir gün instagramında bir çocukla yanak yanağa resmini gördüm. Bir süre bekledim belki konuyu açan olur diye. Olmadı. İş başa düştü.

“Kızım telefonunda bir çocukla resmini gördüm. Kim o çocuk?”

“Arkadaşım baba?”

“Nasıl bir arkadaş?”

“Merak etme yakında tanıştıracam baba.”

Bir hafta sonra tanıştık Aytunç’la. 3 yıllık evliler şimdi. Onlar mutlu. Biz de mutluyuz. Allah mutluluğumuzu daim eylesin.

Amin...

...

Okul yılları ne kadar çabuk geçti. Ne zaman bitirdiler ilk, orta, liseyi. Ne zaman bitirdiler üniversiteyi.

Kızımın uzun yol tatilleri çok yaptık, inşallah daha da yapacağız. Tadına doyulmuyor. Deneyin. Kızım ve damadım Aytunç'la da yaptık. Giresun'da, köyümüzde, Trabzon, Rize, Artvin ve çevresinde çok güzel ve mutlu gezi günlerimiz oldu (Artvin cam seyir terası hariç) kızım ve damadımınla. Dönüşte Ankara'da Anıtkabir'i, Atamızı ziyaret etmenin mutluluğunu yaşadık. Allah yine kısmet etsin inşallah.

Ama içimde uktedir. Oğlumla gelinimle ailece, hep birlikte geziler, tatiller yapamadık. Bir kez çıktık oğlumla, üçüncü gün sınav için dönmek zorunda kaldı. Oğlumla, gelinim Sibel'le, kızımın damadım Aytunç'la ve dahi Can'ımla, bütün aile bir arada daha çok yaz tatili, gezisi kısmet olur inşallah.

...

2000'lerin başlarında sağlığı bozuldu annemin. Doktoru kötü hastalık haberini verdiğinde yıkıldık adeta. Günden güne ağrıları arttı, hastalık giderek yıprattı annemi gözlerimizin önünde. Bir evlat için, giderek sona yaklaştığını gördüğün anne için bir şey yapamamak, çaresiz kalmak korkunç bir acı. 2004 sonbaharında kaybettik annemizi. Cennete uğurladık.

Annemin vefatı, sağlık durumu iyi olmayan babamı, daha yeni açık kalp ameliyatı geçirmiş babamı çok ağır etkiledi. İşitme sorunu da olan babama Alzheimer teşhisi konuldu. Dört kardeş, evlerimizde tutamadık babamı. Kendini sokaklara atar oldu. Terme'ye Fatma halama gitmek için diretti. Gitti, huzursuzluk çıktı. Giresun'a Makbule halama gitmek için diretti. Gitti, bir süre kaldı. Halamın kocası İsmail eniştem de hasta. Yük oluyor insanlara. Getirelim dedik, gelmek istemedi. Kandırarak, yalan söyleyerek getirmek zorunda kaldık. Bir süre çabaladık, baktık olmuyor, 3 erkek kardeş bir huzurevine yerleştirdik babamı ve ağlayarak döndük.

Birkaç ay sonra da annemin senesi dolmadan kaybettik babamı da. Diliyorum her ikisini de cennetine almıştır yüce Allah'ım. Biz çocukları razı idik anne babamızdan, diliyorum Allah da onlardan razı olsun.

Annemizi babamızı cennete yolcu ettik. Bugün, Aşıkoğlu (Aşugo) Mehmet'in çocukları Bahtiyar abim, eşi Ayşe, çocukları Ebru Evrim, Burcu ve Özgür; ben, Selami, eşim Sabahat, çocuklarımız Kemal Ogün ve Göksun Rüya; Mahmut, eşi Filiz ve çocukları Utku Uras; Türkan, eşi Ayhan, çocukları Hakan ve Berkan olmak üzere dört güzel aile; gelinler, damatlar ve torunların da katılımıyla, mümkün olduğunca bir arada yaşayıp gidiyoruz.

...

Çok kız verdim, kız istedim. Kız kardeşimi verdim, çocuklarım kadar sevdiğim, kollarımda büyüyen Ebru'mu, Burcu'mu verdim de kızımı veremedim.

Kızımı istemeye geldiklerinde, aklımda böyle bir şey yoktu. Damadım Aytunç'un kendisi de ailesi de pırıl pırıl insanlar. İçimde zerre tereddüt yok, yok ama tıkanıyor insan.

"Allah'ın emri, peygamberin kavli...." Aklım başımdan gitti. Bu nasıl bir gelenek, bu nasıl bir töre. İnsan evladı için "verdim gitti " diyebilir mi? "Evlenmelerine razıyım ama kızımı vermem." dedim. Anlayışlı insanlar sağolsunlar.

Siz de vermeyin, kız babaları. Sevdikleri ile evlendirin ama kimselere vermeyin kızlarınızı, evlatlarınızı. Vermeyin ki baba evine misafir olarak değil, kendi evi olarak gelsin ömür boyu.

VE AİLEMİZE CAN GELDİ

Az bekletmedi ama geldi nihayet. Dede olmak benim de hakkım, yaşıma başım da uygun. Artık zamanı geçti-geçiyor derken, müjde geldi. CAN'ım geldi. Torunum. Oğlum Ogün'e babalık, gelin kızım Sibel'e de annelik çok yakıştı doğrusu.

Artık ben de dedeyim. Yazlığım da hazırlanıyor. Allah ömür de verirse değmeyin keyfime.

Bazen çevremde görüyorum, koca koca eşşek kadar adamlar, yaşlı-yaşlılar, küçücük bir bebeğin arkasından koşturuyorlar sokaklarda, parklarda. Çok kızıyorum onlara, söylüyorum da. Yakışıyor mu hiç?

Benimki mi?
Benimki başka,
Benimki CAN.
Hemi de candan.
Şimdilik CAN'ım var,
Belki yarın da CANAN.

TOPLUMSAL YAŞAM

1930'ların sonlarında başladı Atatürk'ün çağdaş aydınlanma ve tam bağımsızlık projesine muhalefet.

Tek parti CHP içinde, toprak reformuna muhalefet ile başlayan ve Celal Bayar, Adnan Menderes, Fuat Köprülü ve Refik Koraltan'ın başını çektiği bir grubun CHP'den ayrılarak Demokrat Parti'yi kurmaları ve 1950'de iktidara gelmeleri ile başladı Atatürk ilke ve inkılaplarından kopuş.

Toprak reformunun sabote edilmesi, Köy Enstitüleri'nin kapatılması, NATO'ya girilmesi, laiklik ilkesinden tavizler verilmesi demokratik cumhuriyetin ve kurucu aklın hedeflediği yoldan çıkmasına yol açtı.

Yeni Cumhuriyet'in 25 yılda elde ettiklerini 10 yıl içinde neredeyse yok eden, "Ben istersem odunu bile milletvekili seçtiririm." diyebilen, çok partili parlamenter demokratik sistemi bizzat getiren ana muhalefet partisini meclisten atmaya kalkışan Menderes, sağlıksız ve hatalı bir kararla idam edilince "Demokrasi şehidi" oldu.

Arkasından gelen sağ Demirel, Özal tek parti iktidarları ve 90'lı yılların basiretsiz koalisyonları ülkeyi gelişmiş batının pazarı haline getirdi.

1971 muhtıra darbesi ile özgürlükler kısıtlandı. Komünizm paranoyası körüklenerek, duyarlı ve bilinçli gençlik ve üniversite kampüsleri kışkırtıldı, çatıştırıldı.

12 Eylül 1980 darbesi ülkenin geleceğine dönük umutların idam fermanı oldu. Üniversitelerin ve gençlerin ülkenin geleceğine kafa yormalarını yasakladı. Örgütlü çalışma hayatını felç etti. Laik eğitim sistemini öldürdü. 12 Eylül 1980 darbesi ülkede merkez sağ siyasetin tüm kanallarını yok etti ve merkez sağ siyaset 20 yılda yerle bir oldu.

90'lı yıllardan itibaren özelleştirme bahanesi ile cumhuriyetin kazandırdığı ekonomik kurumların hemen hepsi gerçek değerlerinin altında satılarak adeta birilerine peşkeş çekildi.

Atatürk'ün; "Türkiye Cumhuriyeti şeyhler, dervişler, müritler, mensuplar memleketi olamaz. En doğru, en hakiki tarikat, medeniyet tarikatıdır." anlayışı terk edildi. 2000'li yıllara kadar bir şekilde mücadele edilen cemaat yapılanmasına, devlete ve orduya sızmalarına, AKP'nin iktidar olmasıyla göz yumuldu. Bu sızmalar sonucu güçlenen, 2007'de orduya kumpas kuran, iktidar yetkililerinin de katkılarıyla Atatürkçü subayları ordudan uzaklaştıran Cemaat, 2016 yılının 15 Temmuz'unda darbe yapmaya kalkıştı. Hain darbe girişimi, halkın da katılımıyla zor da olsa atlatıldı. Yargının başlattığı temizlik; orduya, yargıya, emniyete ve tüm devlet kurumlarındaki dehşet verici cemaat sızmalarının boyutunu ortaya çıkardı.

Devletin istisnasız her kurumuna sızan Cemaat, sadece ama sadece siyasete sızamamıştı! Hele yaklaşık 10 yıl iktidarla birlikte olan Cemaat, iktidar partisinin kapısından bile girememişti! İnanın dediler, biz de inandık. Siz inanır mısınız bilemem.

Adeta bir kanserli hücre gibi yurdun her kurumuna sızan FETÖ'cü cemaat, 2011 yılı 3 Temmuz günü Fenerbahçe'ye saldırdı. Futbol, bayan ve erkek basketbol, bayan ve erkek voleybolda 5'te 5 yapan Fenerbahçe camiası, mutluluk sarhoşluğu içinde yakalandığı bu hain saldırıdan büyük zarar gördü, yara aldı. Sözde şike suçlaması ile başkan ve bir kısım yöneticisi tutuklandı. Kulüp başkanı Aziz Yıldırım'ın "Ne şikesi kardeşim, memleket elden gidiyor!" sözünün gerçekliğini ancak 2016 yılının 15 Temmuz günü ve gecesi anladı kafası kuma gömülü olanlar.

Hain kumpas girişimin ardından çok çabuk toparlandı Fenerbahçe camiası. Atatürk'ün kurduğu laik, demokratik Cumhuriyet'in en büyük toplumsal sivil kuruluşu olan Fenerbahçe dimdik durdu cemaatin karşısında. Geri adım atmadı. Çok zarar gördü ama teslim olmadı. Fenerbahçe camiası direnirken, ortamdan çıkar sağlamaya çalışan, Fenerbahçe'yi yok etmek için TFF ve UEFA kapılarını aşındıran sözde ebedi dostları da elbette not etti tarih. Yıkılmadık, yıkamadılar. Ayaktayız ve hep ayakta olacağız. Karanlık odaklara asla teslim olmayacak Atatürkçü Cumhuriyet'in kalesi.

8 yıl sonra, 2021'de beraat etti Fenerbahçe ve yöneticileri ama toplumun gözünde mahkum olan ve mahkum kalanlar var. Onları ne toplum affedecek ne de tarih.

...

Nüfusumuzun %99'unun müslüman olduğu iddia ediliyor. (2019'da yapılan bir anket araştırmasında ülkemizdeki müslüman oranı %89,5 çıkmış.) İnancımızda sorun yok ama toplumsal ahlakımızda sıkıntılar varmış. Türbanlı bacımıza yan baktılar denilince sokağa dökülen bir kesimimiz, tecavüz edilen çocuklarımız için, tacize, tecavüze uğrayan, sokak ortalarında hunharca öldürülen kadınlarımız, kızlarımız için kılını bile kıpırdatmadı.

Tecavüzler için “bir kereden bir şey olmaz” diyen; şiddete uğrayan, öldürülen kadınlarımız için, “kadına şiddet konusu abartılıyor” diyen yetkilileri alkışladılar üstelik.

Eğitimin kalitesi giderek düştü. Toplumda eğitilmiş kesime karşı takınılan tavır körüklendi, desteklendi. “Eğitim seviyesi yükseldikçe beni afakanlar basıyor.” diyen, “Ben cahil kesimin ferasetine inanıyorum.” diyebilen ve el üstünde tutulan sözde profesörler bile çıktı.

...

Suriyeliler... Suriyeli sığınmacılar... 1991 Irak savaşı sırasında, zamanın iktidarı Irak sınırında tampon bölge oluşturmuş, savaştan kaçan sığınmacıları burada korumaya almış, sınırdan içeri sokmamıştı.

2011'de başlayan Suriye iç savaşından kaçan sığınmacılar için böyle bir uygulama yapılmadı ya da yeterince yapılamadı maalesef.

Basında yazılanlar doğruysa, 8-10 yıllık süre içinde 4 milyon civarında Suriyeli sığınmacı dağıldı Türkiye'nin yedi bölgesine, 81 iline. Bazı illerde Suriyelilerin mahallesi, sokağı, caddesi oluştu. Demografik yapısı bozuldu bazı il ve ilçelerin. Bizim askerlerimiz Suriye'de can verirken, ülkemizin sokaklarında,

plajlarında Suriyeli genç erkeklerin, delikanlıların eğlenceleri giderek rahatsızlık yarattı, hatta zaman zaman bazı yerlerde Suriyelilerden kaynaklanan güvenlik sorunları yaşandı.

Resmi açıklamalara göre, bugüne kadar 40 milyar dolar harcamışız Suriyeli sığınmacılar için. Daha ne kadar harcarız belli değil.

...

İstanbul. Dünya’da bir eşi daha olmayan İstanbul. Tarihin ve kültürlerin beşiği, merkezi İstanbul. Yeryüzünde hangi şehir tarihi geçmişi ile, tarihi derinliği ile, kültürel çeşitliliği ile İstanbul’la boy ölçüşebilir. Böylesine derin ve zengin bir tarihi olan şehir nasıl bir sanayi çöplüğü haline getirilebilir.

Kültür, sanat ve ticaret merkezi olması gereken İstanbul, ülkemizin en büyük sanayi merkezi durumunda maalesef. Ülkedeki sanayi yatırımları, İstanbul merkez olmak üzere çevre illerde toplanmış durumda. Tarım havzası Trakya, İstanbul’a yakınlığından dolayı sanayi yatırımlarının hedefi olmuş, akıl mantık almıyor. Ülke nüfusunun neredeyse yarısını İstanbul’a doldurdular ve bununla övünen siyasetçilerimiz bile var.

Anadolu’daki sanayi yatırımlarını sata sata bitirdiler, insanlar taşı toprağı altın diyerek İstanbul’a koşuyor. Dışarıdan kesimlik hayvan, ucuz et ve süt ürünleri getirdiler. Hayvancılıkla geçim umudunu kaybeden vatandaşımız yatak yorgan İstanbul’a koşuyor. Dışarıdan her türlü sebze meyve getirerek üretici köylünün belini kırdılar. Köylü simit satsam geçinirim diyerek İstanbul’a koşuyor.

Nereye kadar? Daha ne kadar nüfus kaldırır bu şehir?

10 yılda bir Boğaz köprüsü yapıyoruz. Yetmedi. Tüp geçit bile yaptık. Ne çok gururluyuz. Boğaz'ın üstüne gerdikleri çirkin beton yığınının “inci gerdanlık” diye yedirdiler bize, İstanbul'un göbeğine dikilen çirkin gökdelenleri “gelişmişlik göstergesi” diye yedirdikleri gibi. Biz de yiyoruz afiyetle.

Şimdi bir de “Kanal İstanbul” çılgınlığı gündemde. Akli başında bilim insanları “Acilen İstanbul'un nüfusu azaltılmalı.” diye yırtınırken, “Kanal İstanbul'un iki yakasına, yeni iki şehir”den bahsedenler var maalesef.

Bu kafayla gidersek, Boğaz'ın üstünü yüz metrede bir köprü ile donatsak da, altını tüp geçitlerle köstebek yuvasına çevirsek de ne trafik sorununu çözebiliriz İstanbul'un, ne de yaşam kalitesini arttırabiliriz İstanbul'unun. Acilen, ama çok acilen sanayi kuruluşlarından kurtulmalı İstanbul. Nüfusu 10 milyonun altına inmeli en kısa sürede. Nüfus akışı, göç, tersine çevrilmeli acilen.

Unutmayalım ki başka İstanbul yok. İstanbul'a ihanetten bir an önce vazgeçmek, tarihine yakışır hizmet etmek, yetki ve sorumluluk sahibi olanların en büyük görevleridir. Tarihe, doğaya, doğal hayata ve insana hizmet hepimizin görevidir.

Bu duyarlılığı ve sorumluluğu benimseyen herkese selam olsun.

TEKNOLOJİK GELİŞMELER

Bizim kuşağımız inanılmaz teknolojik gelişmelere şahit oldu. İlkel bir yaşamın içinden süzülerek geldik bu günlere biz. Elektriksiz geçen çocukluk yıllarımızda ilk önce radyo ile, daha sonra 1970’li yılların başında televizyon ile tanıştık. Tek kanallı, siyah beyaz televizyon yayınları, 1980’lerin başında renklendi. 1990’ların başında da özel kanalların devreye girmeye başlaması ile çok kanallı televizyon hayatına kavuştuk.

Çocukluk yıllarımızda, köylerimizde telefonun direkleri ve telleri var ama kendisi yoktu. Elmatepe’deki Ormancı’nın telefonu varmış rivayete göre ama benim bilgim yok bu konuda.

1990’ların başlarına kadar, metropol İstanbul’da bile evinde telefonu olan aile çok azdı. Telefonu olan aileler ayrıcalıklı ailelerdi. Lüks semtlerin dışında, mahallelerde bir veya iki ailede telefon bulunurdu. Telefon sahibi olmak da çok uzun vadeli bir işti. PTT’ye müracaat edip, 5-6 sene bekleniyordu telefon sahibi olmak için. Her semtte, uygun ve merkezi yerlerde, çok sayıda jetonlu telefon kulübeleri vardı.

İletişim imkanı çok az olduğu için, sosyal ilişkiler de sıkıntılıydı. Randevulaştığınız bir arkadaşınız, saatinde gelmemişse, hemen çekip gidemezsiniz. Ya trafikte kalmışsa? Ya istemeyerek geç kalmışsa? Ya gelmek üzereyse? Hele de bu kişi, ilk kez buluşacağınız, adresini bilmediğiniz önemli bir kişiye saatlerce beklemek zorunda kalırsınız. Çünkü bir daha görüşmeniz belki de tesadüflere kalır. Büyük postanenin önünde çantasını koluna takan, arkasından bakakaldığınız bir arkadaşınız mazide bir anı, adresini kaybettiğiniz eski bir okul arkadaşınız bir silüet ya da hoş bir seda olarak yer alır hafızanızda. O koşullarda yetişiyorduk. Var olan bir şeyi kaybetmemiştik. Dolayısı ile eksikliğini de hissetmiyorduk.

İnanmayacaksınız ama iyi yönleri de vardı iletişim yokluğunun. İstemediğiniz kişilere karşı izinizi kolay kaybettirebiliyordunuz mesela. İçinde bulunduğum İETT otobüsü Vezneciler'e yaklaşıyordu. Tenha olan otobüsün arka sahanlığında kara kaşlı, kara gözlü, esmer bir kızla bir süre bakıştık. Kendisi pek güzel sayılmasa da bakışları etkileyici olmalı ki, tüm cesaretimi toplayıp yanına gittim.

“Tanışalım mı?”

“Olur.”

Adını sordum; “Muazzez.”

“Nerelisin?” dedim, ne gerek varsa.

“Mardin’liyim.”

“Cumartesi buluşalım mı?”

“Olur.” dedi ama hemen ekledi, “Birlikte abimden izin almamız lazım.”

“Neden?”

“Biz aşiretiz. Abimden izin almadan gelemem.”

Allah bin kere razı olsun o tarihte cep telefonunu icat etmeyenlerden.

...

Şehirlerarası görüşme yapabilmek inanılmaz zordu. 03 çevrilir, güçlükle ulaştığımız santral memuresine görüşülmek istenen kişinin bulunduğu şehir ve telefon numarası ve görüşme şekli söylenirdi (Normal, acele, yıldırım ve ödemeli gibi). Saatlerce süren bekleyişten sonra, santral size döner, karşı numarayı bağlardı. Bir ara, numara yazdırıp saatlerce bekleme yerine, santral memuresine numarayı verip telefonu kapatmadan bekleme ve kısa sürede görüşme yapabilme uygulamasına geçildiğinde ne kadar çok sevinmiştik. Bu zaman kaybının önlenmesi ve çalışma hayatının hızlanması demektir. Ufak gelişmelerle bu süreç 1990'lı yıllara kadar devam etti.

1983 yılında iktidara gelen Turgut Özal, biz sendikacıların eleştiri oklarının hedefi, meydanlardaki isyanlarımızın muhatabı idi. Özellikle son yıllarında “Çankaya’nın şişmanı, işçi düşmanı” idi gözümüzde. Haklı tepkilerimizin gerekçeleri de vardı. Ancak hakkını teslim etmemiz gereken büyük bir hizmeti vardı Özal döneminin. Telekomünikasyon Altyapısı. Turgut Özal, dünyadaki gelişmeleri görmüş, telekomünikasyon altyapısını hazırlama konusunda pek çok ülkenin önüne geçmişti.

Bu hazır altyapı ile birlikte çorap söküğü gibi gelişmeler yaşandı kısa sürede. Önce “Çağrı Cihazı” çıktı. Yokluğunuzda evdeki ya da ofisinizdeki sabit telefonunuza gelen aramaları anında size bildiren bir cihazdı bu çağrı cihazları. Hemen ardından “sivil telsiz” kullanımı devreye girdi. Sonra “Notebook”lar, derken herkesin kafa karışıklığı yaşadığı bu süreç hemen ardından “Cep Telefonu”nu çıkardı karşımıza. Giderek bilgisayar ve internet de hayatımıza girmeye başladı. Tüm bu gelişmeler bizim yabancı olduğumuz, alışmakta çok zorlandığımız şeylerdi. Bizim oyuncak ve eğlence aracı olarak gördüğümüz bilgisayarlar, hayatın her alanını kapsadı giderek. Yaklaşık 10 yıl içerisinde yaşanan

bu teknolojik gelişmeler, bizim kuşağın aklını aldı adeta ve ıskartaya çıkarıp bir kenara atıverdi. Çok şey bildiğime, çok tecrübeye sahip olduğuma inandığım “ben”, ne kadar bilgisiz ve önemsiz olduğum gerçeği ile karşıya kaldım. Ama bizim çocuklarımız bu süreci adım adım yaşayarak yetiştirdi. Bu da en büyük mutluluğumuz olmalı.

Çocuklarımızın öğrettikleri kadar girdik internet hayatına. Daha fazlasına aklımız yetmiyor zaten. Cep telefonlarının da internet hizmeti vermeye başlaması ile Facebook ortamında eski arkadaşlarla buluşmaya, mesajlaşmaya başladım. Çok güzel bir hizmet idi bu uygulama bana göre.

Bir gün oğlum Ogün “Baba, sana üniversite arkadaşlarınla buluşabileceğin bir sayfa açayım, ister misin?” dedi. Heyecanlandım. İstemez miyim? Oğlum sayfayı hazırladı. Okulun son yılında hazırlanmış “Yıllık”tan, tüm arkadaşların isimlerini sayfaya aktardık ve başladık Facebook üzerinden arkadaşları aramaya. Arkadaşlar açısından çevresi geniş olan ve aradan geçen 25 yıl içinde hiç irtibatımızın kesilmediği Haluk, Handan, Süha, Rıdvan, Halit gibi arkadaşların da katkıları ile 20’nin üzerinde arkadaşla ulaştık. 14 Haziran 2009’da, alt ya da üst sınıflardan katılan arkadaşlarla birlikte, 50’nin üzerinde bir katılımı ile, 25’inci mezuniyet yılı kutlaması yaptık Caddebostan Balıkadamlar Kulübünde. Bu başlangıcın ardından 2020’ye kadar her yıl tekrarladık bu yıllık buluşmalarımızı. Yurt dışından, ta Amerika’lardan gelen arkadaşlarımız oldu. Yurt içinden İzmir’den ve başka illerden o güne özel gelenler oldu. Mesaisini, yıllık izin ya da tatillerini o güne ayarlayanlar oldu. Bütün bunlar çok mutlu etti beni. Gerçi İstanbul’dan, iki adımlık yoldan zahmet edip gelmeyenler de oldu ama olumsuzlukları örnekten saymıyorum. Son iki yıl pandemi dolayısıyla aksayan yıllık buluşmalarımız, önümüzdeki yıllarda daha geniş katılımı ile devam edecek inşallah.

Müzik alanında da yaşadık teknolojik gelişmeleri. Taş plak dönemini yaşamadık biz. Gramofon, plak, radyo ve sonra televizyon. 70’li yıllarda plaklardan dinlerdik sevdiğimiz müzikleri. Araçlarda, minibüslerde plak çalan “pikap”lar vardı. 80’lerin başlarında kasetler çıktı. Araçlardaki “pikap”ların yerini “kasetçalar”lar aldı. Daha pratik ve daha çok müzik demek olan kasetler devrimdi müzik alanında. Üstelik “ısmarlama kaset” hazırlayan kasetçiler vardı. İstedğimiz şarkıcılardan, istediğimiz şarkıları liste yaparak kasetçilere verir “ısmarlama kaset” doldurturduk. Büyük bir hizmetti bu kaset hazırlama işi. Sonra CD’ler çıktı. Bugün halen piyasada müzik cd’leri var ama cep telefonları ve internet giderek ele geçiriyor müzik dünyasını.

Teknoloji hayatın her alanını etkiliyor, değiştiriyor. Biz çok değişiklik, yenilik gördük, yaşadık. Bundan daha fazlası ne olabilir? Bilemem. Biz göremeyiz ama daha çok yeniliklere gebe dünya. Önemli olan hazırlıklı olmak, gelişmelerin gerisinde kalmamak. Daha doğaya, çevreye duyarlı, daha sevgi ve saygı dolu, daha barışçıl, daha adil ve eşitlikçi bir dünya dileyelim çocuklarımıza, torunlarımıza.

AŞIK VEYSEL ve MADIMAK'TA YAKILAN OZANLAR

1966 ya da 67 olabilir. Komşumuz Akşamu'larda Aşık Veysel'in hayatını anlatan ince bir kitap hatırlıyorum. Kitabı okumuş olmalıyım ama içeriği ile ilgili hafızamda pek bir şey kalmamış.

Aşık Veysel her zaman ilgi ve hayranlık duyduğum bir ozan olmuştur. Bu büyük ozanı 1973 yılının 21 Mart'ında kaybettik. Gün gazetesi Aşık Veysel'in ölümü üzerine üçüncü sayfasında bir köşe ayırmış; her gün halktan, amatör şairlerden gelen bir şiiri yayınlıyordu. Oturdum ben de bir şiir yazdım ve gazeteye gönderdim. Bir kaç gün sonra bir komşumuz, Ali Yıldız müjdeyi verdi. Şiirim yayınlanmış. Çok mutlu olmuş, çok gururlanmıştım. Gazeteden kestiğim bu şiir halen albümlerimin arasında durur.

VEYSEL AŞKINA

Dilim söylesin de, yazsın kalemim
Yazılsın satırlar Veysel aşkına
Anlatsın kitaplar sonsuz elemim
Anlatsın ölümsüz Veysel aşkına

Açmadan dünyaya kapamış gözü
Sazıyla bir olup söylemiş sözü
Dökmüş gözyaşı oğulu kızı
Dökülsün babamız Veysel aşkına

Mezarın başında eğilen başlar
Yas tutar ardında, nice kardaşlar
“Veysel'im, Veysel'im” diyen dudaklar
Kuruyup çatlasın Veysel aşkına

Görmedi dünyada gece, gündüzü
Bilmedi alemde baharı güzü
Vadesi dolunca taşıdı göçü
Ağlayın dostlarım Veysel aşkına

Halk ozanlarını; ozanların sazlarını, sözlerini, türkülerini, deyişlerini severim. Ozanlar Anadolu'nun sazı sözü olmuşlar yüzyıllar boyunca. Halkın ağıtlarını sözlere dökmüşler, sözlerini sazın telinden haykırmışlar dağlara, yollara, uzaklara, duymayan kulaklara. Acıyı haykırmışlar, ağıtlar yakmışlar. Mutluluğu saza söze dökmüşler, halaylar çekmişler. Aşk sevdayı anlatmışlar, gönüllere girmişler. Sevgiyi, barışı, kardeşliği, eşitliği, adaleti, merhameti, güzelliği, umudu dile getirmişler, tele söyletmişler yüzyıllardır.

Sevenleri çoktur ozanların. Dostu, kardeşi, canı, cananı çoktur ya, düşmanları da az değildir bu topraklarda. Sevgiye, kardeşliğe, aşka, sevdaya, barışa umuda düşman olanlar da var topraklarda. 2 Temmuz 1993'te Sivas Madımak otelinde otuz beş aydınımızı, ozanımızı, insanımızı yaktı kara cehalet. Binlerce insan seyretti yangını. “Bırakın yansınlar!” diye bağırانlar oldu. “Kapıları kapatın çıkamasınlar!”, “Ölsünler!”, “Kahrolsunlar!” diye bağırانlar oldu. Çıkmaya çalışanlara, canını kurtarmaya çalışanlara “Yuuhh!” çekenler oldu kalabalığın, izleyenlerin arasından. Kanımız dondu izlerken ekranlardan.

Üzerinden 30 yıl geçti neredeyse, kamu vicdanı halen yaralı. Çünkü ne olay yeterince aydınlatıldı, ne de adalet yeterince hesap sorabildi. Yine acılar yüreklerde, ağıtlarda, sazın tellerinde kaldı. Ama umutsuzluk yok, gün gelecek sevgi ve kardeşlik, eşitlik ve adalet bu topraklarda hüküm sürecek.

Ben inanıyorum, siz de inanın.

ANADOLU'YUM BEN

Ana doluyum ben
umutla
inançla
ısrarla
Anadolu'yum ben.

Anadolu'yum ben
doluyum kurtla kuşla
börtü böceklerle
otla çiçekle

Doluyum çoğu aç, azı tok'la
Doluyum ezilmişle, sömürülmüşle
ötelenmiş hırpalanmışla
Doluyum tecavüz edilmiş çocuklarla
taciz edilmiş, dövülmüş, katledilmiş
kadınlarla...

Doluyum ana, doluyum ben
Anadolu'yum ben
Umutluyum her şeye rağmen
Her gece karanlığa kapansa da gözlerim
karabasanlar bassa da kara kara
mahkum olmayacağım deliksiz karanlıklara

Ana umutluyum ben

her sabah aydınlığa açılıyor gözlerim
her sabah yeni bir güne
yeni bir umuda uyanıyorum ana
Her sabah yeni bir heyecanla çarpıyor yüreğim

Biliyorum ana
her bahar yeniden filizlenecek doğa
yeniden çiçeklenecek dünya
engelleyemezler
toprağıma yağmur yağacak, kar yağacak
engelleyemezler

Dereler tersine akmaz ana
Su akar yolunu bulur
umutluyum ben
Doluyum ben ana
umutla
inançla
ısrarla

ANADOLU 'YUM BEN.

PANDEMİ GÜNLERİ

2020 yılı Şubat ayının ortalarındayız. Son günlerde, televizyon haberlerinde bahsi geçen Çin kaynaklı bir virüsün giderek yayıldığından söz ediliyor. İlk önce Corona virüsün ortaya çıktığı Çin'in Wuhan kentinin karantinaya alındığını, sonra karantinanın Çin'in diğer kentlerine de yayıldığını her akşam masal dinler gibi dinliyoruz.

“Ne talihsiz insanlar, ülkeler var; yazık, Allah yardımcıları olsun.” modunda takılırken, daha çok 65 yaş üstü olanlara ölüm saçtığı belirtilen virüs, adım adım ülkelere yayılmaya, giderek tüm dünyayı etkilemeye başladı. Uluslararası uçuşlar, ilişkiler kısıtlanmaya başlandı. Şaka gibi...

Bir korku, bir telaş teslim aldı dünyayı. İnsanlık tarihinde ilk kez, tüm ülkeler sınırlarını, havaalanlarını kapattı. İnanılmaz günler, korkular yaşamaya başladık. Her gün ekranlardan eldiven, maske, mesafe ve temizlik uyarıları yapılır oldu.

Uzak uzak ülkeleri aşı aşı, yayıla yayıla bizim ülkemize kadar, hatta bizim şehrimize, semtimize, mahallemize, apartmanımıza kadar geldi bu Coronavirüs

denen musibet. Hayatımızı altüst etti. Günlük alışkanlıklarımızı bozdu, yok etti. Koca bir seneyi evde, balkonda geçirdik.

Tüm dünyada, virüse karşı koruyucu aşı çalışması başladı. Ülkemizde, Atatürk döneminde kurulmuş Hıfzıssıhha kurumu günümüz iktidarınca lüzumsuz görülerek kapatıldığı için, gözümüz dışarıda, aşı bekliyoruz.

Okulları kapattık, interneti olanlar uzaktan eğitim alıyor. İnterneti olmayanlar kaderine küssün artık. Eğlence mekanları, cafeler, salonlar kapatıldı. Öncelik 65 yaş üstü olmak üzere, ulaşım, seyahat hatta sokağa çıkışlar kısıtlanıyor. Tüm spor karşılaşmaları seyircisiz oynanıyor, hatta bazı branşlarda maçlar iptal ediliyor.

Ekonomik hayatta zaman zaman kısıtlamalar yapmak zorunlu, ancak mağdur vatandaşlara gerekli ekonomik yardımı yapamıyor devletimiz. Pandeminin ilk aylarında aldığımız 5-10 maskeden başka yardımını görmedik devletin. Daha fazlasını gören oldu mu bilmiyorum.

Sokağa çıkışlar kısıtlanıyor, toplantılar ve toplu buluşmalar yasaklanıyor. Her vatandaşın bir buçuk-iki metre mesafe kuralına uyması zorunlu. Ancak bu yasak ve zorunluluklar iktidar partisinin toplantı ve gösterilerinde geçerli olmuyor. Bilim insanlarının uyarılarıyla, vatandaşın akılla dalga geçiliyor adeta.

Bir yıldan uzun zamandır evde mahpus gibi yaşıyoruz. Dışarı çıkmak zorunda kaldığımızda çok dikkatli davranıyoruz. Çocuklarımıza sarılamıyoruz, öpemiyoruz.

Hayatımızı internet ve WhatsApp üzerinden yaşıyoruz. Allah bu teknolojiyi bulandan, geliştirenden, evlerimize, ceplerimize ulaştırandan razı olsun. Torunum iki aylık oldu. Can'ımı uzaktan da olsa görebiliyorum bu teknoloji sayesinde.

İki aşımızı da olduk bu arada çok şükür. Çin'den gelen virüse karşı, Çin aşısı Sinovac ile korunuyoruz artık. İkinci aşıdan bir hafta sonra virüs ziyaretime gelmiş doktorumun söylediğine göre. Belki de aşının sayesinde, semptomsuz ve de ucuz atlatmışım ziyareti.

Madem ki hayatımız evde, dört duvar arasında geçiyor, madem ki bu kadar boş zamanımız var, öyleyse değerlendirelim dedik, bir şeyler yazalım en azından.

“Ben yazmayı düşünüyorum, sen de yaz baba” dedi kızım Rüya. Ben yazmaya başladım, sıra kızımda.

“Yaz baba, derlemesini, düzenlemesini, basım işlerini ben hallederim.” dedi oğlum Ogün.

“Bir başlayayım, bakalım 30-40 sayfa bir şey çıkar mı?” dedim kendi kendime. Oğlumun en son düzenlemesine göre 220 sayfayı geçmişim.

Eklemeler, çıkarmalar sonunda bakalım ortaya ne çıkacak.

Amatörce bir çalışma oldu. Olsun. Edebiyat ödülü alalım diye bir iddiamız, talebimiz yok. Çocuklarıma, torunlarıma bir hatıra kalsın istedim. En azından, “Bir Hatıra” değeri taşırsa, ne mutlu bana.

Çocuklarımın, torunlarımın kütüphanelerinde birer adet “NEBRİNİN OĞLU” bulunursa, ne mutlu bana.

Belki çok basit, önemsiz ama benim için değerli olan, bana ait olan hatıralarımla birlikte, sonsuz sevgilerimi bırakıyorum çocuklarıma, torunlarıma. Çok seviyorum hepsini.

MAHALLE DOSTLARI

Kartal, Kordonboyu mahallesi, kumluk mevkii. Başlangıçta yabancılık çeksem de, zamanla özellikle partili bir çevre ve arkadaşlık ortamı giderek gelişti mahallemde.

Çok değerli dostlarım arkadaşlarım oldu mahallede. Özellikle seçim dönemlerinde ev ev, sokak sokak dolaştık, afişler dağıttık, pankartlar astık.

Kemalettin Korkmaz, Ömer Şahin, Cemil Eski, rahmetli Ayhan Söylemez, Aydın Söylemez, Sabahattin Duran, İbrahim Tan, gavur Hasan Varol, Hasan Töremiş, Reha Kılıç, Mustafa Demirbaş, Kemal Savaşçı, Yücel ve Yalçın Şivil, Cihat Kurtoğlu, Kenan Korkmaz, Yılmaz Taşçı, Cengiz Ayanoğlu, Ertan Uyar, Yüksel Uyar, Altan Atlı, Süleyman Pehlivan abi, rahmetli Erdoğan Atataş, rahmetli Nihat Durak, Mustafa İpek... ve tabi rahmetli Selçuk Altay. Çok rahmetli olan arkadaşımız oldu son 25 yıl içinde. Her ölüm erkendir derler ama Ayhan Söylemez kardeşimizin, kısa bir sürede, kötü hastalıktan gidişi gerçekten çok erken oldu. Bir başka acıttı içimizi. (Rahmetli olanlara Allah'tan rahmet diliyorum).

Kartal'a ilk taşındığımızda ev sahibimiz Hasan abi ve Ayşe yenge dışında kapı komşumuz Ali Yılmaz ve eşi Güler; alt komşumuz, Kartal askerlik şubesinde görevli astsubay Nejat Engin ve eşi Aynur, iki sokak aşağıımızda oturan Fahri Şaşmaz ve eşi Gülten ilk aile dostlarımız oldu ve halen bu dostluğumuz sürüyor. Ancak hayat insanlara acı sürprizler de yaşıyor. Yıllar sonra, astsubaylıktan subaylığa terfi etmiş, yanılmıyorsam yüzbaşı rütbesine yükselmiş, hayatımda tanıdığım en değerli insanlardan Nejat Engin'in vefat haberini aldım. Çok üzüldüm. Gerçekten çok değerli bir insandı. Kötü hastalıktan muzdaripmiş. Haberimiz yoktu. Uzun Anadolu görevlerinden sonra İstanbul'a tayin olmuştu ve bugün-yarın diyerek ziyarete gidememiştim. Keşkelerin bir anlamı yok artık. Dostlarımızın değerini yaşarken bilmek lazım.

...

Bu arkadaşların hepsi bir yana, Selçuk Altay bir yana. Ben hayatımda Selçuk abi kadar sinirli, ağız küfürlü ama bir o kadar sempatik ve sevilen bir adam tanımadım. Selçuk abim hiçbir tartışmayı konuşarak sonuçlandıramaz, mutlaka küfürle, şiddetle bitirir.

Mahallemizin kültür ve güzelleştirme derneği vardı ve ben iki dönem başkanlığını yaptım. Yardımcım da Selçuk abi. İkinci dönem sonu genel kurul yapıyoruz mahalle kahvemizin, derneğimizin bir köşesinde. Ben başkanlığı bıraktım. Çabuk çabuk yazıp çizip kongreyi bitiriyoruz. Selçuk abi ve bir kaç arkadaş bizden önce masayı kurmuşlar. Yanlarına geldik. Selçuk abinin duyacağı şekilde:

“Arkadaşlar çok teşekkür ederim. Beni çok mahcup ettiniz.” dedim.

Selçuk abi hemen kafayı kaldırdı, “Noldu oğlum, kime teşekkür ediyorsun?”

“Arkadaşlar beni onursal başkan ilan ettiler, çok duygulandım abi.” dedim.

Anında kel tepesi kızardı Selçuk abinin “Ne onursalı oğlum, ne yaptın da onursal başkan oldun .bne?”

İzmirli gavur Hasan itiraz etti, “Rica ederim Selçuk abi, genel kurul layık görmüş, hepimiz saygı duyacağız.”

Selçuk abi, masadan fırladı, yakalasa Hasan’ı öpecek, bir yandan da söyleniyor, “Duymuyorum lan, duymuyorum, söyle bana bu .bne ne yaptı da onursal başkan oldu ha?”

...

Selçuk abi, kısa boylu ve şişman. Boynu kalın. Direksiyona oturdu mu sadece ileriye görür. Trafikte kadın erkek kimseye de eyvallahı yoktur. Bir gün, yan yoldan çıkan araca yol vermemiş. Araç da, Selçuk abinin çamurluğunu hafif sıyırmış ve biraz ileride durmuş.

Selçuk abi, Ömer Şahin ile Kemalettin Korkmaz’a haber vermiş. Mesafe yakın, arkadaşlar hemen gitmişler, Selçuk abiyle konuştuktan sonra, öndeki araca gitmişler ki olayı sulh yoluyla halletsinler. Araçtan genç, sarışın bir bayan inmiş. Konuşuyorlar. Kadın “Tamam suç bende ama amca da hiç kibar değil.” diyor. Kibarlık ve Selçuk Altay. Öyle komik ki. Sorun tatlıya bağlanmış ama Selçuk abinin yıllarca öfkesi geçmedi “Ben bu .bneleri bana yardımcı olsunlar diye çağırdım, onlar güzel karıyı görünce beni unuttular.”

5-6 sene önce kaybettik Selçuk abiyi. O tarihten beri Nasrettin hoca hikayeleri gibi Selçuk abi anıları anlatılır aramızda.

...

Bir de Nihat abimiz vardı bizim. Allah rahmet eylesin. Alamancı, bekar, yalnız yaşayan tipik bir Trakyalı Nihat Abi.

Tekirdağ, Hoşköy'deki üç katlı turistik oteli, pardon tesisi vardı Nihat abinin. Otel kelimesine çok bozulur “Ne oteli oğlum, kocaman turistik tesis.” derdi. Eski TL üzerinden 3 trilyona satışa çıkardığı, tesisi bir sene sonra 500 milyara indirmiş ama yine de satamamıştı. Gözleri açık gitti Nihat abim.

Selçuk Altay kadar olmasa da Nihat abim de çok ilginç bir şahsiyetti.

2000'lerin başlarında, mahalle arkadaşlarım beni muhtar adayı yaptılar. Selçuk abi ve Nihat abi de ihtiyar heyetinde.

3-4 kişi, Nihat abi de aramızda caddeye afiş asmaya çıktık. Afiş astığımız yerin biraz ilerisinde, muhtar adayı bir kadın büyük boy resmini aşmış. Benim afişi asarken Nihat abim kadının resmini gördü. Görür görmez de benim afişi atıp, kadının resmine doğru yürümeye başladı. Bağırdım arkasından;

“Nihat abi nereye, tutsana şu afişi.”

“Hadi işine oğlum, senden bana ne fayda gelir. Aday dediğin böyle olacak. Benim oyum bu karıya.”

Dedim ya, gözü açık gitti Nihat abim.

...

2013 yılı Mayıs ayı sonları. Taksim Gezi Parkında, tarihi parkın ve ağaçların korunması amacıyla, duyarlı gençler çadırılı direniş başlatmış, polis de sis ve biberli gaz bombalı müdahalede bulunmuştu. Basın olaya geniş yer veriyor, çevre dostu insanlar da destek ziyaretleri yapıyordu. Polis müdahalesi altındaki bu çevreci

gençlerin eylemini desteklemek için 3 Haziran günü, mahalleden bir arkadaşla Taksim'e gittik. O gün, Kadıköy'de mitingi olan CHP mitingi iptal etmiş, katılımcılar da Taksim'e yönelmişti. Biz de arkadaşla miting otobüsünden inip Kadıköy'e, Kadıköy'den vapurla Kabataş'a geçiyoruz.

Şehir hatları vapuru, 15-25 yaş arası, ellerinde kalpaklı Atatürk resimli bayrak, coşkulu, heyecanlı genç kızlarla, erkeklerle tıklım tıklım dolmuş. Aydınlık kafalı, yurdunu milletini seven, duyarlı ve çok net anlaşılır halde Atatürkçü gençler.

Kabataş, Dolmabahçe, Gümüşsuyu üzerinden Taksim'e çıkıyoruz. Yolda adeta bir coşkulu insan seli akıyor Taksim'e. Alana çıktık, inanılmaz bir kalabalık. Taksim meydanı böyle coşkulu, inançlı ve kararlı kalabalığı az görmüştür herhalde.

Arkadaş biraz ilerledi, ben geride kaldım, alanı izliyorum. Bir anda beyaz bir duman kapladı bulunduğum yeri. Bir kaçışma başladı geriye doğru. Ben de aralarında, Gümüşsuyu yönüne doğru kaçmaya çalışıyoruz. Gözlerimi açamıyorum. Hem yanıyor, hem de yaşlar akıyor gözlerimden.

Kalabalığın arasında orta yaşlı bir bayan, elindeki plastik bir su şişesinden kaçışanların gözlerine beyaz bir sıvı sıkıyor. Ben de yanaştım kadına. Hiç tereddütsüz benim gözlerime de sıktı beyaz sıvıdan. Sütmüş, iyi geliyormuş biber gazına. Yüzüm gözüm ıslak, beyaz bulaşık bir halde 200 metre kadar yürüdüm Gümüşsuyu yolundan aşağı ve kaldırımın kenarındaki alçak duvarın üzerine oturdum biraz kendime geleyim diye. Bir taraftan da gelip geçenlere bakıyorum. Yeni gelenler var Dolmabahçe'den yukarı. Heyecanlı ve kararlı yürüyüşle alana çıkıyorlar.

Alandan gelenler var, yolda, kaldırımında grup grup toplanmış gençler var.

Gözüme tanıdık bir sima çarptı. Televizyon ekranlarından tanıdık bir yüz, manken Tuğba Özay. Üç bayan tam önümden geçtiler, geçerken de bir an göz göze geldik sanki. Bir anlık, o kadar. Geçip gittiler. “Şansıma tüküreyim” dedim kendi kendime. “Ömrü hayatımda ilk kez bir mankenle bakıştım, o da şu perişan halime rastladı.”

İstanbul, İstanbul olalı böyle bir günü çok az yaşamıştır. “Günün iktidarı olayları germek yerine yatıştırma siyaseti uygulasaydı keşke.” diye düşünmüşümdür hep. Gezi gençliğinin demokratik özgürlük isteğine, Atatürk sevgisine ve Atatürk ilke ve devrimlerine olan bağlılıklarına şahit oldum gezi sürecinde. Son yıllarda, eğitim sistemimizdeki bozulmaya, toplumsal inanç ve ahlak anlayışımızdaki yozlaşmaya rağmen, aydınlık geleceğe inancımın arttığı günlerdi gezi günleri.

TAVUK SU İÇER ALLAH'A BAKAR

Günlerden 1 Ekim. O 1 Ekim'de de kıdem tazminatının tavanı artıyor. Adel Kalem fabrikasında sözleşme oturumu var. Temsilci odasının önündeki çardakta arkadaşlarla sohbet ediyoruz.

Personel müdürünün odasının önünde, bahçe kenarında 4 işçi oturuyor.

“Nail, bu arkadaşlar niye orada oturuyor?”

“Onlar dün akşam işten çıkarıldılar başkan.”

“Neden çıkarıldılar?”

“Başkan, zaten emekliliklerini doldurmuşlardı bu arkadaşlar, ihbar ve kıdem tazminatlarını alacaklar bugün.”

“Peki tazminatları nasıl ödenecek? Bugün kıdem tazminatının tavanı artıyor biliyorsun.”

“Dün çıkarıldıkları için, dünkü tavandan ödenecek haliyle.”

“Sen konuştun mu?”

“Osman beyle konuştum Başkan, sıkıntı yok.”

Bana ters geldi. Bu işçiler dün işbaşı yapmışlar. Mesailer bitmeden işten çıkartılmışlar. Hukuki de ahlaki de gelmedi bana.

“Nail, sen git bu arkadaşlara söyle tazminatlarını almasınlar, bizden haber beklesinler.”

“Boşver başkan, boşuna heveslendirmeyelim.”

“Sen söyle almasınlar.”

Nail gitti, konuştu, geldi. “Tamam başkan bizden haber bekleyecekler.”

Toplantıya girdik. Biraz sohbetten sonra, işveren sendikasının avukatı aynı zamanda yöneticisi Av. Aydın Akbıyık’a döndüm;

“Aydın bey, size bir sorum var. 1 Ekim’de kıdem tazminatının tavan ücretinin artacağını bile bile 30 Eylül akşamı işçi çıkarmak hukuki mi?”

Aydın bey’den önce Şirketin avukatı Oğuz Özbek atıldı; “Tamamen hukuki, hiç tereddüt yok.”

İşveren sendikası yetkilileri pek böyle toplara girmezler ama Av. Aydın bey; “Bence de hukuki bir sorun yok ama ben yanlış bulurum.”

Genel koordinatör ve masadaki en yetkili kişi olan Yiğit bey; “Hayırdır bir sıkıntı mı var başkan?”

“Evet, dün akşam dört işçiyi çıkarmışsınız eski tavandan. Koca kalem fabrikasının ihtiyacı mı var bu işçilerin alacağı 3-5 kuruşa Yiğit bey?” dedim.

Aradan, uzun yıllar geçti. Söylemekte hiç sakınca görmüyorum. Müzakere masasında direnirlerdi ama çalışanların haklarını zamanında ve düzgün öderdi Adel Kalem yetkilileri.

Yiğit bey konudan habersiz gibi. Osman beyle bakıştı. Osman bey de yaptıklarında bir yanlışlık olmadığını anlatmaya çalıştı. Ben; “Haklı olabilirsiniz, hukuka uygun da olabilir ama ahlaki ve vicdani bulmuyorum. Bu uygulama bir sendikacı olarak, beni çok sıkıntıya soktu.” dedim.

Yiğit bey, personel müdürü Osman bey'e döndü;

“Osman fark ne kadar tutuyor?”

“Bilmiyorum abi, hesaplamak lazım.”

Yiğit bey kalktı “Bize biraz müsaade edin.” diyerek kendi odasına geçti Osman beyle. 15-20 dakika sonra geldiler, Yiğit bey; “Tamam, arkadaşlara söyledim, yeni tavandan alacaklar tazminatlarını.”

Mutlu oldum tabi. Teşekkür ettim üyelerim adına. Toplantıya geçtik.

Toplantı çıkışı, temsilci odasının önünde, ayakta arkadaşlarla sohbet ederken işten çıkarılan dört işçinin personelden çıktıklarını gördük. Geldiler, iki üç adımlık mesafeden, yanımızda geçerlerken Nail seslendi;

“Aldınız mı paralarınızı?”

“Aldık.”

“Farkları da aldınız mı?”

“Evet aldık” dedi içlerinden biri ve hiç yüzüme bakmadan çekip gittiler.

Bütün arkadaşlar birbirimize baktık. Nail, o bazen takındığı ses tonuyla ve meşhur gevrek gülüşüyle; “Nasılmış başkan, ben sana bunlara iyilik yaramaz diye boşuna mı diyorum?”

“Tavuk su içer, Allah'a bakar.” sözü aklıma geliyor bu anıyı her hatırladığımda.

ADEL'İN İFTAR YEMEĞİ

Sendikadan emekli olalı 15 yılı geçmişti. Sendika, Adel kalemdeki üyelere iftar yemeği düzenlemiş. Beni de davet ettiler. Ne kadar mutlu oldum. Bu kadar sene sonra hatırlanmak ne güzel.

Yemekte Ankara'dan gelen Mürsel Başkan ve diğer yöneticilerle, şube yöneticisi arkadaşlarla özlem giderdik. İşçiler arasında hala tanıdıklarım, tanıyanlarım var. Hepsi güler yüzle hatırımlı sordu. İnanılmaz mutlu oldum.

Eskilerden kalma bir üye;

“Başkanım beni hatırladın mı?” dedi.

“Sima olarak hatırlıyorum da ismini çıkaramadım.”

“94 sözleşmesinde ücret zamlarından yararlandırmadığınız işçiler vardı ya, ben onlardanım.”

“Nasıl yani, hiç öyle bi şey hatırlamıyorum. Böyle bir şey olabilir mi? Ortada bir sözleşme varsa, bundan her üye eşit olarak yararlanır.”

“Yok başkan, biz yararlanamamıştık.”

“Bunda bir yanlışlık olmalı, ben böyle bir şey hatırlamıyorum.”

Arkadaş yine de nazik ve kibar; “Olabilir başkan, belki temsilciler sana söylememişlerdir.”

“Valla hatırlamadım.” dedim, “Öyle bir şey olduysa yanlış olmuş.”

Yemekten sonra günlerce kafama takıldı bu soru. Nasıl olurda bir grup işçi sözleşme zammından yararlandırılmaz.

Bir gün yolda eski bir Adel Kalem emeklisiyle karşılaştım. Kesin Osman Ataş olmalı ama şu an hatırlayamıyorum. Yemekteki bu konuşmayı anlattım.

“Hiç hatırlamıyorum böyle bir şey.” dedim.

“Hatırlarsın başkan.” dedi. “Hani 25-30 kişi bahar aylarında işe girmişti. Sendikaya üye olunca az da olsa bir zam almıştı, sonra asgari ücret yükselince bir zam daha almışlardı. Yiğit bey “Ben bu işçilere bir zam daha vermem, hepsini işten çıkarırım.” demişti.

Osman anlattıkça, hepsini birebir hatırlıyorum. Hatta Nail’in; “Boşver başkan, bunları zammın dışında bırakmayalım. İleride sıkıntı olur. İşveren çıkaracaksa çıkarsın.” dediğini de.

Sonra aramızda müzakere yapmıştık.

“İşveren blöf yapıyor olabilir mi?”

Hiçbirimiz blöf diyemedik. Bu işçiler kesin çıkarılacaklar ama bizim başımız ağrımayacak. Kendi adıma olsa, resti çekebilirim “Çıkarırsa çıkarsın.” ama başkasının ekmeği ile kumar oynanmaz. Hiç de oynamadım. İçim çok rahat.

“Bütün sorumluluk benim” dedim ve o maddeyi ben kabul ettim. “Bana kızarlar belki ama burada ekmek yemeye devam ederler.”

Ne mutlu ki, bu arkadaş halen Adel Kalem’de ekmek yiyor.

Bir yıl sonra yine çağırdılar beni iftar yemeğine. Gözlerim o işçiyi aradı ve buldu. Aynen anlattım, yukarıdaki gibi. “Kusura bakma, sanki sorumluluğumu inkar etmiş gibi oldum, ama bütün sorumluluk benim.” dedim. “Aşk olsun başkanım” dedi, “Ben size kırgın değilim, boşuna üzmüşsün kendini.”

Ne güzel insanlar tanıdım ben sendikada ve çok şükür ki kötü bir hatıra bırakmadım arkamda.

ADEL KALEM'DE TENSİKAT

Adel Kalem fabrikasında, neredeyse her ay 15-20 işçi işten çıkarılıyor. İşçi kadrosu 200'ün altına inmiş ama tensikat durmuyor bir türlü. Sendika olarak, işçi çıkarılmasını engelleyecek yasal bir gücümüz yok. Her defasında isyan ediyoruz ama nafile. Arada çok mağdur olabilecek 1-2 kişiyi listeden çıkartabilirsek mutlu oluyoruz.

Başkanlığı devraldıktan sonraki listelerde, bana çok yakın olan, başkan olmama samimi destek veren bazı arkadaşların listeye konulduğunu görüyorum. İsyan ediyorum ama ne çare; personel müdürü Osman bey “Listeleri biz hazırlamıyoruz, ünite şeflerinden ne gelirse onu uyguluyoruz.” diyor. Baştemsilcim ve Şube Mali Sekreterimiz Nail de “Ne yapalım başkan, yasal olarak yapabileceğimiz bir şey varsa söyle yapalım.” diyor.

Böyle gitti Hakkı Karabulut.

Genel Merkez delegesi idi bizimle birlikte. Mürsel başkan genel merkeze seçilince, benim şube başkanlığımı ilk Hakkı kutlamış “Hiç sıkıntın olmasın başkan, ben sana güveniyorum ve yanındayım.” demişti ama başkanlığımın ilk aylarında listeye konulmuş ve işten çıkarılmıştı.

...

Her liste açıklandığında; “Ne yapalım başkan, yasal olarak yapabileceğimiz bir şey yok.” diyen Baştemsilci Nail telefonda isyan ediyor “Bu ne biçim sendika başkan, bu nasıl sendikacılık? Bir temsilcinin enişttesi işten nasıl çıkarılır? Çıkarılırsa orda nasıl temsilcilik yapılır? Bu listeleri kim yapıyor, kimlerle yapıyor? Bu işte Ankara’nın parmağı var. Ben bu çıkışı kabul etmiyorum.”

Araya girmeye çalışıyorum;

“Hayrola Nail kim çıkarılmış?”

“Kim olacak başkan. Abdil’in enişttesi Mehmet Çelik’i listeye koymuşlar.”

Ben de severdim Mehmet Çelik’i. Personel Müdürü Osman beyi aradım.

Cevap aynı;

“Liste ünitelerden geliyor başkan, bir şey yapamam.”

Nail’e de cevap olarak, geçmişteki tutumunu hatırlatırcasına;

“Ne yapalım Nail, yasal olarak yapabileceğimiz bir şey yok.” dedim.

Akşam şubeye uğradı Nail;

“Kusura bakma başkan, Abdil’in yanında öyle konuşmak zorunda kaldım.”

dedi

TÜFEK TEMİZLİĞİ

Aydın'da, ilk hafta ne arayanımız oldu ne soranımız. Kışla içinde, zeytin ağaçlarının altında oturup sohbet ederek, kıdemli kısa dönem arkadaşlarla takılarak, orada burada, kışla dışında, köy yollarında dolaşarak geçirdik ilk haftayı. İkinci hafta tabur komutanımız, toplam 11 kişilik kısa dönemleri topladı ve bölüklere dağıtımımız yapıldı.

Ahmet Erol'un uyanıklığı sayesinde kamera çekim işini kaptık ama Ahmet'i karargah servis bölüğüne, beni, İzmir'li Ercan Köktürk ile ikinci eğitim bölüğüne verdi tabur komutanımız.

Bölükte bize hemen G-3 tüfeklerimizi zimmetlediler ve mutlaka temizliğini yapın diye de sıkı sıkı tembihlediler.

Ercan'la, tüfeklerimizin mekanizmasını açtık ki her yeri yağ içinde. Harbi ve pamuk elimizde saatlerce yağları temizlemeye, kurutmaya uğraştık. Arada gördüğümüz kıdemlilere gösteriyoruz;

“Şuna bir bak temizlenmiş mi?”

“Uuuuuu abi bu ne? Karıncalanmış bu, çok pis.”

Tekrar başlıyoruz temizlemeye;

“Yok abi, olmamış, karıncalanmış.”

Ben de gözlerimi yerleştiriyorum namlunun ucuna, ne toz görüyorum ne karınca.

Saatlerce, saatlerce uğraştık olmadı. Sonunda;

“Ya bırak arkadaş, başlarım tozuna, karıncasına “ dedik, bıraktık. Ne yapalım.

İki ya da üç gün sonra, bölüğü toprak top sahasının kenarında dört sıra halinde dizdiler. Tabur komutanı tüfek temizlik denetimi yapacaktı.

Ben ilk sırada, baştan üçüncüyüm, Ercan da tam arkamda, ikinci sıranın üçüncüsü. Tüfeklerimizi omuzlarımıza, denetim pozisyonuna aldık, tabur komutanının gelmesini bekliyoruz.

Arkadan Ercan seslendi, döndüm;

“Yer değiştirelim mi?

“Olur” dedim, nedenini de sormadım.

Biraz sonra tabur komutanı geldi. İlk sıranın başından itibaren, tüfeklerin namlu deliğine gözlerini yerleştirip kontrollerini yapmaya başladı. İlk iki erin tüfeğini kontrol edip Ercan’ın önüne geldi. Biraz eğilip, gözlerini Ercan’ın tüfek namlusuna dayayıp bir süre baktı. Sonra başını kaldırıp Ercan’ın yüzüne baktı. Tekrar eğilip namluya bir daha baktı. Çekildi, Ercan’ın yüzüne korkunç bir tokat patlattı.

Ercan sendeledi, bir adım kadar geriye savruldu. Tekrar yerini alıp “hazır ol”a geçti. Komutan sağlı sollu iki tokat daha patlattı ve sıradaki ere doğru bir iki adım

attı, durdu, döndü Ercan'a bir de tekme attı. Yere düşen Ercan güçlükle toparlanmaya çalışırken, tabur komutanı ile çok kısa süre göz göze geldik. Ercan'ı bırakıp, sıradaki erin önüne gelen komutan dönüp bir süre tekrar bana baktı, sonra bir Ercan'a bir bana baktı. Bu son bakışta, komutanın gözünde pişmanlık gördüm. Hani bazen hissedersiniz, öyle bir şey.

Ercan benden de kapanık, sessiz bir çocuktur. Komutan anlayamadı, fark edemedi Ercan'ın kısa dönem olduğunu. Son bakışından hissettim bunu “Kusura bakmayın fark edemedim.” diyordu komutanın gözleri.

Komutan benim tüfeğimin temizliğinin de sıkıntılı olduğunu hissetmiş olmalıydı bu arada. Kendisi gelmedi ikinci sıraya. Kıdemli astsubaylardan birine işaret etti. Gençler hariç, astsubaylarla arası genelde iyi olurdu kısa dönemlerin. Koskoca tabur komutanı bunu bilmez mi? Kıdemli astsubay geldi, kontrol etti tüfeğimi.

“Çok kötü” dedi, “Ne zaman aldınız bu tüfekleri?”

“Yeni aldık komutanım, bu kadar temizleyebildik.”

“Kim verdi bu tüfekleri size?”

“Çavuşlar verdi komutanım.”

“Eşş.....eşekler. Hemen bugün temizletin bu tüfekleri.”

Yer değiştirmeseydik o dayağı ben yiyecektim. Allah korumuş. Arkadaşım kendi istedi, benim suçum yok. Onun kismetiymiş.

BEN ALLAH'IN SEVDİĞİ BİR KULUM

Bunu daha önce de söyledim;
Ben Allah'ın sevdiği bir kulum.
Bana kötülük eden, benim hakkımı yiyen büyük azaplara uğrar.
Benden söylemesi.

Ben Allah'ın sevdiği bir kulum.

Buna çok inanıyorum.

Neden mi;

-En iyi anne, benim annemdi.

-En iyi baba, biraz ters ve sinirli biri olsa da benim babamdı.

-En iyi aga bende,

-En iyi gardaş bende,

-En iyi kız kardeş bende,

-En iyi yengeler bende,

Ayşe yengem ve Filiz ikisi de pırlanta,

-En iyi eş bende,

-En zollu ve yakışıklı oğul benim oğlum Ogün, en iyi ve güzel gelin benim gelinim Sibel,

-En haccak ve zollu kız evlat benim kızım Rüya, en iyi ve yakışıklı damat benim damadım Aytunç,

-ve göreceksiniz en yakışıklı ve candan torun da benim torunum olacak.
CAN. Yenileri de gelecek inşallah.

-En iyi enişte de bende. Ayhan'dan daha iyi enişte mi olur.

-Üstelik en iyi kayınpeder de benim kayınpederimdi. (Allah rahmet eylesin).
Dünya iyisi bir adamdı.

-En iyi kaynana, benim kaynanam, Allah uzun ömürler versin inşallah.

-En iyi bacanaklar bende. Nedim abim, Çakır Mehmet, köylüm Zafer ve küçük Mehmet bacanaklarımla 40 yıldır en küçük bir küslüğümüz olmadı.

-En iyi ablalar, baldızlar bende. Şükran ablam, Türkan ablam, Özcan ve Hatice. Hepsi öz kardeşlerim gibidirler yıllardır.

-Yeğenler arasında da yamuk yok çok şükür.

-Ve hatta inanmayacaksınız, en iyi komşu da bende.

Tam 30 yıl oldu, apartman kapı komşum rahmetli emekli subay Behiç abim, emekli tarih öğretmeni Gülseren ablam, aile büyüklerimiz, çocuklarımızın anneanneleri, dedeleri oldular. Şimdi evli çoluk çocuk sahibi olan kızları Gülçe ve Ayça bizde, bizim balkonda evimizin kızları, çocuklarımızın ablaları olarak büyüdüler. Durmuş ve Melek ailesi de en iyi komşular listesinde en üst sıralarda olmayı hak ediyorlar.

Eeee, daha ne olsun.

Allah'tan daha başka ne ister insan.

Para mı? Pul mu? Alın sizin olsun. Ben sahip olduklarımla mutluyum, gururluyum.

Kim ne düşünürse düşünsün, ne derse desin. Kim, neye, kime itiraz ederse etsin.

Bunların hepsini yürekten ve inanarak söylüyorum. Allah bütün bunları boşuna nasip etmedi bana herhalde. O, görüyor ve tanıyor beni. Hiç günahım yok mudur? Çoookk(tur herhalde). Allah rahim ve rahman ve dahi en büyük bağışlayıcı değil mi? Benim küçücük günahlarıma mı takacak kafayı. Yok bir omuzuma bir melek, diğer omuzuma bir melek oturtup, 7x24 beni gözettilip, amellerimin çetelesini mi tutturacak?

Ya, ben kimim ki? Yanlışsam affeyle Allah'ım.

Ben anlıyorum; yüce gönüllü tanrım bana diyor ki, “Seni yarattım, boy pos verdim. O koca kafanın içine de bir beyin yerleştirdim eşekten farkın olsun diye. İşine gücüne bak. Hak, haram yeme. Kul hakkına girme. Kimsenin helal yoldan edinilmiş malına mülküne, parasına puluna ve dahi karısına kızına göz koyma, gerisini bana bırak.”

Ben de aynen öyle yapıyorum(dur inşallah). Kurban olurum ben yaradanıma.

Not: Bu satırları yazarken hatırladım. Giresun lisesi, orta birde bayan bir edebiyat hocamız vardı. Bir gün bana “Sen edebiyatçı olabilirsin.” demişti. Allah mı söyletmişti acaba? Bu kadar bozuk imla ve cümle yapılarıyla edebiyatçı mı olunur?

Edebiyat öğretmenimizin ismi Şule Ateş'ti galiba. Tefik Usta hatırlar mı diye düşündüm ama benim hatırlayamadığımı Tefik nerden hatırlayacak? Onun hafızası benimkinden daha mı iyi? Laf işte benim ki de.

AV. ALIŞAN SERTEL

Haydar başkanın Ağaç-İş'ten uzaklaőtırılıp başka sendika kurması aşamasında, başkanın yakın arkadaşı Av. Adnan Dizer de ayrıldı şube avukatlığından. Ne kadar süre sonra olduğunu tam olarak hatırlamıyorum ama yanılmıyorsam 1984'te Av. Alişan Sertel őubemizin yeni avukatı oldu.

Özellikle iş hukuku alanında çok iyi bir avukat olan Alişan bey, hayatımda tanıdığım en kaliteli insanlardan biridir hala.

Yazıhanesi Laleli'de olan Alişan bey, şubede ihtiyaç duyduğumuz her an yanımızda olur, her sıkıntımıza koőardı.

Biz şube çalışanları, yönetici, personel her akşam mesai çıkışı kahveye gidip oyun oynamayı seviyoruz. Kumarımız yok ama çok iddialı geçer oyunlarımız. Geçmişte bu tür alışkanlıkları olmayan Av. Alişan bey de alıyor bizim oyunlara zamanla.

Hedef elbette benim. Eőli olsun, tek olsun amaç beni yenmek. Akşama doğru arar yazıhaneden: "Ben çıkıyorum, hazır olun". İl dışında da

duruşmalarımız olur, İnegöl, Devrek, Tekirdağ, Edirne gibi. Birlikte gideriz genelde. Her gittiğimiz yerde bir iki parti 51 oynamadan rahat etmeyiz.

2000’li yılların başlarında bağımsız milletvekili Sema Pişkinsüt parti kurma hazırlığında. Alişan bey de katılmış bu hazırlıklara. Ben sendikadan emekli olmuşum. Alişan abiden davet alıyorum;

“Maslak’ta partinin tanışma ve üye kayıt toplantısı var gelir misin?”

Gitmez miyim? Alişan abi çağırır da gidilmez mi? Ancak, bir sıkıntım var. Ben CHP üyesiyim. O sıralarda, mahalle birimindeki arkadaşlarla yeni bir çalışma başlatmışız. Sık sık toplanıp kendimizce bir şeyler yapmaya çalışıyoruz. Daha yeni bu çalışmalara başlamışken, arkadaşlara nasıl “ben gidiyorum” derim. Birlikte yola çıktığımız arkadaşları nasıl daha başlangıçta terkederim? Bunu yapamam.

Gittim Maslak’taki toplantıya. Alişan abiyi ilk kez böyle heyecanlı görüyorum. Sevgi yenge de orada. Sakin, oturuyorum ama sıkıntım büyük. Parti çalışması içindeki herkes eşini dostunu getirmiş üye yapmak için.

Üye yazımı yapılıyor masalarda, ben eziliyorum. Alişan abi beni sevmiş, saymış, adam yerine koyup, kendi kurduğu partiye çağırmış. Nasıl üye olmadan dönerim? İyi de üye olursam birlikte yola çıktığım arkadaşlarımla yüzüne nasıl bakarım?

“Alişan abi, ben şimdi üye olmasam, CHP’de yeni bir çalışma başlattık, arkadaşlara ayıp olmasın. Bir süre sonra üye olurum.”

Anlayışlı adamdır Alişan bey; “Sıkıntı yok başkan, geldiğin için teşekkür ederim.” dedi. Ne diyecekti ki başka? İzin alıp ayrıldığımda çok üzgündüm. Çok

mahcup olmuştum. Uzun yıllar arayamadım Alişan abiyi. Aradığımda da gönlümü aldı. “Boşuna üzmüşsün kendini. Ben kırılmadım sana. Zaten bildiğin gibi yürümedi o parti.” dedi. “En kısa zamanda buluşalım, Muhittin’i de getir, özledim kağıt oynamayı” diye de ilave etti.

Olmadı, henüz buluşup kağıt oynayamadık ama, ilk fırsatta inşallah.

İYİ TAVLA OYNARIM

Bildiğim kağıt oyunlarını ve düz okeyi iyi oynarım, bir de tavlayı.

İçki ile aram yoktur. Yazdan yaza, tatile gitmişsek, deniz kenarında bir iki bardak bira içerim o kadar.

Mahallemde, bir işle meşgul değilsem günlerim, bizim “dernek” dediğimiz emekli kahvemizde geçer. Özellikle yazın sıcak günleri, kahvehanenin önündeki, üstü kapalı, gölge mekan harikadır.

2000’li yılların başlarında, mahalle derneğimizin lokali olarak kullandığımız için, bizim dilimizde halen “dernek”tir burası. Kahvehanenin sahibi Hasan abi az kahrımızı çekmedi yıllardır.

“Akrabalarım” da var burada. Topal Osman Rusları Harşit çayında durdurmuş ya, Trabzonlu olan rahmetli Selçuk abime akraba diye takılırdım. Tabii karşılığını göze alarak. Reha abimiz de Sürmeneli, ona da akraba, emmioğlu diyorum. Reha’nın da dili Selçuk abimden düzgün değil ki, insan akrabasına kötü söz söyler mi? Sinirliler ama şaka kaldıran, seven ve dost insanlar akrabalarım.

Okey oynarız genelde ama arada iddialı tavla oynadıklarım da var. Rahmetli Ayhan ile çok oynardık. Kemalettin ile, Aydın ile, Mustafa sık sık oynarız ama en çok İbrahim başkanla oynarız tavlayı.

Dedim ya iyi oynarım tavlayı. İddialı oynarım. Kendime göre neşeli oynarım. Zarı ben atarken de konuşurum, rakibim atarken de. Ben zar atarken, neye ihtiyacım varsa; “Hadi oğlum düşeş, hadi oğlum dübeş” diye atarım, İbrahim başkan zar atarken de, ona ne yaramıyorsa; “Hadi gele, hadi iki bir...”

Şansım da tutar İbrahim başkana ve çoğu zaman ne dilersem onu atar, ne dilersem onu attırırım. Çok zarları fırlatmış, çok tavlayı kafama geçirmeye kalkışmış “Bir daha seninle oynarsamim” diye çok yeminler etmiş, ertesi gün; “Hadi bi beş yapalım” diye de çok ısrar etmiştir.

Bir gün kızımınla, yakınlardaki bir çay bahçesine gittik.

“Baba hadi tavla oynayalım.”

“Oynayalım kızım.”

Oynuyoruz. Ben aynı ben. Ben atarken ne lazımsa, kızım atarken ne yaramıyorsa onu diliyorum yüksek sesle. Sonunda dayanamadı kızım “Ya baba ne kadar çamursun.” dedi. Halbuki, ben o kadar temiz oynuyorum ki.

Saflığıma gelmiş, bunu dernekte arkadaşlara anlatmışım. O günden sonra, Kemalettin’in dilinden düşmedi: “Oğlum, ona kızı bile çamursun demiş.”

GİDEROS KOYU

İki üç senede bir köyü, Karadeniz'i gezmeye gideriz. O sene küçük Mehmet bacanak, hanımı Hatice kardeşimiz, ben Sabahat ve güzel kızım Rüya, birlikte gittik.

Köyde, köyün çevrelerinde gezdirdi abim bizi. Mutlu geçen tatilimizi bitirip dönüşe geçtik.

Ayancık'ta çok sevdiğim Kemal başkanım var. Her köy tatili dönüşü fırsatım olursa uğrarım Kemal başkanıma.

Kemal başkanım çok dürüst ve çalışkan bir sendikacı idi. Genel Merkeze seçilmesinde benim de çok katkım, emeğim vardı. Daha sonraları, Genel Sekreter olan Kemal Esin ile Genel Başkan Mürsel Taşçı anlaşamamış ve Kemal Başkan istifa edip ayrılmış.

Dışarıdan müdahil olmak istemem ama Mürsel başkanın, Kemal başkanın yeterince değerlendiremediği hissi, üzüntüsü var içimde. Geçmişte Düzce Şube başkanı Cemil Tınaz gibi Kemal Esin'in de hak ettikleri değeri bulamadıklarını düşünüyorum. Cemil Tınaz hakkında, en başta Mürsel Taşçı ve Kemal Esin

benimle aynı görüşte değiller ama ben nedense Cemil Tınaz'ı kaybedilmiş bir değer olarak gördüm her zaman. Araya giren lüzumsuz insanların dedikoduları sonucu 20 yıldır görüşmediğimiz Cemil'i her şeye rağmen severdim ben.

Neyse, bacanaklarla dönüşte, Ayancık'a Kemal başkana uğradık. Sağolsun, lezzetli balık ziyafetinden sonra, Kemal başkanın geceyi Ayancık'ta geçirme ısrarlarına rağmen, gece 12'ye doğru yola çıktık.

Yol bozuk olabilir diye uyarmıştı Kemal başkan ama yol bozuk değil, kazılmış. Yol yapım çalışması var, toz, toprak, çakıl. Vitesi birden ikiye atamıyorum ki ilerleyelim. Ayancık-Karabük arası, yolun yarısı böyle geçti, sabaha karşı indik Düzce'ye ama bittik resmen. İlk kez direksiyon başında gözlerim açık, uyukladığımı hissettim. Arka koltukta annesi ile teyzesi arasında, bitmeyen yolculuğun perişanlığını yaşayan kızım, o geceden sonra uzun yolculuklardan nefret etti.

Burada hakkını teslim edeyim, Mehmet bacanağım hiç uyumadı, sabaha kadar konuştu, zaman zaman şarkı türkü bile söyledi. Korkunun gözü kör olsun.

...

Bir sene sonra, ben ve Sabahat, Güneyköylü bacanağım Zafer ve eşi, kardeşimiz Özcan'la gittik köye, Karadeniz'e.

Yine köy ve çevresinde gezdik, akrabaları dolaştık. Maçka'da Mehmet bacanak, Hatice, çocukları İlker, gelinleri Kezban'la buluştuk. Mehmet bacanağımın dünürü Salih beylerin misafiri olduk. Rize, Ardeşen, Ayder epey gezdik, dolaştık.

Dönüşte Zafer bacanak ve hanımlarla Ayancık'a uğradık. Kemal başkanımın misafiri olduk. Küçük bir konteyner yerleştirmiş deniz kıyısı arazisine, karı koca mutlu yaşıyorlar. Ev yapımı rakı ikram etti, bir kadeh ben bile içtim. Yengemiz güzel, lezzetli ikramlarda bulundu, ellerine sağlık. O gece Ayancık öğretmenevinde kalıp, ertesi gün, sahil yolunu takiben yola çıktık.

Sahilde de yol çalışması var ama gündüz gözü, yavaş yavaş ilerledik. Cide'de, sonra da Hacı Veli denilen yerde salaş bir çardakta çay içtik. Ne güzel doğası var yörenin.

Zafer bacanağın annesi Bartınlı. Karadeniz kıyısında, muhteşem manzaralı Gideros koyunda akrabası varmış, uğrayalım dedik. Yavaş yavaş indik koyun kenarına. Yol, çıkmaz yol ve sağ tarafa araçlar çekilmiş.

Sağa sola sorduk, soruşturduk, bulamadık akrabaları. Döneceğiz. Arabaya yalnız bindim. Zorla dönüş yaptım, hareket ettim. Daracık yol üzerinde derin bir çukur, ön sol tekerlek çukura düştü. Çıkamam lazım ama çıkamıyorum. Sonunda yüklendim gaza. Ön kaputtan fırlayan dumanlar arasında çıktım çukurdan, ilerledim, biraz yukarıda hafif düz bir alanda, arabayı kenara çekip bekledim geridekileri.

Az sonra yürüyerek geldiler, hep beraber arabaya bindik. Hareket için debriyaja dokundum, boş, bom boş. Vitese geçemiyorum, dolayısıyla hareket edemiyorum. Çukurdan çıkayım derken baskı-balataları yemişim.

Çok da cahilim bu konularda. İstanbul'u, sigortacı, arkadaşım Ali Yılmaz'ı arıyorum. Sağolsun Ali, çekici bulmuş bana "Olduğun yerde bekle, çekici geliyor."

diyor. Bekliyoruz. Bu arada resim çekip, Facebook'ta paylaşıyorum “yolda kaldık” diye. Bilerek, planlayarak yapmadım yeminle.

Hayatımın en gururlu dakikaları başladı az sonra. Ne çabuk gördünüz? Ne çabuk duydunuz? Ne çabuk haberleştiniz?

Önce Ankara'dan Yılmaz aradı;
“Başkan nasılsınız, bir ihtiyacınız var mı?”
“Sağol Yılmaz, iyiyiz, çekici bekliyoruz.”

Ayancık'tan Kemal başkan arıyor;
“Başkan iyimisiniz, yardıma ihtiyacınız var mı? Sefai başkan, Bartın'da karşılayacak, yardımcı olacak size tamam mı?”
“Teşekkür ediyorum başkanım, iyiyiz merak etme.”

Bartın'dan Sefai başkan arıyor;
“Başkanım, madem çekici ile geliyorsunuz, ben Bartın'da bekliyorum sizi. Sakın üzülmeğin telaşlanmayın, her şeyi hallederiz.”

İzmir, Foça'dan Tuncay Şentürk başkanım arıyor;
“Geçmiş olsun başkanım.” diyor.

İstanbul'dan mahalle arkadaşlarımdan da arayanlar oluyor. Sanki tüm dostlar seferber olmuşlar.

Hemen hemen yarım saat içinde oluyor bu konuşmalar. Ne güzel şeymiş örgütlü olmak. Ne büyük gururmuş böyle dostlara, arkadaşlara sahip olmak.

Çekicinin üstünde hanımlar biz bacanakla arabanın içinde; maceralı, 80 km'lik bir yolculukla Bartın'a indik.

Çekicinin şoförü her işimizi halletti. Şehirde eşyalı, boş bir dairesi varmış bizi oraya yerleştirdi, paranın lafını bile ettirmedi. Bize tamirci bulup aracımızın tamir işini ertesi güne hallettirdi. Allah razı olsun.

Sefai başkanım, bizi evinde ağırlamaya hazırlanmış. Çekici şoförünün evinde kalmamıza üzüldü ama bizi evine götürüp ağırladı, hanımı çok candan ilgi gösterdi.

Ne güzel insanlar varmış yurdumda. Ne güzel dostlarım varmış yurdumun bir yanında.

Ertesi gün yola çıktığımda çok mutlu ve gururluydum ama telaşımız vardı. Adayımız Muharrem İnce'nin Maltepe mitingine yetişebilmek. Gezi tarihlerini bu mitinge göre planlamıştım ama olmadı, yetişemedik. Canımız sağolsun.

EGE GEZİSİ

Kafa dengi arkadaşlarla geziye çıkmayı seviyorum. En çok, çocuklarımın da olduğu gezileri severim, çok mutlu olurum çocuklarımla ama büyüdüler, çok çabuk büyüdüler. Artık onların kendilerine göre planları oluyor ve planlarımız her zaman örtüşmüyor. Bacanaklar sağolsun. Gezilere, tatillere Zafer ya da küçük Mehmet bacanaklarla çıkıyoruz son yıllarda.

Eşim Sabahat'ın ailesi mübadele zamanı Bulgaristan'dan gelmiş. Önce Tekirdağ'ın Saray ilçesi Çukuryurt köyüne, daha sonra da İstanbul'a göçmüşler. Ailenin 5 kızı var. Sabahat dördüncü. Yani, dört bacanağım var. Bacanaklarımın hepsi de pırıl pırıl insanlardır. Eşleri olan Şükran ablam, Türkan ablam, Özcan, Hatice ne kadar güzel insanlar. Sevgi dolu ablalar, kardeşler. Kayınpederim 1987'de vefat etti. Dünya iyisi bir insandı. Kayıinvalidem de çok iyi sevecen bir kadın. Yaklaşık 40 yıldır bu ailenin içindeyim. Ne kardeşler arasında, ne bacanaklar arasında bir dargınlık, kırgınlık olmadı. Bir iki ufak tartışma olmuştur belki ama lafı edilecek türden değil yani.

Büyük bacanak Nedim abi Elazığ'lı. Bacanakların yaşça en kıdemlisi ama ona sorsan en genci. Mahalle hocasıyla çok haşır neşir, Allah kabul etsin. Şükran ablam, ailenin sevilen ablası. Biraz rahatsız bu sıralar. Allah tez şifa versin diye duacıyız.

Büyük Mehmet bacanak, tipik Trakyalı, köyü yakın ya, neredeyse haftada bir gidip geliyor Tekirdağ Saray'a, Çukuryurt köyüne. Gözlerinden dolayı Çakır diyenler de var. Yeryüzünde Çakır bacanak kadar eli açık insan çok azdır. Her gittiğimizde ufak tefek bir hediyesi vardır mutlaka. Eşi Türkan ablam ailenin en çalışkanı, en çilekeşi aynı zamanda. Kayınvalideyle bir arada yaşadıkları için tüm misafirleri karşılamak ve ikramlamak ona düşüyor ama şikayet ettiğini hiç görmedim. Bu iki büyük bacanak pek tatillere çıkmazlar.

Zafer bacanak, köylüm sayılır. Komşu Güneyköy'den. Tekirdağ, Kumbağ'da olta balıkçılığında rakibi yok. En küçük bacanak Mehmet de Trakyalı. Babaeski'li. O da Kumbağ'ın yazlıkçılarından. Bu iki Kumbağ yazlıkçısı bacanak sayesinde, biz de yaz tatillerimizi Kumbağ'da geçirdik çoğu yaz. Şimdi de kendi yazlığımıza hazırlanıyoruz kısmet olursa. Çocuklarımla mutlu günler geçirdim Kumbağ kumsallarında, şimdi sıra torunlarda inşallah.

Ben tatile çıkmayı, kendi arabamla ve çoluk çocuk uzun yolculuk yapmayı seviyorum. Karadeniz'e, köye değilse, yolum genelde Datça'ya çıkar. Seviyorum Datça'yı. Alışkanlıklarımdan kolay vazgeçemiyorum belki de. Hani Ege ve Akdeniz tatilleri için "deniz, kum, güneş" denir ya, benim için "deniz, kum, güneş ve illa ki gölgedir" güney tatilleri. Gölgesi olmayan güneşi sevmem. Plajlarda bile ilk aradığım gölgedir. Bir plaj şemsiyesi altı, bir ağaç gölgesi ya da salaş bir çardak altı, yeter ki gölge olsun. Gidip gelirken yol boyunca da lüks mekanlardan, betonarme tesislerden çok salaş bir çardak altı gözlerim.

...

2019 Eylül sonlarına doğru ben, Sabahat, Zafer ve Özcan Kumbağ'dan çıktık yola. Bu kez güzergahımız farklı ve çeşitli. Belirli bir yerde konaklamak yerine, çok yer gezeceğiz, çok yer göreceğiz.

Şarköy üzerinden Çanakkale, Geyikli'ye, oradan Bozcaada'ya geçtik. Bir gece kaldık ve dolaştık adayı.

Ertesi gün, Behramkale, Asos, Küçükkuyu, Altınoluk üzerinden Akçay'a doğru yola çıktık. Yolda, telefonda oğlum Ogün'le konuşuyoruz, "Yolunuzun üstünde Zeus'un atları var, gidin görün." diyor. Yol boyunca Zeus'un atlarını aradık bulamadık. En sonunda vatandaşın biri bize bir yol tarif etti tepeye doğru. Çıktık. Birileri yürüyerek geliyor toprak yoldan. Soruyoruz, "İki kilometre ileride." diyor. Zafer bacanağın dizlerinde sıkıntısı var biraz. Onu bırakıp biz yürüyoruz. Daha başlangıçta bir tabela;

'Zeus'un Altarı'

Biz 'altarı', 'atları' olarak anlamışız. Yürüdük, kocaman bir adak kayası. Tam Edremit körfezinin üzerinde, müthiş bir manzara. Körfez'i seyrettik doya doya.

Köylüm, abimin iş ortağı, Tonyalının Abdullah Akçay'da ev kiralamış. Apo'ya misafir olduk iki gece. Küçükkuyu'da üniversite arkadaşım, güzel insan Füsün Çileci'yi ziyaret ettik, çayını içtik. O çevrede ve Kaz dağlarında dolaştık iki gün.

Akçay'dan; Burhaniye Ören, Gömeç üzerinden Ayvalık ve Cunda adası ziyaretlerinden sonra Dikili'ye, ertesi gün de Çandarlı'dan Yeni Foça'ya geçtik. Foça'da Ağaç-İş'ten Tuncay başkanım var ve benim; “Bana uğramadan geçme.” diyen Tuncay başkanına sözüm var.

Aradık bulduk başkanını. İki Foça arasında, bağ arası mı? Bağlar arası mı? öyle bir adres. Gittik, emlak bürosunda çayını içtik sohbet ettik başkanımınla. Benim zamanımda İzmir Şube'de başkan değil ama yönetimde imiş. Ben çok iyi hatırlayamasam da, o beni tanıyor.

Ne güzel sözler söylüyor benim için, gururlanıyorum;

“Ben seni iyi tanıyorum başkanım, sen bizim üstadımızdın.” diyor. Neden emlakçılık yaptığı belli, bu güzel dille başarılı olmamak mümkün mü? Sadece emlakçılık da değil, belediye encümeninde benim partimden. “Madem emlak işi yapıyorsun, bir şeyler ayarla bana demiştim.” Başkana kalsa hazır ama fiyatlar benim çok uzağımda, başkan ne yapsın.

Foça'lardan Eski'sini daha çok beğendik ve o geceyi Eski Foça'da geçirip, ertesi gün Aliğa, İzmir üzerinden, yol boyu sahil beldelerini hayran hayran izleyerek Karaburun'a geçiyoruz. Çok merak ettiğim yerlerden biri Karaburun. Umduğum kadar etkilemedi beni nedense. Biraz dolaşıyoruz ama fazla kalamıyoruz çünkü Çeşme'de mahalle arkadaşım gavur Hasan bekliyor.

Çeşme'ye indiğimizde geceyi geçirmek için yer ayarlama telaşımız olmadı. Olmadı çünkü Hasan kaptığı gibi, bizi, merkeze çok yakın evine götürdü. Bacanak ve hanımlar belki biraz tedirginlik geçirdiler başta ama ben biliyorum Hasan itiraz dinlemez. Evde yalnız annesi var. Eşi Nurcan ve oğlu Özer yok. Annesi de güler yüzle karşıladı sağolsun. O gece Çeşme'de balık ziyafeti çekti Hasan bize. Bol bol

Selçuk abiyi andık, kahkahalar attık. Ben de iki, belki de üç kadeh rakı içtim. Hayatımda izi ve yeri olan çok güzel bir insandır Hasan. İzmir’lidir, yani gavurdur ama olsun. Kadı kızının da kusuru varmış.

Ertesi gün Alaçatı’ya götürdü bizi Hasan. Eski yerleşimi, mekanları ve sokakları ile ilginç bir yer Alaçatı ama niye çok pahalılığı ile gündemde anlamadım. Geçmişte ailesinin sahip olduğu mekanları gösterdi Hasan. Çok değerliler şimdi.

Ayrılırken, gezi boyunca uğradığımız yerlerden toplayıp, boş sigara kutusuna doldurduğum çiçek tohumlarını unutmuşum Hasan’ın evinde; “Ben el koydum, var mı öyle Çeşme’nin tohumlarını alıp kaçmak.” diyor Hasan telefonda.

Gezi tarihimiz Ekim’e sarktığı için gezi mekanlarımız sakın. Tatilimiz de sakın ve çok güzel geçiyor.

Çeşme’den dönüyoruz. İstikamet Seferihisar, Sığacık. Zafer ve Özcan’ın yıllar önce Yıldıztabya/Kahveler’den, aile dostlarının oğlu varmış Seferihisar’da; Koray. Rahmetli babasını ben de tanıyorum Koray’ın. Koray telefonda; “Sakın uğramadan geçme abi, seni görünce rahmetli babamı görmüş gibi olacağım.” diyor. Karısı İnci, İzmir’e yakın bir yerde çalışıyormuş. Telefonla randevulaşıp, Seferihisar sapağından İnci’yi alıp, önce Seferihisar’a eve, oradan 8 kilometre ileride, deniz kıyısındaki Sığacık limanındaki teknelerine gidiyoruz.

Koray, İnci ve genç, güzel kızları Berfin. Tanısanız, tanımaktan mutluluk duyacağınız insanlar. Ne güzel bir aile. Nazarlardan uzak olsunlar inşallah.

Limanda tekneleri var. Kamaralı ve güzel bir tekne. Tekne dediğime bakmayın, baya bildiğiniz yat işte. Sık sık balığa çıkarlarmış. Özellikle İnci çok

severmiş teknede balık tutmayı. Zafer bacanak da yılların balıkçısı. Üç gece misafirleri olduk. Gece gündüz balığa çıktık saatlerce. Çupra, mercan ve adını bilmediğim ne balıklar tuttum inanamazsınız. Zafer bacanağı bile hasetinden çatlattım.

Çok mutlu günler geçirdik Koray'ların yanında, iyiliklerinin, yakınlıklarının sözünü bile ettirmediler, teşekkürlerimize bile izin vermediler. “Yine bekleriz” dediler ısrarla, inşallah yine yolumuz düşer.

Sığacıktan, sahil yoluyla, Özdere üzerinden Kuşadası, Şirince ve Nesin Matematik Köyü'ne gittik. Sahil boyu tatil köylerinden geçtik. Bilinmedik, duyulmadık ne güzel sahil yerleşimlerimiz varmış. Şirince'nin otantik yapısına ve Nesin Matematik Köyüne hayran kaldık. Matematik Köyü'nün tam karşısındaki, Sevan Nişanyan'ın kendisi için yaptırmış olduğu anıt mezar da ilgi çekici bir eser olmuş.

Dönüşte, İzmir Gaziemir'de, Kartal'dan eski ve değerli komşularımızdan, Ogün'ün çocukluk arkadaşı Deniz'in annesi Reha ablaya uğradık. Çok sevindi Reha abla, biz de onu görmekten mutlu olduk.

Çok güzel bir tatildi. Çok yer gezdik gördük. Ertesi yıl, aynı tatili Kuşadası - Antalya arasında yapacaktık ama araya pandemi (Corona virüs) girdi. Salgın bitsin, tatile devam inşallah. Önce Kuşadası-Antalya, sonra Antalya-Hatay. Allah izin verirse tabii.

KIBRIS SEMİNERİ

90'lı yılların ortalarındayız. Türk-İş, Kıbrıs'ta "Özelleştirme" konulu bir seminer düzenlemiş. Bu seminere Türk-İş'e bağlı Yol-İş, Çimse-İş ve biz Ağaç-İş sendikası üyeleri katılıyor. Bizim katılımcı şube başkanları arasında ben de varım.

Çarşamba günü başlayacak seminer için, Salı günü Genel Merkez'de toplandık ve hazırlıklarımızı tamamladıktan sonra havaalanına gittik. İşlemlerimizi tamamladıktan sonra, acele acele uçağa yürüdüm. Amacım cam kenarı kapmak. Kaptım da. Herkes yerine oturdu . Uçak hareket etti.

Uçağın hareket etmesiyle, bende heyecan gibi, korku ya da endişe gibi bir rahatsızlık, etkilenme başladı. Sanki tansiyonum bozulmaya başladı. Uçağa ilk binişim değil. 20 yıl önce Ankara'dan İstanbul'a uçakla gitmiş, herhangi bir rahatsızlık yaşamamıştım.

Başımı arkaya koltuğa dayadım, gözlerimi kapadım ve iki elimle koltuğun kollarını sıkıca tuttum. Uçak yükseliyor; yükselirken, taşlı, çakıllı yolda ilerleyen otomobil gibi patır patır sesler çıkarıyor. Yanımdaki arkadaşım durumumu fark etti. "Uçak yükselip, rotasına girince rahatlarım " dedim güç bela.

Uçak rotasına girdi. Sesler kesildi. Herkes kemerlerini çözdü. Bende bir değişiklik yok. “Bırakın kemerim bağlı kalsın.”. Kımıldayamıyorum. Öndeki, arkadaki arkadaşlar ayağa kalkıp takılıyorlar bana.

“Oturun.” diye bağıyorum. Onlar ayağa kalkınca uçağın dengesi bozulacak. Anlatamıyorum bir türlü. Bir ayağımı ötekinin üstüne atmışım ilk oturduğumda, şimdi indiremiyorum. Hostes kek gibi bir şey ve içecek getirmiş, alamıyorum. Yanımdaki arkadaşım alıyor.

Arkadaşlardan kimi cesaretlendirici sözler söylerken, bazıları takılıyor. Kimseye cevap veremiyorum. Sadece gözlerimi oynatabiliyorum. Yan koltuklardan eğilip bana bakan bayanlar fark ediyorum, utanıyorum. Yazıklar olsun bana. Bilsem gelir miydım?

“Kıbrıs göründü.” diye bir ses duyuyorum. Beşparmak Dağlarını görmem gerek. Oraya kadar bir şey olmamış olması biraz rahatlatmış beni anlaşılan, tüm cesaretimi toplayıp, birkaç saniye bakıyorum dışarı, kıraç tepeler görüyorum sadece.

Çok şükür... Çok şükür, uçak Lefkoşa Ercan Havaalanına indi. Ben o ben değilim artık. Herkesten daha dincim. Hiçbir şey olmamış gibi rahat inip katılıyorum arkadaşlarıma. Seminer Magosa’da, Salamisbay otelde. Eski bir otobüs ile yola çıkıyoruz.

Üç gün, hem seminer, hem deniz, güzel günler geçiriyoruz. Bol tuzlu Kıbrıs denizinde yüzme yeteneğimi geliştiriyorum.

Seminerin son günü, her sendika adına bir yetkili görüş ve düşüncelerini sunacak.

Ağaç-İş adına bana düşüyor bu görev. Bir kenara çekilip konuşmamı hazırlıyorum ve konuşma masasında yerimi alıp, sıram gelince yapıyorum konuşmamı.

Konuşmam bitti. Karşımda, izleyenler arasında oturan arkadaşlar işaretle beni çağırıyorlar. Yavaşça ayrılıyorum masadan. Arkadaşlar;

“Yürü gidiyoruz.” diyorlar.

“Nereye?”

“Şehri gezeceğiz.”

“Konuşmalar bitmedi, ayıp olur.”

“Boşver Başkan, kimse fark etmez.”

Gittik. Gezdik Magosa sokaklarında. Namık Kemal’in hapsedildiği “Zindan”dan oldukça etkilendik. Yurda döndükten sonra, seminerin video kasetleri geldi sendikaya. İzledik, izledikçe utandık.

Biz gittik ama bizden başka herkes salonda. Katılımcı sendikalara plaket veriliyor. Her sendika yetkilisi alıyor plaketini.

“Ağaç-İş”

“.....”

“Ağaç-İş”

“.....”

“Ağaç-İş’ten kimse yok”

“Ağaç-İş ağaç olmuş.”

Yokluğumuzla, sorumsuzluğumuzla alay etmişler. Yazıklar olsun bize.

Son gün önce Lefkoşa'ya götürdüler bizi. 1964 yılında, alçak Rum teröristlerce kucağında çocuğu ile öldürülen annenin katledildiği küvet önünde insanlığımızdan utandık. Sonra Girne'ye gittik. 1974 Kıbrıs Barış Harekatı sırasında çıkarma yapılan mekanları gezdik. Akşam, güzel manzaralı bir restoranda yemek yedik. Yemek sonrası müzikli eğlence vardı. Arada sirtaki oynayanlar oldu. Yol-İş üyeleri arasından itirazlar yükseldi bir anda; “Biz burada şehit verdik, nasıl Rum müziği çalarsınız?” Müziğin evrenselliğini anlatmaya çalıştık ama boşuna.

Ayrılırken, hatıra olarak güzel bir saat aldım Girne'den. Halen saklarım özenle.

Dönüşte gemi ile dönmekte ısrar ettim ama mümkün değildi. Bana bir sürü ilaçlar içirdiler. Yine rahat geçmedi yolculuğum, ancak ilaçların etkisi olmuştu. Tuz Gölü'nü bile seyrettim.

PİNPON

“Başkan seni Samsun’a seminere yazıyorum” diyor Genel Merkez muhasebecisi Talha. Türk-İş’in Samsun’daki eğitim tesislerinde seminer varmış. Samsun pek cazip gelmemiş olacak ki;

“Başka bir arkadaş gönderelim.” diyorum.

“İsmail başkan seni istiyor.” diyor.

İsmail Bayrakçıken Bolu Şube başkanı. Şube başkanlığımın ilk ayları olmalı. Tanıyorum ama henüz fazla samimiyetimiz yok İsmail başkanla. Mutlu oldum tabii “Tamam Talha, giderim.”

Tanımdan çok mutlu olduğum, halen daha telefonla da olsa görüştüğüm değerli bir arkadaşdır İsmail Başkan. Sevmediğim tek yönü, sendikada benden uzun olan tek başkandır. Yukarıdan aşağı bakmaya alıştığım için, İsmail başkana aşağıdan yukarı bakmak zor geliyor niye saklayayım.

Samsun’da boş zamanımız çok. Nedense şehre inip gezmek pek içimizden gelmiyor. İçki ile de benim pek aram yok.

Pinpon masası (masa tenisi) gördüm. Birkaç kez oynamışlığım var.

“Başkan pinpon bilir misin?”

“Biraz” dedi isteksizce.

Nereden bilecek Allah’ın Bolulusu. Kedi fareyle oynar gibi oynarım ben İsmail başkanla ama iddialı konuşmuyorum ki kaçmasın;

“Gel takılalım biraz, vakit geçer.”

Aldık topu, raketleri, başladık oynamaya. Yahu arkadaş, insanda edep adap olur. İzan vicdan olur. Ben 5 yapıncaya kadar İsmail başkan 15 yapıyor, 20 yapıyor. Hiç nazik de değil, “Bak, beni iyi seyret de öğren” diyor. Ayıp ayıp vallahi ayıp. Nezaket denilen bir şey var ama, Bolu’ya hiç uğramamış anlaşılan.

İsmail başkan, Bolu’da SEKA Kağıt fabrikasında çalışıyor. Meğer kamu işyerlerinde bu tür spor alanları varmış ve isteyen her gün oynarmış, nerden bileyim ben?

...

Bahçenin kenarında voleybol sahası varmış. Bizim gibi canı sıkılan birkaç kursiyer davet etti; “Hadi voleybol oynayalım.”

Bakıyorum hepsi benden kısa, İsmail’in yanına bile yaklaşamazlar; “Ya bunlar nesine güveniyorlar?”

Benim pek voleybol oynamışlığım yoktur ama iyi bir seyirciyimdir. Oyunu biliyorum. En önemli etken boy. Gelen topu filenin üstünden rakip sahaya atacaksın. O kadar.

Meğer o kadar değilmiş. Adamlar zıplayıp zıplayıp tokadı çakıyorlar topa. İsmail biraz direnmeye çalışıyor ama ben seyrediyorum sadece. Arada benim de bir iki topa vurduğum oluyor ama hemen karşıdan bağırıyorlar.

“Başkan bu sayılmaz.”

“Niye?”

“Sen topu taşıdın.”

“Naptım?”

“Taşıdın.”

“O ne demek yaa?”

“Ooo başkan oyunu bırakıp kuralını mı öğreteceğiz.”

Vallahi öğretiler. Voleybolda “top taşıma” diye bir faul olduğunu orada öğrendim.

Bu ayıp da bana yeter.